مینه او جګړه
علم ګل سحر

مینه او جګړه

((ناول))

لیکوال: علم ګل سحر

کتاب پېژندنه:

نوم:	مینه او جګړه (ناول)
لیکوال:	علم ګل سحر
خپرونکې:	د قلم نړیواله ټولنه
چاپ چارې:	لینا شریفي
د پښتي طرحه:	ژکفر حسینی
کمپوز:	فرید احمد یوسفزی
چاپځای:	میوند خپرندویه ټولنه کابل.

ټیلیفون: ۰۷۰۲۸۴۹۵۴، ډجیتال: ۰۷۰۲۸۴۹۵۴۰ ۰۳۵۶۹ ۲۱۱

ګرځنده ټیلفون: ۰۷۰۲۱۷۰۱۲

بریښنالیک: sahar_roman@yahoo.com

د چاپ حقوق خوندي دي.

دده آثار دادي:

چاپ آثار:

۱_ د لمر جنازه د شعرونو ټولګه (۱۳۷۷)

۲_ د پاریال خوبونه // (۱۳۸۰)

۳_ مینه او وسواس د لنډو کیسو ټولګه (۱۳۸۳)

۴_ پاس سپوږمۍ ده، لاندې ته یې _ د شعرونو ټولګه (۱۳۸۵)

۵_ شیطان خراغ د طنزیه کیسو ټولګه (۱۳۸۵)

۶_ مینه او جګړه (ناول) همدا اثر

ناچاپ آثار:

۱_ د ښاپیرۍ په لټه (د لنډو کیسو ټولګه)

۲_ خو ته مې ونه لیدې (د شعرونو ټولګه)

۳_ کله چې مور وخاندي (د ماشومانو لپاره شعرونه)

۴_ د متلونو کیسي

۵_ کاروانونه د بکوا په دښت تیرېږي (د سندرونو او نارو په باب څېړنیز اثر)

۶_ تاریخچه و فهرست مجله عرفان (اثر تحقیقی)

۷_ ژوند په شیبو کې (څېړنیز اثر)

ښاغلی سحر په آزادي راډیو کې په ژورنالیستیکو کارونو سربېره د قلم د ادبي مجلې مسوول مدیر او د لمر تلویزیون د عمومي ادیتري دنده هم په غاړه لري.
د علم ګل سحر زیاتې مقالې او مضمونونه د هیواد په دننه او بهر کې په جریدو او مجلو کې خپاره شویدي. دده شعرونه او داستانونه په هالنډي او انګلیسي ژبو هم ژباړل شویدي.
دده د لاز یاتو بریو په هیله.

وړمان نیازی

ناول

مینه او جگړه

تقریظ:

مینه او جگړه

یو ربنتینی انځور

کله چې سړی د ښاغلي علم ګل سحر د شعراو ادب په کرونده ورګډیږی، نو په لومړي سرکې سحر د شاعر په توګه مطرح کیږي او (د لمر جنازه)، (د پاریال خوبونه) او (پاس سپوږمۍ ده ـ لاندې ته یې) شعري ټولګې یې مخې ته راځي. خو کله چې یو څو ګامه پر مخ پسې واخلي، نو بیا د (مینه او وسواس) په نامه د کیسو تالې او تختې هم ګوري. څه وخت چې د کروندې منځ ته ورسیږي، نو بیا هلته د (مینه او جګړه) په نامه د سحر یو داسې په زړه پورې ناول د سړي سترګوته دریږي چې. په هغه کې د مینې او جګړې د حالاتو رینبتینی انځور په ښکلي طرز کښل شوی دی.

علم ګل سحر نه یوازې په شخصي ژوند او له دوستانو سره په خوږو مجلسونو کې د مینې، محبت او صمیمیت سمبول دی. بلکې په شعر، لنډو کیسو او دغه راز دغه ناول کې یې هم دغه خوی او خوشبویي محسوسیږي. نو ځکه د شاعرانو او ادیبانو په منځ کې د مینې او ښکلا د مفسر او بیانوونکي شاعر په توګه پېژندل شوی دی.

مونږ ددغه ناول په مرسته څو کاله مخکې د زرمت له حالاتو او له اړوندو پیښو سره بلدیږو او هلته یو فکري سفر کولی شو. مونږ لیدای شو

چې. هلته ژوند په څه ډول حالاتو کې تیر شوی دی. موږ د دغه ناول په مرسته پوهیدای شو چې. هلته د پوځي استعدادونو کمی نه، بلکې د سیاست پوهانو کمی دی. دغه ناول لوستونکي ته د هماغه دوران کړکیچن حالات ورښیي چې، ټولنه څنګه د ډول ډول بحرانونو په ژور او نه اټکل کیدونکي خړ او برګ حال کې غوټې وهي. دا ناول د زړمل د ریښتینو پیښویوه خوندوره نثري تابلو ده. تاسې وګورئ، د دې ناول ژبه څومره خوندوره ده:

«یوې الوتکې اور اخیستی و او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تیلو او زرېنو ککړه ټوټه په ځمکه ولویده.»

بیا څه ښه وایي:

«ملوك د توتو میلې نه وې لیدلې، خو په دې باره کې یې ډیرې کیسې اوریدلې وې. ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویاله کیني، نو مینځلې میوې په اوبوکې درته راځي. ملوك په همدغې مینه وطن ته راغلی و.»

کله چې زه د لیکوال د ناول په دغه تخته او تاله باندې په مینه مینه او خوند خوند وګرځیدم او په یوه او بله خوا مې ګز او ګام کړه او سوچ مې پرې وواهه، نو په دغه کیسه کې مې د خپل زړه خبرې وموندې. سحر مې یوځل بیا د یوه خوږ او صمیمی انسان. شاعر، ادیب او لیکوال په توګه مخې ته ودریده. پوره باوردی چې. دا کتاب به ډیر لوستونکي پیدا کړي او د یو زیات شمیر شاعرانو. لیکوالو او ادب پوهانو د مطالعی وړ کتاب او هغه د چا خبره. د خوب د کټ د سرکتاب به شي.

زموږ په خوږه پښتو ژبه کې د ناولونو او رومانونو ډېر کمی دی. ځکه ویلی شو چې. سحر د ادب په دغه مزله کې ډېرښه انتخاب کړی دی او دا کتاب د موضوعاتو له پلوه هم خوندوراو عام فهم دی. بله دا چې دا

ناول ځکه ښکلی ناول دی چې، زموږ د افغاني ټولنې ځانګړې کلتوری ځانګړتیاوې لري او د افغاني ټولنې د پښتني خصوصیاتو په رنګ او خوند رنګین دی.

ددې ناول د پیښو سیمه د زرمت سیمه ده او ورسره د شاوخوا سیمو د حالاتو اغیزهم لري. نو ځکه دا ناول دهماغه دوران دزرمل د سیمې دحالاتو هینداره بللی شو.

د اثرلیکوال موږ ته راښيي چې، مونږ باید د جګړې په ورانیو پټې سترګې تیرنه شو. دلته ډیر یادونه او کیسې ښخې اوکرل شوې دي. له دغو حالاتو یو سبق اخیستل په کار دی او دا کتاب له موږ او تاسو سره ددې هیواد د دوست او دښمن په پیژندنه کې هم ډیره مرسته کولی شي. څوک چې خپل یاران، دوستان او دښمنان ښه وپیژني، هغه په راتلونکي ژوند کې کامیابید ای هم شي.

د اثر د خاوند کامیابي په دې کې ده چې، هغه د جنګ په سختو حالاتوکې مینه ترسیم کړېده.

یوځای داسې لیکي: ((د ملوك د ځوانۍ کیسود ګودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې. چې هرچیرې به تیریده، پیغلو به له نیمګښو پلونو څاره. نوځکه یې چندان پام وروانه وښت!)).

ددغه اثر څښتن په ناول کې ډیر ورو ورو د خپل قلم نوك کښ کارې او ښه په احتیاط او تدبیر سره دا کارکوي. ځکه ریښتیني پیښې انځوروي او د ریښتینو پیښو انځور پوره احتیاط غواړي او دا د ناول یوه ډیره مهمه اړتیا او تاریخی ضرورت دی. که موږ وغواړو چې. خپل ادب له نړیوال ادب سره ونښلوو. نوپه کار داده چې. دغه ادبي جریانونه وڅیړو او بیا لیکنه پرې وکړو

لنډه دا چې

دا ناول په اصل کې یوې داسې سړې اویخې بسترې ته ورته اثر دی چې، سړی پکې ننوزي او هرڅومره چې ځان گرموي چې خوب ورشي. نه گرمیږي، ان بېخې یې گبنې نیسي او خوب یې تښتوي.

په ډیر ادب

محمد نبي صلاحي

لومړی څپرکی

خپل کلاشنکوف یې د سینځلې له ونې سره ودراوو. پخپله د رود په غاړه په ډبره کیناست، مخ ته یې دوه لپې اوبه واچولې په اوبوکې یې لاس ټیټ کړ شګې او وړې ډبرې یې را واخیستې بیرته یې د اوبوپه منځ کې وشیندلې، کبانو یوې بلې خواته منډې کړې.

ملوك له ځایه را ولاړ شو له رود څخه د جلا شوې ویالې له غاړې یې څو ډکې شنشوبې راوشکول. بیرته په هماغه ځای کیناست، شنشوبې یې په اوبوکې ووهل. خوله یې له اوبو ډکه کړه اوبه یې بیرته څنګ ته وپاشلې. د شنشوبې یو ډکی یې راپرې کړ د خپلو غاښونو په پاکولو لګیا شو. په خوله یې اوبه تیرې کړې.

له جیبه یې په مریو جوړه هنداره راویسته. خپل غاښونه یې پکې ولیدل د هنداری د مریوپه ننداره بوخت شو بیرته یې جیب ته واچوله د جیب په کښتنې برخه یې بیا لاس وواهه چې د هینداري له ځای په ځای کیدلو ځان ډاډه کړي. سوړ اسویلی یې له خولې ویوست یولاس یې موټی کړ او خپل تندی یې پرې تکیه کړ.

د مجاهدینو د خندا غږ یې د چرتونو لړۍ وشلوله د هغوی خواته یې وکتل. سر یې وښوراوو بیرته یې په زنګنو کیښود.

په ناستو کسانو کې یوه هغه بل چې د خپل کلاشینکوف په

نښانځای یې لوبې کولې په مټ کیکش، چې هغه وروکتل نو په سترګو
یې د ملوك خواته اشاره وکړه چې معنی یې داوه:
ـ ده ته ګوره ښځه په چورتو کې ډوب دی.
هغه ورته وویل:
ـ ملوك نن ډیرخپه معلومیږي لکه چې خپله پیغله کوژدنه یې
یادیږي. بیا یې دا بل ته مخ ورواړاوو:
ـ که ښځه انوره زه چې ورته ګورم ښوچې قوه رارسیږي دی به د
خسر کره رانه تښتیدلې وي.
ټولو وخندل:
انور په تائید وویل:
ـ والله نن یې خونده نشته، زوی یې مړکې چې دا ولې؟
شیرمحمد خپل ښنګ ته په خاورو کې نسوار توکړل وې ویل:
ـ که رېښتیا ووایم په موږ او تاسې کې خو اصلي جنګ ده کاوه خو
اوس داسې معلومیږي چې د شپېتو بړیځو ورځ په ورځ کمی دی، لکه چې
دده هم نن....
دُرمحمد یې خبره غوڅه کړه:
ـ نه داسې مه وایه ملوك خونام خدای زمری دی زمری نه دې دي
اوریدلي چې وایي:
توره به هغه سړی وکړي
چې یا مین وي یا یې پېغله ناسته وینه
دی هم مین دی او هم یې پیغله ناسته ده چې یو وارې قوه را ورسیږی
ته یې بیا ګوره.
د لوی دولتي کتار د راتلو آوازه په یوه ورځ کې په ټوله زرمله کې
خوره شوه. دې آوازې د سیمې خلك وارخطا کړي ول. له سرك سره نږدې د

کليو خلکو د غره لمنو او يا لرې کليو ته کډې وکړې، دوی يو ازې څه کالي او د دوو دريو ورځو خرخ ورسره اخيستی و.

ځينې په لرې پرتو کليو کې د خپلو دوستانو کره ولاړل چاچې څوک نه لرل په غره کې يې کډې واړولې.

اوس نو د سرک شاوخوا کلي ټول له خلکو تش شوي ول.

نه د کليو په بامونو د بيرغونو په څير هغه پخوانی لوګي په رپا ول، نه هم د کورونو او کلاوو مخې ته ماشومان ليدل کيدل چې په خاورو او پوټيو کې به يې لوبې کولې.

بس يو اځې دسپو غپا وه، چې کله کله به له کوم کور څخه واوريدل شوه، هغه هم غپا نه وه يواځې يوه کوکاره به وه چې د کلي غمجنه څيره به يې لا پسې ډاروونکې کړه، تيره شپه خو مجاهدينو هم زړه ونه کړ چې کلي ته ولاړشي او د ورسپارل شويو مالونو او حيواناتو احوال واخلي.

که څه هم باد او دوړې نه وې خو په کليو يو خړ ګرز پروت و.

له سرک څخه په لرې کليو کې هم د ژوند نښه نه ترسترګو کيدله.

مجاهدينو له پرونه راهيسې د سړک خوا ته د راده په ونو، او کلاوو کې ځايونه نيولي ول.

د ملوك دوی ۲۵ کسيزې ډلې هم شپه د سړک په غاړه کلا کې چې يو وخت د کلي ښوونځی و تيره کړې وه او سهار لمانځه مهال يې ځانونه د سړک له غاړی سره راده ((رود)) ته چې د سپيدارو، سنځلو شرنګونو او مينجرولو په ونو پټ وو را رسولي و.

عبدالقدوس چې پرون يې د دولتی کتار د راتلو خبر راوړی و ويلې و. چې فوځي کتار به نن له دې سيمې تيريږي.

تورن قدوس چې د نقليې په کنډك کې افسر و. دوه درې مياشتې د مخه يې له مجاهدينو سره د جنت ګل. په وسيله ارتباط نيولی و تر اوسه

پوري يې ټول راپورونه وينښته په وينښته رښتيا ختلي ول.

نو چا د هغه په خبره اوراپور کې کوم شك نه کاوه. او دی به هم د دې لپاره چې غلط فهمي ونشي د راپورونو لپاره زياتره پخپله سيمې ته راته.

دده دې جرأت ته ټول حيران ول، چې څنګه په دومره لنډ او تنګ وخت کې ځان را رسوي او بيرته ځي.

ملوك له نورو څخه لرې د دوو ونو ترمنځ د ويالې په غاړه ناست و. کلاشينکوف يې په خپلو زنګنو ايښي و.

د رڼو اوبو په ننداره بوخت و، په اوبو کې کوچنيو کبانويو او بلې خواته منډې وهلې.

په هغو دووکبانو يې کينه راغله چې د اوبو په ژۍ کې د ونو تربيخ اوښتل راوښتل.

يوځل خويې يوه کوچنۍ ډبره راواخيسته چې هغه دوه کبان پرې وولي خو زړه يې پرې ونه شو، ډبره يې لاندې خواته په اوبو کې وويشتله کبانويو اوبلې خواته منډې کړې. ملوك سر په زنګنونو کېښود په بيګاني خوب بيا را وګرځيد :

تيره شپه يې همدا ځای په خوب ليد، کټ مټ همدا اسې رڼې اوبه په (رود) کې رواني وې. مجاهدين د دولتی کتار د راتلو لپاره راغونډ شوي ول، او لکه نن يې په شاوخوا کلاوو، کاريزونواو ونو کې سنګرونه نيولی ول. د مجاهدينو په منځ کې دده پلار شيرخان هم و.

خود پوځي کتار په ځای د روسانو الوتکې راغلې، لومړی بم يې د پلار ترڅنګ ولويده، کله چې د بم دوړې او لوګي ورك شول. پلار يې هلته نه و. د الوتکودويم بم دده خواته ولګيده ، د لوګيو په منځ کې يې پلار وليد . چې ورته خاندي. دده په لوري يې لاسونه را اوږده کړل. ملوك هم غوښتل ځان ور ورسوي. ځان ته يې پام شو. دواړه پښې يې نه وې له

خولې یې چیغه ووتله. پلاریې هماغسې ورته خندل. شاوخوا توره تیاره وه، بل څوك نه معلومیدل.

یوې الوتکې اور اخیستې و، او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تیلو او زرنوککړه تو ته په ځمکه ولویدله.

ملوك د پلار په لوري په سینه ښوئیده. پلاریې دده په لوري لاسونه نور هم اوږده کړل، خولا ډیر لرې معلومیدل.

د پلار لاسونه یې دده په خوا ورو ورو اوږدیدل، په توره تیاره کې دواړو لاسونو رڼا کوله، د وړانګو تنابونه شول، د ملوك په خوا را نږدې شول، له پاسه دوه نورې الوتکې راغلې، په دوی راټیټې شوې، خو ملوك په هماغو تنابونو کې ترې پورته شو د لوړو سپیدارو له سرونو یې لاندې وکتل، ملګري یې په وینو کې لت پت پراته ول، او ترڅنګ یې له یوې الوتکې لمبې پورته کیدلې.

☆ ☆ ☆

شپږ کاله دمخه یې پلار همدلته د روسانو په بمباریو کې وژل شوی و.

په هغو ورځو کې ملوك له پاکستان څخه د خپل پلار او مور لیدو ته راغلی و.

پلار یې همدا یو زوی درلود. خپل زوی یې د جګړو په لومړیو کلونو کې د تعلیم په پلمه پاکستان ته لیږلی و، هلته په میرانشاه کې د ماچسو په کمپ کې د خپل پلار د خور په کور کې اوسیده. او د ورځې به یې په مدرسه کې درس وایه.

د ووړې تودې ورځې وې ملوك خپل د ترورله ځوی سره چې هر ووړې به جهاد ته راته راغلی و هلته یې اوریدلې و. چې اوس به په وطن کې

توت پاخه شوي وي ده د توتو میلې نه وې لیدلې خو په دې باره کې یې ډېرې کیسې اورېدلې وې.

ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویاله کینې نو مینځلې میوې په اوبو کې درته راځي. په همدغه مینه وطن ته راغلی و.

خو له هغو میلو او خوښیو څخه یې چې پخوا یې لیدلې وې او یا نورو ورته په پاکستان کې په خوند خوند کیسې کړې وې، یوه هم ونه لیدله.

هره ورځ مرګ و. بمبارې وې، وینې وې، ژړاوې وې، چې یوه ورځ به په یوه کور کې وې او بله ورځ به په بل کور کې.

نه په زیارتونو د هغو مستو پېغلو میلې ولاړې وې او نه هم په ودونو کې هغه سازونه ډولونه او سانګې. نه هم پخوانۍ پېغلې وې چې په شرنګ به مازدیګر د ګودر په لوري روانې وې. په کلیو کې یونیم کور پاتې وو نور ټول مهاجر شوي ول، اوس له هر ځوان سره کلاشینکوف و. د هریوه په څېره کې یوازې غوصه او کرکه وه.

ملوک له دې حالته په تنګ شوې و. پاکستان ته یې داسې سودا وه لکه چې خپل وطن یې وي. خو د ترورځوی ځاځي ځنډولی و.

مور او پلارېې هم ورته ویلي و چې د ګرمۍ یوه بله میاشت دې هم دلته تېره کړي.

د دوبي اوږدې ورځې په ملوک لاهم اوږدې تېرېدلې. د هرې ورځې حساب یې نیو. په دې هیله چې ژر تېرې شي او بیرته داسې سیمې ته ولاړ شي چې پکې له غمه خبر نه وي.

خود دوبي ددې اوږدو ورځو یوې غرمې یې ټولې پریکړې وربدلې کړې. وروسته له هغه یې ورځې نه بلکې د خمارې د لیدلو لپاره شپې شمیرلې په هغه ورځ ملوک د خپل ماما آغا محمد کلي ته تللی و. د غرمې

ډوډۍ یې هلته وخوړه. بیرته یې پخپل بایسکل پښه را واړوله. څه لاره لا نه وه. تللی چې بایسکل یې هوا کمه کړه. د پیرزوخیلو په کلي کې یې د وچ کاریز په غاړه تر ونو لاندې بایسکل ودراوو. د بایسکل د شا ټایر ته یې ژر ژر هوا ورکړه. چې را ولاړشو. د زړې کلا په بام یې سور سالو ولید. یوچا پټ پټ څاره. ملوك ته دا خبرې نوې نه وې. دده د ځوانۍ کیسو د ګودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې. چې هرچیرې به تیربده پیغلو به له نیمکښیو پلوونو څاره. نو ځکه یې چندان پام ور وانه وښت.

ملوك له ونې لوړ غنمرنګه ځوان وو. ګڼو وړو وروځو یې په ټنډه وړوکی شین خال کمرنګه کړې و. دا خال یې په کوچنیوالي کې د نظر لپاره ورته وهلی و.

ملوك پمپ په بایسکل کې ځای په ځای کړ. په کنجوغه یې غوټه بیا وکتله خدایزده څه یې په زړه کې وروګرځیدل پمپ یې بیرته را واخیست د هوا ورکولو کوچنۍ نلکۍ یې د بایسکل د مخې په ټایر کې بنده کړه. تر سترګو لاندې یې د کلاسر ته وکتل. بې واره یې له خولې ووتل:

په ړنګ کلي کې د ګلو باغ؟

بایسکل ته په هوا ورکولو یې ځنډ وکړ. پایډل یې بې ضرورته تاوراتاو کړ ښه ځنډ یې په بایسکل ځان بوخت کړ. خوپه بام یې بیا څوك ونه لیدله. زړه نازړه را روان شو. څو ګامه وروسته یې په بایسکل پښه واړوله. چې له کلي راووت بایسکل یې ودراوو. شاته یې وکتل. د بایسکل مخه یې بیرته د کلي په خوا وګرځوله. څو شیبې ودریده. بیرته یې بایسکل راوګرځاوو.

ملوك ته نور شپې هم ورځې شوې وې. شپې یې د ورځې لپاره د هغې د لیدو په تمه روڼولې او ورځې یې هم د شپې د خوږو سوچونو لپاره

لنډولي له یو عجیب حالت سره مخ و. له مور نه یې د هغې خبرې د بیا اوریدو په تمه و. چې د خپل راتگ په لومړیو ورځو کې یې ورته ویلی و:

ـ زویه ښه شو چې راغلې اتې به دې یو جای پښه دربندوو د مور هم دغه یو ارمان دی. خو جنکۍ مې نه خوښیږي.

مور او پلار یې د ژوند چارو دومره بوخت کړي ول. چې بیا یې دا خبره په خوله هم رانه وړه.

ملوك د خپل زړه حال خپلې خور ته ویلې و. خور یې مخکې له دې چې دا خبره مور او پلار ته ورسوي یوه ورځ په یوه پلمه د (خمارې) کره تللې وه نجلۍ یې لیدلې وه. او بیا یې مور او پلار هم په دې رضا کړي ول، ځکه خوبه یې خور دا ټپه په ودونوکې ډیره ویله:

دا د ملـوك تـنـۍ مـی غـورځـي

ترخدای مې جارکې د کوزدې آواز یې گرځي

د ملوك د ژوند ترټولو دخوښۍ شپې ورځې رارسیدلې وې. چې له لرې به یې د خپل کلي خواته د ټوپك ډز ترغوږ شو په خوشحالۍ به کورته راغی.

خو دا خوښۍ یې هغو برگو الوتکو یووړه چې یوه ورځ یې د دوی په کلي غوټه وکړه. هلته یې بمونه وانه چول خو ډاروونکې غږ یې د ملوك زړه واچاوو.

الوتکې ددوی له کلي تیرې شوې. چیرې لرې یې بمونه غورځارکړل. ملوك د بام سرته وخوت. چې ویې وینې خو مور یې پرې منت وکړ او بیرته یې له بامه راکوز کړ پلار یې له پرونه راهیسې نه وراغلی.

الوتکې بیا ددوی پر سر تیرې شوې دا ځل یې د بمونو غږ ددوی کلي هم ولړزاوو. برگې غوا یې پړې پرې کړاو په منډه ستورگې (گُنبدې) ته ننوتله مور یې قرآن کریم په زړه پورې ټینگ نیولی و

د ماسپښین خوا ته چا احوال راوړ چې یوه الوتکه مجاهدینو ویشتلې او په غره کې رانسکوره شوې ده.

ملوك ددې خبرې په اورېدو خوشحاله شو. خپله برګه غوا یې چې د برګو الوتکو له ویرې په ګنبده ننوتې وه. بیرته په خپل موړوي (میوګي) وتړله.

خودده دا خوشحالي ډېره لنډه وه. ژوشپې وروسته یې د پلار کټ د کور مخې ته کېښودل شو.

د پلار له مرګه وروسته ملوك پخپل کورکې یوازې له خپلې مور سره پاتې شو. مشره خور یې لا ژوکالو پخوا واده شوې وه. له جګړو وروسته یې بیا هغه نه وه لیدلې، ویل کیدل چې په کابل کې اوسي او خاوند یې په حکومت کې وظیفه لري.

پلار یې ژوځله لیك وراستولی و. چې کابل پرېږده او ټوله کورنۍ راشي، خو زوم یې په ځواب کې ورته لیکلي وو. چې دوی دې کلی پرېږدي او کابل ته دې راشي.

له هغه وروسته یې له دوی هیڅ احوال نه درلود.

دویمه خور یې هم یوکال دمخه واده شوې وه چې کله کله به ددوی لیدو ته راتله.

ملوك د پلار له مرګه وروسته د هغه ټوپك واخیست او له مجاهدینو سره یوځای شو. په لومړیو ورځوکې یې مور نه پرېښود چې جنګ ته ولاړ شي. خو ده ویلي وو. ترڅو چې یو روسی په وطن کې وي ټوپك به له لاسه نه غورځوي.

له هغه وروسته ملوك د روسانو په خلاف په ټولو جګړوکې حاضر و او ترټولو دمخه به جګړې ته روان و.

تیرکال منی یې مور او ماما (خماره) ورته په نام کړه ملوك به

کله کله په شپه کې د هغې کور ته ورته او سهاربه له لمانځه د مخه خپل کلي ته راته.

د (خمارې) پلار په اول سرکې وعده کړې وه چې واده به ژر ورکوي. خو ملوك د ولور پيسې نه لرلې ځکه تراوسه واده ځنډيدلی و.

☆ ☆ ☆

ملوك د نورو مجاهدينو خواته ورغی. د مجاهدينو مجلس داسې تود و لکه د ساړه ژمي د ګرم تناره غاړې ته چې ناست وي.

د قوماندان هاشم په ليدو ټول له ځايونو راولاړ شول.

شين ګل په خوښۍ وويل:

ـ دادی زمری راغی نور نو چُرت مه خرابوئ.

محمدهاشم چې له ونې ټيټ او غنم رنګه سړی و، سترګې يې وړې او غټه خو جګه پوزه يې لرله. د مخې لاندې دوه غاښونه يې دومره يوله بله لرې و. چې نوي ليدونکي حتمًا فکر کاوه چې د دووغاښونو ترمينځ يې يو غاښ لويدلی دی نرۍ اوږد مخ يې نرۍ څوکړې ږيرې نور هم پسې اوږد کړې و.

ده پوځي زده کړې نلرلې. خو په جګړه پوهيده. په زياترو جګړو کې به په لومړۍ ليکه کې ولاړ و. که به پوه شو چې په کومه جګړه کې کاميابيدای نشي نو په هوښياري سره به يې له سيمې په شاتګ کاوه. او دا په شاتګ به يې داسې و. چې هيڅوك به نه ورباندې پوهيدل. ددښمن د کمزوري ځايونه ښه ورته معلوميدل.

ده به ويل

ـ څوك چې خپل دښمن وپيژني هغه کاميابيدای شي.

کله به چې دښمن په کمزوري وپوهيده. بيا به يې د خپلو کسانو

سټرړیا ته هم نه کتل. پرله پسې جګړې به یې کولې او تر هغو به جنګیده چې بریالی به شو.

سموت به دده په هکله ویل:

ـ هاشم خدای پیداکړی دقوماندانۍ لپاره دی. دی آن په کوچنیوالي کې د خپلو همزولو قوماندان و. په ماشومتوب کې به یې هم د هغو ماشومانو او خپلو همزولو مشري کوله چې د نورو باغونو او پالیزونو ته به په شپه یا ټکنده غرمه کې وراوښتل.

یوه ورځ په کلي کې دی او اته کسه نور د خان محمد باغ ته ور واوښتل، له شنو مڼو یې لمنې راډکې کړې خو خان محمد پرې خبر شو له لرې یې پرې ناري کړې.

هاشم چې د ونې سرته ختلی و. له ونې یې ځان را غورځاوکړ. پښه یې واوښتله.

د خان محمد پرله پسې چیغو ټول هلکان وارخطا کړل. هلکان له مخې او خان محمد له شا منډې پسې وهلې، د هاشم هم پښه خوږ شوې وه. منډې یې نشوای وهلای خان محمد ډیر ورته نږدې شوی و. خو هاشم هلکانو ته د تیت او پرك کیدو قومانده ورکړه. یو په یوه او بل په بله ولاړل. خان محمد حیران شو. چې په کوم یوه پسې ولاړ شي. اودوي په هغه ورځ د هاشم له برکته له لوی خطره خلاص شو. او بیا به وروسته له هغه چې د خلکو باغونو او پالیزونو ته وراوښتل هاشم به یې مشرو.

دغه کیسه سموت چې د هاشم همزولی او نږدې ملګری و. دا نورو مجاهدینو ته چې زیاتره نوي ځوانان ول، وکړه. سموت دا هم وویل چې په اصل کې هاشم له هغه وخته ددوی قوماندان و.

خو هغه وخت یې د قوماندانۍ چندانې خونده نه وه. ځکه نه ؤسلې وې نه پیسې.

اوس د قوماندان هاشم په راتګ ټول خوشحاله شول.

پرون یې سره ویلي ول چې قوماندان به د سړك په بله غاړه کلا کې له نورو مجاهدینو سره یوځای مورچل نیسي. خو اوس هغه ځای بلې ډلې نیولی و.

هاشم ټولو ته خپل خپل ځایونه وښودل. او د لومړي ډز علامه یې هم وټاکله.

ټول په خپلو ځایونوکې ځای پرځای شول، سموت یې په رود (راډه) کې د مجاهدینو قوماندان وټاکه او پخپله د سړك خواته د برجوري کلا په لوري وخوځیده.

سموت (۱) له وني لوړ او له رنګه تور و، ډیره یې خریبله خو اوږده بریتونه به یې تل په خوله کې پراته و. په خبروکې به یې د ((مطلب)) او ((پوه شوي که پوه نشوې)) تکیه کلام دومره زیات وایه چې زیاتره وخت به یې اصلي خبره په تکیه کلام کې ورکه شوه.

قوماندان هاشم به چې کله دده له ټوکو او کنایو په تنګ شو په قهر به یې ورته وویل:

- بریتونه دي دخلقي دي والله که څوك خیر درنه ووینې.

خوده به په بریتونو لاس راتیرکړ. یوه بله ټوکه به یې هم وکړه او په خندا به له کوټې ووت.

سموت په ګروپ کې په ټوکي مشهور و.

له هرې خبرې سره به یې متل تیراوو، یا به یې خپله خبره په کوم شعر یا لنډۍ ثابتوله. ده به خپل زیاتره له ځانه جوړ شوي شعرونه او آن متلونه او لنډۍ په رحمان بابا پورې تړلې.

---

۱ ـ سموت چې اصلي نوم یې عصمت الله و. خو خلکو به سموت باله د هاشم د کوچنیوالي ملګری و.

مثلاً ویل به یې: رحما با با څه ښه ویلي دي:

مینه په تلوراتلو زیاتیږي

کله راځه کله به زه درځم مینه

یا به یې ویل رحمان با با وایي:

چې نه یې وي سړي نه دې قورت خوري نه غوړي

څوك چې پوهیدل چې شعر او لنډۍ رحمان با با نه دي ویلي تر نورو به یې زیات خندل.

خو نورو نالوستو کسانو ته به دده هره خبره د کاڼي کرښه معلومیدله. ډیرو سموت د قوماندان مټ باله.

په حوزه کې ډیرې شخړې او لانجې به همده هوارولې. که به څوك له قوماندان هاشم نه خوابدي شول او بل ګروپ ته به تلل سموت به په خو خبرو بیرته راګرځاوو.

ځینو سموت صادق او له زړه پاك سړی باله. خو مخالفینو به یې ویل چې هغه په عین سادګي کې مطلبی سړی دی. دده د خبرو تکیه کلام «مطلب» او «پوه شوې که پوه نشوې» هم یو ډول کنایه ده. او دده د زړه خبره ده. خو څوك نه پرې پوهیږي. سموت هرځای خپل مطلب چلوي.

☆ ☆ ☆

له پاسه دوړې ښکاره شوې.

پوځي کتار ورو ورو د دوی په لوري رانږدې کیده. مخکښې درې زرهپوشونه په بیړه راروان و نور کاروان ځای په ځای ولاړ و

زرهپوشونه ددوی خوا ته راورسیدل.

سموت نارې کړې. د بریژنف کلوشې خو را ورسیدې بیا یې ملوك ته چې په ویاله کې یې ده ته نږدې مورچل نیولی وو مخ واړا او ځنګه د تره زو ولې یې که نه؟

ملوك په خپله خوله لاس کیښود په اشاره یې پوه کړ چې څه ونه وایي.

زرهپوشونه له دوی تیرشول.

سموت بیا په خندا وویل: د بریژنیف کلوشي لکه چې سپکې وي پوه شوې که پوه نشوې مطلب. په ماین خو وانه لوتې؟

یو زرهپوش په مخ ولاړ ترکلیو پټ شو، بل زرهپوش د هغه زیارت څنګ ته ودریده چې یو وخت به په اخترونوکې پرې د ښځو میله جوړیدله څو کسه ژر ژر کوز شول او د سړك خواته د دیواله شاته یې ځانونه پټ کړل.

د کتار پاتې ټانګونو او زرهپوشونو هم ددوی په لوري حرکت راوکړ.

د کاروان دویم ټانګ ماین والوزاوه.

توري لوخړې جوړې شوې. له دې سره له هرې خوا د توغندیو او سپکو وسلو دکاړتوسو باران جوړ شو.

د ماین وهلي ټانك ترڅنګ زرهپوش اور واخیست پوځي کاروان ځای پرځای ودریده. عسکرو او افسرانو د سړك یوې او بلې خواته ځانونه پټ کړل.

ټانګونو او زرهپوشونو هرې خواته ګولۍ اورولې د کتار په پای کې یو بل زرهپوش هم اور واخیست له زرهپوش څخه پورته څو ټانګونه او زرهپوشونه د شا په لوري وتښتیدل. نوره قوا د سوځیدلو ټانکونو ترمنځ را ایساره وه.

په قوا کې عجیبه غوغا ګډه وه مخکښنی زرهپوش هم وتښتیده. په منځ کې ایسارو پاتې عسکرو یوې اوبلې خواته منډې کړې.

دوو کسو د راده په لوري مخامخ منډه واخیسته خو له دوو خواو د

ګولیوباران پرې جوړشو. دواړه ځای په ځای ولویدل.

د سړك د غاړې په شیله کې پټو عسکرو جګړه نه کوله بس هسې یې ځانونه پټول. ښایي نه پوهیدل کومې خواته او په چا ډزې وکړي. یوه ګډوډي جوړه وه له هرې خوا ګولۍ اوریدلې.

خو دا ګډوډي هغه وخت نوره هم زیاته شوه چې د سوځیدلي زرهپوش ترځنګ په کارتوسو او وسلو بار موټر اور واخیست.

له موټرڅخه د سپکو او درندو وسلو ګولۍ هرې خواته بادیدلې.

له دې سره دوو نورو ټانګونو هم اور واخیست. د نږدې برجه ورې کلا مخې ته دوچې رشقی کوټې اور واخیست. یوه ګولۍ د ملوك پر سر په ونه ولګیده دونې ښاخونه دده خواته را ولویدل او ګولۍ په پټیو کې ولویده.

عسکرو یوې او بلې خواته منډې وهلې خو چې څو ګامه به لا نه وو تللي له یوې خوا به ګولۍ پرې ولګیدله.

دلته په ویاله کې د سموت له خولې چیغه ووتله. ملوك چې وروکتل ترځنګ یې شیرمحمد پروت و. د هغه تر ککرۍ کارتوس پوربووړې وتلی و. ورنږدې شو. په غیږ کې یې راپورته کړ بیرته یې ورو پخپل ځای پریښود. او بیایې په ډزو پیل وکړ. درې کسه چې پوځي دریشي یې اغوستې وې د اصل الدین د باغ په لورې په منډو ول.

د ویالې له خوا ډزې پرې وشوې درې واړه په وچ ډګر پربوتل. څو شیبې وروسته بیرته پورته شول تر ویالې یې ځانونه ورسول. هلته پټ شول. یوتن یې بیا د باغ په لوري منډه واخیسته له بلې خوا په پښه ولګیده ځای پرځای پریووت.

نورو دوو تنو لاره بدله کړه. له لوی درک [۱] سره نږدې دواړه له ویالې راوختل او د حاجی لونګ د کلا په لوري یې منډه کړه.

د سړك په غاړه دوه کسه چې د زرهپوش تر شاه په ویاله کې پټ ول، راپورته شول. لاسونه یې پورته نیولی ول، چیغې یې وهلې خوګړ یې بنه نه اوریدل کیده.

شاوخوا ورته ګولۍ ولګیدلې، ځای پرځای ثملاستل، چې ډزې غلې شوې لاسونه یې پورته ونیول د راده په خوایې رامنډه کړه.

یوه یې د ویالې په غاړه د ازغوپه منځ کې ځان پټ کړ.

او دا بل یې په لویه ویاله کې ولویده.

ملوك لاس ورکړ او له اوبوېې راویوست.

سموت ورته وویل:

ـ وینې مطلب اوس ایله بیله بنیادم شوې.

ملوك په منت ورته وویل:

ـ سموته ته هرځای له خپلو اپلتو نه اوړې.

سرتیرې چې ساه یې بنده بنده کیده، وویل:

ـ مه مه کوئ . ډزونه بس کړئ، ځوك چې ژوندي دي ټول تسلیمیږي مونږ ته ....

خبره یې انور په خوله کې وروچه کړه :

ـ بس د سپي زو خبرې هم لا ته کوې او له دې سره یې سرتیری تر ستونې ونیو خو ملوك ورباندې منت وکړ.

انور وغوریده:

ـ ټول پټی یې وخوړ ته یې لا مړه بولې، که زما منې وینه یې ځمکې ته مه پریږده.

---

[۱] . درك : یولوی لرګی دی. چې د اوبو د ویش لپاره په دوو برخو ویشل شوی او د دوو ویالو په سرکې اینبودل کیږی چې دوو سیموته اوبه برې ویشل کیږی

درود (راده) له خوا ډزې غلې شوې د سرك له غاړې یوتن چې لاسونه یې پورته نیولی ول د دوی لوري ته رامنډه کړه . خو د شا له خوا په ګولۍ ولګیده او ځای په ځای ولوېده .

یوبل له ټانګ نه ځان واچاوو او مخامخ یې د جیبه په لوري منډه کړه. له هرې خو اپرې د کاړتوسو باران جوړ شو. هغه د وښو په منځ کې ولوېده او دا نورو هم ورپسې منډه کړه. خو ځو ګامه لانه وو تللي چې ځای پرځای ولوېدل.

اوس نو یوازې له یوه ټانګ نه ډزې کیدلې.

ملوك او درمحمد وررو ځانونه ټانك ته نژدې کړل.

څو شیبې وروسته له ټانك څخه لمبې آسمان ته پورته شوې.

دوه کسه په وښو کې پټ ول. د جیبې له بلې غاړې پورې وتل. له کوچنۍ کلا څخه پرې ډزې وشوې، خو لکه چې ورونه رسیدل. دواړه د ختیځ په لوري په منډو شول.

PROPERTY OF ACKU
16146

دویم څپرکی

بریالي او ګل مرجان د کلا دروازه څنګېر کړه. بریالی د کلا د ننه له دروازې سره نږدې کوټې ته ننووت او ګل مرجان په یوه منډه د کلا په کونج کې د بام زینو ته ځان ورساوه.

تر زینو لاندې یې د تراکتور زوړ ټایر په دواړو لاسو پورې واهه او هلته ځای په ځای کیناست. شاوخوا یې وڅارله.

د کوټې له ماتې کړکۍ څخه د بریالي په اشاره یوه شو زړه نازړه په زینو پورته شو چې د بام سرته ورسیده شاوخوا یې وکتل د پټېدو ځای یې تر سترګو نه شو په پورتنۍ زینه کې غلی کیناست. له لاندې نه بریالي ورباندې غږ وکړ:

- برج ته ځان ورسوه بې غیرته برج ته.

ګل مرجان د بام په سر نظر وزغلاوو. برج د یو په بل پسې د قطار بامونو په پای کې د کلا په بل کونج کې ول.

ګل مرجان له ځان سره فکر وکړ:

- عجیب سړی دی فکر کوي چې اوس هم قوماندان یم دا غویی نه پوهیږي چې د کلا تر بل کونج پورې قطار بامونه له څومره خطره ډک دي بس په پل صراط تیریدل دي. که پدې کوټو کې یو کس وي بیا؟

خو چې خپل ځای ته یې وکتل تر بامونو هم خطرناك ورته ښکاره شو ځانته یې خندا راغله.

له ځایه راپورته شو په بام یې منډه واخیسته د دریم بام په سر یوې نسبتًا لوړې مورۍ ته یې ځان ورساوو ځو شیبې د مورۍ کنیاست ترځنګ د کلا منځ یې تر نظر تیرکړ په یوه منډه یې ځان برج ته ورساوو.

بریالی د کاهداني بام ته پورته شو د کلا له دیواله یې شاوخوا وخارله په سرك د فوځي کاروان له ځینو وسایطو لوګې پورته کیدل اور نه یواځې په وسایطو نه بلیدل بلکې شاوخوا په نورو ځایونو کې هم لوګي او لمبې تر سترګو کیدلې د دوی ترځنګ په کوچنۍ کلا کې هم اوربل و. او لوګي یې هواته پورته کیدل.

بریالي چې په زینو ښکته کیده ګل مرجان ته یې غږ کړ:

- ډزې به نه کوې، زه هم درځمه.

بریالی د کلا په کوټو کې داسې په سره سینه ګرځیده لکه چې خپل کور یې وي او له اوږدې مسافرې وروسته بیرته ورته راغلی وي.

په دالان کې یې د تناره سرپوش ایسته کړ تنور تود و یو تور خیرن چای جوش په ایروکې ښخ شوی و. داسې معلومیده چې د کور خاوندان به ځو ساعته د مخه له کوره وتلي وي.

د کلا په دیوال دوه کوترې ناستې و، سرونه یې له ویرې جګ نیولی ول غومبرېې نه واهه.

بریالي د کلاشنکوف د میل په ځوکه د بلې کوټې قلف والوزاوو. په کوټه کې یولوی صندوق ایښی و چې دواړو زلفیوته یې قلفان پراته و.

توشکې هوارې وې ځوبالښتونه له خپلو ځایونو بې ځایه شوي. او د توشکو په منځ منځ پراته ول.

په کونج کې بستره بند خلاص شوی و. دوه بړستنې قات په قات پکې ایښې وې. پورته په تاخچه کې له سنبو (وړیو) څخه اوبدل شوی سور دسترخوان ایښی و.

بريالی موسکې شو ژر ژر يې پر انيست ډوډۍ پکې نه وه، يو ځې څو دانې اتامونه (ډډوډۍ کوچنۍ ټوټې) پکې پر اته ول.

بريالي يو موټی ترې ډك کړ ژر يې خولې ته واچول پاتې دوه موټي يې په جيب کې واچول.

نورې کوټې يې هم يو په بل پسې وکتلې په بيړه بام ته وخوت له زينو سره نږدې ديوال څخه يې سر هسك کړ شاو خوا يې وڅارله او برج ته ورغی.

ګل مرجان يوه کونج ته غلی ناست و.

بريالي په ټوکه ورته وويل:

ـ څنګه ناست يې با ميمله يې.

چې ګل مرجان څه ونه ويل زياته يې کړه:

ـ د کافر په کورکې يو ټوك مړی هم نه پيدا کيږي.

ګل مرجان وخندل:

ـ زړه دې دی چې وريجې او غوښې يې درته باندې کړې وای؟

ـ د کور او سيدونکي نوي وتلي دي په کورکې هرڅه شته خو ډوډۍ نشته.

ـ دا يې لا بله بدبختي.

ګل مرجان دا وويل او سر يې په زنګانه کيښود.

بيرته يې سر راپورته کړ په اسويلي يې وويل:

ـ لکه چې بې ځايه مړه شو وها.

بريالي ښکته پورته ورته وکتل:

ـ مرګ مرګ دی څه په ځای څه بې ځايه په هر صورت اوس خو ورسره مخامخ يو. چې مخامخ يو بې غيرتي به نه کوو.

کلاشنکوف يې په ځمکه کيښود پسې زياته يې کړه:

- حقیقت دادی چې دلته هیڅوك هم په ځای نه مري.

ګل مرجان ورته وکتل بیرته یې سر ښکته واچاوو.

بریالي یې په سترګو کې د مایوسي اندازه ولګوله.

ده ګل مرجان ښه پیژاند هغه د لوا په میکانیزه غونډ کې د ټولي مرستیال و په ټولو دندوکې حاضرو. بریالي به سختو جبهو ته دی استاوو.

بریالی له ځایه ولاړشو له کړکۍ څخه یې شاوخوا وڅارله، د کاروان ټانګونه او زرهپوشونه هماغسې سوځیدل او مجاهدینو ډزې پرې کولې.

بریالی په ټیټه ملا په برج کې ګرځیده برج دوه کړکۍ لرلې خو کړکۍ لا له لومړي سره نه وې پکې ایښودل شوې. داسې څرګندیده چې د کور خاوند په برج کې ازوغ او رشقه ایښوده ځکه د برج په غولي د وچې رشقې میده ګبې او خځلې لیدل کیدې.

بریالی د ګل مرجان خوا ته راتیر شو په مټ یې وټپاوو:

- ملګریه مورال دې بایللی راته ښکاري؟

- یره که رینښتیا درته ووایم اولاد رینښتیا د دین دښمن دی، کوچنی زوی مې ډیر یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده.

بریالي وخندل: دادی دوی هم د دین په دښمن پسې ګرځي.

د ګل مرجان سترګوته یې وکتل زیاته یې کړه:

- غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم راشي یوه میاشت خومو نه شي ترې پاڅولی.

ګل مرجان ښکته پورته ورته وکتل. په زړه کې یې غوصه ورته راغله له ځانه سره یې وویل:

- دا وګوره په دا خپله د خرس غوندې ځواني مین دې له دنیا ناخبره دی اوس هم زړې کنجاړې په خوب ویني ښه یې ولیدل چې ټول

تباه شول او دی بیرته له سره لګیادی رنګه شوې کلا آبادوی شیطان راته وایی چې ته هم ....

پخپل دې فکر ژر پښیمانه شو . بریالي ته یې چې له برج څخه د راوتلي تیر په سریې خپل غوښن لاسونه ایښي ول او د کلا له کنډو څخه یې شاوخوا اشارله وکتل، خوا یې ورته بده شوه.

په زړه کې یې وویل: جنګ دې ورک شي دا ښکلې ځواني خو د خاورو لایقه نه ده.

بیایې د رود په غاړه د ونو په منځ کې د وژل شوي مجاهد ځیره سترګوته ودریده چې د ددوی په ګولۍ لګیدلی و . فکر یې وکړ:

ـ څه ښکلی ځوان و . د مرګ وړ خونه و . ریښتیا موږ څه کوو ځوک وژنو . هی هی خپل ورور.

زړه یې و . خپل دا فکر له بریالي سره شریک کړي او ورته ووایې چې ترڅو به سره وژنو . ترڅو به د کورونو په ځای قبرونه جوړوو . راځه ور ووزو . مجاهدینو ته ووایو چې موږ ستاسې ځامن او ورونه یو . دادی که مو وژنئ که مو پریږدئ .

ځوځله یې په زړه کې راوګرځیدل چې د خپل زړه ټولې خبرې هغه ته وکړي.

خو بیرته به پښیمانه شو . هسې نه چې بریالی یې، بې غیرته وبولي او که ژوندې پاتې شي سبا پیغور ورنه کړي.

ځوك څه پوهیږي که دا خبرې خاد ته وکړي او بیایې زندان ته بوزي د نورو غونډې یې سترګې او لاسونه وروتړي او په پلیګون کې یې په ګولۍ وولي.

وروستۍ خبرې ټکان ورکړ. خو د بریالي تیر ژوند او کړووړو یې وروستۍ خبره ردوله .

ـ نه نه بريالی نامرده نه دی، په بل چا مې نه وژني. چې بد يې راشي همدلته مې وژني، خو بل چاته دا خبره هم نه کوي، توکل په خدای تړلې خبرې ورته کوم، دی به نه پوهيږي پخپله ځواني مغرور دی زه به....

د بريالي ناڅاپي غږ يې د سوچونو لړۍ وشلوله:

ـ امر صاحب تخنيك به دې نه وي ليدلی چې مړ به وي که ژوندی؟

ـ نه والله، امر اوپراسيون مې وليد بيچاره لکه چې شهيد شوی دی.

ـ رېښتيا وايې؟

ـ پام مې نه دی کړی د زرهپوش خواته يو مړی پروت و. ممکن هغه به و، زه د خپل ځان په غم کې وم.

ـ هغه زما عسکر هم....

د الوتکو غږ يې ترغوږ شو خپله خبره يې پرېښودله: په خوښۍ يې چيغې کړې: هغه دی والله طيارې راغلې.

پورته يې وکتل، الوتکو له لوړې فضاء څو بمونه خوشې کړل يو بم په رود کې ولګيده پورته له ژرندو سره په دښته کې هم څوځايه دوړې او ګرځونه پورته شول.

الوتکې د سترګو په رپ کې الونيا شوې. بريالي په خوشحالي وويل:

ـ اوس نورې هم راځي.

ـ انشاء الله اوس يو څه کيږي. که دا وار راغلې زه او ته هم ځانونه يوې خواته باسو.

خو په خبرو کې يې پخوانی قوت نه ليدل کيده په سختۍ يې خپلې وچې شونډې خوځولې. ګل مرجان ته يې وويل:

ـ څنګه وږی خو به نه يې؟

ـ که رېښتيا درته ووايم اصلاً لوږې بې حاله کړی يم

بریالي جیب ته لاس کړ د وچې ډوډۍ یو موټی اټامونه یې په لپه کې ور واچول په موسکا یې وویل:

ـ دادي واخله، تور توتان تر تا قربان.

ګل مرجان په بیړه خولې ته واچول.

بریالي د ډوډۍ نورې ټوټې هم له جیبه راوایستلې نیم یې پخپله وخوړل او نیم نور یې ګل مرجان ته ورکړل، دواړه ورېږي ول.

بریالي د ګل مرجان په اوږه لاس کېښود ویې ویل:

ـ غم مه کوه اوس به داسې ډوډۍ درته پخه کړم چې په کور کې به دې هم نه وي خوړلې، اوله دې سره د تناره خونې ته په ښکته شویو پټو زینو چې برج ته نږدې وې او تراوسه پورې یې نه وې لیدلې لاندې کوز شو.

د کندو سرپوټی یې ایسته کړ کندو له اوړو ډك و خوري (سنك) یې راواخیست په مالګه پسې وګرځید پیدا یې نکړه ښه ډېر اوړه یې لامده کړل، لږ یې را واخیستل وې ځکل بلمنګي نه و.

په نورو خونو کې په تبخي (تیغنه) پسې وګرځید په سترګو نه ورغی، هك حیران ودریده که یې په تناره کې پخوي ټول به چکیده شي ځکه له یوې خوا خمیره شوي نه ول، اوله بلې خوا یې کله ډوډۍ په تناره نه وه پخه کړې.

چې خپلې لوړې ته یې پام شو نو د کلا په کونج کې پراته بوټي او چاپکې یې راواخیستل او په تناره کې یې اور تیار کړ.

د اور خونه یې ټوله وپلټله اورلګیت یې پیدا نه کړ ګل مرجان ته ورغی د اورلګیت پوښتنه یې ترې وکړه هغه هم نه درلود.

بېرته بیا په نورو کوټو راسم شو. ټولې کوټې یې وکتلې اورلګیت یې ونه موند.

دالان يې وریاد شو. ټول دالان يې وکوت آن د دالان. بازوان يې هم ترنظر تیر کړل خو اورلګیت يې ونه موند.

په نه هیلي برج ته پورته شو. ګل مرجان یوې ګوشې ته غلی ناست و. ځار يې هم نه کاوو.

د بریالي په لیدو له ځایه پاځیده:

- پیدا دې کړ؟

- نه دکافر په کور کې یو اورلګیت هم نشته.

- نو اوس به څه کوو؟

- نه پوهیږم.

-ګل مرجان په خوښۍ وویل:

- بل چل به وکړو.

- څه به وکړو؟

- هغه په کونج کې دبوټو کوټه به درسام په مرمۍ وولو چې اوريې واخیست لږ اور به ترې یوسو او په تناره کې به اوربل کړو.

- نه نه دا د نظامي تاکتیك له نظره غلط کاردی. زه او ته اوس په داسې موقعیت کې نه یوچې چاته خپل ځای وښیو اوس دوی ټول په چور لګیا دي له ما او تانه ځوك خبر هم نه دي. چې لږ تیاره شوه ځانونه به یوې خواته وباسو.

- هغسې خو امکان لري طیارې بیا راشي. او په مونږ پسې یا نوره قوا یا هلیکوپتر راشي خو چای ناخورده جنګ نه میشه په دې وږې ګیډه خو دوه ګامه هم نه شوتلای.

بریالي دده خبروته غوږ نیولې و. خو سترګې يې په لرې کلاوو کې خښې کړي وې. وې ویل:

- زه وایم که دا دروازې د مخې جومات ته یو ولاړ شو په جومات کې

حتماً اورلګیت وي او په منډه یو اورلګیت راوړو. چې یوځل په ګیډه ماړه شوو بیا به ګورو.

ـ داخودې والله که بده خبره کړې وي.

له ځایه پاڅیده ویې ویل:

ـ خدای دې وکړي چې جومات قلف نه وي.

ـ ساده دا کلی دی په کلي کې جومات ته څوك قلف نه اچوي. ژر ولاړشه بیرته په منډه راشه. که نه و. بیا هماغه ستا چل کوو.

ګل مرجان دروازه خلاصه کړه شاوخوایې وڅارله او بیا په بیړه روان شو.

بریالی د برج د کړکۍ ترڅنګ کیناست شاوخوایې وکتله چوپه چوپتیا وه، د سرك خواته څوځایه لوګی معلومیدل خو دا معلومه نه وه چې د سوځیدلو وسایطو دي که په ونو او کورونوکې دي.

بریالي سوړ اسویلی له خولې وایست:

ـ اوه خدایه داڅه حال دی. دا ښایسته سیمه وګوره اودا لوګي دا مړي دا دا ....

خپله مور یې وریاده شوه. چې د خدای په امانې په وخت کې یې په مخ ښکل کړی و. او بیا یې اوبه پسې شیندلې وې او لکه چې د خپل زوی د جدایی طاقت یې نه درلود ځای په ځای کینستې وه.

خپل اولادونه یې وریادشول. وړوکې زوی یې د راتګ په وخت کې ورته ویلي و، ماته موټر راوړه. ماته موټرك. موټرك چې هیردې نشي، په سترګوکې یې اوښکې راغلې

ژرېې پاکې کړې.

د ګل مرجان خبرې وریادې شوې:

ـ یره که ریښتیا درته ووایم اولاد ریښتیا ددین دښمن دی. زوی مې ډیر

یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده.
هغه ساعت ده هم غوښتل ورته ووایې چې څومره یې خپله مور او اولادونه یادیږي، ژړا ورغلې وه، مخ یې بلې خواته اړولی و ددې لپاره چې ګل مرجان زړه وانه چوي ورته ویلي یې و:
ـ غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاءالحق هم راشي یوه میاشت خو مونه شي ترې پاڅولی.
په زړه کې یې وویل چې داخل به ګل مرجان ته د زړه غوټه پرانیزي ورته وایې به چې ده ته هم دا حالت د زغملو وړنه دی دده له بدنه هم وینه څي، شیدې نه څي، دی هم اولادونه لري، کورلري، ژوند لري، له دې ټولو سره مینه لري خوله وطن سره هم هومره مینه لري.
دا حالت دی هم نه غواړي چې د خپل ورور وینه توی کړي دوه ورونه یې له ده څخه لرې په خپل کلي کې ول، هغوی هم مجاهدین ول، دده اصلي ځای بل ولایت و، خو څوك خبردي كه یې ورونه دلته راغلي وي او اوس له ده سره په جنګ وي څوك خبر دي كه ده پخپله وژلي وي دا څوك....
د سوچونولړۍ یې د کلاشینکوفونو ضربه یې ډزو وشلوله.

دریم څپرکی

ـ په منډه ځه د اوبو بلا در وګرځه، اوبه هم لا ځنبي. انور هغه اسیر چې رود کې یې په لپو لپو ژرژر اوبه څښلې په ولیو کې د ټوپک په قنداغ وواهه، دا نورو ته یې مخ ورواړاوو.

ـ دا موځه د ابازوی دی، چې خلاص لاسونه ګرځي.

درمحمد ورته وویل:

ـ ډیرتږی و، خوامې ورته بده شوه.

ـ پریښې به دې و، چې له تندې مردار شوی وای.

درمحمد څه ونه ویل. یوبل چې خوله یې له سنځلو ډکه وه له شا راغږ کړ:

ـ که دې ډیره خواورته شنه وي. اوس به یې مردار کړم.

کلاشینکوف یې له اوږې راښکته کړ پسې زیاته یې کړه:

ـ داخو دومره سخت کار نه دی. ثواب هم لري.

له دې سره یې کلاشنکوف د هغه په خوا ونیو. قید یې وواهه یوبل ته یې چې د بندي تر شا روان و وویل:

ـ مامدینه ته لږ لرې شه. نن مې اصواب (اعصاب) خراب دي هسې نه چې تا وولم دده....

ماشې ته یې لاګوته نه وه نږدې کړې چې ملوك له لرې ورباندې غږ کړ:

ـ اکبره څه کوې. څه کوې؟ لیونی شوی خو به نه یې؟

اکبر بدبد ورته وکتل

ـ دتاېي څه ؟

ـ د چاپه امرېې وژنې؟

ـ پخپل امر.

ـ ته دا حق نه لرې.

اکبر د کلاشنکوف قید په ضربه ودراوو ویې ویل:

ـ اوس به معلومه شي. اوله دي سره یې کلاشنکوف دبندي په لوري برابر کړ. درمحمد منځګړتوب وکړ:

ـ خدای موخوار که په دومره وړه خبره نږدې ده جنګ وکړئ.

اکبر چې له ډېره قاره یې د خولې له کونجونو ځګونه راوتلې ول وویل:

ـ تر اوسه به مې یا واژه یا نه اوس یې والله که پرېږدم چې اوه ساوې ولري.

شیر چې تراوسه غلی ولاړ و هم منځګړتوب وکړ وې ویل:

ـ ځه ورك یې که اوس یې پرېږده. یو وار یې مرکز ته ورسوو بیا به یې بل څوك نه وژني. ته به یې وژنې.

ـ اکبر وویل:

ـ نه یې پرېږدم.

درمحمد په نصیحت وویل:

ـ وایم بیایې وروسته مړ کړه اوس یې پرېږده. د بندي خواته یې اشاره وکړه:

ـ هسې هم مړ دی رنګ یې نه ګورې؟

بندي زیړ زبیښلې ولاړ و. هېڅ یې هم نه ویل. نه یې زارۍ کولې نه یې هم د تیښتې هڅه.

دا نورو اسیرانو ته یې چې په سیند کې د یو پاڼ لاندې ولاړ وو په حسرت کتل

درمحمد د اکبرخواته رانږدې شو ویې ویل:

ـ ځان پوه که: قوماندان هاشم ویلي دي چې داسې خلك باد له دې مه وژنئ ماته یې راولئ.

اکبر په کنایه وویل:

ـ ښه ښه اوس د خبرې په بیخ پوه سوم.

په روانیدو کې یې وویل:

ـ خیر دنیا لا ختمه نه ده. سره ګورو به.

بندي نورهم د ملوك شاته پټ شو.

یوه بل بندي ته غږ کړ:

ـ راځه. له هغو نورو سپو سره دې ودریږه.

بندي ملوك ته وویل:

ـ ډیر وږی یم، لږ ډوډۍ موډۍ به نه وي؟

ملوك بدبد ورته وکتل چې مانایې دا وه: خاورې وخورې ډوډۍ هم لا غواړې چې یو وار دې هاشم ته ورولم بیابه سره ګورو.

یو بل مجاهد نظرالدین چې تراوسه پورې غلی ولاړ و د بندي خواته راغی په اوږو یې لاس ورووا هه. عسکري پلیټونو ته یې چې په قلم یې رسم کړي و وکتل په ملنډو یې وویل.

ـ دا دې څه .... پې رسم کړی دی.

ـ پلیټونه دي صاحب.

ـ دا بیاتې او دا بل ټکی څه مانا ؟

ـ دا عسکري رتبه ده.

په غوصه یې ورته وویل:

ـ نوم دې څه دی؟

ـ خاورې ګل مرجان.

ـ هوم اوس خاورې شوې. تر اوسه چې په ټانګ کې سپور وې، خاورو ته خو دې کتل هم نه او اوس بیا خاورې شوې ها.

چې ګل مرجان څه ونه ویل، پسې زیاته یې کړه:

ـ خاوروته دې ډیر زړه کیږي، انشاء الله وتالی (تعالی) ژر به دې ور ولیږم پوشوې که نه؟

ګل مرجان ترشونډو لاندې وویل:

ـ څه چې خدای کوي هغسې به ....

ملوك د نوروخبرو مجال ورنه کړ، د کلاشنکوف په څوکه یې پورې واهه، او له نورو بندیانو سره یې چې لاسونه یې شاته تړل شوي ول، یوځای د مرکز په لوري روان کړ.

اسیرانو هریوه کوښښ کاوو چې له یوبل سره خبرې وکړي خو چې چا به څه وویل د کلاشنکوف قنداغ به یې خبره په خوله کې ور وچه کړه.

جګړن ګل مرجان چې د نورو ترشا روان و، ورو ورو یې ځان د اسیرانو منځ ته ورساوو سرېي ښکته اچولې و. ورو یې وویل:

ـ بازید خانه، شفیق دې ونه لید ؟

شفیق دده د خور یوازینی زوی و. چې لومړی د دوی په ټولي کې عسکر او بیا وروسته یې افسری رتبه ورکړې وه .

دایې لومړی ځل و. چې په یوه فوځي قطار کې له ده سره ملګری و.

بازید خان لکه چې دده خبره نه وي اوریدلې هیڅ یې ونه ویل ـ ده بیا پوښتنه وکړه هغه یوازې د «نه» ځواب ورکړ.

ګل مرجان فکر وکړ. زه خو ولاړم، خدای دې وکړي چې شفیق روغ خلاص شوی وي که هغه هم وژل شوی وي نوبیا ؟

ګل مرجان د اسیرانو په کتار کې ځان بل څنګ ته ورساوو له یوه بل نه یې وپوښتل:

ـ امرصاحب شفیق به دې نه وي لیدلی؟

ـ شفیق څوك دی؟

د یوه وسله وال قهرجن غږ د ځواب مجال ورنه کړ:

ـ خبرې مه کوه رزیله لکه چې ځان راباندې سموې.

د مازدیګر سیوري راړنګ و. چې دوی یوې برجورې کلاته ورسیدل، ټول اسیران یې په یوه تیاره کوټه کې چې یو وخت د وښو کوټه وه واچول دوه کسه په دروازه کې ودریدل چې اسیران پخپل منځ کې خبرې ونه کړي.

د غرمې په بمباري کې د مرکز پخوانۍ کلا بمبار شوې وه، د کلا یو برج وران و او نورې کوټې هم یا ورانې وې یا یې کړکۍ ماتې وې درې کسه مجاهدین چې دمرکز د ساتلو لپاره پاتې ول. د بمباري په وخت له کلا وتلې ول، او د کلا خواته په زړو د کانونو کې اوسیدل.

ملوك اسیران په نورو وسپارل او پخپله له ملګرو سره خپل مرکز ته ولاړ.

دا مرکز هم په یوه کوچنۍ کلاکې و. په دې کلا کې هغه وسلې او مهمات ساتل کیدل چې له پاکستانه به په کچرو راوړل کیدل او بیا به ددوی د تنظیم نورو ګروپونو او مرکزونو ته ویشل کیدل.

دا کلا د ګڼو ونو په منځ کې وه. له یوې نیمې میاشتې را هیسې ملوك او شپږ کسه نور د وسلو د ساتلو لپاره دې کلاته راستول شوي ول.

ملوك او دولت خان به شپه او ورځ دلته و. د دولت خان پلار لا په اول کال حکومت وړی و.

ده بل ورور هم درلود چې اوس پنجاب ته د مزدوري لپاره تللی و.

دوی لا واړه و. چې مور یې د ملاریا په ناروغۍ مړه شوې وه. او دوی پلار ته پاتې شوي ول. پلار به یې د کور کار هم کاوو او چې کله به د باندې په کوم کار پسې ته، نو دواړه زامن به یې هم په شا ګرځول. د شپې به یې چې اوبه لګولې دواړه زامن به یې د پولې په سر په بړستن کې ویده کړل.

خو یوه ورځ یو جیپ موټر راغی د دوی پلار او درې نور کلیوال یې پکې واچول. بیا رانغلل.

دولت خان او دوست محمد تره ته ورپاتې شول، هغه رالوی کړل. دوست محمد پاکستان ته ولاړ او دولت خان په کلي کې پاتې شو.

دوست محمد بیا کلي ته رانغی خو چې پسرلی به له پاکستانه مسافر راتلل نو خپل ورور دولت خان ته به یې جامې واسکټ او څپلۍ او کله کله پیسې رالیږلې.

څلورم څپرکی

د شپې په پخیدو سره د ډزو شدت لږ شو یوازې د شاو خوا کلاو څخه خال خال ډزې کیدلې.

بریالي د کلا شاوخوا وڅارله، د کاهدانې له بامه یې د کلا د دروازې مخه هم وکتله، چې ډاډه شو، د کلا شاوخوا څوك نشته ډزې یوازې دده د بوختولو لپاره کیږي، نو د کلا په کونج کې یې د ازوغ له انګاره څخه چې د مخه یې اور اخیستی و، یو سپکی (سوکی) راواخیست او په دیګدان کې یې اور بل کړ.

تبۍ (تیغنه) یې پرې کیښوده دې ته یې ونه کتل چې تبخی ګرم دې که نه. نامنظمه ذغاله یې جوړه کړه او په تیغنه (تبخی) یې واچوله. اور یې نور هم پسې زیات کړ ډوډۍ یې په بل مخ واړوله. بله نسبتاً غټه ډوډۍ یې په تبخي واچوله. نیم خامه ډوډۍ یې په تخرګ کې ونیوله او په یوه منډه د پټو زینو له لارې بام ته وخوت.

له برج څخه یې شاو خوا وڅارله. د کلاشینکوف قید یې وواهه او بې له دې چې وګوري یو ډز یې وکړ. کلاشینکوف یې له دیوال سره ودراوو پخپله د ډوډۍ په خوړلو لګیا شو.

ډوډۍ یې همدلته پرېښوده لاندې ښکته شو د تیغنې پر سرله ډوډۍ څخه لوګي ختل هغه یې ترې ایسته کړه بله یې ژر پرې واچوله په بیړه یې

په يوه بله خوا واړوله. د کلا ديوال په ضربه يې ګوليو لګيده خودي داسې د ډوډۍ په پخولو لګيا و لکه چې هيڅ هم نه وي. له څاه څخه يې منګی را ډك کړ. د تناره د کوټې په کونج کې يې کېښود، د ديګدان رڼا ته يې د خپل کلاشنکوف مرمۍ وکتلې دوه رسام مرمۍ يې بيلې کړې په تاخچه کې يې کېښودې.

له تبخي څخه يې ډوډۍ چې يو لوري ته لږ سوځيدلې وه لرې کړه بله يې جوړه کړه او په تبخي يې واچوله.

د هاوان ګولۍ د کلا په منځ کې ولويده.

بريالي د کوچنيو ګوليو ترپا هم اوريده چې په انګړ کې لګيدلې. د اور په کوټه کې کونج ته غلې ودريده، د سپکو او درنو وسلو پرله پسې ډزو وارخطا کړ.

د شاژورونو چانټه يې غاړې ته واچوله، په زينو کې ورو ورو پورته شو، په وروستۍ زينه کې يې د برج په لوري هوايي ډز وکړ له دې سره يې په يوه منډه ځان برج ته ورساوو. د سهار رڼايي په خوريدو وه په برج کې يې د شاژورونو چانټه چې له ګل مرجان څخه پاتې شوې وه پيدا کړه او څنګ ته يې واچوله.

دغه وخت د توغندي ګولۍ د برج خواته د کلا په ديوال ولګيده، بريالي د کلا له بلې برخې څخه يوه ګولۍ فير کړه او بيرته يې په منډه ځان برج ته ورساوو.

څو شيبې وروسته په هغه ځای راکټ ولګيده ديوال يې ويجاړ کړ بريالی يوه شو چې راکټچي نږدې ورته ناست دی خو نه يې شوای کولای چې سرپورته کړ بيا يې له ويجاړ شوي ځای څخه مرمۍ فير کړه او په خپله يې ځان برج ته ورساوو

د کلا ترڅنګ د باغچې د کوچني ديوال له شا بيا په هغه ځای د

راکټ ګولۍ ولګیده بریالي د باغچې دیوال په ننبه کړ. څو ډزونه یې هغې خواته وکړل. له ختیځ لوري په برج د توغندي دوه ګولۍ ولګیدې خو برسیرنې وې یوازې یې د برج له چت څخه خاورې او لوټې راتویې کړې.

بریالي له نږدې څخه دا غږ واوریده.

ـ د لیلن زامنو تسلیم شئ.

بریالي شا و خوا وکتل د غږ ځای یې ونه لید وې ویل:

ـ مرمۍ ډیرې لرو اوس خو تاسې یاست چې ټول پنجابیان هم درسره شي تسلیم به نشو.

له بلې خوا وربانديې غږ وشو:

ـ روس بادار دې څه ونه کړل تاسي به څه وکړئ ټول فوځ تباه شو ته بیا کوم سپی یې؟

بریالي څه ونه ویل، خپل ځای یې بدل کړ.

له بلې خوا بیا غږ وشو:

ـ تسلیم شئ هسې ځانونه مه تباه کوئ.

له دې سره د ډزوباران جوړشو. د هاوان یوه ګولۍ د بام پر سر ولګیده. یوه چره یې د بریالي په کینه پښه ولګیده له پښې یې وینې جاري شوې.

په بیړه د اور کوټې ته را ښکته شو. پښه یې په یوه زاړه ټوکر چې د تناره له څنګه پروت و وتړله او هلته ځای په ځای کیناست.

ډزو دوام درلود. بریالي له ځانه سره فکروکړ:

ـ ترڅو به جنګیږم. له کومې خوا د کمک درک هم نشته بیا یې سوړ اسویلی له خولې ووت له ځانه سره یې وویل:

ـ چاره څه ده؟

خپل اولادونه یې وریاد شول.

په سترګوکې یې اوښکې راغلې د ګولیو په باران کې یې برج ته ځان ورساوو . خو برج د توغندیو ګولیو وران کړی و.

بريالی د برج په کونج کې چې رالویدلو تیرانو او بازوانو پټ کړی و. غلی کیناست.

په لوړ آواز یې وویل:

ـ ودریږئ ډزونه مه کوئ.

ورته نږدې کسانو ډزې بندې کړې. خو له نورو خواوو لا هماغسې ډزې کیدلې.

له هغې خوا آوازونه اوریدل کیدل، خو بريالی نه وربانديې پوهیده چې څه وایي بیایې ورغږ کړ:

ـ که وعده کوئ چې وژنئ مونه، نو مونږ ټول تسلیمیږو، خپله خبره یې بیا تکرار کړه.

ـ مونږ وعده کوو چې سر او مال مو په امن کې دی، بس دروازه خلاصه کړئ.

له نورو خواو هم ډزې بندې شوې بريالي د دروازې ځنځیر خلاص کړ. د دروازې یوه پله یې خلاصه پرینښودله. د دیوال خواته ودریده. بیرته یې دروازه بنده کړه خو ځنځیر یې نکړه پخپل ځای ودریده. آسمان ته یې وکتل. آسمان شین و. بريالی داسې ورته ځیرو. لکه چې ستوري شمیري.

چوپتیا خوره وه. مجاهدینو نورې ډزې ونه کړې خو شیبې وروسته څو پرله پسې مرمیو د دروازې د سرله دیوال نه دوړې پورته کړې. دروازه هم په مرمیو ولګیدله. څو مرمۍ ترې تیرې شوې او د کوټو په دیوالونو ولګیدې بریالي د کلاشنکوف شاژور بدل کړ او د کوټې له وره سره ودریده.

دروازه خلاصه شوه. بريالي کلاشينکوف خپلې مخې ته واچاوو په دروازه د ځوتنو د رانوتو سره يې خپل دواړه لاسونه د تسليم په علامه پورته کړل.

په دروازه رانوتو کسانو هريوه کوښښ کاوه چې ترنورو د مخه شي خو د مخه تردې چې د انګړ مينځ ته را ورسيږي. بريالي د سترګو په رپ کې کلاشينکوف راواخيست سمدلاسه يې پرې ضربه کړاو دچوترې د کوچنې ديوال شاته يې ځان واچاوو دوه کسه چې ترنورودمخه ول، ځای پرځای ولويدل، نورو په ده ډزې وکړې د پټيدوځای يې نه درلود بيرته يې د دروازې په لورې منډه واخيستله يوبل د دروازې خواته ولويده.

د دروازې له څنګه يوه په بريالي ډزې وکړې يوه ګولۍ يې په ښي مټ ولګيدله.

بريالي د دروازې په لورې پرله پسې ډزې کولې، د دروازې يوه پله هماغسې پرانيستې پاتې شوه.

پنځم څپرکی

ملوك په هغولومړيو كسانو كې و، چې دكلا په دروازه راننوتي ول. د مخه يې لاخپلوملګروته ويلي و، چې مخامخ به نه ورځو، ځكه خو يې د برياليي د ډزونه لا د مخه ځان د دورازې خواته خونې ته رسولی و. وروسته ځرګنده شوه چې كلا بندشوی افسر د دروازې له خوا په ډزو نه بلكې دده په مرمۍ لګيدلی و.

د كلابند شوي افسر په ډزو درې تنه وژل شوي ول. او ځلورتنه نور په دروازه كې ټپيان شوي ول. نور له كلا ځخه وتلي ول. خو د كلامحاصره يې نه يواځې ساتلې وه بلكې د محاصرې كړۍ يې تر پخوا تنګه كړې وه.

له ملوك سره پدې كوټه كې وروسته يوبل تن هم يوځای شوی و، چې ده نه پيژاند

ملوك د خبرو په پيل كې پوه شو چې ناپيژندل شوی سړی دبلې سيمې دی چې ده تردې د مخه نه وليدلی دوی چوتره تر اور لاندې نيولې وه . له دواړو خواو ډزې كيدلې

ملوك او ورسره ملګري سرنه شواى پورته كولای چې افسر ووينی خو د چوترې اندازه يې لګولې وه او وار په وار يې پرې ډزونه كول. كله كله به چې له هغې خوا ډزې نه كيدلې نوچوتره به يې وځارله. اوبيا به يې ډزې پرې وكړې. دوی همغسې ډزې كولې چې له هغې خوا د ډزو لوری

بدل شو ډزې یې بندې کړې. ملوك د کړکۍ له خنګه وروکتل بیرته یې ژر سرټیټ کړ.

- دا زوی مړی خو لکه پیری داسې دی اوس له کوټې ډزې کوي.

- غم یې مه کوه اوس مو کلاته لاره پیدا کړې ده ډیر ژر به په لومه کې بند شي.

او بیا دواړو د کوټې په خوا په ډزو پیل وکړ په کلا باندې له هرې خوا د سپکو او درنو وسلو ډزو هم دوام درلود.

ملوك خپل ملګري ته وربه غوږ شو.

- ته هغه کوټه تر اور لاندې ونیسه. توکل مې دې په خدای وي زه ورځم. دا پدې رقم نشي تسلیمدای.

هغه مخالفت وکړ.

- نه نه وتلې نشې کرار کینه.

ملوك له ځایه را ولاړشو ویې ویل.

- توکل په خدای زه وزم. ته دې تر اور لاندې ونیسه نور غم مه کوه.

- مه ځه. زما ومنه مه ځه.

ملوك چې د دروازې له خنګه غلی ولاړو. بیرته را وګرځیده د مرمیو چانټه یې د هغه مخې ته کینبوده.

- ها دا کارتوس هم واخله. د سر پورته کیدو مجال مه ورکوه. زه له هغې خوا په کلا راخیژم.

- توبه توبه ته هم عجیب سړی یې. د غوایي زړه لرې د غوایي

او له دې سره یې د افسر د ټټیدو په کوټه ډزې پیل کړې.

ملوك خو شیبې د دروازې له خنګه ودریده او په یوه منډه له دروازې ووت له دروازې د باندې ویالې ته یې ځان واچاوو. له هغې خوا ورباندې غږ وشو.

ـ ملوکه ته یې؟

ـ هو هو زه یم چې ډزې ونه کړې.

ـ خدای دې خوارنکړه، نږدې خو مې غلبیل غلبیل کړی وې دا وخت د راوتودی؟

ملوك یې څنگ ته ورغې:

ـ خوشې ډزې مه کوئ، هیڅ گټه نلري.

ـ نو څه وکړو؟

ـ بس په کلا ورخیژو.

ـ دا څه وایې؟

ـ ملوك وویل:

ـ ښه وایم یوکس دې، هیڅ هم نشي کولای هغه نور به هم خبر کو،او یو څو کسه به په کلا وروخیژو.

ټولو دا خبره خوښه کړه، درمحمد په قوماندان هاشم پسې ولاړ چې له دې خبرې یې خبرکړي، ملوك دوه کسه په زینه پسې ولیږل لږ څنډه وروسته هاشم راغی او په کلا د ورختو اجازه یې ورکړه، خو ویې ویل چې ملوك به تر ټولو دمخه وي، ځکه چې د دښمن ځای ورته معلوم دی او که څه پیښ شول هم ملامتی د ملوك ده.

ملوك وویل:

هو خو شرط به یې داوي چې ټول به زما په خوله کوي.

هاشم مخ بلې خواته واړاوو:

ـ سمه ده ورځه.

چې ملوك روان شو، ده پسې ناري کړې:

ـ رښتیا چې مړ یې نکړې، په کار مې دی.

شپېږم څپرکی

د اورپه کوټه کې بمونو تور لوګي جوړ کړي و. بریالی په ساړه تناره کې غلی ناست و.

چې په بام به یې د پښو ترپهار واورید د کلاشینکوف میل به یې په هغه خوا ونیو او ځو ډزې به یې وکړې چې د لاسي بمونو د لویدلو آواز به غلی شو. له تناره به راووت او له دروازې څخه به یې دباندې ډزې وکړې، بیرته به یې په بیړه ځان تناره ته راورساوو. ښه شیبه به هلته غلی شو.

د خلاصون ټولې لارې پرې بندې وې. خپل مرګ یې پخپلو سترګو لید، د اولادونو خیرې یې سترګوته ودریدې. مور یې وریاده شوه چې د راتلوپه وخت کې یې اوبه پسې شیندلې وې او ځای په ځای کینستې وه.

خپل کوچنی زوي یې سترګوته ودریده چې د راتګ څخه د مخه یې په سینه پروت و. او دده له غیږې څخه هیڅاته آن خپلې مور ته هم نه ورته. خوده دریشي اغوستې وه باید وظیفې ته تللی وای. ماشوم یې په ژړا ژړا کې مورته ورکړی و. هغه شیبه یې د ماشوم ژړا چې له ده نه جلا کیده. په زړه کې دا فکر پیدا کړی و چې ترڅو به جګړه کوي؟ څوک به دڅه لپاره وژني؟ آن د راتګ په وخت کې خو دا فکرهم ورته پیدا شوی و. چې دریشي وباسي او کرار په کور کې کیني. خپلو آمرانو ته ووایي چې نور نشي کولی چې وجنګیږي. غواړي له خپلو اولادونوسره د مینې ژوند

وکړي. اخیر ترڅو به جنګیږي. هغه شیبه یې خپله تفنګچه را ایستلې وه. په کرکه یې ورته کتلي و. له ځانه سره یې ویلي و

ـ څو چې دا بدمرغه وسله راسره وي. د خوشحالي مخ به ونه وینم وسله چې د چا ترڅنګ وي یا به بل وژني او یا به بل څوک دی وژني

بیایې د بې وسي اسویلی ترخولې وتلی و ویلي یې و

ـ ریښتیا چې وسله د شیشکي وینه ده

هغه ورځ یې له وسلې څخه کرکه شوې وه بد بد یې ورته کتلی و. زړه یې و چې ایسته یې غورځاره کړي او ځان ترې خلاص کړي

خوسترګې یې پټې کړې وې او تفنګچه یې بیرته څنګ ته اچولې وه. هغه لاره چې سفر یې پیل کړی و یوه یو طرفه جاده ورته ښکاره شوې وه چې بیرته راګرځیدل ورته نه کیدونکي بریښیدلي ول

په هغه ورځ یې وسله تربل هروخت بده ایسیدلې وه او یو اناوټ بار ورته ښکاره شوی و. خو نن یې د ځان د ژغورنې لپاره له وسلې څخه مرسته غوښته په زړه کې یې ورتیرشول

ـ وسله که بار ده یوه ورځ پکار ده

بریالي خپل کیڼ لاس د مټ په زخم کیښود. لاس یې په وینو لوند شو

له بامه ناري وهل کیدلې

ـ تسلیم شه. تسلیم شه

ـ کلیمه ووایه. وروستۍ سلګۍ دې دي

ـ تسلیم شه کنې غوښې به دې هم څوک را ټولې نه کړي

بریالي له ځانه سره کلمه شریفه تیره کړه

ـ لا اله الا الله محمد رسول الله. یا خدایه ته خو مې حال ګورې بیایې د بام په لوري درې ځله پرله پسې ډزې وکړې

لاسي بم كوټې ته راولويده. چړې يې دده تر سر چې په تناره كې ولاړ و تيرې شوې.

په تناره كې غلی و. په مخ يې خولې راماتې وې پخپله ملا يې د وينو لنده بل احساساوو. غوږ يې ونيو. په شونډو يې موسكا خوره شوه د كلا له شاپې غرهار واوريد. چې ښه غوږ يې ونيو غرهار يې وپيژاند د زرهپوش غرهار و.

د بريالي په زړه كې د ژغورنې او ژوندي پاتې كيدو هيلې راوټوكيدې.

پوه شو چې دولتي قواوې يې مرستې ته راغلې دي ځكه مجاهدينو تراوسه له ټانگ او زرهپوش څخه په جګړو كې كار نه و اخيستې. دده پوخ يقين و. چې زرهپوش دولتي دې.

اوس به ټول تخم تبكار كړي.او دی به ژوندی له سيمې څخه وباسي.

له ځانه سره يې وويل:

ـ شب درميان خدا مهربان. رېښتيا چې څوك خدای نه وي وژلي نه وژل كيږي.

د زخمونو درد يې هيرشو. زړه يې و چې له تناره څخه راوخيژي او له كوټې د باندې په مجاهدينو حمله وكړي.

خو بيرته پښيمانه شو. د زرهپوش د غرهار آواز وار په وار نږدې كيده. بريالي ښه وبلله چې پخپله ډزې ونه كړي هسې نه چې په دې وروستي وخت كې ووژل شي.

ـ قوا به ټولو ته سبق وركړي.

د زرهپوش د غرهار آواز نږدې شو. خو له بامه ډزواو لاسي بمونو هماغسې دوام درلود.

ده ته شك پيدا شو كه چيرې دولتي قواوې راغلي وي نو بيا دا ډزې ولې نه كميږي. هسې نه چې زرهپوش هم ددوی وي.

خو بیرته یې ځانته ډاډ ورکړ. نه نه دوی زرهپوش نه لري، دا دولتي قوا ده او د باندې له نورو سره په جګړه لګیا ده که خدای کول دوی ته به هم ژر را ورسیږي.

خود زرهپوشونو غرهار دومره نږدې و، چې د بریالي شک یې لا زیاتاوو.

په تیره کله چې د کوټې د دیوال د زرهپوش له ډاروونکي غرهار سره ودروسیده. له بامه هم ډزو او کنځلو هماغسې ادامه لرله.

د کوټې د باندیني دیوال ځخه خاورې او لوټې راتویې شوې، بریالی پوه شو چې زرهپوش غواړي کلاته راننوځي، په بیړه له تناره راووت د بلې کوټې دروازه یې خلاصه کړه او له هغې کوټې یې ډزې وکړې پوه شو چې مرمۍ یې په ختمیدو دي.

کلاشینکوف یې خپلې سینې ته ونیو اوګوته یې په ماشه کېښوده. بیرته یې کلاشینکوف په بله خوا راواړاوو. له کړکۍ څخه یې د انګړ په لوري یو ډز وکړ ښایې فکر یې کړی وي چې تر وروستۍ مرمۍ پورې وجنګیږي او بیا په اخیري مرمۍ خپل ځان ووژني.

له کړکۍ څخه یې دوه نور ډزونه هم وکړل د کړکۍ ترڅنګ ودریده او غږ یې وکړ:

ـ زه تسلیم یم ډزې مه کوئ.

د بام له خوا ډزې غلې شوې خو د دروازې له خوا لا ډزې کیدلې. ده بیا وویل:

ـ ډزې مه کوئ، زه تسلیم یم. بیا ستاسې خوښه که مې وژنئ که مې پریږدئ.

له پاسه چا غږ وکړ:

ـ اوس؟

څو تنو په زوره وخندل. يوه غږ وکړ:

ـ چې تسليم يې راووزه.

د دروازې له خوا هم ډزې غلې شوې.

بريالی کلاشينکوف په لاس د کړکۍ له خوا د باندې ووت تر برنډې لاند ودريده خپل تش کلاشينکوف يې له يوه لاسه بل لاسته کړ په څيره کې يې د مايوسي نښې نه ترسترګو کيدې.

چاغږ ورباندې وکړ:

ـ وسله واچوه.

بريالي وسله په ځمکه کيښوده او لاسونه يې پورته ونيول، د دروازې له خوا پنځه شپږ تنه چې ګوتې يې په ماشه نيولې وې، دده په خوا راروان شول چې د انګړ منځ ته راورسيدل بريالی ژر په کلاشينکوف ورټيټ شو او د هغوی په لوري يې ونيو.

ترنورو مخ ته را روان سړي کلاشينکوف پرې ضربه کړ. او شاژور يې په بريالي خالي کړ، تر خنګ بل کس يې هم ورباندې ډزې وکړې خو د شا کسانو بيرته د دروازې په لوري منډه واخيستله، بريالی ځای پرځای ولويده، لومړی کس چې ځان يې بريالي ته راورساوو، ملوك و، د بريالي سر يې راپورته کړ، بيرته يې پريښود په سختۍ سره په ځمکه ولګيده، ملوك سر وښوراوو ويې ويل:

ـ د نرزوې خو وې، ارمان چې کاپير نه وای.

دا نور هم د بريالي د بې ساه جسد شاوخوا هك پك ودريدل. خو د يوه په سترګو کې هم د بري د خوښۍ نښې نه معلوميدې.

قوماندان هاشم له څو کسو سره راورسيده چې ويې ليدل افسر وژل شوېدی ملوك ته يې بد بد وکتل. له بوټو سره د بريالي په مخ ودريده، څو لغتې يې وواهه. په ښۍ پښه يې دمړي سر يوې بلې خواته واړاوو:

وی، داخوبل څوت دي. ماسکه ویل شکور ملحد دی

لـه اوږې یـې کلاشینکوف راکـوز کـړ. قیـد یـې پـه ضـربه ودر وو
وبریالي ته یې مخامخ ونیو سموت له لرې پرې غږ وکړ

مړ مار څوک په لغته نه وهي پوه شوې که پوه نشوې پرې یې ږدۍ.
مطلب دغو مړه سزا یې بس ده

اووم څپرکی

په تيره جګړه کې د قوماندان هاشم دګروپ سره يوځای نورو ګروپونو هم برخه لرله خو په ټولوکې د((غفار)) ګروپ ددولتي کتار موټر هم بيولي و او وسلې هم ډيرې دوی ورسره وړې وې

هاشم ځو ځله سپين ږيري ورليږلي و چې هم پخوانۍ وسلې چې له پاکستانه ددوی ګروپ ته راغلې وې او د قوماندان غفار کسانو په لاره کې ګرځولې وې دوی ته ورکړي او هم ددولتي کتار د غنيمت مالونه ورسره وويشي

خو قوماندان غفار دا يوه خبره هم نه وه منلې او هغه يې د غنيمت مال بللی و . چې دوی پخپله لاس ته راوړې دي

هسې خو پخوا هم کله کله ددوی ترمنځ وړې جګړې کېدلې چې بيا وروسته به يې سوء تفاهم وباله او بيرته به سره پخلا شول خو دا ځل قوماندان هاشم ټينګ هوډ کړی و . چې له قوماندان غفار سره به فيصله کوونکې جګړه کوي هم به خپلې وسلې او د غنيمت مالونه ترې په زور راوړي او هم به سيمه ترې نيسي . ځکه د هغه د ګروپ کسان دده د ګروپ تر کسانو ډير لږ وو په تيره چې په وروستۍ جګړه کې دوی يو زرهپوش هم پيدا کړی و . او د غفار ګروپ يوازې څوموټربيولي و

هاشم پخپل بري ډاډمن و . قوماندان عبد الغفار په وروستي ځل هم

منځګړیو ته د زور خبره کړې وه، ویلی یې و، چې هاشم اوس هم د دوی برخه وسلې له ځانه سره ساتلې دي هاشم باید دوی ته د هغو خپلې وسلې وسپارې.

له یوې اوونۍ راهیسې د دواړو ترمنځ د توغندیو جګړه روانه وه د هغوی توغندي د دوی په سیمه کې په کلیو کې لګېدل. دوی هم له دې خوا توغندي ویشتل او په دوربین کې به یې لیدل چې د هغوی له کلیو دوړې پورته کېږي.

دوی د هغې سیمې اوسېدونکي نیول او بندیانول او هغوی هم لویه لاره نیولې وه د دوی د سیمې اوسېدونکي به یې له موټرونو ښکته کول او بندیانول به یې.

پخوا به چې د دوی ترمنځ داسې جګړه پیل شوه دولتي الوتکو به د دوی سنګرونه بمبارول او یا به سپین ږیرو منځګړتوب کاوو او د دوی جګړې به بندې شوې خو اوس دولتي الوتکو هم دوی پخپل حال پرېښې وو ښایي ویل به یې تر الوتکو یې خپل منځي جګړه ښه تباه کولای شي په تېره یوه اونۍ کې نه الوتکو بمبارد وکړ او نه یې چا ترمنځ منځګړتوب وکړ.

هاشم څو تنه لا پرون د غره خواته لېږلي و. یو بل ګروپ ته یې وظیفه ورکړه چې له بلې خوا حمله وکړي.

هاشم، نعیم، شین ګل، ملوك او شېر نور وروستي کسان و چې د ماښام له لمانځه وروسته دارمې په غره وروختل. خو لکه چې د غفار کسان د مخه خبر و. مخکې تردې چې دوی یرغل پیل کړي هغوی ډزې وکړې له لومړیو ډزو سره د قوماندان غفار په مرکز له دریو خوا او یرغل پیل شو په غره کې د ډزو انګازو د هاشم کسان وارخطا کړل خو هاشم خپل جرأت و نه بایله خپل ورسره کسان یې په دریو ګروپونو وویشل یو ګروپ یې مخامخ ولېږه بل ګروپ ته یې وظیفه وسپارله چې

پخوانیو استول شویو ته سو که سو که ځانونه ورسوي پخپله له لومړي ګروپ سره پاتې شو.

له پاسه په دوی ددهشکي ډزې پیل شوې، ډزو په غره کې ازانګې کولې اصلي ځای هیچاته نه معلومیده. ملوك پخپل راتګ پښیمانه و، په زړه کې یې هاشم ته غوصه راتله د ډېرې ترخنګ یې نور هم ځان غلی کړ. ډزې یې نه کولې. فکریې وکړ په چا ډزې کوم څوك وژنم ولې یې وژنم، د چا لپاره؟

شاوخوا یې وکتل هاشم ډزې کولې، له هرې خوا ډزې کېدلې خپل او پردی چا ته نه معلومیدل، ملوك هماغسې غلی ناست و، زړه یې و چې ځان لاندې شیلې ته ورسوي او تر سهاره چیرته لرې کیني خو دا کار ورته نا ممکن ښکاره شو، ځکه له یوې خوا یې قوماندان شاته مورچل نیولی و، له بلې خوا له جنګه تیښته ورته بې غیرتي معلومیده، دا مهمه نه وه چې له چاسره جګړه کوي خو له جګړې تیښته ورته د بې غیرته خلکو کار ښکاریده. د هاشم له مورچل څخه دده په مورچل ډزې وشوې، ملوك وارخطا شو فکر یې وکړ چې د هغه مورچل نیول شوی دی خو وروسته یې ولیدل چې د هاشم له مورچل څخه نورې ډزې ددښمن په خوا وشوې له ځانه سره یې وویل ښایي دا ډزې د قوماندان ډزې وي او ماته په غوصه وي چې ولې ډزې نه کوم زړه نازړه یې څو هوایي ډزونه وکړل. خو ژر متوجه شو چې مخالفین ورته نږدې شوي دي ډزې د څنګ له خوا پرې وشوې د هاشم له خوا راویستل شوی لاسي بم ملوك نورهم وارخطا کړ بې واره یې چیغې کړې.

ـ څه کوې څه کوې زه....

خود قوماندان هاشم له خوا راویستل شوی دوهم لاسي بم په درز کې یې غږ ورك شو.

اوس نو له هرچا څخه د ډزو لوری ورک شوی و. له هرې خوا چیغې نارې اوریدل کیدلې

- مه یې پریږدئ

- چې یو هم روغ درنه ولاړ نشي. له دابلې خوا پې را تاو شئ. پرله پسې ډزو یرغل کوونکې سخت وارخطا کړي ول

له قوماندان هاشم څخه هم دخپلو کسانو درک ورک و. یوازې عیدمحمد ورسره پاتې واو هغه هم داسې وارخطاو. چې دده د خبرو ځواب یې هم نه شوای ورکولای هاشم چې په کیڼ لاس سرسري ټپي شوی و. په کوپه ملا ځان شیلې ته ورساوو. نوریې ډزې نه کولې او دواړه په بیړه د شمال په خوا روان و. شیله که څه هم د قوماندان غفار تر مرکز لاندې وه خو له ګولیو څخه مصئونه وه. کله کله به یوه نیمه ګولۍ د شیلې د بل لوري په څنډه په ډبرو ولګیده او دوی دواړو به ژر سرونه ټیټ کړل.کله کله خو به ځای په ځای څملاستل چې ډزې به یوڅه کمې شوې بیا به یې په منډو پیل وکړ اوس نو د سهار رڼایې په خوریدو وه.

هاشم پوه شو چې وسله والو کسانو یې خبره نه ده منلې ځکه هغه ډله چې د شمال په لوري یې لیږلې وه ټول په شیله کې و. یوهم له شیلې پورته نه و تللی دا ځای د قوماندان غفار له مرکز څخه لرې و. د پخوانیو لیږل شویو دوو ډلو کسان ټول روغ رمټ و. یوازې نظرالدین او انور برسیرن زخمیان شوي ول

خو له قوماندان هاشم سره یوځای په تللیو کسانو کې اته کسه ورک ول او درې کسه سخت ټپیان ول. له ورک شویو څخه یو غرمه مهال د قوماندان هاشم مرکزته راورسید

اتم څپرکی

د ملوك د مړګ آوازه لا دوه ورځې د مخه کلي ته را رسیدلې وه او د کلي یونیم سپینږیری خبر شوی و چې ملوك د غفار له ګروپ سره په جګړه کې وژل شوی دی او مړی یې هم هلته پاتې دی. خو چا یې د مورخبرولو ته زړه نه ښه کاوو د کلی سپین ږیرو قوماندان هاشم ته ویلي و. په هرډول چې کیږي د ملوك مړی باید پیدا او کلی ته راوړل شي.

هاشم له خپلو کسانو سره لا پرون مازدیګر د مړي د پیداکولو لپاره د غره هغې خواته تللی و. خو د هغه مړی یې نه و پیدا کړی

یوپه وینو لړلی کلاشینکوف یې ملوك ماماته ورکړی و. سهار وختي د ملوك ماما آغا محمد او بل کلیوال ظریف د ملوك مور خبره کړې وه. بیا چاله هغې سره د مخامخ کیدو جرأت نه و کړی.

د هغې د سویو نارو او صوتونو د اوریدو توان یوه هم په ځان کې نه لید هیڅوك هم بیا کلاته نه و ورغلی یوازې آغا محمد و. چې کله کله به کورته ننوت خپله خور به یې وکنځله یا به یې ورته نصیحت وکړ او بیرته به له اوښکو په ډکو سترګو راووت.

د ملوك د موراو نورو ښځو ژړا له کلا د باندې اوریدل کیده ځکه خو کلیوالو د خیرات دیګونه د پخواني دود په خلاف د کلي د زاړه جومات ترخنګ باندې کړي و. او د خیرات ډوډۍ بې په لوخ جومات او جومات ته خیرمه چوتره کې ورکوله.

☆ ☆ ☆

هلته د ظريف آکا په مېلمانخانه کې ټولو د قوماندان هاشم خبروته غوږ نيولی و، چې د ملوك د مړينې او سربښندنو کيسې يې په ډېر خوند بيانولې.

ـ خدای پاك دې يې وبخښي په کوم جنګ کې به چې دی را سره و زه نا کامه نه يم راغلې.

يوه بل دده خبره تائيد کړه:

ـ ياره که دکشي خيلو په جنګ کې دی نه وای موږ به ټول روسانو ژوندي نيولي و.

چې ويې ليدل چا يې خبرو ته چندان غوږ ونه نيو نو پاتې خبره يې د څنګ سړي ته بشپړه کړه:

ـ په هغه ورځ د روسانو ډېره غټه قوه راغلې وه ، موږ له کوز کاريزه ورسره جنګيدو، چې روسان به مخکې راتلل موږ به ويشتل او ځای په ځای مرداريدل ،خو د مازديګر خواته له کوز لوري بله قوه راغله موږ يې په منځ کې را ايسار کړو خدای دې يې شهادت قبول کړي او درمان شهيد شو، بس هغه يو راکټچي و، د بل چا راکټ زده نه و، په موږ د ګوليو داسې باران جوړشو، چې هيچا سر هم نشوای پورته کولای.

ملوك ورمنډه کړه د هغه راکټ يې په اوږه کړ د روسانو ټانګ چې مخه يې د نورمحمد حاجی صاحب د کلا په طرف وه وويشت. دا نور دده ته غوږ شول ده هم مخ نورو ته واړاوو وويې ويل:

له هغې خوا د دهشکې ډزونه پې وشول، ملوك په وچ ميدان پروت وکړ موږ ټولو ويل شهيد شو، خو لږ وروسته يې هغه بل زرهپوش چې موږ يې تر اور لاندې نيولي وو، وويشت زرهپوش ځای په ځای وسوزيده. له هغه ځايه يې منډه کړه ځان يې يوې ويالې ته ورساوو هلته د مرميو داسې باران پې جوړ شو چې موږ ويل ملوك نورختم دی خو لږ وروسته زموږ خواته بل ټانګ اور واخيست ده د شا له خوا ويشتی و.

یوبل چې د کوټې په بر کونج کې غلی ناست و راغبر کړ:

ـ په هغه جنګ کې زه هم وم. له ملوك سره د زمري زړه و د زمري. هغه بله خبره دي لکه چې هیره شوه چې د شپې ولایت ته تللی و. لومړي کس بیا وویل:

ـ هو ریښتیا بیخي د نه منلو خبره ده په هغه ....

یوبل کس چې زیړه خولۍ یې پرسروه، د دروازې له خوا راغبر کړ:

ـ ملوك د مرګ سړی نه و ، دغسې مجاهدین به ډیر کم پیدا شي.

سموت پښې راټولې کړې وې ویل:

ـ ورك یې که وایي مړ وای په سرو اوښو نه په سپیرو خرو، مطلب ملوك ډیر بې ځایه ....

قوماندان هاشم له ځایه را ولاړ شو په غضب سره یې وویل:

ـ اوس موږ او تاسې باید ده هغه غیچ واخلو چې د غفاري، شل نفره ترې جار نه کم دا ربیره به په سپي ولاړه وي.

له قوماندان سره یو ځای ټول له کوټې ووتل.

نهم څپرکی

هاشم چې د مرکز کلاته راغی. مخامخ د زندان کوټې ته ولاړ. عصمت الله (سموت) څو نغاړل شوي کاغذونه ورته راوړل هاشم لومړی پاڼه را واخیستله تر نظر یې تیره کړه. په زنګانه یې کیښوده. بله یې تر نیمايي ولوستله.

قوماندان هاشم تر اووم ټولګي پورې ښوونځی لوستی و بیا په یوه ښوونځي کې تحویلدار مقررشوی و. د تحویلداري اتمه میاشت یې وه چې له پاسه تفتیش پې راغی. په حساب کې باقي وخوت. تحویلدار څلور میاشتې په دهمزنګ کې و. له هغه وروسته بې درکه شو.

یوځل د داؤدخان په وخت کې چا د بنو په بازارکې لیدلی و وروسته چې جګړې پیل شوې. تحویلدار هاشم هم را پیدا شو اول له څو کسو مجاهدینو سره په غره کې اوسیده. دی یې مشر و په هغو اولو وختونو کې یې خپله کورنۍ پاکستان ته بوتله. چې بیایې بیرته راوستله.

دده په برخه کې ویل کیدل چې له پاکستانه تربل هر قوماندان زیاتې وسلې راوړې. اوپیسې هم ډېرې لري. له نورو ګروپونو څخه هم ډیر کسان دده ګروپ ته راغلل. هاشم ورو ورو په ټولو زوروړ شو.

یو وار خو یې د خپل تنظیم اته کسه قوماندانان په یوه شپه ووژل. اوس نو په سیمه کې یوازې عبدالغفار و. چې له ده سره یې سیالي کوله.

د غفار مرکز د شمر په غره کې و. مجاهدینو به خپلې وسلې په همدې لاره راتیرولې هاشم به ویل غفار کمونیست دی. اول یې زما وسله لوټ کړې ده. چې داسې کسان ژوندي وي. جهاد نه کامیابیږي.

سموت به ویل:

ـ افسوس د دې دومره بې ګناه خلکو چې د دوی دواړو په جنګ کې وژل کیږي مطلب دا وسلې دي چې غفار یې ساتلی دی. کنې ته وچکی غفار وګوره او بیا مطلب هاشم وګوره. رحمان بابا ریښتیا ویلي: چې

ټوپك ایجاد شو میړنتوب برباد شو.

هاشم ټولې پاڼې ژر ولوستلې. کاغذونه یې سموت ته چې د دروازې په خوله کې غلی ولاړ و ورکړل.

ـ ها واخله دا چرموړلي کاغذونه دي.

بیایې بندیانو ته مخ واړاوو ګل مرجان څوك دې؟

چا څه ونه ویل. خو سموت د کوټې په کونج کې ناست سړي ته ګوته ونیوله.

ـ هغه دی. ډیر خطرناك سړی معلومیږي مطلب ماوین سیاسي دی.

او چې قوماندان کوم غبرګون ونه ښود پسې زیاته یې کړه:

سترګوته یې نه ګورې مطلب داسې سړې دي لکه د وینو کاسې پوه شوې که پوه نشوې.

قوماندان پوښتنه وکړه:

ـ په دې نورو کې کوم یو لوی کمونیست دی؟

ـ چې په قوه کې مو نیولي دي له هغو دوو ماسیوا چې قوماندانان او منصبداران دي نور ټول عسکر دي. او دا یوه دوره ته چې ناست دي د غفار مجاهدین دي.

قوماندان په غوصه وویل

ـ مجاهدین مه ورته وایه د مجاهدینو دې بلا پې وګرځي. اصلي دښمنان دوی دي.

هاشم خوشیبې غلی و.

ـ ګل مرجان او دا نور دوه کسه پرېږدئ نور ټول بوزئ.

ـ چیرې صاحب؟

ـ هغه ځای ته چې د ټولو ورمخه ده.

ـ سموت په حیرانۍ وویل:

ـ مطلب د غفاري کسان هم؟

ـ هو نوځه هغه مې د پلار زامن دي؟

سموت بیا وپوښتل:

ـ دغه درې کسه نه بوزو؟

قوماندان په بې اعتنایي سره وویل:

ـ منزل د ټولو یو دی خو سفر جدا جدا.

قوماندان هاشم له ځایه راولاړ شو د زندان د کوټې ترمخ په لارګۍ کې یې په هغه لوی پوستر ځان بوخت کړ چې د نبوي (صلی الله علیه و آله و سلم) جومات انځور پرې کنبل شوی و. تر انځور لاندې د لقمان حکیم خبرې لیکل شوې وې:

ـ د سترګو توره خدای (ج) وپیژنه.

ـ کله چې چاته نصیحت کوې پخپله پرې عمل کوه.

ـ د هر سړي قدر وپیژنه.

ـ عاجزي خپله وظیفه وګرزوه.

ـ کم اصلو نه د وفاداري طمع مه کوه.

ـ د خلکو ګټه خپلې ګټې سره وتله

ـ ښځو او ماشومانو ته راز مه وایه

ـ د خلکو په مخ کې غاښونه مه خلال کوه.

ـ له دوست او دښمن سره په....

هاشم د لقمان حکیم نصیحتونه تر دې ځایه ولوستل. وسله وال ته یې مخ ورواړاوو:

ـ دا عکس له دې ځایه ایسته کړه.

وسله والو د بندیانو لاسونه او سترګې وتړلې او د کوټې څخه یې وایستل.

ـ په کوټه کې یوازې یو وسله وال. ګل مرجان او دوه نور بندیان پاتې شول، قوماندان بیرته کوټې ته راننووت وسله وال ته یې مخ واړاوو.

ـ ددوی لاسونه خلاص کړه.

وسله وال زړه نازړه د هغو لاسونه خلاص کړل او څنګ ته ودریده، د قوماندان په اشاره پوه شو. له کوټې ووت او دروازه یې وتړله.

قوماندان ګل مرجان ته مخ واړاوو:

ـ ښه ماوین صاحب ته ماوین سیاسي وې؟

ګل مرجان ورو وویل:

ـ هو صیب.

ـ ښه دا ووایه چې عسکروته دې څه ورښودل؟

ـ درس مو پرې زده کاوو.

ـ اپرین د څه شي درس د کمونیزم؟

ـ نه کمونیزم دې ورك شي.

قوماندان دا نورو ته مخ ورواړاوو:

ـ دا څه وایي؟

دواړو سرونه ښکته نیولي ول هیڅ یې ونه ویل. قوماندان بیا پوښتنه وکړه

ـ دی چې څه وايي رښتيا وايي. زړه يې هم دغسې وايي او که له ما ډاريږي؟

چې چا ځواب ورنکړ نو د ګل مرجان خواته راغی ترګريوان يې ونيو

ـ تاته وايم په دې خبره به ته هم زړې کلا ته ځې ماته رښتيا ووايه.

ګل مرجان په عاجزۍ ووېل:

ـ له مجبوريته په اردوکې وم کنې ...

قوماندان يې خبره غوڅه کړه:

ـ ګوره

بيايې دا نورو ته ووېل:

ـ تاسې هم ځان پوه کړئ، په دې زاريو نه خلاصيږئ. او دا هم معلومه ده چې تاسې کمونستان یاست. خو ماته خپلې د زړه خبرې وکړئ.

ټولو ځمکې ته کتل هيڅ يې نه ويل هاشم بيا ووېل:

ـ زه دې ته ضرورت لرم چې پوه شم يو بسلمان څرنګه کمونيس کيدای شي.

د خپل بوټ په څوکه يې د وره خواته نږدې د ناست بندي سر چې ځمکه يې ګروله راپورته کړ ويې ويل

ـ ته څه وايې. سړی څنګه کمونيس کيږي؟

بندي په ټيټ غږ ووېل

ـ زه به څه ووايم صيب. دادې هغه څوك ووايې چې کمونيست دی.

ـ ته کمونيس نه يې؟

ـ په شکر. الحمدلله صاف سوچه مسلمان يم

قوماندان په قهر ووېل

ـ ته سکه وايې چې په بسلمان بسلمان ويلو به راچې خلاص سې چې ته هم نه يې. زه هم نه يم. هغه هم نه دی نو څوك دی؟

ـ په افغانستان کې کمونیست ممونیست نشته که وي ډیر به کم وي
ـ چې ونیول شئ بیا خو خود کمونیستان نه یاست.
قوماندان هاشم په ځټې را وګرځیده ګل مرجان یې په څپیړه وواهه
ـ ووایه
ګل مرجان هیڅ ونه ویل.
هاشم ترستوني ونیوا او په قهر یې وویل
ـ ووایه ووایه، په ځان نه په ما رحم وکئ. ما پوه کئ
ګل مرجان غلی ولاړو. هاشم په پوزه په سوك وواهه له خولې او پوزې یې وینو داره وکړه. ځای په ځای کیناست.
ـ مه کینه د سپي زو. څه پلار خو مې نه یې
هاشم دا وویل او د هغه په وهلو یې پیل وکړ. بل کس یې چې په کونج کې غلی ولاړو. د کوټې په منځ کې را ځملاوو. په ګیډه یې ودریده.
ـ بې غیرتانو. بې ایمانو رښتیا چې ایمان نه لرئ
دریم کس یې هم په هغه برسیره ځملاوو او په وهلو یې پیل وکړ.
قوماندان غوریده په خبرو یې څوك نه پوهیدل
بندیانو یوازې زګیروی کاوو.
قوماندان به کله یو او کله بل وواهه.
ـ څه بلا وهلي یاست. تاسې درې نفر یئ او زه یو یم. نه ټوپك لرم نه کوتك. ولې د ګیدړانو غوندې پراته یئ بې ایمانو. تاسې په ...
بیا د ګل مرجان خوا ته چې د لاس په شا یې د پزې وینې پاکولې ورغی
ـ ولې غلی ناست یې. له ما سره جنګ وکه. ما ټولو ته ویلي دي که ما مړ هم کئ څوك به دلته را نه شي
بیا یې ګل مرجان تر ستوني ونیو

ـ ولې د ښځې غونډې راته ګورې. ما هم ووهه. زه تا وهم ته مې نه وهې.

د ګل مرجان ستونې يې پرېښود:

ـ اوه خدايه. تر اوسه مې يو داسې غيرتي ونه ليد. چې زما لاس ونيسي.

قوماندان د نشه يانو غونډې ګډ و:

ـ ما مړ کئ، ما مړ کئ کنې تاسې وژنم، لکه سپي داسې ام وژنم مړي مو په سپو خورم.

لسم څپرکی

ـ دا لومړی ځل و، چې ملوك سترګې پرانستلې. شاوخوا یې وکتل، څو تنه نا اشنا کسان چې سپینې چپنې یې اغوستې وې د کټ شاوخوا ولاړ ول.

ملوك په وارخطا یي سره پوښتنې کولې

ـ دا کوم ځای دی؟ تاسې څوك یاست؟ دا په ما څه شوي دي؟

یو ډاکټر یې په سر لاس کېښود او هغه یې له ډېرو خبرو کولو څخه منع کړ. ډاکټر خو لنډې پوښتنې وکړې، په سپین کاغذ یې څه ولیکل او له نورو سره ووت.

ملوك څو شیبې سترګې پټې کړې. بیرته یې سترګې وغړولې پوه شو چې څه وربانـدې راغلي دي، دواړه لاسونه یې لـه کمپلې راوایستل پـه ځیرځیـر یـې ورتـه وکتـل، روغ و. د لاسونو ګوتې یې وخوزولې. ټولې جوړې وې.

هڅه یې وکړه چې په ځای کې کېني، خو ویې نه شوای کړای. پښې یې غځولې وې. په احتیاط سره یې راټولې کړې ترکمپلې لاندې یې لاس پرې وواهه. یـوه پښه یـې پلستر شوې وه. سوړ اسویلی یـې ترخولې وکیښ. د خنګ ناروغ ورته وویل:

ـ شکر چې په هوش راغلې. ډاکټران ډېر خپه و. ویل یې چې وینه یې ډېره زایه کړې ده.

ملوك يوازې سر ورته وخوځاوه. كوښښ يې وكړ چې تير حالت وريادشي د هغې شپې سخته جګړه يې وريادشوه. سترګې يې پټې كړې. لكه چې نه غواړي ويې ويني ملوك ډيرې جګړې ليدلې وې. په لږ عمر يې ډير خطرونه ليدلي ول. له روسانو سره يې مخامخ جګړې كړې وې. پخپله يې هم روسان وژلي و ملوك داسې څوك نه و. چې د جګړو له سختيو دې وويريږي. خو ددغې جګړې په يادولو هم ويريده

ـ پخوا هغه له دښمن سره جنګيده. له هغه چا سره چې په زور دده وطن ته راغلي و. او دده په كلي او په كور يې يرغل كاوو.

خو داخل يې د جګړې بل لوري خپلوان او ترېرونه ول هغوی هم مجاهدين ول. خو ولې؟ ولې له هغوی سره وجنګيده؟ ولې يې هغه ووژل. د چا د لاسه؟

ملوك پخپل ذهن كې ددغو پوښتنو په ځواب پسې ګرځيد

پرله پسې يې له ځانه دا پوښتنې تكرارولې. بيا به يې سترګې پټې كړې لكه چې ددې پوښتنو په ځواب شرميده

ملوك ددغو پوښتنو ځواب دومره بوخت كړ چې دا يې هيرشول چې څنګه او چا زخمي كړ؟ او څنګه دلته راورسيد

د وروستيو پوښتنو ځواب د تيرو پوښتنو په څير سخت نه و. خو په خوله راوړل يې ورته شرم ښكاره شو

خپل تندی يې ټينګ په لاس كې ونيو

سترګې يې وموښلې. لكه چې ډاډه نه و. چې وينې دی كه ويده. له ځانه سره يې وويل پخپل حال كې نه يم دا په ما څه شوي؟

بيرته يې ځان ته قناعت وركړ. له بې هوشي وروسته هر ناروغ داسې وي په خوله كې يې ناړې وچې وي

شوخوا يې وكتل ترڅنګ ناروغ يې سترګې پټې وې معلومه نه وه.

چې بې هوشه دی که ویده. هغه بل ناروغ چې د مخه یې په ده غږ کړی و. هم ویده و.

د کوټې بر کونج ته د بل ناروغ سر او مخ داسې پلستر شوي و. چې دی نه پوهیده وینې دی که ویده.

په خوله کې یې ژبه تاو راتاو کړه. نارې یې وچې شوې وې لکه څوک چې له خطرناك او اوږده منزله وروسته له بندي دروازې سره مخامخ شي. او په راغلي لاره بیرته سرشي.

تیرې پوښتنې یې بیا په ذهن کې وروګرځیدې.

چا دې حال ته راورسولم؟ سترګویې لیدلي و. خو ذهن یې دا نه منله چې قوماندان هاشم دې دده په خوا لاسي بم غورځولی وي اخیر ولې؟ د څه لپاره؟ زه خاین یم که هغه؟

زما مرګ هغه ته څه ګټه رسوله؟ ولې؟ ولې؟ ولې؟

ملوك چې هرڅومره کوښښ کاوو د یوې پوښتنې په ځواب موندلو ځان د پوښتنو له پیتي وژغوري خو بیا به هم د نورو لسګونو پوښتنو سره مخ شو. هغه زما په وژلو څه غوښتل ترلاسه کړي؟ هغه څوك دی؟ زه څوك یم؟ زما په مرګ کې د هغه څه ګټه وه؟

هو ربښتیا ما خو لا په ځای پریږده. له غفار سره ولې جنګیده؟ ولې بې ویل چې دغفار د یوه وسلوال په وژلو پنځه زره پاکستانۍ کلداري درکوم. د هغو وژلو ده ته څه ګټه رسوله؟ چا ورته ویلي و چې له غفار سره وجنګیږه؟

ملوك دې ټولو پوښتنو ته ځواب نه درلود سریې په کمپله کې پټ کړ. غوښتل یې د پوښتنو له ځنځیره ځان وژغوري

يوولسم څپرکی

قوماندان هاشم په بې صبري سره د سموت دوی د راتلو انتظار ایست د خونې په بر کونج کې یې یوې بسترې ته ډډه وهلې وه، یوه پښه یې په بله پښه اړولې وه او د کوټې بازوانو ته ځیرو.

کوټه نسبتاً لویه وه، څلور پنځه خیرنې توشکې پکې هوارې وې، دیوالونو ته د بالښتونو په ځای بړستنې ټولې شوې وې، دروازې ته په مخامخ دیوال په لویو میخونو باندې راځړول شوي کلاشینکوف او یوه واسکټ نظر جلباوو، په لویدیځ دیوال یو لوی کاغذ چې کلمه شریفه پرې لیکل شوې وه ځړیده. او په بل دیوال د کړکۍ خواته یو بې چوکاټه عکس نښلول شوی و، چې پورتنی یو کونج یې را خطا شوی و. او د عکس مخ یې پټ کړې و، له ږیرې او کرتۍ څخه یې معلومیده چې د دوی د تنظیم د مشر عکس دی.

دروازې ته نږدې د اوبو نیم ستل په یوه پلنه ډبره ایښودل شوی و، ترخنګ یې په یوه خیرن لوښي کې د پیازو او کچالو پوټکي اچول شوي و.

دا د دغې لویې برجه ورې کلا د کونج کوټه وه. چې خاوند یې څو کاله دمخه پاکستان ته مهاجر شوی و. په کلا کې یوه دور ته نورې کوټې هم جوړې شوې وې. د هرې کوټې ترخنګ د اور خونه چې تنور پکې و.

جوړې شوې وې او ترمنځ یې یو یو حمام چې د کوټو تاوخانې ترې لاندې تیرېدې هم جوړ شوی و.

حاجي جانګل دا کوټې د خپلو څلور زامنو په نوم جوړې کړې وې چې دوه یې په جنګ کې وژل شوي ول، یویې څو ورځې دمخه پاکستان ته د رخصتۍ تیرولو لپاره تللی و. او بل یې دوبۍ ته د مزدورۍ په نیت تللی و. د کلا دباندې له لویدیځ دیوال سره یوه اوږده کوټه جوړه شوې وه چې یو وخت میلمستون و. او د ورځې به څو ځله ډکیده تشیده، خو اوس څوك نه ورتلل، درنه کوټه یې بلله، ویل کیدل چې پیریان پکې اوسي ددغه مرکز مجاهدینو دشپې څو ځله ددې کوټې په دروازه کې سپین کالي سړی لیدلی و، خو په دوی یې غرض نه کاوو. کله کله به دشپې له همدې خوا یونیم کانی راویشتل کیده چې زیاتره به لامده ول، او کله کله خو به یې دوی په ناپیژندل شویو فلزي سیکو ویشتل، ملاصاحب به ویل چې دا مسلمان پیریان دي. همدې دیوال ته د کلا د انګړ له خوا د پروړې او رشقې لپاره یوه لویه کاهدانه او ورپسې د حیواناتو ګنبدې ((ستورګې)) جوړې شوې وې. چې کار نه ترې اخیستل کیده.

له قوماندان هاشم سره د کوټې په کونج کې یو پنځلس شپاړس کلن هلك هم ناست و. چې د قطعو په فال بوخت و. ترځنګ یې سینو ټایپ ایښی و.

هلك دومره په فال بوخت و. چې د قوماندان ناڅاپي غږ ولړزاوو هغه ورته وویل:

- عیدګله دا سموت دوی ډیر ناوخته نه شول؟

- ام

- ته ورشه یو وار برج ته پورته شه څار یې وکړه.

- ته ودریږه چې دا فال خلاص شي.

- قوماندان یوه پښنه په بله واړوله.
- یره تا خو ټول عمر په فالو تیر کړ. د څه شي فال ګورې؟
- ستا لپاره فال نیسم. چې بل واده به دې وشي او که نه؟
- رښتیا وایې؟
له دې سره له ځایه راجګ شو دده خواته کیناست قطعو ته ځیرشو.
- ښه ښه نو څنګه شو؟
- د کرې توس ورك دی که دا راووت نو بیایې خلاص بوله.
- هاشم هم ورسره ملګرتیا وکړه.
- دا اته تای هلته کیږده.
- هو والله ریښتیا دې وویل.
- هغه بل دلته کیږده.
هغه ورقه یې هلته کیښوده. څلورپنځه ورقې نورې هم ووتلې. خو نورې قطعې بندې وې. هاشم وارخطا غوندې شو. مخ ته پرتې قطعې یې بیا واړولې خو اصلي قطعې ترنورو قطعو لاندې بندې وې. قطعې یې بیا واړولې خو پرمختګ یې ونه کړ.
هاشم د بندشوي فال قطعې سره ګډې وډې کړې. عید ګل ته یې منت وکړ:
- ایسته کړه دا ناروا دې ورشه برج ته. وګوره چې دوی نه معلومیږي؟
عیدګل له دروازې ووت. هاشم پسې ورغږ کړ.
- ریښتیا دا نوروته ووایه چې تیار اوسي.
د عیدګل له وتلوسره سموت او ورسره دوه کسه د کلا په دروازه راننوتل.
د هاشم زړه په ټوپونو شو غوښتل یې چې مخې ته ورمنډه کړي. خو

ځان یې ټینګ کړ او د نسوارو په قطي یې ځان بوخت کړ. دا سې یې وښودله چې ددوی په راتګ نه دی خبرشوی.

صالح له دروازې پرې غږ کړ

ـ قوماندان صاحب لکه چې ته هم غرمه نه وې ویده شوی.

ـ په ویده وم اوس را پورته شوم لمونځ او اودس مې وکړ.

هاشم دروغ ویل نه ویده شوی و اونه یې اودس کړی و.

درې واړو د بړستنو بالښتو ته ډډه ووهله او پښې یې وغځولې. د هاشم زړه طاقت ونه کړ سموت ته یې مخ وروا ړولو:

ـ د تندې له ګونځو خودې معلومېږي چې بیاتش لاس راغلی یې.

ـ همداسې یې درواخله.

هاشم سترګې برګې کړې په حیرانې یې وویل:

ـ ولې؟

ـ بس مطلب جمعه دین لا په هغه خره سپورو.

ـ څه یې ویل؟

ـ هغه پخوانۍ خبرې مطلب لور مې وړه ده. قوماندان صاحب یې د پلار په ځای دې پوه شوې که پوه نشوې مطلب زه مې لور اور ته نه اچوم.

د هاشم رنګ تور واوښت!

ـ ددې سړي مرګ راغلی دی.

برات چې پښې یې غزولې وې خپلې پښې یې راټولې کړې وې ویل:

ـ والله قوماندان صاحب چې هرڅومره مو ورته وویل له خپلې خبرې نه واوښت.

بیایې دا بل ته مخ وروا ړاوو:

ـ که څنګه صالح ته خو ولید؟

ـ هو یره زه چې ورته ګورم دا خر به په اسانه په دې پله تیر نه شي

قوماندان هاشم سترګې برګې کړې:

ـ دې خره ته خدای سوټی (لرګی) پیدا کړی دی چې یو دوه یې په دې ملا ووهې پخپله به تیر شي. که څنګه براته؟

ـ ما چې ولید زړه مې نه مني چې هو دې کړي.

ـ داسې به یې لارې ته برابر کم چې ته وو ایې شپاړس.

سموت په نصیحت ورته وویل:

یره قوماندان صاحب که زما منې تیر شه له دې غوړې ښوروا، پوه شوې که پوه نشوې.

ـ دا داسې ښوروا نه ده چې سړی دې ترې تیر شي.

صالح له هغې خوا پرې را غږ کړ:

ـ والله مور په لاره همدا سره وویل جمعه الدین یې نه مني چې نه یې منی ته ترې تیرشه.

قوماندان په غوصه شو:

ـ نن خو ټول یو ډول خبرې کوئ، خدای دې خیر پیښ کړي بل چا خوبه لونګی نه وي درته منلې.

سموت وویل:

ـ قوماندان صاحب تاته خو معلومه ده مطلب چې سر مې وغواړې هم دریغ به یې نه کم پوه شوې که پوه نشوې خو دا سړی چې مور پخوا هم ورسره خبرې کړې وې مطلب نن مو هم ولید زړه مې نه مني چې لارې ته راشي.

برات په تائید وویل:

ـ سموت رېښتیا وایې پرېږده قوماندان صاحب جنګی خو کمې نه دي خدای هم ښه ځوانی درکړې هم ښه هستي. ته امر وکه تر بېګا پورې به لس دغسې جنکیانې درته کینوم.

هاشم له اسویلي سره وویل
ـ هی هی برات ګله اوس موږ او تاسې خپل سره ناست یو تاسې نه ده لیدلې ماچې لیدلې بس خدای پاك همدا یوه جوړه کړې ده. داسې سترګې خدای ورکړي چې له سړي څخه دنیا او آخرت دواړه هیروي.
سموت وویل:
ـ قوماندان صاحب مطلب خلك به وایې چې دوه ښځې یې لرلې بله یې هم په زور وکړه.
ـ زه به څه کوم هغه دوه وچې وزې، چې نه یې شیدې شته نه یې غوښه د خوراك ده.
دواړو یو بل ته سره وکتل:
هیڅ څه ونه ویل، ټول چوپ و. ښه شیبه یوه هم خبرې نه کولې.
قوماندان هاشم وویل:
ـ چې یوځل یې لاس شاته وتړئ او زړې کلا ته یې راولئ پخپله به لارې ته سم شي.
برات وویل:
ـ ته ښه وایې چې زور ورښکاره نه کړو نه یې مني.
سموت څټ وګراوو ویې ویل:
ـ زړه په زور لاسته نه راځي. پوه شوې که پوه نشوې.
رحمان بابا څه ښه فرمایلي دي:
ما په زور کلی آباد لیدلی ندی
هیڅ ظالم مې په زړه ښاد لیدلی نه دی
قوماندان قهرجنه خندا وکړه:
ـ نو څه وکړم کوډې پرې وکړم؟
سموت د پخوا غوندې ونه ویریده او په پوزخند سره یې وویل

ـ که کوډې کوې نو په لور یې وکه پوه شوې که پوه نشوې مطلب ته پې مین یې او هغه لا خبره نه ده.

قوماندان هاشم په ځواب کې یواځې وویل:

ـ سموته!

دې یوې کلیمې ټول پخپل ځای کینول. یوه هم څه ونه ویل، نه چا بیا ورته نصیحت وکړ او نه یې پخپله خبره ټینګار وکړ.

څوشیبې ټول چوپه خوله ناست ول. وروسته یویو له کوټې ووتل.

قوماندان هاشم هم څوشیبې وروسته د کلا انګړ ته راووت، په انګړ کې یوې بلې خواته وګرځیده، له چا سره یې خبرې نه کولې. که به چا سترې مه شې هم ورسره وکړه یوازې به یې د سرپه اشاره ځواب ورکړ.

عیدګل یې ترشا روان و، قوماندان هاشم د یوې دروازې په لوري ولاړ عیدګل ته یې مخ راواړاوو:

ـ ولاړشه. هغه خنځیر راوله.

دولسم څپرکی

باران نوی دریدلی و. په پاخه سرك ځای ځای اوبه ډنډ ولاړې وې. ملوك د روغتون د دریم پوړ په کړکۍ کې ناست و. په سرك یې د موټرو او لارویانو د تګ راتګ ننداره کوله. په سرك تیرید ونکیو پسې به یې تر هغو کتل چې له سترګو به الونیا شول. د کړکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې وکتل. ږیره یې رسیدلې وه یو دوه سپین ویښتان یې پیدا کړل. ویې نیول. کش یې کړل خو ویې نه ایستل.

دکړکۍ د پلې په ائینه کې یې ګډوډ تصویرونه لیدل. پله یې په لاس تکیه کړه. ښه ورته ځیرشو خو ویې نه پیژندل سترګې یې د لاس په شا وموښلې. په هینداره کې تصویرونه یو په بل اوښتل. ملوك په ځیر ځیر ورته وکتل خړپړکلی. د اور لمبې او لوګی. د الوتکو تصویرونه. شنه فصلونه او وربانديې سرې پرخې پرتې او په دې ټولو کې د خمارې تت تصویر په ویښو سترګو د خوب نړۍ ته بوت.

ملوك خپل سر په لاسونو کې ونیو. د سر ویښتان یې ګډوډ کړل. لاندې یې د ښار واټونو ته وکتل. هلته وړاندې په پارك کې ښځې او نارینه ګرځیدل ماشومانو لوبې کولې د روغتون څنګ ته له هوټل نه د سندرو غږ راته.

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شي کابله بیا نه درځمه

په پارك كې خلك خوشحاله معلوميدل. خندل يې ده ته داسې معلوميدل لكه چې ټول په ده پورې خاندي لكه چې په خلكو يې خوښي نه لوريږي ژر يې مخ بلې خواته واړاوو.

د هوټل د ټايپ د سندرو آواز اوريدل كيده ټايپ كومه بله سندره غږوله خو د ملوك غوږو ته هغه پخوانۍ سندره راتله:

سپينې خيمې په پاكستان ولاړې دينه

بيا نه درځمه وه رنګ شي كابله بيا نه درځمه

ملوك له اسويلي سره وويل:

بيانه درځمه، مور مې هم يوازې پريښودم، د مور د مرګ خبر چې څو ورځې د مخه نظر محمد ورته راوړی و بې سيكه كړی و، نظر محمد چې دبل كلي و، څو ورځې د مخه دلته راغلی و، يوازې دومره خبر و، چې د ملوك مور مړه شوې، نور يې نه له ناروغۍ خبر و او نه ددوی د كور له نور احواله. نظرمحمد داهم ويلی و، چې كلي ته دده د مرګ آوازه تللې ده. ملوك په كوټه كې يوې بلې خواته وګرځيده، نن د مهاجرينو د روغتون دا كوټه له ناروغانو تشه وه، د كړكۍ خواته ودريده، په هغو ځوانانو يې كينه راغله چې كتابونه يې په لاسونو كې ول، او ښوونځيو ته روان ول.

روغتون ته مخامخ د ښوونځي د درسونو د پيل زنګ ووهل شو، ټول د خپلو ټولګيو په لوري ولاړل، ملوك ته د باتور ښوونځې ورياد شو چې ګروپ يې د شپې په بمونو والوزاوو، ملوك په هغه شپه خپل ی ځانه يې بد راغلل. د كړكۍ د خلاصې پلې په ائينه كې يې ځان ته بد بد وكتل بيرته يې مخ ترې واړاوو.

خو بيرته يې له روسانو سره جګړې ورياد شوې، هغه ورځ چې د روسانو لويه قوا يې پسې واخستله. خوشحاله شو. ځان به لوی اتل ورته ښكاره شو.

بیا به یې خپلو زحمتونو ته پام شو. لوړې، تندې، د هاشم او غفار جګړې ....

کله کله له سرې د فکرونو لړۍ وشلیږي، د ښو فکرونو د پښو پلونه ترې ورک شي، ښې او بدې خاطرې یې په یوه وار ذهن ته راځي. ملوک نن همداسې و. د ذهن په آسمان به یې د کرکې وریځې راخورې شوې، زړه یې غوښتل خپل ماشیندار ورسره وای، له دې دریم پوړ نه یې د ښار په خلکو ضربه کړې وای، دا لویه نړۍ به ورته لویه هدیره ښکاره شوه، د خپلو ارمانونو قبرونه یې پکې لیدل. خو بیرته به یې دغو وریځو د زړه په دښتو، د مینې باران وا وراوو. خُماره بهٔ وریاده شوه، له ځانه سره یې وویل:

ـ هغه به هم وایي چې زه په دې دنیا کې نه یم.

ساعت ته یې وکتل یوولس نیمې بجې وې، پرون یې ورته ویلي و، چې نن غرمه به له روغتونه وزې، خو ډاکټران لا نه و راغلي.

ملوک پخپل چپرکټ اوږد وغځیده له ځانه سره یې وویل:

ـ که هغه نرۍ شین سترګې ډاکټره رانه شي، څرنګه به یې وینم. له ځایه را ولاړ شو په کوټه کې وګرځیده.

ـ کاپیره ځواني خدای ورکړیده.

د میز پر سر درمل یې سره راټول کړل، په الماریۍ کې هم چې څه کالي و، په ګلدار دسمال کې یې غوټه کړل، بیرته پخپل ځای پریووت.

ژولیا له یوې بلې ډاکټرې سره را ننوته، ژولیا یې په ټنډه لاس کینښود، بلې ډاکټرې یې فشار وکوت، دواړو په انګلیسي څه سره وویل: ډاکټرې دوسیه واخیسته ووتله. ژولیا په یوه پاڼه څه ولیکل ملوک ته یې ورکړل ویې ویل:

ـ تاسې اوس بیخي جوړ یاست، هیله ده له مور سره خپه شوی نه یې.

ملوک ورته وویل:

- زه به د تا نیکۍ ټول ژوند هیرې نه کړم.

د ژولیا سترګو ته ځیر شو.

- ډیره میربانه ښځه یې خو ارمان.

خبره یې وژوله نه پوهیده څه ووایي.

ژولیا په حیرانۍ ورته وکتل:

- ارما دڅه؟

- ارمان دا چې ته خو کاپیره نه وای.

ژولیا وخندل:

- کافیر تاسې چاته وایاست؟

ملوك بې واره وویل:

- موږ کاپیر هغه بولو چې له خدایه منکر وي.

- زه په لوی خدای(ج) ایمان لرم ترې منکره نه یم.

- عجیبه ده!

ژولیا وویل:

- دا څه عجیبه ده، د ځمکې د مخ ټول موجودات د خدای (ج) ثنا وایي او بیا انسان ته خو خدای پاك عقل ورکړی. دا عجیبه نده. عجیبه داده چې موږ انسان ولې یو له بله کرکه لرو، ولې د کینو په ځای مینه نه کړو.

ملوك حیران حیران ورته کتل. وروستۍ خبرې یې خندا ور وستله، موسکی شو. شونډې یې بوڅې کړې. په کوټه کې بل څوك نه و. خو ده د ژولیا خواته په شونډو داسې اشاره وکړه لکه چې په کوټه کې نورو کسانو ته وایي:

- دا ګوره. له دنیا ناخبره ده. انسان داسې پاکه فیروزه ورته ښکاریږي. خبره نه ده چې دلته انسانان د ورونو وینو ته تږي ناست دي.

د ملوك په زړه کې ډېرې خبرې وې نه پوهېده څه ووايي. ژوليا ته نږدې شو. نيغ يې د هغې سترګو ته وکتل

ـ زه به دې ټول ژوند هېره نه کړم.

ژوليا له کړکۍ د باندې پارك ته کتل. ملوك غلی و. هيله يې لرله له هغې هم د مينې خبره واوري. خو ژوليا څه ونه ويل. ملوك ته يې ښکته پورته وکتل لکه چې په کتلو کې وايي: «ته افغان يې افغان. ته په مينه څه پوهېږې. ورځه ورځه خپل مورچل ته ځان رسوه.

ژوليا يوځل بيا ورته وکتل شونډې يې وښورېدې د ملوك زړه په ټوپونو شو، ژوليا يوازې وويل:

ـ مننه.

ملوك د هغې ځرځو شنو سترګو ته ځير و. خو هغه څه يې پکې ونه ليدل چې تمه يې لرله. د هغې سترګو ورته وويل:

ـ ورځه ورځه مورچل ته ځان رسوه. تاسې د مينې لپاره نه د وينې لپاره پيدا شوي ياست. ورځه ورځه مينه له تا څه غواړي. مينه له تا څه غواړي.

دیارلسم څپرکی

پیره دار د کلاد کونج د ژورې کوټې دروازه خلاصه کړه. دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرګيو لپاره ځانګړې شوې وه او حاجی جانګل به د ژمي د لاندې د پسونو غوښې هم پکې ځړولې. له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پوړ څخه د راپرې شوې درځې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پړي تړل شوې وې د قوماندان په لیدو کوښښ وکړ چې له ځایه جګ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړاو:

- دا نور بندیان مو څه کړي دي؟

- صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

- هوم، نو ولې؟

- تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و. چې چاته به یې په زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته وروتړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

دلته د هرچا دا سندره زده وه:

لاس دې وتړه شاته پېسې دې راکړه ماته
دنیا شوه درنه پاته درځــه زرې کلا تـه
دعــاوې کــوه مــاتــه

قوماندان به پخوا چې د زرې کلا په باب د خپلو وسله والو کسانو رپوټ ته غوږ و، په ډېره مینه به یې د موسکا په بدرګه د هغو خبرې اورېدې او د ټولو جزئیاتو پوښتنه به یې کوله:

ـ ښه ښه څو کسان وو؟

ـ څنګه مو ووژل؟

ـ ګولۍ خو به مو ډېرې نه وي وربانډې زایه کړې؟

ـ د مرګ په وروستیو شیبو کې یې څه ویل؟

او دې ته ورته په لس ګونو پوښتنې، چې د ځواب په اورېدو سره به یې هاشم مخصوصه خندا وکړه.

خو نن یې چې د زرې کلا نوم واورید، چندان ښه نه وربانډې ولګېده. ځکه یې بیا پوښتنه وکړه:

ـ ټول مو زرې کلاته یوړل؟

ـ هوصیب.

قوماندان په غوصه وویل:

ـ بد مو کړي دي.

بندي ته یې مخ وروااړاوو:

ـ نوم دې څه دی؟

ـ خاورې ګلان.

ـ ام خاروې ګلان، هم خاروې یې هم ګلان؟

بندي څه ونه ویل، هاشم بیا پوښتنه وکړه:

دیارلسم څپرکی

پیره دار د کلاد کونج د ژوري کوټې دروازه خلاصه کړه. دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرګیو لپاره ځانګړې شوې وه او حاجی جانګل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې ځړولې. له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پوړ څخه د راپرې شوې درځې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پړي تړل شوي وې د قوماندان په لیدو کوښښ وکړ چې له ځایه جګ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړاو:

ـ دا نور بندیان مو څه کړي دي؟

ـ صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

ـ هوم، نو ولې؟

ـ تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به یې په زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته وروتړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

اوله دې سره يې بندي د سر تر وېښتانو ونيو. په بل لاس يې په خيټه کې په سوك وواهه.

يوازې يوه چيغه واوريدل شوه.

قوماندان بيا وويل.

ـ لکه چې نه سړې کيږې ها؟

بيا يې د هغه دواړه لاسونه د شا په خوا قات کړل او کې يې کارل، بندي چيغه وکړه:

ـ اوف مه کوه مړ دې کړم.

هاشم يې لاسونه نور هم پسې تاو کړل، بندي چيغې وهلې.

قوماندان په قهرجن آواز وويل:

ـ خبرې وکه، د نر غوندې ووايه چې کمونيس يم. ټولو ته مالوم يې چې د کمونيستي سبق تا خلکوته ورکاوو، باچاته نه يې مالوم.

چې وې ليدل بندي څه نه وايي په نرمه لهجه يې ورته وويل:

ـ که ته وايې چې په پته خوله به خلاص شم، نه خلاصيږې او چې ووايې دا مې قول دی چې ژوندی دې پريږدم.

هاشم د قول په دود لاس ورنه کړل څکه چې لاسونه يې دده په لاسونو کې و او وار په وار يې تاوول بندي يوازې چيغې وهلې د هغه چيغو قوماندان لاپسې عصباني کړ غيږ يې ورکړه ځای په ځای يې را ځملاوو. په خيټه يې کيناست او ترستوني يې ونيو په ژړغوني غوندې غږ يې ورته وويل:

ـ اوس وايې که نه ها؟

ـ د بندي له خولې ووتل:

ـ هو هو زه حزبي وم. مړ مې که. ولې راته ګورې.

له دې سره يې هاشم ستونی پريښود د دروازې خواته کيناست په سټړې ساه يې ورته وويل:

ـ ماته مالوم وې خو بس ما ویل یو وارې ستا له خولې هم واورم. ګلان هیڅ ونه ویل.

هاشم له ځایه را ولاړ شو دروازه یې خلاصه کړه چې ویې لیده پیره دار ولاړ دی منت یې پرې وکړ.

ـ ولې دلته ولاړ یې، ځه دباندې د هغې بلې کوټې مخې ته ودریږه.

دروازه یې بیرته وتړله د ګلان ترڅنګ کیناست.

ـ ډوډۍ دې خوړلې ده؟

ـ هو.

ـ چای مای څه شی خورې؟

ـ یه.

ـ ګوره ډاریږه مه، ماخو پیژنې زه دلته قوماندان یم، زما له امره پرته مرغۍ هم پر نه شي وهلای، څوك به ګل هم درپورې نه کي.

بندي سترګې راپورته کړې په ناباورۍ یې ورته وکتل.

قوماندان دده د ډاډ لپاره پسې زیاته کړه:

ـ په ما باور وکه، غولوم دې نه، زما خبره خبره ده، چې درته ومې ویل څه نه درته وایم بس سرې سترګې ګرځه .

لاس یې وراوږد کړ د هغه یې ساه لاس یې په لاس کې ونیو وې ویل:

ـ پکت (فقط) ماته قناعت راکړه، ولې کمونیست شوی وې؟

ـ زه کمونیست نه یم پاك مسلمان یم.

ـ بسلمان به یې یا به نه یې خو ماته کمونیستي راوښیه.

بندي په تعجب ورته وویل:

ـ څنګه یې دروښیم زه زه ....

قوماندان یې خبره په خوله کې وروچه کړه:

ـ په څنګه منګه دې نه پوهیږم ماته صاف بیان وکه، سم سیي

(صحیح) راته ووایه چې سړی څرنګ کمونیس شي.

بیایې پورته د کوټې بازوانو ته وکتل داسې لکه چې شماري یې، پسې زیاته یې کړه:

ـ هو ماته وښیه چې سړی څرنګه کمونیس کیدای شي، څرنګه د ګناوو په کولو کې بې باکه واوسي.

بندي په ټیټ غږ وویل:

ـ زه والله که پې پوهیږم څه به درته ووایم.

ـ والله که پوهیږم، والله که پوهیږم د سپي زو، زه درته وایم ماته لاره راوښیه او ته ځان خلاصوې.

بیا ورنږدې شو سترګې یې تنګې کړې لاس یې د هغه په اوږه کیښود.

ـ ماته لاره راوښیه، چې سړی څرنګ کمونیس شي، څرنګ بې خوده شي او په دې باور پیدا کړي چې نه سوال شته نه ځواب، لکه چې دلته پوښتنه نشته هلته هم نشته.

چې بندي څه ونه ویل، دی شاته ولاړ دیوال ته داسې ودریده لکه یوم، مټې او سر یې په دیوال پورې ننښتې او پښې یې له دیواله لرې ایښې وې په ارامه لهجه یې وویل:

ـ ووایه مه ډاریږه، ستا غږ له ما پرته هیڅوك هم نه اوري، په ما باور وکه، ما جذب که، ماته قناعت راکه. داسې څه راته ووایه چې زړه مې پې قرار شي.

له دیواله بیرته دکوټې د غولي منځ ته راغی، د بندي په اوږو یې لاس کیښود ویې ویل:

ـ ترتا مې قربان کړې، هیڅ چرت مه خرابوه، څوك به چې هم درته ونه ګوري، هغسې چې زه درسره کمك کوم ته هم کمك را سره وکه ما له دې عذابه وباسه.

چې بندي په تعجب او پوښتنې په ډول ورته وکتل ده ورته وویل:

هو دا څو شپې مې یوناپیژندل شوی عذاب ځوروي. خلك ما یو بختور سړی بولي. چې قدرت لرم. پیسې لرم. ښځې لرم. او هرڅه لرم خو دوی خبر نه دي چې په ما څه تیریږي.

په ژړغوني غږ یې پسې زیاته کړه:

ـ دوی څه خبر دي چې په ما کې وینه وچه ده. ورځ خو لا ښه ده، اوف زما شپه دې خدای نامی بنیادم ته نه ورویني. دا هم زما ګناه ده یو وخت مې ویل کاشکې ورځ نه وای سر او کال شپه وای، هغه وخت مې د شپې کارجوړ و، دا قدرت او هستي چې وینې ټول مې د شپې په لاس راوړي ځکه مې شپه خوښیده.

خواوس، اوس چې شپه رانږدې کیږي زه وایم کاشکې مړشوی وای.

بندي ته یې د کیناستو اشاره وکړه پخپله هم بندي ته مخامخ کیناست لکه چې خبره یې هیره کړې وي، تندی یې په لاس ټینګ ونیو څو شیبې چوپ و، لکه چې یو څه ورپه یادشوي وي.

سریې را پورته کړ:

ـ هو ورځ . ورځ ښه وي. دا ژوندي خلك وینم او ددنیا له شرمه زه هم ګرځم. امرونه کوم. پیسې ګټم. او د ژوند لپاره نوي فکرونه کوم.

خوشپه. اوف شپه.

ښی لاس یې موټی کړاو تندي ته یې تکیه کړ:

ـ د شپې بل وړ خوبونه وینم. داسې ځورونکي خوبونه چې خدای دې ترې وساته.

ددروازې خواته ولاړ دروازه یې خلاصه کړه. چې وې لیدل څوك نشته بیرته یې وتړله. ګلان ته نږدې کیناست په ټیټ غږ یې ورته وویل:

خوبونه نه دي خپسې دي. تمامه شپه مې په خوله بلا لاس را

اېښــي وي، چيغـې مــې څـوك نـه اوري رنـګ رنـګ بـلاوې ویـنم. ډاریـږم. زړه مې چوي.

بندي چوپ و. هېڅ يې نه ويل. قوماندان هاشم ته ځير و. د هاشم ده تـه پـام نـه و. پـه کوټـه کې يـوې بلـې خواتـه ګرځیـده. بیرتـه راغی د بندي مخې ته په پلتری (چارزانو) کیناست:

ـ پخوا به خلکو ويـل ښيښـکې دينداره او ښه خلك ځوروي، نـو تـه وو ايه چې دیندار ه خلك ځوروي نو بیا له ما څه غواړي ما ولې نه پرېږدي؟

بندي سر وښوراوو، چې نه يې د نفې مانا لرله نه د تائید.

قوماندان لګیاوو:

کاشکې يو ازې ښیښکې وای رنګ رنګ بلاوې په رنګ رنګ جامو کې راځي

مـلا صـاحب وايـي چـې دا د دغـو مړو ارواوې دي چې مـا وژلـي دي، چې ورته وایم څه وکم، وايـي خيراتونـه وکـړه، خيراتونه مـې وکـړل غـوايي مې حلال کړل پسونه او وزې مې حلالې کړې.

بلاوې کمې نشـوې اوس خـو لا د غويـو او وزو پـه جـامو کـې هـم راتـه راځي.

قوماندان له جیب څخه د نسوارو ډبی راویوست په کيڼ ورغـوي کـې يې واچاوو د ښي لاس په یوه ګوته يې له شاو خوا سره راټول کړل:

ـ ملا هم ریښتیا وايي. هغه خلك چې مـا وژلـي دي. د شـپې ډلـه ډلـه راځي، چیغې وهي نه پوهیږم څه وايي. څه غواړي؟

نسوار يې خولې ته واچول په ډکه خوله يې وویل:

ـ مړه خوځه کوي. هغه ژوندي چې د ورځـې مـې لـه سـیوري ډاريـږي د شپې هغه هم راځي او ما ځوروي.

نسوار يې يوې خواته تف کړل وې خندل:

- بیګا د ولي محمد مور په تورو کالو کې راغله ترستوني یې ونیولم چې هرڅومره زور مې کاوو ځان مې نشوای ترې خلاصولی.

نه پوهیږم په هغه جان (جهان) به مې څه حال وي.

په دې دنیا خو د هیڅ شي په خوند پوه نه شوم. نه ډوډۍ نه میوه هیڅ شی خوند نه راکوي بس هسې خیټه ډکوم.

دا بله ښځه مې هم اوس ترپام بده ده. بس لکه بلا چې وینم.

قوماندان همداسې لګیا و، دې ته یې پام نه و چې مخاطب یې خبرې اوري که نه. بس داسې ګڼه و لکه چې د عمرونو عمرونو ورك شوی دوست یې پیدا کړی وي ورته د خپل زړه غوټې پرانیزي.

په شونډو یې نرۍ موسکا ښکاره شوه ګلان ته نژدې شو وې ویل:

- هو ریښتیا په دې ټولو تیارو کې یوه رڼا هم شته که یې لاس ته راوړم شپې به مې رڼې شي.

قوماندان خوله په خوند سره خوځوله. داسې لکه چې په خوله کې یې شیریني یا بل خوږ څه وي، ژبه یې په دواړو شونډو راتیره کړه وې ویل:

- یو وار مې لیدلې ده. زړه مې پسې تللی دی څرنګه یې چې نوم خماره ده. هغسې خمارې سترګې لري. جمعه الدین مې مخې ته نشي دریدلای. حتماً یې لاس ته راوړم که نه وي....

خپله خبره یې همدلته پریښوده . ګلان ته یې نیغ وکتل:

- ولې څه نه وایې؟

څه ووایم صیب.

قوماندان یې سترګو ته ځیر شو

- دا ووایه چې ته هم لکه زه داسې ډاروونکي خوبونه وینې؟

- یه

قوماندان هاشم په ناباورۍ سره وویل
ـ رښتیا وایې؟
ـ دغسې خوبونه مې تر اوسه ندي لیدلي.
ـ اپرین، ولې دې نه دي لیدلي؟
ـ نه پوهیږم.
ـ قوماندان خپل څټ وګراوو، په خوشحالۍ یې وویل
ـ زه پوهیږم ، زه پوهیږم ته ځکه دا خوبونه نه وینې او ځکه نه ځوریږې چې ته بې باوره یې. که باور هم لرې هغه د بلې دنیا په نشتوالي باور دی.
بیایې وپوښتل:
ـ دغسې نه ده؟
ـ یه.
ـ تا څومره خلك وژلي دي؟
ـ ما؟
ـ هو ووایه څو کسه دې تر اوسه وژلي دي. شمېر یې درته معلوم دی که زما غوندې یې؟
بندي په زاریو وویل:
ـ والله که مې څوك وژلي وي.
ـ زه له تا تحقیق نه کوم تحقیق داسې نه وي. هرڅومره دې چې وژلي دي هغه ستا کار دی ماته دومره ووایه چې د چا ارواوې ځوروي که یه؟
بندي سرټیټ اچولی و لنډ ځواب یې ورکړ:
ـ یه.
ـ بس ما ته همدا راوښیه چې څنګه سړی ځان له عذابه خلاص کړي.
بیایې په زاریو ورته وویل:

ملایانوته ورغلم. زیارتونو ته ولاړم. خیراتونه مې وکړل په شپو شپو ویښ پاتې شوم. بیا هم هغه عذاب هغه تورې بلاوې. اوس یوازې ته پاتې یې.

بندي پوښتنه وکړه:

ـ نو زه غریب به څه وکم؟

ـ ته راسره کمك وکه ما له عذابه خلاص کړه داسې لاره راوښیه چې ستا غوندې نور زه هم بد بد خوبونه ونه وینم.

بندي وویل:

ـ زه به څه ووایم؟

قوماندان بد بدورته وکتل. لکه چې په کتلوکې وایې:

ـ له تا هم څه شی جوړ نه شول.

خودا خبرې یې له خولې را ونه وتلې. بندي یې ترګریوان ونیوله ځایه یې په شدت سره راپورته کړ په بل لاس یې د هغه ستونی ټینګ ونیو:

ـ ووایه ژر راته ووایه. ولې سم دم نه راته وایې؟ دا هم ټول له بې غیرتي نه وایې په زړه کې ډیرې خبرې لرې.

بندي هیڅ ونه ویل. آن د هغه له لاسونو څخه یې د خپل ستوني د خلاصولو هڅه هم ونه کړه هماغسې غلی ولاړ و. هغه د چا خبره چرت یې هم نه خراباوو. خو قوماندان یې په دواړو لاسونو په ستوني زور راووست:

ـ وایې که نه ها؟

له دې سره یې د ګلان سر په سختي سره په ځمکه وویشت په خیټه یې پښه کینبوده. غږ یې نور هم قهرجن شو داسې چې ګلان ته یې پوهیدل هم ګران و. بله پښه یې د هغه په ستوني کینبوده د ګلان سترګې زیږې زیږې راوختې.

هغه سپین پړی یې چې څو شیبې د مخه د بندي لاسونه او پښې ورباندې تړل شوې وې را واخیست. قات یې کړ. د بندي په وهلو یې پیل وکړ. کله به یې په ملا کله په پښو واهه. بندي یوازې زګیروی کاوو.

چې ښه ستړی شو پړی یې لرې وغورځاوو د دروازې خواته ولاړ بیرته را وګرځید ګلان یې ترستوني ونیو را جګ یې کړ.

ـ نه وایی ها؟

له ډې سره یې د سوکانو او لغتو په وهلو شروع وکړه. ترګریوان یې ونیو د کوټې له دیوال سره یې وواهه.

ـ غیږ یې ورکړه په ځمکه یې را وویشت.

بې له ځنډه یې بیرته را جګ کړ په ټول قوت یې سوك ورخطا کړ په پوزه یې وواهه. د بندي له پوزې وینو داره وکړه.

څوارلسم څپرکی

د وانه ښارګوټي په اډه کې موټر نه ول. ملوك یوه هوټل ته چې د لرګیو په تختو او سطرنجیو پوښل شوی و، ورغی. چای یې راوغوښت. د څنګ سړي له خبرو پوه شو چې هغه هم په خپل موټرکې وطن ته ځي. تري وېي پوښتل:

ـ د لارې ملګری دې پکار نه دی؟

ـ ولې نه خو....

ـ خو مو مه پکې پیدا کوه. که په موټر کې ځای لري زه به هم درسره ولاړ شم. چې ډېره مې سودا ده.

ـ ځای شته. خو خبره داسې ده، چې له ما سره په موټرکې مړی دی شپه په لاره کوم. د حکومت طیارې ګرځي چې موټر ووینې بمبارې پې کوي که ته راسره ځې دا خو به لانبه شي.

د چای له څښلو وروسته یې. تابوت د موټر په شاتنۍ برخه کې کېښود او روان شو[illegible] ملوك لومړی خبرې نه کولې. خو د قوماندان سید محمد له خبرو پو[illegible] چې له مړي سره د خپلوي اړیکې نه لري یوازې د هغه د ګروپ راکټ[illegible]. چې څو ورځې د مخه په جګړه کې ټپي او بیا د پاکستان په یو د[illegible]ن کې وفات شوی دی

ملوك له جیب نه د سګریټو قوطي راویوست سید محمد ته یې ونیو. سید محمد ورته وخندل سګریټ دی که سګرټې؟

په سګريټ دی زه د سګرېټو عادت نه لرم. يوازې په سفرکې مې سات پرې تير وي. سيد محمد له جيبه د چرسو ټوټه ورکړه ملوك د چرسو تلی ميده کړ سګريټ يې ترې ډك کړ. اوس نو تياره مابنام و او ددوی ډاټسن (پايکپ) موټر د لويو غرونو په منځ کې لاره وهله. قومندان سيد محمد هم په لاره د شپې کولو خبره هيره کړې وه. د موټر ټايپ سندره غږوله. دوی دواړو نور دا هير کړی و. چې شاته د مړي تابوت پروت دی او هغه هم يو وخت ددوی د مورچل ملګری و. ټوکې وې خنداوه د چرسو دودونو د موټر سيټ په سر اخيستی و. قوماندان سيد محمد خو به نسوار هم تر خپلو پښو لاندې توکول. ده ويل که د موټر ښيښه خلاصه کړې لوګی وزي او بيا به په د غو لږ چرسو ښه نشه نشي.

ده ژر ژر خبرې کولې ملوك ته يې د خبرو نوبت نه ورکاوو. په جګړه کې په خپلو کارنامو غږيده بيايې ورو ورو خبرې شخصي کيسو ته ورسيدې هريوه خپلې خاطرې بيان کړې سيد محمد د خپلې زوړرتيا بيلابيل داستانونه بيان کړل بيايې په دغو نږدې غرو کې په لومړي مرکز کې د خپلو زړورتياوو په باب ډارونکې کيسې وکړې

ـ څه څه مو ونه ليدل په اول کې زمونږ مرکز ددغه غره په ډډه کې په يوه پخوانۍ زړه کلاکې و. په هغه وخت کې زه د اوس غونډې قوماندان نه وم د شپې مې پيره کوله نيمه شپه وه توره تياره وه يو تور وزګوری راغی خدای شته ډير ترې وډار شوم يوځل خومې زړه و چې ډزې پرې وکړم

ـ ښه نو بيا؟

ـ بس خو ورمنډې مې کړې وزګوری مې په غيږ کې را واخيست او شاته مې واچاو. د مرکز په لوري راروان شوم په لاره ښه خوشحاله وم سباته به يې حلال کړو

ـ افرین بیا مو حلال کړ؟

ـ ته صبر دومره اسانه یې هم مه بوله په دې وخت کې که ګورم د وزګوړی پښې په ځمکه څکیږي ګبهی واخیستم چې شاته مې وکتل وزګوړی نه وو. یوه لویه توره بلا وه.

ـ وای!

ـ بس نو په هغه سات مې خوشی کړ او په منډه د یوې ډبرې شاته کیناستم که ګورم چې یوه توره بلا د یو جګ سپیدار غوندې زما په لوري رارروانه ده.

ـ توبه مې دې وي خدایه.

ـ کلاشینکوف ته مې مرمۍ تیره کړه او په ضربه مې ودراو. بلا زما په خوا رارروانه وه له تا یې څه پټه کم د شا په خوا مې را چاریار کړل ژبون مې وهل شوی و. نور مې په پښوکې د تللو توان نه و. د یوې بلې ډبرې شاته پټ شوم. خو بلا سوکه سوکه زما په لوري رارروانه وه. کله به وړه شوه کله غټه. توره شپه وه نور اندیوالان ټول ویده وه. له ځانه سره مې وویل چې ترې خلاصید ای خو نشې نو کلاشینکوف مې پې ضربه کړ....

ـ افرین د نر زو.

ـ بس چې کلاشینکوف مې پې ضربه کړ د بلا له خولې داسې چیغه ووتله چې تر اوسه مې په ټول ژوند کې نه ده اوریدلې بلا نوره هم پسې اوږده شوه یوې بلې خواته تاو راتاو شوه...

ـ په دې وخت کې (ملوک) د موټر د شا له ښیښې نه وکتل چیغه یې له خولې ووتله.

سید محمد په وارخطایی پوښتنه وکړه

ـ څه خبره ده لکه چې وډار شوې؟

ملوک چې د شا ښیښې ته یې کتل وویل:

ـ م … م. م. م مړې …

سید محمد چې د موټر باډۍ ته وکتل له خولې یې چیغه ووتله

ـ خیر خدایه دا خو مړی را پورته شوی دی اوس به څه کوو؟

ـ هله موټر تیز که.

ـ د موټر ښیښه پورته که چې له دې خوا را نه شي.

موټر یې نور هم تیز کړ نور یې د سرك لوړو او ژورو ته پام نه کاو (ملوك) د موټر دروازه ټینګه نیولې وه. موټر دومره تېزو چې ځان یې نشوای تکیه کولای. یوځل خو موټر له سرکه بلې خواته شو او نږدې و چې چپه شوی وای خو بیرته یې سرك ته سم کړ.

(ملوك) شاته وکتل مړی نور هم ددوی خواته رانږدې شوی و. د لاس په اشاره یې سید محمد وپوهاوو. موټر نور هم تیز شو. د موټر د مینځ د څراغونو اشارې یې مړې کړې.

(ملوك) د سترګو له کونجونو بیا شاته وکتل مړی ولاړو. او په دواړو لاسوېې د موټر د سیټ بام نیولې و. په دواړو خولې را ماتې وې. یوځل خو د (ملوك) سر د موټر له چت سره ولګیده.

شاوخوا تپه تیاره وه اوس دوی د غره له تنګې راوتلي ول. څه شیبه وروسته (ملوك) وویل.

ـ ترڅو به په دشتوکې منډې وهو تراوسه لا مانبام دی ګهیځ هم ډیر لرې دی.

ـ نو څه کوو؟

ـ نه پوهیږم.

ـ نه پوهیږې نور مې په لاسوکې دمه نشته. موټر دې زده دې؟

ـ نه.

له دې سره یې موټر نورهم چټك کړ خو د ملوك زړه طاقت ونه کړ بیا یې ورته وویل

ـ اخیر چیرې ځې؟ چې موږ ځو مړی هم را سره ځي. چیرته به تړې خلاص شو.

سید محمد ورته وویل:

ـ اخیربه انشاء الله موټر یوځای چپه شي او که خدای کول دواړه به پکې مړه شو.

له دې سره یې موټرته بیا ایکسلیټر ورکړ موټر داسې و، لکه چې په هوا ځي. ملوك چیغې وهلې:

ـ مه مه مه ته څه کوې؟ ځان دې له غاړې دی که څه؟ اوس به موټر ګړنګ ته واچوې.

ـ څه وکم اخیرڅه لاره لرو؟ بیا یې سوړ اسویلی وایست: هی هی څه بې ځایه مړشوم.

څو شیبې غلې و بیا یې په ډك ستوني وویل

ـ بې عقل یم خر یم. په شپه کې څوك مړی بل ځای ته وړي؟

د موټر د سیټ بام په هیبت ناك آواز ودربیده. ملوك په لړزیدلي آواز وویل:

ـ مړی بام ټکوي. بل کار به وکړو.

ـ څه کار؟

ـ وبه تښتو.

ـ سیدمحمد ترخنګ ورته وکتل:

ـ د خدای ساده ځان په دغو خبرو خوشحاله وه. له مړي تښتیدی شې؟ چیرې به ځې؟

ـ د موټر دروازې به خلاصې کړو په رفتار کې به دواړه ځانونه غورځار کړو او په یوه خوابه منډه کړو.

ـ هوم دا خو دې بده خبره ونه کړه. خو دلته نږدې کلي نشته. تردې کنډو چې واوړو دغه چل به وکړو.

د موټر د سيټ بام هماغسې په درزا و.

چې له کندو تير شول دواړو په يوه وار له موټره ټوپ کړل. شاته يې ونه کتل د شمال په لوري يې منډه کړه. سيد محمد شاته وکتل له خولې يې چيغه ووتله هغه ليدل چې مړی کفن په سر په دوی پسې منډې وهي. د سيد محمد له پښې يوه څپلۍ لويدلې وه بله ده پخپله وغورځوله. دوی نور شاته نه کتل. کله به ولويدل بيرته به راپورته شول. په کلي کې د سپو غپا ددوی لپاره لوی زيری و. چې کلي ته نږدې شول په زوره زوره يې چيغې کړې.

ـ مسلمانانو د خدای پار دی.

خود کلي له خوا کوم ځواب نه اوريدل کيده. دوی هماغسې په منډو ول او چيغې يې وهلې. د کلي منځ ته رسيدلي ول. له شا و خوا کورونو سپو ورته غپل.

کليوال راووتل يوې بلې خواته چيغې شوې. د يوې کلا له برج نه خو چا ډزې هم وکړې سيد محمد د خلکو منځ ته ورمنډه کړه.

ـ مه مه مړ م مړی....

د کلي خلک پرې را ټول شول. خو دده له خولې نامفهومه خبرې راوتلې. چې څوک نه وربانديې پوهيدل. په دې وخت کې ملوک هم را ورسيده. خلک په هغه ورټول شول په وارخطايي يې ورځخه پوښتنې پيل کړې.

ـ څه خبره ده؟

ـ له کومه راغلئ؟

کليوالو پرله پسې پوښتنې کولې.

ـ تاسې څوک ياست؟ چېرې ځئ؟

خو په ځواب کې يې يوازې ام. م. م. ړ. ړ. اوريدل چې هيڅوک نه

ورباندې پوهيدل. د ملوك هم ژبون وهل شوی و. ترخوله يې غړ نه خوت يوازې يې شاته اشاره کوله.

له هغې خوا مړي منډې راوهلې. څو اوس يې کفن نه و اغوستې يوه کليوال ځوان پرې ډزونه وکړل. مړی په ځمکه ولويد. خلك ورغلل له نورو کورونو هم ژړاغونه راووتل. نږدې ټول کليوال راوتلي و. ټول د مړي په خوا ورغلل. هغه د کلي مخ ته په وچه وياله کې پروت و. معلومه شوه چې په کينه پښه لگيدلی دی.

څو کسو راواخيست او جومات ته يې يووړ. سيدمحمد او ملوك جومات ته نه تلل. سيد محمد د شا په خوا زورونه وهل:

- نه نه هغه هغه م، م مړی دی.

يوه کليوال په غوصه ورته وويل:

- وشه مړ نه دی. هسې مازې په پښه لگيدلی دی.

- نه. نه. نه مه مه مړی .... دی ز زژه نه ....

څو خلکو په زور د جومات په خوا ټيله کړل. دواړه .... د جومات د دروازې ترڅنگ پريوتل

يوه د زخمي پښه تړله. زخمي زگيروی کاوو، دوی دواړو په ډار ډار ورته کتل. ملوك او سيد محمد يو بل ته کتل او په کتلو کې يې له يو بل نه د پيښې وضاحت غوښت. نه پوهيدل چې څه پيښ شوي دي. سيد محمد زړ نازړه. د زخمي خواته وروڅکيده. له لرې يې پرې ژغ کړ:

- روزي خان يې؟

چا ځواب ورنه کړ. سيد محمد بيا وويل:

- زوی مړيه ته خو مړوې.

زخمي په غوصه وويل:

- پلار به دې مړ وي. مړی په موټر کې پروت دی

سپینږیري زخمي ته مخ ور واړاوو:

ـ نا، ته له دوی سره نه وې؟

ـ ولې نه وم ددوی په موټر کې وم

ملوك ورته وویل:

ـ دا ته څه گډې وډې وایې کله له مور سره وې.

ـ ما په هغه بل کلي کې لاس درکړ. خو تاسې موټر ونه دراوو، د هغه پتېم خواته تاسې موټر سوکه کړ ما هم د موټر منځ ته درټوپ کړ.

سید محمد وویل:

ـ په موټر کې مړی و.

ـ هو زه هم د مړي خواته کیناستم.

ـ ښه نو بیا؟

ـ بیا چې تاسې موټر تیز که. زه هم وډار شوم چه ونه لویږم، چې هرڅومره مې تاسې ته چیغې وهلې او موټر مې ودرباوو تاسې په لا موټر تیز که.

ـ چې مونږ موټر ودراوو او دې خواته م رامنډې کړې تا ولې منډې راپسې وهلې؟

ـ نو تاسې ولې منډې وهلې؟

ـ مونږ له تا منډې وهلې. مونږ ویل مړی را ژوندی شوی دی.

زخمي وخندل:

ـ ما ویل تاسې کوم څه لیدلي دي ما هم له همدې ویرې منډې وهلې.

ټولو وخندل.

سید محمد څټ وګراوو. په جومات کې په پرتو سل[۱] وښویې ځان بوخت کړ. له ځان سره یې بونګیده.

---

[۱] سل وانبه د شولو وانبه دي چې ځینې په جومات کې د فرش کار ترې اخلي

ملوك لږ په غوصه ورته وويل:

ـ نو تاخه بلا غوښتله چې له موږ سره په موټر كې سپريدې؟

ـ زه د خپلې خور كره تللى وم. بس ما ويل چې خپل كلي ته ځان ورسوم

سپين ږيري په ډاډينه ورته وويل:

ـ خيردى بلا وه بركت يې نه و.

د ډوډۍ له لوښـر سره يوځاى د چاى پـتنوسونه هم راوړل شـول او دوى غلي د ډوډۍ په خوړلو لګيا شول.

☆ ☆ ☆

د ملوك د ماما كلى د غره په لمنه كې و. دى په اټكل تر دې ځايه را رسيدلى و په يوه نيم كوركي د سپي غپا اوريدل كيده. خوشبيې د كاريز په غاړه كېناست. بيرته د باغچې له ديوال سره روان شو. د سهار رڼا په خوريدو وه د آغا محمد د كلا مخې ته د لوخ كاريز په غاړه ودريده نه پوهيده څه وكړي. كه دروازه وټكوي او ناڅاپې ورسره مخامخ شي څه به پيښې شي. خوشبيې وروسته د لويې دروازې د شا ځنځير د خلاصيدو غږ واوريدل شو. يو د ټيټيې ونې سرې راووت. په لاره داسې روان و. لكه چې بوټونه يې په پښو كې آزاد وي او كوښښ كوي له پښو يې ونه ايستل شي. ملوك وپيژاند. له ځانه سره يې سوكه وويل آغا محمد ماما. آغا محمد دده په لوري راروان و. ملوك د كاريز د پاټ پلې خواته كيناست آغا محمد ګودر ته كوز شو. اودس يې وكړ. په څادر يې خپل مخ او لاسونه وچ كړل. له جيب نه يې ساعت راويوست په لاس يې وتاړه

ملوك هم ورو ورو دده په لوري ور روان شو. چې ورنږدې شو پرې غږ يې كړ

ـ ما ما!

آغا محمد يوې بلې خواته وكتل. ملوك يې وليد خو ويې نه پيژاند ملوك چې ورنږدې شو ژړا ته په نږدې غږ يې وويل:

ـ ما ما ته يې؟

ـ ته څوك يې هاگوا مانا څوك يې؟

ملوك له هماغه ځايه پرې غږ كړ:

ـ زه ملوك يم ما ما!

آغا محمد په وارخطايي او شكمن انداز ورته وويل:

ـ ملوك؟ كوم. كوم گوا مانا څه وايې كوم ملوك؟

ـ زه يم ما ما ولې مې نه پيژنې:

او له دې سره يې په آغا محمد غېږ را تاو كړه.

آغا محمد زړه نا زړه غېږ وركړه په روغبړ كې يې په وارخطايي ورته وويل:

ـ والكه ته څوك يې. دا څه سره وايې؟

ځان يې لږ ترې لرې كړ او څيرې ته يې ځير شو.

ملوك ته ژړا او سلگيو د خبرو مجال ورنكړ يوازې يې وويل:

ـ ما ما. ما ...

آغا محمد رډ رډ ورته كتل.

ملوك خوريې يې؟ خدايه دا څه وينم.

ـ ما ما!

آغا محمد بيا ښكته پورته ورته وكتل

ـ توبه مې دې وي خدايه ته خومې وې. لا اله الاالله محمد رسول الله.

دا څه وينم.

او له دې سره يې ملوك بيا ټينگ په غېږ كې ونيو

ښه ساعت دواړو په غيږو کې سره نيولي ول. خبرې يې نه کولې يوازې يې د سلګيو آواز اوريدل کيده.

آغا محمد ورو ورته وويل:

- يا خدايه پاکه دا څه وينم.

بيا يې په ځير ځير ورته وکتل:

- راځه راځه چې کورته ولاړ شو.

دواړه د کور په لوري روان شول.

ميرمن يې په دالان کې د چای په تيارولو بوخته وه چې له آغا محمد سره يې بل سړی وليد د تناره په غاړه کيناسته مخ يې پټ کړ.

په نيمکش پلو يې ددوی خواته راوکتل. حيرانه وه چې خاوند يې ولې ونه ټوخيده هسې نه چې کوم خپلوان يې وي.

دا په دې سوچونو کې وه چې آغا محمد پرې غږ وکړ:

- ښځې زيرې مې درباندې ...

خوناڅاپه يې خپله خبره پرې کړه. پخپل ذهن کې په مناسبه خبره پسې ګرځيده هسې نه چې د ملوك ژوندیتوب او راتلو يو له يوه غږ ورباندې بل ډول تاثير وکړي.

خپله خبره يې داسې پسې تکميله کړه.

- راځه کوټې ته راځه چې له نوې خوشحالې دې خبره کړم ميرمن هماغسې د تناره په غاړه ناسته وه.

په دوی پسې راغله خود دالان په وره کې ودريده. آغامحمد په بيړه بيرته راووت.

او په آرامه لهجه يې وويل:

- ښځې څه نه اورې هغه به واورې

- څه خبره ده؟

- ملوك خوريې ژوندى دى.
- دا څه وايې؟
- راځه وې ګوره.
ميرمن يې هيڅ ونه ويل ځاى په ځاى كيناستله.
آغامحمد منت پرې وكړ:
- جګه شه ولې دې ويانې ووتې؟
- وى سړيه
- څه بلا ووهلې جګه شه ګوا.مانا ورشه پوښتنه ورسره وكه.
ښځې په ناباوري وويل:
- ريښتيا وايې دا ملوك دى؟
- نو څه غلطوم خودې نه.
ښځې په ساده ګي وويل:
- ابله ورځ يې قبر ته ورغلې وم قبر يې روغ جوړ و.
آغا محمد په غوصه ورته وويل:
- ډيرې خبرې مه كوه ګوامانا ورشه پوښتنه ورسره وكه ګوا مانا مړ راژوندى شوى دى.
چې په كوټه راننوت په موسكا يې ملوك ته وويل؟
- هيڅوك نه مني چې ګوا مانا ته ژوندى يې. مامۍ دې هم هكه يرانه سوه.
ميرمن يې راغله له ملوك سره يې روغبړ وكړ.
په لږ شيبه كې د شيدو چاى او په پلاستيكي قاب كې كوچ راوړل شول خو ملوك ونه خوړل يوازې يې يوه پياله خوږ چاى سور كړ.

☆ ☆ ☆

ملوك له خوبه را پاڅيدلی و. لوخ سر پخپل ځای ناست و. يوځل بيايي كوټه ترنظر تيره كړه. مخامخ د يوې ګردې هنداري ترڅنګ د آغا محمد د ځوانۍ عكس راځړيدلی و چې كيڼ لاس يې په سينه ايښی و. او د كورتۍ په جيب كې يې قلم او يو بل لرګی چې ښايي مسواك به و. له ورايه معلوميدل. د عكس د چوكاټ په لرګي د وريښمو سره شنه ژيړ ګلان ټومبل شوي ول.

ترې لاندې دوه صندوقونه ايښي ول يو يې ساده كوچنی و. او بل يې تر هغه لوی ښكلی و. چې څو كاله د مخه آغا محمد له هندوستانه راوړی و. د كوټې په بل ديوال جای نماز او ترڅنګ يې يوه رپيده او شكور چې منځ يې د وريښمو او زرتارو په ګلانو ښكلی شوی و. دا د آغامحمد د ميرمنې د واده يوازينۍ نښه وه. هغې به د كوټې له جارو كولو وروسته يوځل د خپل پلو پېڅه پرې را تيروله.

ملوك ديوال ته ډېره ووهله او د شكور او رپيدې په ګلانو كې يې سترګې خښې كړې وې. سوچونو پسې واخيست د فكر باز يې لرې لرې غرونو ته پرواز وكړ.

لكه چې د شكور او رپيدې ليدلو يې بيا پخوانۍ خاطرې وريادې كړې هغه وختونه ورياد شول چې په زړه كې به يې له خمارې سره د واده ګوډې ماتولې.

ترخه موسكا يې وكړه ځان ورته ساده معلوم شو په اسويلي يې وويل.

بنده لرې ننبلولې مرګي لار ورته نيولې

دی په همدې سوچونو كې و. چې دروازه خلاصه شوه. آغامحمد و. ملوك تر بالښت لاندې سپينه خولۍ راواخيستـه په سر يې سمه كړه آغا محمد له دروازې پرې غږ وكړ

ـ خوريې ګله خوب دې وکړ؟

ـ هو داسې ويده وم چې په دنيا هم خبر نه وم.

ـ ښه شو چې را ويښ شوې ګوا مانا ډوډۍ تيـاره ده. زمـوږ زړه نـه کيده چې راويښ دې کړو.

په لږ وخت کې ډوډۍ راغله او ټول د ډوډۍ په خوړلو لګيا شول آغا محمد به ملوك ته په ځير ځير وکتل بيابه يې سر وښوراوو لکه چې اوس يې هم باور نه وي چې ملوك دې ژوندی وي بې واره يې وويل:

ـ رښتيا چې څوك خدای پاك نه وي وژلي ګوا مانا نه مړکيږي.

د ډوډۍ په سر آغا محمد ورځخه پوښتنې پيل کړې.

ملوك په خبرو راغې.

ـ زه هم دې ته فکر وړې يم، چې ولې يې وژلم، اوڅنګه ژوندی پاتې شوم.

ـ ګواه ما نا چې تا هغوی وژل، خود به هغو ته هم وژلې، خو دا راته ووايه چې څنګه ژوندی خلاص شوې او تر پاکستانه څنګه ورسيدې؟

ملوك شميرلې شميرلې خبرې کولې:

ـ خبره داسې ده چې زه دښمن نه يم ويشتلی.

آغا محمد په حيراني پوښتنه وکړه:

ـ نو چا وويشتلې؟

ـ مداشم.

ـ دا څه وايې رينتيا؟

ـ هو نوڅه درواغ خونه وايم.

ـ آغا محمد په ناباورۍ او تعجب وويل

ـ دا څنګه نوولې؟

ـ نور زه هم نه پوهيږم. که رښتيا درته ووايم زما هم جنګ تـه چنديان

زړه نه کیده. څه روسان خو نه ول. دوی هم مجاهدین ول. او مور هم. اخیر جنګ و. که مي زړه و. که نه. جنګ مي کاوو. مور بیخي سره نږدې شوي و. زه او هاشم دیوه دیوال شاته پټ وو.

آغا محمد چوپ و. سر یې ټیټ اچولی و. ملوك وویل.

ـ له هرې خوا ګولۍ اوریدې. جنګ زیاتي ختمیده د ګولیو ډزونه لږ شوي ول. هاشم له مانه لرې شو پخپلو ګناهګارو مې ولید چې لاسي بم یې زما په لوري ګوزار کړ. نور زه ونه پوهیدم چې څه پیښ شول

ـ بیا نو بیا؟

چې په هوش راغلم په موټرکې وم. ټول وجود مې په وینو ککړ و. موټر د غرو په منځ کې روان و. له خولې مې چیغه ووتله. یو چا مې په سر لاس کیښود چې سترګې مې ور واړولې د جان محمد زوی محمد خان و. راته وې ویل آرام وکه ښوره مه. چې وینه دې زایه کیږي. تر شفاخانې پورې لږ ځای پاتې دی.

ـ مور ویل چې هغه هم له هغه جنګه وروسته بیا چا ونه لیده ښه کیسه کوه.

ـ په شفاخانه کې محمد خان ټوله کیسه راته وکړه. هغه هم هاشم لیدلی و. چې بم یې زما خواته را ګوزار کړی و.

چې نور مجاهدین تللي ول. ده زه د هغه کلي په ډاټسن کې پاکستان ته ورسولم

آغامحمد په نصیحت سره وویل

ـ ګوره هلکه د محمد خان خبرې مه منه. هاشم به ولې داسې کار کوي چې ګوامانا خپل ملګری پخپله مړ کړي. محمد خان پخپله له هاشم سره جنجال لري. څو واړ . هاشم په کور کې لیدل شوی دی

ملوك وویل

ـ نه نه ماما. هاشم ما پخپلو سترګو ولید چې بم یې زما په لوري راګوزار کړ.

آغا محمد په نا باوري وویل:

ـ عجیبه ده. ته وا هاشم به ولی دا کار کړی وي؟

ـ نه پوهیږم.

ـ آغامحمد یوه ټوټه ډوډۍ په لوښي کې لمده کړه او پیشو ته یې واچوله وې ویل:

ـ په هغه ورځ خو دی تر ټولو زیات خواشینی مالومېده.

ـ ما ما دا ته نه پیژنې. ما ډیروخت ورسره تیرکړی دی محمد هاشم لکه ګیدړه داسې دی.

په دهلیزکې له زانګونه د ماشوم د ژړا غږ پورته شو د آغامحمد میرمن زړه نازړه له کوټې ووتله.

آغامحمد وویل:

ـ اوس د خبرې بیخ ته ورسیدم چې ګوامانا هاشم ولی دا کار کړی دی. جامه دین غریب یې تر دوو سپیږمو رسولی دی.

ملوك د پوښتنې په ډول ورته وکتل:

آغامحمد زیاته کړه:

ـ د جامه دین دې کور ودان وي نه زور ته تسلیم شو نه زرو ته. جنکۍ هم مرګ مني خودی نه. یو وار خویې زهر هم خوړلي ول خو خدای ژوندی پاتې کړه.

پنځلسم څپرکی

ددوی د لیدو وعده غرمه مهال ټاکل شوې وه خو ملوك لاځان سهار وختي چې ټول خلك په درانده خوب ویده ول د جمعه الدین باغ ته را رسولی و.

ده پرون د خپلې ماما د لور په وسیله خمارې ته د خپل راتګ احوال رالیږلی و، هغې هم نن په باغ کې د لیدو وعده ورکړې وه.

د جمعه الدین باغ چې له کلا سره یې ګډ دیوال درلود نسبتًا لوړ لوړ دیوالونه یې لرل. سره له دې چې د انګورو زیاتره تاکونه یې وچ شوي ول او یوازې څو د زردالو او مڼې ونې او له دریو دېوالونو سره د سپیدارو ونې پکې ولاړې وې. خو جمعه الدین یې د پخوا په څیر کلکه ساتنه کوله د پخوا په شان یې وره ته اوسپنیز زوړ قلف اچول شوی و. ددیوال په هغو ځایونو چې سرونه یې وران شوي او ټیټ شوي ول. د سنځلې او نورې اغزنې لښتې لکې کړې وې.

باغ ته د اوبو د لارې په سورې کې یې هم لرګي درولي ول. د باغ په دروازه کې یوه کوټه جوړه شوې وه. دا کوټه په اصل کې د باغ د ساتنې لپاره جوړه شوې وه ې دوی به ځاله بلله. خو له جګړو د مخه دا کوټه یو ستر دوکان و. چې جمعه الدین به له همدې ځایه انګور. زردالو او مڼې په نورو دوکاندارانو باندې پلورل.

ملوك د همدې كوټې د بام له لوري د شپې باغ ته ورواوښت او د باغ په شمال ختيځ كونج كې د انګورو د يوه زاړه تاك ترڅنګ چې شاوخوا يې څو د منو اوسپيدارو ونې ولاړې وې غلى كيناست.

او د خمارې د راتلو شيبې يې شمارلې، ده ته دانه وه معلومه چې د كلا د باغ د لوري په دور پورې بامونه نشته، ځكه خو يې ډېر كوښښ كاوه، چې له هغې خوايې څوك ونه ويني او خپل د ناستې ځاى يې هم د ونو بل پلوته جوړكړې و.

ده ته لاپرون د ماما د لور په وسيله ډاډ وركړشوى و، چې باغ ته هيڅوك هم نه ورځي، يوازې مازديګر مهال د خمارې كشر ورور پسونه او وزې باغ ته ورولې او له ونو څخه پاڼې ورته راتويه وي، غرمه لا نه وه رارسيدلې، چې د باغ د كوټې د وره د ځنځير غږ يې واوريده، د ملوك زړه په ټوپونو شو. نه پوهيده څه وكړي، مخې ته ورمنډې كړې او خماره په غيږ كې ونيسي او كه ځاى په ځاى كيني.

له يوه عجيب حالت سره مخامخ شوى و، چې نه يې د خوشحالۍ نوم وركولې شو او نه د خواشينې، د زړه درزا يې پخپله اوريدله بهتره يې وبلله په خپل ځاى كيني، د ونو له شايې دواړه سترګې د باغ په وره كې خښې كړې وې.

له بنګړو ډك لاس يې وليد چې د باغ دوهمه دروازه يې خلاصه كړه.

خماره وه، چې د باغ په وره كې هكه پكه ولاړه وه. كه څه هم له ملوك څخه لرې وه. خو هغه يې په څيره كې د ژور بدلون نښې وليدلې. ونه يې ترپخوا لوړه ورته ښكاره شوه او نرۍ غاړه يې نوره هم نرۍ ورته ښكاره شوه.

د سترګو ښكلا يې د پخوا په څير نه وه. غټې غټې سترګې يې لويدلې وې جګه او نرۍ پوزه يې نوره هم جګه شوې وه.

د ملوك په سترګو کې اوښکې راغلې. زړه يې و. د خمارې مخ ته په چيغو چيغو وژاړي.

د هغې ځای په ځای دريدو يې په زړه کې شك پيدا کړ. هسې نه چې له شايې نورڅوك وي. که ځان څرګند کړي ښايي بل څوك يې هم ووينې. هماغسې پخپل ځای کې ناست و.

خو خماره هماغسې ځای په ځای ولاړه وه. لکه چې د هغې زړه هم نه منله چې مړ يار دې بېرته ژوندی شوی وي. دده په لوري را روانه شوه. څو ګامه مخ ته راغله بيا ودريده.

د ملوك زړه طاقت ونه کړ. له ځايه را ولاړشو او ورو ورو د هغې په لوري رهي شو. ويريده چې خماره به دده په ليدو له خوشحالۍ چيغه وکړي او ټول به خبر شي.

خمارې دده په ليدو يوازې وويل:

ـ ته ؟

ـ هو خمارې زه يم. د مينې فيصله پخپله مينه کوي. خدای پاك دتا لپاره نه يم وژلی.

خو د هغې خبرې ځای په ځای هك حيران ودراوو:

ـ چې مړ وای ترډې به ښه وه.

خمارې په ټيټ غږ دا وويل او مخ يې بلې خواته واړاوو.

ملوك هيڅ ونه ويل. خمارې بيا په ډك ستوني وويل:

ـ ته ته څه خبرېږې چې په. په ما ... ما... څه ...

خو ژړا د خبرو مجال ورنه کړ. خبره يې په سلګيو کې ورکه شوه.

ملوك ورو وويل:

ـ خمارې داسې مه وايه زما اړيکې اوس هم له مرګ سره نه دي شليدلې هسې د ژوندو روزي تماموم کنې لا پخوا مړيم

خمارۍ پټ پټ ژړل

ملوك بیا وویل:

- اوچې ته هم داسې خبرې راته وکړې نو بیا به دې توفانو ته څنګه تم شم.

دواړه د باغ په کونج کې دونو شاته کیناستل.

چوپ ول. ملوك په ځیرځیر او حیراني ورته کتل خو خمارۍ په لرګي څمکه ګرواله دی د هغې چلند هك پك کړی و. نه پوهیده له کومه ځایه یې شروع کړي. اوڅه ووایې. داسې معلومیده لکه چې پخپل راتګ پښیمانه وي.

د دواړو زړونه له بې شمېره ګیلو ډك ول. خو په سترګو کې یې د دیدن تنده وه.

ملوك ورو وویل:

- څه خو ووایه ولې داسې غلې ناسته یې.

خمارۍ چې ځمکې ته یې کتل په شرمناك غږ وویل:

- څه به ووایم. ما خپلې خبرې له اوښکو سره کړي دي.

ملوك لکه چې ددې خبرې د اوریدو هیله نه لرله. نیغ ورته وکتل پخپله بې وسي یې ژړا راغله سترګې یې تنګې کړې. لاندې شونډه یې په غاښ وچیچله.

خمارۍ وویل:

- شکر چې ته ژوندی راغلې.

ملوك د انګور له وچ تاك نه کوچنۍ لښته را پرې کړه دوه درې ځایه یې ماته کړه. دوه ټوټې یې ایسته وغورځولې په بله یې په ځمکه کې کږې وږې کرښې راوایستلې. کرښو ته یې په ځیرځیر کتل. لکه چې خپل فال پکې ګوري بیرته یې سر راجګ کړ.

ـ خمارۍ ما نیت کړی دی چې دواړه ولاړ شو.

ـ چیرې؟

ملوك په پریکړو الفاظو وویل:

ـ هلته چې ډار نه وي، هلته چې وکولای شو له یو بل سره مینه وکړو، له دې ځایه ډیر لرې.

خمارۍ په حیرانۍ وپوښتل:

ـ ته څه وایې؟

ـ په ما او تا ټولې لارې بندې دي، دواړه پاکستان ته ځو او هلته نوې ژوند شروع کوو.

ـ له واده وروسته؟

ملوك وویل:

ـ هی هی سر دې سوی بوی یې نه دی درغلی، هغه زما په سیوري پسې ګرځي، که خبر شي چې زه ژوندی یم او دلته راغلی یم وینه به مې ځمکې ته پرې نه ږدي. په دې حال کې واده کیږي؟

ـ ستا زړه دی چې په سپینو پایڅو درسره ولاړه شم؟

ـ هو نو څه، له پردي سره خو نه ځې. نکاح شوېده او زما په نوم یې.

خمارۍ مخ بلې خواته واړاوو او وې ویل:

ـ تر اوسه هم داسې شوي دي، چې پښتنه پیغله دې په تورپیکي په سپینو پایڅو د پلار له کوره وتلې وي؟

ـ ملوك په نصیحت وویل:

ـ ګوره مجبوریت هرڅه کوي. که زه او ته له دې ځایه ونه تښتو هاشم به نورې بلاوې په موږ راولي. آبا دې هم له هغه ډاریږي او هیڅ نشي کولای.

ـ نو هلته به ترې خلاص شو؟

ـ توکل په خدای. پاکستان ته ځو. هلته د تنظیم په دفتر کې د ما ناسکه ماما کار کوي. له هغه وسلې اخلم او دلته بل مرکز جوړوم بیا به ته هم ووینې چه څه کوم.

او چې خمارې څه ونه ویل، پسې زیاته یې کړه:

ـ بس نن شپه له خیره ځان تیار کړه.

ـ نن شپه؟

ـ هو.

خماره زړه نازړه وه، ښه شیبه غلې وه.

د ملوك په غږ لکه چې له خوبه را پاڅیدلې وي، له واره یې وپوښتل:

ـ تاپه دې باره کې سوچ کړی؟

ـ وایې نشته داسې لوری چې وروتښتي کمزوری په موږ ټولې لارې بندې دي.

ـ ښه نو بیا بله شپه.

ـ سمه ده بله شپه به زه د باغ شاته د ګنو ونو خواته درته انتظاریم.

دوی په دې باره کې چې څنګه او له کومو لارو پاکستان ته اوړې خبرې وکړې.

د خدای پامانې په وخت دواړه خوشحاله معلومیدل داسې لکه چې خپل ارمان ته رسیدلي وي.

شپاړسم څپرکی

په هغه ماښام خماره په عجیب حالت کې وه. هغه د چا خبره نیمه ویښه نیمه ویده وه. غیر عادي کارونو یې مور هم شکي کړې وه د غوا رالوشل یې هیر کړي و.

په وړو ماشومانو یې تر بل هروخت زیاته مینه کوله. کوچنی وړور یې څو ځله ښکل کړ او ورسره ویې ژړل هغه یې کوله په کوټه کې یوازې وي کله به چې یوازې شوه له ځانه سره به یې پټ پټ ژړل خو بیرته به یې ژر اوښکې پاکې کړې. او په یوه غیر ضروري کار به لګیا شوه.

کوښښ به یې کاوو له مور سره سترګې په سترګو نه شي.

ډوډۍ یې د معمول خلاف وختي تیاره کړه.

سر پرې ګرځیده. لکه چې ډیره بې خوبه شوې وي پخپل ځای داسې اوږده وغځیده لکه چې غواړي ترسهاره ویده شي له سترګو یې اوښکې جاري وې. د ټیکري په پیڅه یې اوښکې پاکې کړې

له دې ویرې چې خوب پرې غالب نه شي. پخپل ځای کې کیناسته چې پوه شوه نور ویده دي. له ځایه راولاړه شوه. د ګوتو په سرو د کوټې بر کونج ته ولاړه د صندوق شاته غوټه یې را واخیسته په دروازه کې یې کیښوده ښه شیبه هلته ودریده

خپلې جامې یې ټینګې نیولې وې. د شپې په تیاره کې د مور خواته

راغله. د هغې ترسر ودریده. بیایې د کوچنی وروړ مخ ښکل کړ داسې لکه چې په ښکاره چیرته په سفر ځي.

د کوټې دروازه یې بې غږه غوړه خلاصه کړه. د ګوتو په سرو د لویې دروازې په لوري روانه شوه.

سپی په چوتره کې کونج ته پروت و. سر یې راجګ کړ له ځانه سره وغوریده. بیرته یې سر پخپلو پښو کیښود.

آسمان شین و او چوپتیا خوره وه دا چوپتیا به کله کله د کلي د سپو غپا ماته کړه.

خماري د کلا له دروازې یوځل بیا د کور په لوري وکتل لکه چې وروستی خدای پاماني ورسره کوي.

زړه یې راډک شو. خو ویې نه ژړل. د دروازې ځنځیر یې په سختۍ سره خلاص کړ.

دباندې هیڅوک نه تر سترګو کیدل. دروازه یې په ځان پسې پورې کړه شاوخوا یې وځارله. ښه یې وبلله چې همغلته ودریږي. خو شیبې هلته ودریده ملوک یې ونه لید.

څه وکړي مخ ته ولاړه شي؟ که مخ ته ځي چیرته ولاړه شي او که بیرته کورته ځي. څوک به پرې خبر شي.

دګوتو په سرو د غواوو د اخورونو په لوري روانه شوه د مخامخ ونو خواته یې وکتل وډاره شوه. د یوه اخور ترخنګ غلې کیناستله.

ښه شیبه ځای پرځای ناسته وه. د کلي د یوه نیم سپي غپا به یې په زړه کې نوې هیلې راپیدا کړې.

ـ هغه به راروان وي. او سپي به هغه ته غاپي

د سپو د غپا لوري ته به یې وکتل خو هیڅوک یې نه لیدل د خپلې کلا سپي یې هم وغپل

خوشحاله له ځایه را ولاړه شوه. ورو ورو د بڼ په لوري روانه شوه. د سپي غپا ډېره ژر غلې شوه دا پوهیده چې د سپي په زیاته غپا به څوك راویښ شي، او په شپه کې به د دوی له وتلو خبر شي خو بیا هم پرې خوشحاله وه چې سپي وغاپې او پخپله غپا د ملوك د راتلو زیری ورکړي خو سپي بیا ونه غپل.

خماره د باغ د دیوال له کونج سره ودریده، د باغ شاته د ګڼو ونو څخه هیڅوك نه معلومېدل.

د شا له خوایې د چا د پښو ځرپهار واوریده، شاته یې وکتل څوك نه وو، خود پښو ځرپهار اوریدل کیده. شاوخوا یې وکتل هیڅوك نه معلومیدل.

په زړه یې ګبنۍ ګډه شوه، یخنی نه وه خودا ټوله لړزیدله، داسې لکه چې چا په ژمي کې سړې اوبه پرې توبې کړې وي.

ژبون یې ووهل شو، نه یې چیغه کولای شوه، او نه هم کومې خواته تلای شوه.

ځانته یې غوصه راغله. یوې خواته د تلو وس یې هم په ځان کې نه لیده، ژړا ورغله یوځل یې بیا د ګڼو ونو په لوري وکتل.

ونې ترپخوا لوړې لوړې ورته وبریښیدې.

کلمه یې وویله «لا اله الاالله محمد رسول الله» یا خدایه، یا خدایه، پرده.

اوله دې سره یې د دروازې په لوري منډه واخیسته د دروازې ځنځیر یې بند نه کړ په یوه منډه یې ځان کوټې ته ورساوو. او پخپل ځای کې تسیا وسیا پریوتله.

☆ ☆ ☆

ملوك په لاره یوځل بیا پخپل تصمیم کې سوچ وکړ. او راتلونکی پلان یې ترشونډو لاندې تکرار کړ. د خمارې لیدلو او د بلې شپې د تینبتې په وعدې سره یې د خپل جوړ کړې پلان ترسره کیدل لیدل.

له ځانه سره یې وویل:

ـ چې خماره بوځم او واده ورسره وکم. دا هم له هاشم څخه یو لوی غچ اخستل دي. نورې خبرې به خدای اسانه کړي.

ملوك لا د ترخې په دښته نه و ورګډ شوی چې د ماما زوی یې ولید چې دده په لوري په بیړه را روان دی، وپوهیده چې کومه بده پیښه شوې ده، خپل ګامونه یې نورهم ګړندي کړل د ماما زوی یې له لرې چیغې وهلې:

ـ مه راځه ودریږه چې څوك دې ونه ویني.

ملوك ځای پرځای ودریده چې سلام رانږدې شو پوښتنه یې وکړه:

ـ څه خبره ده؟

سلام په ستړې سا وویل:

ـ د هاشم کسان راغلی دي په تاپسې ګرځي.

ملوك په وارخطایې وپوښتل:

ـ تا ولیدل؟

ـ په ما نه دي لیدلي لا لا ویل چې دوه کسه راغلي ول. له حسن نه یې د تا پوښتنه کړې وه

ـ دا څه وایې؟

ـ هو لالا ویل چې دلته مه راځه. د تا له راتګه خبر شوې دي ځان یوې خوا ته وباسه.

ملوك او سلام دواړه د کاریزونو د سپرغو په خوا روان شول څو شیبې یې هلته دمه جوړه کړه.

ملوك سلام ته مخ راواړاوو:

ـ چې داسې ده. نو ته ځان کورته رسوه. ماما ته ووایه چې زما اندېښنه مه کوه زه شپه د شیرینې ابۍ کره رسوم.

کلاشینکوف یې له ځمکې راپورته کړ په زنګنو یې کېښود.

ـ ماماته وواېه چې دا هم راسره ورم. نور توکل په خدای. کلي ته راتلای نه شم.

ملوك نیت وکړ چې شپه د خپلې ترور کره چې له دې ځایه نږدې ۲۰ ـ ۲۱ کیلومتره لرې وه تیره کړي او سبا شپه خپل پروګرام عملي کړي.

خو بیا یې وبلله چې د ترور کره د غره له لارې ځان ورسوي.

د کاریز ترځنګ د غره په لوري روان شو. مازدیګر مهال غره ته ورسیده.

درې تنه وسلوال کسان یې ترسترګو شول. د یوې ډبرې شاته کیناست. وسله وال کسان یوې کندې ته ښکته شول. ملوك بیرته له ځایه راولاړ شو. څو ګامه لانه و تللي چې یوبل وسله وال یې ولید. وسله وال د ډبرې شاته هغې نرۍ لارې ته ځیر و. چې د غره په منځ کې تیره شوې وه. او د ملوك دوی ګروپ به له هماغې لارې په خرو او کچرو وسلې راوړلې.

ملوك هم د یوې ډبرې شاته کیناست. ناپیژندل شوي وسله وال د ډبرې ترځنګ مورچل نیولی و. ملوك جرأت ونه کړ چې نږدې ورشي هسې نه چې د هاشم له کسانو څخه وي.

لاره یې چپه کړه. او د غره په ډډه کې مخ ته ولاړ.

نرۍ لارې ته نه ورسیدلی چې له لویدیځ لوري پرې ډزې وشوې یوه ګولۍ یې خواته په ډبره ولګیده.

ملوك ژر د یوې وړې ډبرې خواته کیناست. نورې ډزې هم پرې وشوې. ملوك چیغې کړې

ـ های څوك یاست ډزې مه کوئ.

دې پوهيده چې دلته دحکومت کسان نه راځي
سره له دې چې دا د بل قوماندان ساحه وه. خو له ده سره دا ويره وه
هسې نه د هاشم کسان په ده پسې راغلي وي ده خپله خبره تکرار کړه خو
چا ځواب ورنه کړ او ډزو هماغسې دوام درلود.
ملوک نږدې شاوخوا وڅارله. کيڼې خواته يې په لس متري کې يوه
لويه ډبره وه. خو ورتلای نه شوای ځکه له هر خوا ګولۍ باديدلې.
ملوک د همدغې وړې ډبرې ترشنګ ناسته خوره وبلله.
څو شيبې وروسته د ډزو شدت کم شو. اوس نو خال خال ډزې کيدې
ملوک نه پوهيده ډزې وکړي که نه. که ويې کړي په چا ډزې وکړي.
ده نه پوهيده له چا سره مخامخ دی. تراوسه ټول هغه وسله وال
کسان چې ده ليدلي و. په شخصي جاموکې و. نو ښه يې وبلله چې ډزې
ونه کړي. هسې نه چې ټوپک پخپلو وچلوي.
ملوک د لويې ډبرې په لوري منډه واخيستله څو ګامه نه و تللې چې
له ښکته بيا ډزې پرې وشوې ځای په ځای کيناست. د پټيدو هيڅ ځای
ورته نږدې نه و. بيرته يې د ډبرې په لوري منډه واخيستله. د ډبرې تر شاه
پټ شو. په ډبره يې دا ليکل شوې لنډۍ ولوستله.

وطن نيولی رانه. نشي
روسيه ولی ورانوې ودان کورونه
تردې لاندې په هماغه ليک ليکل شوي وو
اخير به ته هم ورته وايې
للوللوشه افغانان راغلي دينه

د ډبرې درې خواوې بندې وې يوې خواته يوه بله ډبره وه. بله خوايې
د غره هغې ډډې ته وه. چې ددښمن د راتلو ويره نه وه
ملوک دا ځای ښه وګاڼه او مخ ته نه ولاړ. خو ډزې هماغسې روانې

وي. دا ډزې یوازې په ده نه کیدلې. ده لیدل چې د غره په مخامخ ډډه کې هم ګولۍ لګیږي.

ملوك نه پوهیده څه وکړي. د وسله والو کسانو پیژندنه ګرانه وه. یوازې یې شاوخوا څارله.

د غره په کوزه ډډه کې د بردیم زرهپوش او سرتیرو په لیدو وپوهیده چې راغلي وسله وال د حکومت کسان دي.

بې له دې چې پوه شي دښمنان چیرې ورته پټ دي، په ډزو یې پیل وکړ.

له ډزو سره جوخت له هرې خوا پرې د مرمیو باران جوړشو. لکه چې په وروستیو ډزو سره یې نورو ته د پټیدو ځای معلوم شوی و.

ملوك د کلاشینکوف شاژور بدل کړ، اوس یې نو یوازې په ختیځ لوري چې زیاتو بوټو او ځلرګو ددښمن د لیدو مخه نیولې وه ډزې کولې.

خو ډزې یې هم په حساب کولې. کله کله به یې نورو خواو ته چې د ډزو ځای به ورته معلوم شو ډزې کولې.

ویې لیدل چې له مخامخ لوري دوه کسه کوښښ کوي چې دده د مورچل په لوري راوخیږي. ملوك ډزې بندې کړې، دوه کسان چې کله به پټ شول او کله به ښکاره اوس نو دده مورچل ته رانږدې شوي و.

کله چې د کوچنۍ ډبرې له شا راپورته شول او دده په لوري یې منډه راواخیستله. کلاشینکوف یې پرې ضربه کړ. دواړه ځای په ځای ولویدل ملوك ته اوس دوه شاژوره مرمۍ پاتې وې. له دریم شاژور نه یې یوه ګولۍ وایستله، په جیب کې یې واچوله.

له څلورو خواو کلابند شوی و. د وتلو لاره یې هم نه وه.

ملوك اوس یوازې یوې خواته ډزې نه کولې. په وار سره یې هرې خواته شمیرلې شمیرلې ډزې کولې.

له لاندې لوري يې يو تن وليد. چې دده د مورچل په خوا د راختلو هڅه کوي، چې ښه ځيرشو، ترشا يې دوه کسه نورهم ول. او د هغوی له شا دهشکې دده مورچل تراورلاندې نيولی و.

ملوك دا کسان وليدل. خو ډزې يې پرې ونه کړې. دهشکې د سر پورته کولو مجال نه ورکاوو. په همغه لوري يې ځو اټکلي ډزې وکړې.

ددوهم شاژور مرمۍ هم مخ په خلاصيدو وې. خپل ځای يې بدل کړ، د همغې لويې ډبرې څنګ ته پريوت. سره له دې چې د بوټو او ځارګو له خوا يې د ويشتل کيدو امکان لرې نه و. خو اوس يې کولای شول، چې خپله مخه وڅاري.

هغه درې تنه چې دده د مورچل په لور راختل اوس نه معلوميدل. ښايي کوم يو يې وژل شوی وي او يا هم بيرته شاته تللې وي.

دهشکې دده مورچل هماغسې تر اور لاندې نيولی و.

يو تن يې بيا وليد چې د مورچل په لوري د راختلو هڅه کوي، نشان يې برابر کړ، په يوه ډز سره يې په ځمکه وويشت له دې سره يو ځل بيا د مرميو باران پرې جوړشو. ملوك لږ را په شا شو، له جيب څخه يې هغه يوه مرمۍ چې ساتلې يې وه را وايستله او په يو تش شاژور کې يې کېښوده. شارژور يې مخې ته کېښود. وروستی شارژور يې راواخيست او بيايې په ډزو پيل وکړ.

له هرې خوا مرمۍ پرې اوريدلې. بيرته را په شا شو. او له خپل پخواني ځای څخه يې ډزې شروع کړې.

اوس يوازې يوې خواته متوجه و. خو يو يو ډز يې هرې خواته کاوو. د شا له خوا قهرجن غږيې تت ووت يو کړل

ـ لاس پورته کړه.

ملوك چې شاته وکتل. يو بريتور افسر يې شاته ولاړ و. افسر بې له

ځنډه په ده حمله وکړه، کلاشینکوف یې له لاسه وغورځاوو. افسر په دې بسنه ونه کړه. په خیټه کې یې په لغته وواهه. ملوك په ډبره برسیره ولویده، سر یې په ډبره ولګید.

افسر او یوه بل عسکر بیرته له ځایه راجګ کړ، لاسونه یې پرې وتړل.

اووه لسم څپرکی

ملوك د شكور د ظلمونو ډېرې كيسې اورېدلې وې ځكه خو يې د اسير كيدو په لومړيو شيبو كې يوازې د هغه نوم په ذهن يرغل كړی و.

مليشو او افسرانو هغه تر ۶۶ گاز موټر پورې په وهلو، وهلو راووست.

د ملوك لاسونه شاته تړلي ول، او د سر لوڅي موټر په لرگينه چوكۍ د څوتنو ترمنځ ناست و، د موټر په جمپ سره به نورو ځانونه د موټر په رينگرارن باندې تم كړل خو ملوك به د موټر منځ ته را غورځار شو، نورو به په منت بيرته لرگيني چوكۍ ته پورته كړ.

خودده ويره يوائې له شكور څخه وه. په لاره كې يوازې د هغه په فكر كې و، په ذهن كې يې د هغه ځيره مجسمه كوله. سرې سترگې، سور مخ، په خوله كې پراته اوږده اوږده بريتونه.او له شكور سره د مخامخ كيدو فكرخو د ډار سخته لړزونكې څپه پرې راوسته.

په موټر كې د ناستو كسانو خبرو ته يې غوږ نيولی و.

هغوی د ننني جگړې په باب خبرې كولې. هريوه د خپلې زړورتيا كيسې كولې.

ملوك له ځانه سره وويل:

- خدای مو خوار كه. با فسلطين مو فتح كړی دی. ټول له يوه كس سره جنگيدئ. هغه مو هم په چل كې ونيو.

ملوك غوښتل ددوی له خبرو پوه شي. چې له ده سره به څه چلند

کوي. خو هغوی خپلې شخصي کيسې کولې. هريوه ځان د ننني جګړې اتل باله.

دوی داسې پخپلو منځو کې په خبرو ګرم ول. چې ملوك يې يومخ هير کړی و. ملوك شاوخوا وڅارله. موټر په بې لارو لارو په تيزی سره روان و.

ځان يې سره سم کړ، چې له موټره ځان وغورځوي دی ويريده هسې نه چې مړ به يې نه کړي او ژوندی به يې عبدالشکورته ورسوي.

موټر له کليو لرې په يوه لويه دښته کې لاره لنډه وله. ملوك ښه وبلله چې چيرته د کوم کلي خوا ته ځان له موټره غورځار کړي له ځانه سره يې ټولې لارې وسنجولې. له موټره لويدل دوه ګټې لري، يابه دوی وربانديې ډزې وکړي او وبه وژل شي. يا به په کلي کې ترې ورك شي. کلي ته بيا د حکومت کسان په اسانه سره نشي ننوتلای. خو موټر لا هماغسې په لويه دښته کې روان و، او دا ويره موجوده وه چې ژوندی يې ولايت ته ورسوي.

موټر د ديبانو د کاريز خوا ته ورسيده. ملوك همدا مناسب ځای وګاڼه. او نيت يې وکړ چې له موټر څخه د لويدلو سره سم ځان د کاريز سپرغې ته غورځار کړي.

له ځايه راولاړشو. مخ يې بلې خواته واړاوو. خو د شا له خوا چا په قنداغ وواهه:

ـ کينه د سپي زو، تا ....

يوبل وويل:

ـ مه يې کوه بې چاره سيل کوي.

ـ د سيل وخت يې لا پاتې دی.

اوله دې سره يې بل قنداغ هم وواهه. د موټر په شاتنۍ برخه کې ناست د ژيړې لونګۍ وال په سرتيري سترګې ور برګې کړې:

ـ بس چې نور يې ونه وهې.

ـ د تا څه خيال دی په اوږو يې سپورکم ها.

ـ رشيد ګله دا د تا کار نه دی.

رشيد په زوټه وخندل.

ـ واه واه دا ټوپك مې لکه چې د ميلو لپاره په غاړه کې اچولی دی.

چې هغه څه ونه ويل په نصيحت سره يې ورته وويل:

ـ ګلاخانه وروره چې ټوپك، دې په اوږو وي يا به بل وژني يا به بل تا وژني. ددې لپاره چې تا سوك (څوك) مړ نه کړي نو اول وار ته کوه.

ـ دا د نارينه کارنه دی.

رشيد په پسخند وويل:

ـ نو تا شزې (ښځې) ليدلې دي چې ټوپك يې په اوږه کړی وي.

ګلاخان د کرکې په ډول مخ بلې خواته واړاوو:

ـ ښځې رحم لري خو ته يې نه لرې. د چا په ګوګل کې چې د غوښې زړه وي هغه ټوپك نه اخلي او اول وار هم نه کوي.

ـ نو بيا دې ولې په اوږه کړی دی؟

ـ دا هم مجبوريت دی.

رشيد ملوك په مخ وواهه:

ـ سم کينه د خره زويه.

يوه بل بريتور ځوان چې د موټر په مخکينۍ برخه کې ولاړ و مخ را واړاو:

ـ ګلاخانه څې کوې. چې تا اوس له ځانه وکيل مدافع جوړکه.

ګلاخان خپله رنګه شوې پګړۍ سمه کړه ويې ويل:

ـ تربور ورور وي د هيچا سپکه نه پې لوريږي. نه دې دي اوريدلي چې تربور مړ که لمر ته يې مه پريږده

ملوك په لومړي ځل ګلاخان ته وکتل. پخپل ذهن يې فشار راوړ. ویې پیژاند:

دا خو دعبدالمنان اکازوی دی. وایي پلاریې په کوم مارش (لاریون) کې د تره کي عکس نیولی و. او په هغه جرم یې څو شپې وروسته وواژه. ګلاخان او بل مشر ورور کلاخان یې د عثمان خیلو په کلي کې د ماما کورته وتښتیدل او له هغه ځایه حکومت ته ولاړل.

که د ګلاخان نوم چا نه وای اخیستی او هغه نه وای ویلي چې ټربور ورو وي او د هیچا په سپکه نه لوریږي نبايي ملوك هیڅ نه وای پیژندلی.

ملوك د هغه په لیدو ډیرخوشحاله شو. زړه يې و، ورو لاړ شي او په غیږ کې یې ونیسي. ورسره وژاړي.

ددوی دواړو پلرونه يو وخت نبه اندیوالان ول. په ژمي به دواړه يوځای پنجاب ته د مزدوري لپاره تلل او پسرلی به دواړه يوځای راتلل. ملوك او ګلاخان ته به یې نوې جامې راوړې.

ددوی کلي سره جلا ول. خو پټي یې پوله په پوله ول. دواړو به درمندونه يوځای اچول. د شپې به په درمندونو کې ویده کیدل او ګډې سندرې به یې ویلې.

_ اه څه وختونه و. خو ارمان چې قدر يې سړي ته نه معلومیږي.

تیر خواږه وختونه یې د فلم د صحنو په څیر د سترګو په وړاندې تیرشول.

ملوك دومره په تیرو وختونوکې لاهو شو. چې خپل ځان ترې هیر شو. یو ډول پټ هوس يې په زړه کې په ټوپونوو.

د خوږو وختونو په باب فکر هم. د ښکلې څیرې او ښکلو منظرو د لیدو په څیر سړی خوږو وختونو ته بيايي. او له زړه يې ټولې اندیښنې او کینې لرې کوي.

ملوك هم په يو عجيب حالت كې و. د جومات د ملاصاحب خبرې وريادې شوې، فكر يې وكړ ښايي هغه حالت او كيفيت چې شهيد يې د مرګ په وخت كې د رڼا د يوې څړيكې په څير ويني اوس رارسيدلى وي.

د موټر له سيټ څخه د ټايپ سندرې بيرته اوسني وخت ته راستون كړ:

اى ســربــازه يــاره خيره په مورچل باندې
بيابه دې ويده كړمه سيوري د اوربل لاندې
ترڅنګ ناست كس يې په تړكه وويل:
اى سربازه ياره پټ شه تر بيلر لاندې
بيابه دې چوختو كمه ټاير د موټرلاندې

څوتنو په يټكي وخندل، خو بيرته ژر غلي شول يوبل ته يې وكتل يوه ژبه راويستله لكه لويه غلطي چې ترې شوې وي.

يوه بل پرې غږ كړ:

ـ تاجيه اوس لكه چې شاعر هم شوې.

ـ شاعر ماير خو نه يم، هسې مې خولې تـه راغله. شعرونه خو هغه څوك وايي چې ټوپك پيژني هم نه.

ټوپك ته يې په كركه وكتل ددوارو څنګنو ترمنځ يې پټ كړ.

ګلاخان غلې ناست و. نه يې د تاج محمد سندرې ته وخندل او نه يې هم دبـل پـه څير نارضـايتى وښـودله. هغـه د چـاخبره ځـان يـې ناګومانـه واچاوو.

ملوك دواړه سترګې په ګلاخان كې خښې كړې وې. خو هغه يوځل هم ورته ونه كتل.

د هغـه وروسـتى خبـرې يـې زړه ګـرو كـړى و. څـو واره يـې پـه زړه كـې وروګرځيدل. چې غږېې وكړي.ورته ووايي زه ملوك يم ستا ملګرى يم. كه زما لاس ترلې ته خو ازاد يې. راشه راشه په غيږ كې مې ونيسه راشه راسره وژاړه.

چا موږ سره بیل کړي یو. راشه چې د خپلو پلرونو اروا وې خوشحاله کړو. د خپلو پلرونو په خیر ملګرتیا وکړو. ګډه مسافري وکړو. ښه کورنګ آسان واخلو او د پلرو په څیر سانګې ووهو. ډولونو ته وناځو. په درمندونو او پالیزونو کې سندرې ووایو. شین خالې وستایو. نیم کښ پلونه یاد کړو. ګودرونه وستایو خیر دي که توره شپه ده. توره خونه. شین خالې نه ده مالومه.

توره شپه به خدای سبا کړي

شین خالې به خدای پیدا کړي

راشه راشه غیږ راکړه. راشه چې بیرته د مینې او محبت ژوند شروع کړو.
د ټوپك له میله مه راته ګوره، سم راته وګوره، پخپلو سترګو راته وګوره.
ملوك یوځل بیا هڅه وکړه چې خپل لاسونه خلاص کړي لاسونو یې درد وکړ.

لکه نوی یې چې ځان ته پام شوی و. ځان ته یې وکتل او بیا یې ګلاخان ته وکتل. عجیبه ده د شیرخان د زوی لاسونه تړلي دي. او د منان د زوی په لاس کې ټوپك دی. د ژولیا خبرې وریادې شوې. عجیبه ده. عجیبه ده په دې وطن کې د څومره انسانانو لاسونه تړلي دي او څومره انسانان ټوپك په لاس مخامخ ورته ولاړ دي.

عجیبه ده. عجیبه ده.

ملوك یوځل بیا ځان او بیا ګلاخان ته وکتل پخپلو تیرو فکرونو بښیماني ورغله:

ـ یه یه هیڅکله نه. زما لاس تړلي او د هغه په لاس کې ټوپك دی. که زه هغه ته د دوستي لاس غځوم دا به بې غیرتي وي. دا ژوند په دې نه ارزي چې چاته سرې سر ټیټ کړي.

اوس زما او د هغه یارانه نه کیږي.

چې له تاسره په قدبرابر نه وي د هغه سړي په څنګ کې هم مه دریږه.
د پلار دا نصیحت چې په وار وار یې ورته کړی و. وریاد شو.

اوس ګلاخان تر ما زورور دی. خیر که زه او دی او زمونږ دواړو پلرونه سره ملګري ول. یه یه.

دا ژوند په دې نه ارزي. چې د هغه لپاره چاته سر ټیټ شي. دوه ورځې ژوند دی چې په سپیتانه یې تیروم په میړانه به یې تیرکم.

په همدې سوچونو کې موټر د نیمه فوځي قطعې په نظام قراوول ورننوت.

په موټر کې سپرو کسانو له خپلو جامو دوړې او ګرځونه وڅنډل.
مخې او شاته نور موټر او زرهپوشونه هم ودریدل.

د موټر ترڅنګ دوو افسرانو د ملوك په سر لانجه جوړه کړه.

یوه ویل څارندوی ته یې ولم.

خو هغه بل نه منله. ویل یې رفیق شکور امر کړی دی چې ټول مجرمین باید اول ده ته وروستل شي هر یوه پخپله ګته استدلال کاوو.

ملوك چې د شکور نوم واوریده په زړه یې بیا لړزه ګډه شوه. هیڅ امید نه و ورته پاتې. ګلاخان هم له موټره ښکته شو. هیڅ یې ونه ویل ملوك په زړه کې خدای. خدای یاداوو. چې له شکور څخه بچ شي او بل ځای ته یې ولیږي.

ددواړو افسرانو لانجه روانه وه. خو یو بل افسر وویل:

ـ پرنسیب باید مراعات شي. امنیت ته یې بوزئ بیابه یې ګورو.

د ملوك زړه وښویده. له ځانه سره یې وویل:

ـ اه اخیر له هغه دوزخي سره مخامخ شوم

اتلسم څپرکی

د ملوك د وړاندوينې په خلاف شكور له ونې لوړ چاغ سړی و، ږيره او بريتونه يې داسې پاك خريلي و، لكه چې ويښتان يې له بيخه ايستلي وي، ځای يې د غوږو او غاړې ويښتانو نيولی و. د غاړې ويښتان به يې زياتره دسپين كميس ترغاړو راوتلي ول، ټيټه پلنه پوزه يې په غټ سپين مخ كې وركه وه، خو دواړه غټې شونډې يې داسې سرې وې لكه چې د شونډو رنګ يې پرې موښلی وي.

ملوك د همدې شيبې لپاره چې له شكور سره مخامخ نه شي څو ځله له موټر څخه د غورځيدو هڅه كړې وه له ځانه سره يې وويل:

- خدايه چې نه دې وژلم لكه چې دا ځناور دې را ليده.

سرتيري يو ازې دومره وويل:

- صايب دا هغه اشرار دی. چې په كمين كې مو نيولی دی.

شكور تر شونډو لاندې وويل:

- توره موكړېده، يوازې يونفر؟ معلومه ده چې زموږ ټول راپورونه په واقعيت بنا ندي.

سرتيری او بل افسر چې دمخه په دفتركې و. ووتل ملوك د دروازې خواته لاس تړلی ولاړ و. شكور د لوی ميز شاته د كاغذونو په لوستلو بوخت و.

له ځایه راولاړشو. په میز یې یوځل بیا نظر تیرکړ په یوه کاغذ ورتیټ شو بیایې ملوك ته مخ وروااړاوو:

ښه ته د هماغه خوني اشرار هاشم د باند غړی یې؟

ملوك له ځانه سره وویل:

ـ وګوره عجیبه ده غلبیل کوزې ته وایي چې ته دوه سوري لرې، ځان ته یې پام نه دی خپل ځان ورته پاکه فیروزه ښکاري.

شکور په دفتر کې یوې بلې خواته وګرځیده، ملوك ته مخامخ ودریده ویې پوښتل:

ـ ښه تاسې څو نفره وئ؟

ـ یو خدای و، یوزه وم.

شکور په سړه سینه وویل:

ـ ځان مه تیروه، ووایه چې نورګروپ موڅه شو. وسلې او کچرې مو څه کړې؟

ـ زه یوازې وم.

ـ ته لکه چې ما نه پیژنې ها، دلته به اول ما ته اعتراف کوې.

ملوك خپله مخکښنۍ خبره تکرار کړه.

شکور په بم غږ وویل:

ـ زما له انسانیته سو استفاده مه کوه، په شرافت دومره دې ووهم، چې د مرګ په ارمان شې پوه شوې که نه.

ملوك له ځانه سره وویل: عجیبه ده دې ته انسانیت وایي. د شکور راوتلو سترګو ته یې وکتل په عاجزۍ یې وویل:

ـ زه رښتیا وایم تکي تنها یوازې، په ....

خود شکور بې واره سوك یې په خوله کې خبره ور وچه کړه.

ـ زه ... زه ....

شکور نورو خبرو ته پرې نښود. له څیرې نه یې وپوهید چې په اسانه اقرار نه کوي. شکور د کشف او تحقیق په برخه کې درې کاله په شوروي اتحاد کې زده کړې کړې وې. او په دې برخه کې د تجربې خاوند بلل کیده. تراوسه پورې یې له رنګارنګ تاکتیکونو څخه په ګټې اخیستنې سره ډیر په خبرو راوستي ول. له هر زنداني سره به یې لومړی نرم چلند کاوو، که به یې اعتراف ونه کړ نو ډول ډول جزاګانې به یې ورکولې. دده تحقیق دریم پړاو هم درلود. په دریم پړاو کې به یې د خپلو او یا ترلاس لاندې کارکوونکو د ظلمونو له امله له بندي څخه بښنه غوښته. د هغه په غم او درد به یې ځان شریکاوو، آن ځینې وخت به یې ورسره ژړل هم. او بیا به یې په چل کې پرې اقرار وکړ. که به په کوم بندي دده دغو ټولو تاکتیکونو اثر ونه کړ او چوپ به پاتې شو. بیا به یې په شپه کې په دښته کې کندې ته بوت او د تل لپاره به یې چوپ کاوو. شکور به ځینو کله کله شکرودنف هم باله، معلومه نه وه چې دانوم ده په ځان ایښی و. که به خلکو له مسخرو باله.

د پخوا په خلاف نن له ملوك سره د شکور نرم چلند لنډ و، ډیر ژر دده په خبره په دا بله خوا راواوښت.

ملوك یې تر ستونې نیولی و:

ـ وایې که نه. ته لکه چې ما نه پیژنې. چې د طوطي غوندې دې په خبرو رانه ولم. خپل نوم بدلوم.

د ملوك ستونی یې پریښود. همداسې مخامخ ورته ودریده. ملوك اوږده سا واچوله شکور په نس کې په سوك ووهه.

ـ که څه ونه وایې دا مرداره خوله به دې د تل لپاره له خاورو ډکه کړم او له دې سره یې د لغتو او سوکانو شروع پرې وکړله.

ملوك د دفتر د چای خوړلو په کوچنې میز ورولویده.

د میز پرسر ښیښه یې سګرټ دانۍ ټوټې ټوټې شوه.

شکور غوریده نور یې څوك په خبرو نه پوهیدل.

د تیلفون زنګ وویل شو. شکور د میز خواته ورغی. په تیلفون یې لاس کیښود. غوږی یې راپورته کړ. له ساه ډك و خبرې یې نه شوای کولای ورو یې وویل:

- بلې!

شکور د تیلفون غوږی په غوږ کې تر میز راتاو شو. پخپله چوکۍ کیناست. له هغې خوا چا خبرې کولې خوده یواځې په ((ام)) ((ام)) ځواب ورکاوو.

او د ((سمه ده بیابه خبرې پې وکو)) په ویلو یې د تیلفون ګوشي (غوږی) کیښود.

ملوك ته یې چې د اوږده کوچ خواته ناست و بد بد وکتل تر میز لاندې زنګ یې ووهه یو دنګ سرتیری راننووت. شکوروویل:

- دا د لارینس زوی بوزه او غلام سنایي ماته راولیږه.

نولسم څپرکی

د ملوك د پیدا کولو لپاره د قوماندان هاشم د کسانو هڅو کومه نتیجه ورنه کړه په لومړي سر کې فکر کیده چې هغه له سیمې تښتیدلی دی، قوماندان هاشم اغا محمد د کلا په برج کې بندي کړ او س نو د ملوك د بندي توب او سیمې ته د هغه له راتګه ټول خبرشوي ول.

څو شپې وروسته قدوس د حکومت له خوا د ملوك د نیول کیدو خبر راوړ، خو هاشم قدوس پټ پوه کړی و. نوروته وواییې چې ملوك پخپله خوښه حکومت ته تسلیم شوی دی. دا خبره ډیره ژر په ټوله سیمه کې خپره شوه. سره له دې چې ملوك په مړو کې حساب شوی و، خو تربرونو یې لا تر اوسه د نجل، مال او جایداد د خپلولو هڅه نه وه کړې.

خو حکومت ته د ملوك د تسلیمیدو د خبرې په خپریدو سره د ملوك باغ قوماندان د ځان کړ او نور جایداد یې تربرونو په خپلو کې سره وویشه د کوز کاریز ملك یې د مخه ګرو کړی و.

د سموت په خبره د ملوك پیغله نه بلکې ځمکه کونډه شوې وه.

خماره له هغې شپې راهیسې سخته ناروغه شوه مور به یې وویل چې د شپې په ډیران ډاره شوې ده. او له هغې شپې راهیسې پیریان پې کینستي دي. د خمارې رنګ ورځ په ورځ ژیړیده. په ډیرو زیارتونو یې وګرځوله. د مونه او تاویزونه یې ورته راوړل.

ځوانۍ یې پرله پسې روحاني بابا ته یووړه، د ډمانو د زیارت په سپرغه کې خو یې یوه شپه هم پې تیره کړه. خوشال یې تر ښخوا بدتر شو ښایې قوماندان هاشم د هغې له دې ناروغۍ څخه خبر شوی وي. ځکه خو یې له هغې سره د واده کولو خبره هیره کړې وه.

شلم څپرکی

دوو سرتيرو ملوك د شكور دفتر ته راووست. خو داخل يې لاسونه نه وو تړل شوي. سرتيري له احترام كولو وروسته ووتل.

ملوك هماغسې ژيړ زبيښلى په دروازه كې ولاړو. په زړه يې لړزه ګډه وه. تر سترګو لاندې يې د شكور حركتونه څارل چې په تيلفون كې يې خبرې كولې د تيلفوني خبرو په وخت يې داسې لاسونه خوځول لكه يوې لويې غونډې ته چې وينا كوي.

چې خبرې يې خلاصې كړې له ځايه راولاړ شو له ملوك سره يې په لاس روغبړ وكړ. ملوك زړه نازړه لاس وركړ.

شكور چوكۍ ته اشاره وكړه ويې ويل:

ـ كينه.

ملوك لا ولاړ و. شكور يې په مټ لاس كيښود:

ـ كينه ولې ولاړ يې. زه پوهيږم. چې له تاسره ډير بد چلند شوى دى. ته مه خپه كيږه دلته هم د هاشم غوندې خون اشام افراد پيدا كيږي. د كړكې خواته ودريده پسې زياته يې كړه:

ـ د هغو په ځاى زه بخښنه درنه غواړم. دوى د انقلاب مطالبات په نظر كې نه نيسي موږ ستا په باره كې ټول معلومات او اطلاعات ترلاسه كړل.

موسکی شو ویې ویل:
ـ لیونیه تاخو داهم نه ویل چې د قوماندان هاشم چاړه ستا ستوني ته هم رسیدلې ده.
ملوك له ځانه سره فکروکړ:
وګوره لیوه بیا د پسه پوست واغوست، عجیب خلك دي په هره جامه کې ځان جوړولی شي.
ترشړنډو لاندې یې د هغه ځواب ورکړ:
ـ کیږي نو، دنیاده، له کومه ظلمه به سړی وژاړي.
ـ نور نو له ظلم او ستم نه خلاص شوې، خوته به یو کار کوې.
د ملوك مخې ته ودریده ویې ویل:
ـ ودې نه ویل کوم کار؟ هغه د هاشم وژل دي.
ملوك په حیراني ورته وکتل.
ـ هو هم ځان د هغه له شره خلاص کړه او هم نور خلك ترې بېغمه کړه یعنې هم ثواب هم خرما.
په خندا یې پسې زیاته کړه:
ـ غزا دې ته وایي، تاهسې غلطه کړیده، ښنګه خوښه دې ده؟
ملوك ورو وویل:
ـ که ما وژلی شوای، دې حال ته به ولې رارسیدم.
ـ لیونیه هغه وخت یوازې وې، اوس یوازې نه یې. مونږ ټول امکانات درته برابروو. او بیا چې په حکومت کې هم مقام او هرڅومره پیسې چې غواړې ترتا قربان. په غرور یې پسې زیاته کړه: لیونیه انقلاب له تا سره دی.
ـ زه دا کار نشم کولای.
شکور ټینګارکاوو:

- موږ ټول فکر کړی دی. یوازې ته یې چې هاشم وژلی شې او بس پټ دې هلته لیږو. په اساني یې وژلی شې. زموږ شبکې درسره کومک کوي.

- زه یې نه وژنم.

شکور په تعجب وویل:

- ولې؟

- بس.

دشکور په تنده کې کرښې پیدا شوې ویې ویل:

- وایي خر یې چیرې کشاوو او دی چیرې ته. موږ سمه لاره درښیو او ته لا نخرې کوې.

- دا سمه لاره نه ده، دا د میړانې لاره نه ده. چې د قیامت یوه ورځ هم پاتې وي زه غچ ترې اخلم خو داسې نه.

شکور په نصیحت وویل:

- ګوره که زموږ خبره ونه منې حال به دې ډیر خراب شي.

ملوک په زړه کې وویل:

- اوس خو مې حال داسې ښه دی. چې خراب به شي. تردې به لاڅه راباندې کوئ مړ به مې کړئ کاشکې مړ مې کړئ.

په خوله یې څه ونه ویل. هماغسې غلی په چوکۍ ناست و.

شکور د نصیحت په ډول څو نورې خبرې هم ورته وکړې خو ملوک ونه منله. شکور تر میز لاندې زنګ ټینګ کړ یو سرتیری راغی او دده په اشاره یې ملوک له دفتره ویوست.

د زندان په دروازه کې یې ګلاخان ولید په زړه کې یې وویل:

- اوس راپیدا شو.

خو ګلاخان ځان ناګاره واچاوو. ملوک یې زندان ته بوت

څوشيبې وروسته ګلاخان دروازې ته راوغوښت. ترپوښتنې دمخه يې ورته وويل:

د تره زو مه خپه کيږه، که خدای کول يوڅه خوبه وکړو. له شکوره مه ډاريږه پخپله تبديل دی نن يا سبا به ځي.

يوويشتم څپرکی

د جمعې په ورځ ماسپښين مهال يې ملوك له زندانه راويوست، او د جيب موټر په سورلي يې د فوځي قطعې ترڅنګ ميدان ته چې دوی هوايي ډګر باله يووړ، ملوك د سرتيرو له خبرو پوه شو، چې په الوتکو کې يې کابل ته بيايي، د سرتيرو په منځ کې ګلاخان هم و، خو تر اوسه يې له ملوك سره خبرې نه وې کړې، افسر په ميدان کې ګلاخان ته يو پاکټ ورکړ ورته ويې ويل:

ـ دا ډيره مهمه وظيفه ده، بې غوري نه ده پکې پکار، چې له الوتکې کوزشوې دا مکتوب به هلته ورکړې پوه شوې؟

ـ سمه ده.

ـ افسرپه ټينګار وويل:

ـ ډيربه متوجه اوسې، ته موځکه ورسره وليږلې چې دا له تاسره هم کومک دی ورور به دې هم ووينې او چکر به دې هم شي.

ـ بس تاسې ډاډه اوسئ.

نږدې يو ساعت وروسته دوه هليکوپټر له لرې را ښکاره شول هليکوپټرو په دښته ـ ې دوړې جوړې کړې.

د کيناستو سره جوخت د ښارې بسونو په څير بيروبار پرې جوړ شو. مسافرو سرتيرو او افسرانو او مامورينو هريوه تربل ځان مخ ته کاوو

نورو سرتیرو مسافر له هلیکوپټرو شړل. خو چا د هغوی منتونو او وهلو ټکولو ته پام نه ساته، چا به ویل: مور مې مړه ده، تیلګرام راغلی دی، چا ویل رخصتي مې دلته پوره شوه، هریوه پیلوټانو ته زارۍ کولې چې هلیکوپټرته یې پورته کړي. دواړه هلیکوپټر له مسافرو ډك شول. ګلاخان او ملوك ونه شوای کړای چې ورپورته شي، ګلاخان هلته ولاړ افسرته وویل، افسر له دوو سرتیرو سره د پیلوټ په ملګرتیا هلیکوپټر ته ورپورته شول دري کسه یې را کوز کړل د هغوی د زاریو او کنځاوو پروایې ونه کړه ګلاخان او ملوك یې هلیکوپټر ته پورته کړل.

هلیکوپټر مازدیګر ناوخته د کابل په هوایي ډګر کې راکوز شول ګلاخان د مکتوب پاکټ له جیب څخه راویوست، په لاس کې یې واړاو را واړاو او بیرته یې په بل جیب کې واچاوو، ملوك ته یې مخ ورواړاوو.

ـ دتره زو راځه.

ملوك غلی پسې روان شو.

ګلاخان یې په مټ لاس کیښود ورته ویې ویل:

ـ خپه نشي لاسونه دې ټړلي دي، خیر دی ته راځه.

دواړه په ټکسي موټر کې کیناستل، ډربور ته یې وویل:

ـ شارنو، کوچه ګل فروشي.

موټر د هغه سرای مخې ته ودریده چې د ګلاخان د ورور کوټه پکې وه. ګلاخان خپل بکس غاړې ته واچاوو ملوك ته یې وویل:

ـ راځه خدای دې وکي چې کلاخان په ځای وي، او چیرې تللی نه وي.

کلا خان او بل ملګرې یې په کوټه کې د دیګ په پخولو لګیاول.

ګلاخان یې په غیږ کې ونیو:

ـ شکر چې راغلې بیګا مې په خوب کې لیدې، ډیر په تشویش کې وم.

ګلاخان تر ملوك هم غیږ راوګرځوله، خو ملوك غیږ ورنه کړه. ګلاخان حیران، حیران ورته وکتل، پوه شو. چې لاسونه یې تړلي دي.

په اشاره یې ګلاخان وپوښت:

ـ دا بندي دی.

ګلاخان وخندل:

ـ نو زما په کوټه دې د بندي خانې ګومان کړی دی؟

ـ نا دا دشیرخان اکا زوی دی.

ګلاخان په ناباوري وویل:

ـ رښتیا وایې:

ملوك ته یې ښکته پورته وکتل، ګلاخان ته یې مخ وروا ړاوو:

ـ نو بیا دې لاسونه ولې پرې تړلي دي؟

ګلاخان د ملوك لاسونه خلاص کړل.

ګلاخان بیا غیږ ورکړه.

ګلاخان ټوله کیسه ورته وکړه.

ـ ښه ښه عجیبه ده والله.

ملوك ته د ژولیا خبرې وریادې شوې عجیبه دا نه ده عجیبه داده چې یو انسان ولې د بل انسان اسیر وي.

له ځانه سره یې وویل: عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې د شیرخان زوی د منان د زوی اسیر دی، لاسونه یې تړلي دي.

دوه ویشتم څپرکی

د زون مرکز ته د عبدالشکور د تللو د لارې امنیت لادمخه نیول شوی و، وسله وال کسان لا دشپې د لارې په سر د لنډمهاله پوستو د جوړولو لپاره تللي ول، په لاره کې د دوو غونډیو سرونو ته ټانګونه هم خیژول شوي. و دا ټول امنیتی تدبیرونه د قدوس د پروني رپوټ له مخې نیول شوي و. قدوس چې پرون په پټه د قوماندان محمد هاشم مرکز ته استول شوی و. خبر راوړی و، چې هاشم د شکور له حرکت څخه خبر شوی دی نیت لري چې د فوځي کتار لاره ونیسي.

سره له دې چې د زون مرکز ته د شکور د تلو پلان په پټه نیول شوی و، خو دا معلومه نه شوه چې هاشم څه ډول او چا خبر کړی دی.

قدوس د هغوی د کمین ځای هم ښودلی و. هغه دا هم ویلي و چې قوماندان هاشم پرون ټولو ته ویل چې که شکور له سیمې ژوندی ووت نو دی به د ښځې ټیکری په سرکوي.

د قوماندان هاشم ددغه کلك هوډ او سوګند په مقابل کې شکور کلك امنیتي تدبیرونه نیولي ول.

ده دخپل حرکت لوری له کلیو چپ کړ او یوې فوځي قطعې ته یې د هغوی د کمین پر سیمه د یرغل امر هم ورکړی و.

سهار ترلمانځه دمخه کتار وتړل شو. شکور له خپلو ساتونکو سره

په بی بی ۶۰ ډوله زرهپوش کې چې د کتار په پای کې روان و، سپور شو په دې کتار کې مخې ته دوه محاربوي ماشینونه ورپسې له سر تیرو ډك یو ۶۶ ډوله ګاز موټر له هغه وروسته دوه جیپ موټرونه او ورپسې هم ځلور زرهپوشونه شامل ول. چې سهار وختي یې په بیړه حرکت وکړ په خامه سرك د دوړو او لوګیو یوه لويه لیکه جوړه شوه. کتار له نیم ساعت مزل وروسته سرك پریښود او په دښتو سر شو. له همدې سره په کتار کې ګډوډي هم جوړه شوه، کله به یو مخ ته شو کله بل، اوس نو په یوه لیکه نه و روان.

په لاره کې د جیپ موټر ټایر پنچرشو، ټول کتار ته د دریدو امر ورکړشو.

له دې سره له مخې ته پروت کلي څخه د ډزو آوازونه واوریدل شول.

څرګنده شوه، چې دمخه استول شوې قطعې په کلي یرغل کړی و، شکور ددې خبر په اوریدوسره خواشینې شو، ځوتنه وسله وال یې دجیپ موټر لپاره پریښودل اوپاتې کتار ته یې دمخ ته تلو امر ورکړ.

کتارچې کله له غونډۍ واوښت د جګړې په منځ کې راګیر شو له شاوخوا غونډیو او کاریزونو ورباندې یرغل پیل شو.

ټانکونو او زرهپوشونو د پناه ځای نه درلود. په وچ ډګر ودریدل. هرې خواته یې ډزې کولې. یوه زرهپوش اور واخیست شکور پرله پسې په مخابره کې خبرې کولې. له جیپ سره د پاتې کسانو مخابروي اړیکې وشلیدلې د دویمې غونډۍ څخه چې له دې سیمې لرې پرته وه هم خواشینوونکې خبرونه رارسیدل. ځوتنه یې تسلیم شوي ول. په ټانك کې پاتې دریو کسو مقاومت کاوو. هغوی په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

ـ انقلاب توفان. انقلاب توفان.

خو شکور کلي ته د تللي قطعې له قوماندان سره په خبرو بوخت و:

ـ بلې بلې، توفان، انګار، اورم، ادامه، ادامه، توفان، انګار، انګار ادامه.

د مخابرې له بغس سره يوځای له هغې خوا ډز غږ واوريدل شو.

ـ انګار توفان، انګار توفان توجه، انګار ټول کلی نيولی دی، دښمن د شمال په استقامت په تيښته دی.

د بلې مخابرې چيغې دوام درلود:

ـ انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خو شکور ځواب ورنه کړ د انګار په ځواب کې يې وويل:

ـ ډيرښه، توفان انګار، دښمن تعقيب کړئ، کوښښ وکړئ د اول شخص مړی يا ژوندی په لاس راوړئ.

ـ اطاعت کيږي.

شکور بلې مخابرې ته چې پرله پسې چيغې يې وهلې ځواب ورکړ:

ـ توفان انقلاب، توفان انقلاب، اورم توفان يم اورم، له هغې خوا د مخابرې له بغس سره يوځای سترې آواز واوريدل شو:

ـ انقلاب توفان، انقلاب توفان، دښمن موږ ته نژدې شوی دی کمک، کمک.

ـ توفان انقلاب مقاومت وکړئ کمک در رسيږي.

له هغې خوا آواز واوريدل شو.

عاجل کمک، انقلاب له....

آواز يې د مخابرې له بغس سره ګډ شو.

شکور غږ پرې وکړ:

ـ توفان انقلاب، توفان انقلا ب....

خو له هغې خوا آواز وانه وريدل شو.

قوماندان په مخابره کې د کتار د مخې په ټانګ غږ وکړ:

- انقلاب زمری انقلاب زمری.

- بلې اورم زمری انقلاب.

- زمری استقامت ختیځ.

- له دې سره کتار حرکت وکړ.

د ۶۶ ډوله ګاز موټر ټایرونه په ګولیو ولګیدل موټر یې ځای په ځای پرېښود، دوی د مرمیو په باران کې په مخ ولاړل، شکور په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

- توفان انقلاب، توفان انقلاب.

اوس نو د جګړې له ځایه ښه لرې شوي ول، شکور شیبه په شیبه په مخابره کې چیغې وهلې.

- توفان انقلاب، توفان انقلاب.

د زرهپوش له کړکینچې څخه یو بل افسر پرې غږ وکړ:

- انقلاب اور اخیستی دی.

شکور لومړی ځل له زرهپوش نه سر را اوچت کړ ویې لیدل چې د غونډۍ پر سر له ټانګ نه لمبې جګیږي. په افسوس یې سر وښوراوو بیرته په زرهپوش ننووت.

د زرهپوش په سر ناست افسر خبر ورکړ چې د سرك ترڅنګ مړی پروت دی.

زرهپوش ودریده درې تنه ورکوز شول. مړی یې زرهپوش ته پورته کړ. شکورو پوښتل:

- جسد د چا دی؟

- تورن بصیر.

- اوه ددې بې چاره خو واده تیار و. پرون یې له ما رخصت واخیست.

ښايي د غونډۍ شاوخوا به نور مړي هم پراته ول. خو کتار په پټهو سترګو تری تیر شو، دلته په دوی هم ډزونه ونه شول.

د نږدې کلي له کورونو څخه چې د مخه پکې د دواړو خواو جګړه وه لوګي پورته کيدل. شکور له وروستي حال نه ځان خبر کړ.

ـ توفان انګار، توفان انګار، موقعيت دې چيرته دی اطمينان!

د مخابرې بغس پورته شو:

ـ بلې انګار توفان، د انقلاب ځپلي کلي په شمال ۴ کيلومتري کې امنيت تامين دی.

ـ انګار انګار د محاربې وروستي نتايج څه دي! اطمينان.

ـ کلي په کامله توګه له ضد انقلاب نه تصفيه شو. د اشرارو تلفات ۱۳ تنه ووژل شول او ۲ تنه اسير دي. زموږ د قطعې اته تنه شهيدان دي او ۱۱ تنه ټپيان دي، د دريو تنو حالت خراب دی او يو تن د کوما په حالت کې دی، په کلي اوربل دی.

نيم ساعت وروسته ددوی کتار له ليږل شوې قطعې سره يوځای شو، بې له ځنډه يې حرکت وکړ.

درویشتم څپرکی

ملوك د کلاخان په خبرو او وعدو باور نه شوای کولای خو بیایې هم د شپې ددوی له کوټې د تیښتې هڅه ونه کړه.

یوځل بیا د کلاخان په بیګانیو خبرو راوګرځیده چې خپل ورور ته یې وویل:

ـ تاسې له دنیا ناخبره یاست. هسې خوشې تشې خلك ځوروئ. وضعه معلومه نه ده. ډیرو قطعاتو ته د تسلیم امر ورکړ شوی دی.

دی سبا د خپلې خور کره ورسوه.

ملوك د کلاخان خبرې د شکور له وروستیو خبرو سره پرتله کړې له ځانه سره یې وویل:

ـ کلاخان د شکور غوندې نه دی. دی داسې نه کوي. ریښتیا یې زړه را باندې خوږیږي. کلاخان بیګا داهم ویلی و. چې د ملوك د خور خاوند ګل مرجان په جګړه کې وژل شوی دی.

په کوټه کې یوځه رڼا شوه. ملوك له ځایه راپورته شو، اودس یې وکړ. د سرای لویه دروازه تړلې وه. بیرته کوټې ته راغی کلاخان او ګلاخان هم راپاڅیدلي ول.

له چای څښلو وروسته کلاخان او ملوك په خوشحال مینه کې د ملوك د خور د کور په نیت روان شول.

ملوك ۱۶ کاله وروسته د خپلې خور لیدو ته ورته. هغه وخت دی لا ډیر کوچنی و، د خپلې خور خیره ترې هیره شوې وه.

لیدو ته یې هم ډیر خوشحاله نه و. د ګناه احساس ورسره ملګری و، ځان ورته د خپلې خور د خاوند قاتل ښکاریده. تیره شپه یې چې د ګل مرجان د مرګ خبر اوریدلی و، په خپل ذهن کې د مړو او اسیرانو په منځ کې د هغه په لټه و، اوس چې د هغه د کور په لوري روان و، په فوځي دریځي کې جګ ښکلی ځوان یې ور په یاد شو، چې د دوی ګروپ په وهلو ټکولو تر مرکزه رسولی و، سره له دې چې له هغه وروسته یې نه و لیدلی.

خو یوه شپه چې بندیان له زندانه وتښتیدل، دوی وربانديې ډزونه وکړل، د کلا شاوخوا وینې ډیرې توییې شوې وې خو مړي هلته نه وپاتې، بیا وروسته چا خبر راوړ چې تښتیدلي کسان ټول جبار قوماندان په غره کې ووژل، دوو تنویې په لاره ډیره وینه ضایع کړې وه او مړه شوي ول. ملوك نه پوهیده چې ګل مرجان څه شو، خو ځان یې د هغه قاتل باله.

له ځانه سره یې وویل:

ـ خلك خپلو خویندو ته پړوني ورپه سرکوي، ما یې له سرنه پړونی واخیست. ماخپله خور کونډه کړه. ماخپل واړه خوریونه یتیمان کړل ما....

ګلاخان یې په اوږه لاس کیښود:

ـ څنګه یې وطنه، په کوم چرت کې تللی یې خور به دې څومره درته خوشحاله شي.

ملوك یوازې په ((ام)) سره ځواب ورکړ.

په زړه کې یې وویل:

ـ هو چا چې د چا د سر پړونی اخیستی وي خود به یې لیدو ته خوشحاله وي.

پرون يې لاس تړلي و، او په هليکوپټر کې د زندان په لوري روان و. خونن په ټکسي موټر کې د خپلې خور د کور په لوري روان و. په يوه ورځ کې دا ډير لوی بدلون و. چې د ملوك په ژوند کې راغلی و، پرون دا هم معلومه نه وه، چې زندان ته به يې وړي او که پليګون ته. نن معلومه وه چې د خور کور ته ځي.

خو ملوك په خپل ژوند کې په دومره لږ وخت کې په دغه لوی بدلون خوښ نه معلومېده.

خور ته به څه وايي، چې خاوند يې ددوی په سيمه کې ځنګه او د چا له خوا ووژل شو.

ملوك ځان ته ډاډ ورکړ: نه نه ښايي هغه په کوم بل ځای کې وژل شوی وي، ماهيڅ ليدلی نه دی، که مې ليدلی وای حتمًا مې پيژاند، حتمًا. ځنګه ځنګه به مې نه پيژاند، کوښښ يې وکړ د ماشومتوب په شپو ورځو کې د هغه د ليدو يوه خاطره را په زړه کړي، په خپل ذهن يې فشار راووست:

ـ هو هو هغه نرې جګ سړی و، زموږ کور ته به په موټر سايکل راته، ډول ډول ميوې به يې راوړې، کوم چې ما ليدلی دا هغه نه دی، هغه بل ځوك و، دا بل ځوك. خپلو دغو سوچونو هم قناعت ورنکړ. له ځانه سره يې وويل:

ـ ګل مرجان چې هرځای وژل شوی وي، زه پکې شريك يم، ماخپله خور کونډه کړې ده، ماخپل خوريونه يتيمان کړي دي، اوه څه به ورته وايم خور به مې ....

ټکسي د يوې شين رنګې دروازې مخ ته ودريدله.

ګلاخان د ټکسي چلوونکي ته پيسې ورکولې ملوك ته يې وويل:

ـ دا ستا د خور کوردی.

یوه ماشوم ته چې د کور مخې ته یې په خاورو کې لوبې کولې ګوته ونیوله دا د ملګري ګل مرجان وروستی زوی دی.

ملوك په ماشوم ورتېت شو ښکل یې کړ. خو مخ یې بلې خواته واړاوو.

د دروازې له لومړي زنګ سره یو ماشوم راووت کلاخان زیری پرې وکړ:

.. ماما دې راغلی دی ورشه په مور دې زیری وکړه

او پخپله د کور مخې ته له یوې ونې سره ودریده.

د ملوك او خور روغبړ یې ښه ډېر وخت ونیو، دوی دواړو سره ژړل.

په کوټه کې د ملوك نظر تر هرڅه ړومبې په کونج کې د کوچني میز پرسر د بریتور ځوان په عکس ولګیده.

دا هغه کس و، چې د دوی ګروپ د جمعه ګل د کلا ترڅنګ نیولی و.

دا هغه دی چې د اوبوښلو ته چا پرې نه ښود.

دا هغه دی چې اکبر غوښتل ځای په ځای یې ووژني، اوه، چې له ما څخه یې ډوډۍ وغوښتله. ما ورنه کړه او منت مې هم پرې وکړ.

کاشکې هغه وخت مې پوښتلی وای، ښایې پیژندلی مې وای. مرسته مې ورسره کړې وای، را خلاص کړی مې وای، اوس به مې خور تور ټیکرې نه و پرسر، اوس به مې خوریونه داسې سپیره مخونه نه و راته ناست. اوه خدایه. اوه خدایه.

څليرويشتم څپرکی

د خوراو خوريونو د ځير وپه ليدو سره ملوك هم خپله پريکړه بدله کړه، دی پوهيده چې خور يې ورته څومره ضرورت لري، په کابل کې پاتې شو، ده که څه هم پخپله سيمه کې د ګل مرجان د ليدلو او ددوی د ګروپ له خوا د هغه د نيولو کيسه له خپلې خور څخه پټه کړی وه، خو له ځانه سره په ياديدو به يې تل ځوريده، ځان يې د هغوی پوروړی باله.

د ګل مرجان مشر زوی هيواد يې چې ښوونځي ته تر تلو وروسته به يې په بازار کې کار کاوو، نور کار ته پرې نښود. خورځه يې وربمه چې اوس پيغلوټې شوې وه له ښوونځي څخه راوګرځوله.

ملوك به سهار وختی د کوټه سنګي په چوك کې له نورو کارګرانو سره يوځای کيناست که به چا د کار لپاره بوتلل نو د ورځې ګټل شوې پيسې به يې ماښام خپلې خورته راوړلې او که به کار ورته پيدا نه شو نو له منډيې څخه به يې سودا راوړه او تر ماښامه به يې په بازار کې خرڅه کړه.

په ښار کې حالت په څو ورځو کې بدل شو.

څو ورځې کيدې چې ملوك ښار ته نه ولاړ. هيواد. ميوند او بهير هم له ښوونځي څخه پاتې ول.

راديوګانو يو ازې د كابل خبرې كولې.

هيڅوك نه پوهيدل چې څه پيښيږي. ښاريانو د ويرې او هيلې ترمنځ ژوند تيراوو.

ملوك خوشحاله ښكاريده هرځل به يې چې خپل جاى نماز ټولاوو وروستى دعا به يې ټولو واوريده.

ـ يا خدايه مجاهدين كامياب كړې.

خو د كور نورو غړو په دې دعا كې ځانونه ورسره شريك نه بلل.

په هغه سهار ښاريان د ملا اذان پرځاى ډزو له خوبه راويښ كړل.

خو دا ډزې ژړ ودريدې. داسې معلوميدله چې د بري په وياړ د خوشحالي ډزې وې.

ملوك خوشحاله و، نورو ته يې ډاډينه وركوله:

ـ مه ډاريږئ. كه خداى كول وروسته له دې به يو ډز هم وانه ورئ.

ملوك په ښاركې نابلده و. داسې څوك نه و، چې دى د بري زيرى پرې وكړي او مباركي وركړي.

خو زړه يې طاقت ونه كړ هيواد ته يې مخ ورواړاوو.

ـ خوريې راځه چې ووزو. نن كابل وګورو چې څومره ښكلى شوى دى. نن كابل ته پرښتې راغلې پرښتې.

موټران لړول. دوى پلې د ښارپه لوري وخوځيدل. په ښار كې ډلې ډلې ځنې ور وسله وال كسان ګرځيدل.

چې هره ډله به تيريدله ملوك به هيواد ته مخ ور واړاوو

ـ وګوره څومره ښه ښكاريږي څومره ښه خلك دي مانه درته ويل؟

ملوك به دا خبرې په داسې انداز كې كولې لكه ټول چې ده راوستي وي.

هيواد په ساده ګى وويل:

ـ يره ماما زه خو يې له ټوپکو ډير ډاريږم، هسې نه چې ....

خو ملوك به يې خبره پريکړه:

ـ ليوني کيږه مه نن خو اوله ورځ ده. که خداى کول سبا ته به يو ټوپك هم ونه وينې.

ده لا دا خبرې نه وې تمامې کړې چې هيواد په وارخطايي وويل:

ـ وى وى هلته وګوره مړ يې که، وى مړ يې که.

څوتنو وسله وال د يوه کور مخې ته يوه سړى د ټوپك ترقنداغ وهلو لاندې کړى و، دوى دواړه ورته ودريدل، ټوپکوال سړى ترستوني نيولى و.

ـ وايم کيلي راوړه، که نه وژنم دې.

ـ درته ومې ويل، درته، درته ومې ويل ....

سلګيو واخيست، په سلګيو کې يې خبرې هم کولې، خو لکه چې ژړا اخيستى وي خبرې يې بندې بندې کيدې څوك نه ورباندې پوهيدل.

د شا لخوا يوه پلنګي پوش ټوپکوال په لغته وواهه:

ـ راوړه د ګراج کيلي راوړه ملحده، موږ پياده ګرځو تا ته موټر ولاړ دى.

سړى د يوې وهل شوې ونې په بيخې پړمخې ولويده، له خولې يې وينې جارې شوې. يوه بل چې توره کونډۍ ږيره يې لرله او تر اوسه غلى ولاړو، ورغى سړى يې ترلاس ونيو ورته وې ويل:

ـ نذيره کيلي ورکړه، دا داسې خلك نه دي چې همداسې دې پريږدي.

سړي چې د لاس په شا يې د خپلو شونډو وينې پاکولې په هماغه انداز وويل:

ـ ورته ومې ويل: چې په کور کې څوك نشته. خودوى يې نه منې

یوه وسله وال دا بل ته مخ وروا ړاوو:

د ګراج قلف یې مات کړه، دا د سپي زوی لاري ته نه راځي. یو بل چې کلاشینکوف یې له اوږې راښکته کاوو د ګاراج په لوري روان شو ویې ویل:

ـ روکی ښه وایي اوس به بل ګروپ راشي. تیاره ډوډۍ به مو له خولې وباسي. او له دې سره یې د کلاشینکوف میل د ګاراج په ځنځیر کې بند کړ. قلف یې مات کړ.

ملوك چې تر اوسه دا صحنه په پټه خوله څارله ورغی ټوپکوال یې تر لاس ونیو:

ـ خیریت خو به وي څه چور خو نه دی.

ـ ته څوك یې چې داسې هوکي هوکي کیږې؟

ـ زه هم ستا غوندې یو مجاهد یم، خو غل نه یم.

دده په لیدو نذیر هم جرأت پیدا کړ را مخته شو.

ـ دا غله دي، که غله نه وي نو پردې موټر ....

اغاشیرین په ولیو کې د کلاشینکوف په قونداغ وواهه:

ـ کینه کمونیسته، چې وژنو دې نه، ته لا شکر وباسه.

ملوك چې د اغاشیرین کلاشینکوف ونیو په قهر یې وویل:

ـ بس چې نور یې ونه وهې.

اغاشیرین څه ونه ویل، دا نورو ته یې وویل:

ـ موټر راوباسئ.

بیا یې ملوك ته ښکته پورته وکتل ویې ویل:

ـ د کوم ځای یې؟ چې پوه شو د دوی د سیمې نه دی نو د هغه په وهلو یې پیل وکړ. څو تنو کرولا موټر په ټیله ټیله له ګاراج څخه راو یوست.

نذیرهك حیران ولاړ و.

خو ملوك له وسله وال سره لاس او ګريوان و.

ټوپكوالو موټر تر سرك پورې ټيله كړ. يو ټوپكوال يو قات شوى كاغذ پرانيست د موټر د مخې په ښيښه يې سريش كړ.

هيواد تر تصوير لاندې كرښې ولوستلې:

دازادي د لارې اتل او د اسلامي....

موټر په بيړه تر كږ ليچ تير شو.

پنځه ویشتم څپرکی

قوماندان محمدهاشم کابل د راتلو په دویمه ورځ د شکور د موندلو په لټه کې شو. په لومړیو ورځو کې یې څوك پوښتنې ته هم نه راتلل. کله چې رئیس مقرر شو او په رادیو او تلویزیون کې یې خپل نوم واورېده نو هیله یې پیدا شوه چې اوس به په کابل کې اوسېدونکي مامورین چې له ده سره یې پخوا پېژندل دده پوښتنې او مبارکۍ ته راشي. خو بیا هم څوك رانغلل لس پنځلس ورځې وروسته دوه کسه مامورین چې دده د سیمې ول، مبارکۍ ته راغلل.

په خبرو کې محمدهاشم ورڅخه د شکور پته وغوښته یوه ورته وویل:

ـ هو همدلته دې یوه ورځ مې د جادې په جومات کې د محمد الدین په فاتحه کې ولید.

ـ ښه ښه نو څنګه به یې پیدا کم؟

ـ اسانه ده.

هاشم په غررو سره وویل:

ـ یو وار به یې ووینو چې اوس په څه غورو کې دی؟ بیا یې دا بل ته مخ راواړاوو.

ـ اوس آ پخوانی بابولالې وایي که یې سد سرته ورغلی دی؟

ـ نه نه اوس غریب ډېرغلی دی

ـ ځنګه یو وار نه ورځو؟

ـ والله ورغلي خو به وو خو ....

محمدهاشم په خبروکې ورولویده:

ـ ولې داسې ترولی (تلولی) شوې څه خورم خو یې نه. هسې یو وار یې وینم.

موسکی شو پسې زیاته یې کړه:

ـ هغه خو زما پخوانی یار دی.

دادمحمد فکر وکړ: له خبرو یې مالومیږي چې والله که یې وینه ځمکې ته پریږدي، که دا ورسره مخامخ کړم د شکور د عمر بدي راله غاړې شوه.

دواړه میز پر سر یې چې دوړې او ګرزونه پرې پراته ول، ګډې وډې کړښې وایستلې سر یې راپورته کړ:

ـ خدای دې خیر کړي وبه یې وینې.

ـ ته عجب سړی یې زړه مې غواړي چې یو وار یې ووینم او ضرور کار هم ورسره لرم.

ـ اوس به خدای خبر هغه ....

خو محمد هاشم خبرې ته پرې نښود له ځایه راجګ شو.

ـ بس همدا یې وخت دی، یا الله ځئ چې ځو.

په موټرکې دواړه غلي ول. موټر په بیړه روان و. دا څو ورځې ښار ارام و. دادمحمد به چې له موټر څخه شاوخوا ورانو ودانیو ته وکتل سوړ اسویلی به یې له خولې ووت. بیابه یې هاشم ته چې د موټر د مخې په سیټ کې ناست و. وکتل سر به یې وښوراوو. کله کله به یې ډرېور ته لارښودله.

موټر ډیر ژر مکرویانو ته ورسیده او د یوه پنځه پوړیز بلاك مخې ته

ودريده، وسله وال کسان ژر ژر له موټر څخه راکوز شول او شاو خوا د تيارسۍ په حالت کې ودريدل.

دادمحمد پورته د بلاك کړکيو ته وکتل په څلورم پوړ کې د شکور کور و، په برنډه کې يو کوچنی هلك چې دوی يې ولیدل په وارخطايي د کور په خوا منډه واخيسته.

دادمحمد ترمخ هاشم او يوبل وسله وال پسې پورته وختل، دروازه ماشوم خلاصه کړه.

ـ سلام

ـ واليکم السلام بچيه پلار دې کوردی.

ـ پلار مې، پلار مې، نه نه، پلار مې نشته.

دادمحمد يې په سرلاس راتیر کړ:

ـ زويه مه ډاريږه ورشه ورته ووايه مدير دادمحمد راغلی دی.

هلك دروازه نيمکښه پريښودله ولاړ.

يه څنډ وروسته يوسپين کالی سړی چې خړ پکول يې په سرو، لوڅې پښې راووت، په څيره کې يې تشويش او وارخطايي له ورايه بريښيده.

تر نورو دادمحمد ورته نږدې و، خو اول يې په محمد هاشم غير وګرځوله بيايې له دادمحمد سره روغبړ وکړ، دابل وسله وال وردمخه شو لاس يې ورته ونيو خو دده ورته پام نه شو، ژرژر يې خبرې کولې.

ـ راځئ راځئ هرکله راشئ، راځئ کورته.

محمد هاشم په موسکا ورته وويل:

ـ لکه چې ودې نه پيژندلو؟

ـ څه ووايم ـ بيايې په وسله وال غير راوګرځوله.

ـ وطنه سترې مشې. تاته خو هيڅ متوجه نه وم، ډير معذرت غواړم.

د ننوتو په وخت کې دادمحمد ورته وویل:

ـ دا امر صاحب محمد هاشم دی.

ـ ښه ښه، ډیر ښه، دا خو ډیر د افتخار ځای دی.

په کوټه کې غالۍ ویړې وې. او شاوخوا له دیوالونو څخه لږ لږې کوچونه ایښودل شوي ول، د کوټې په یوه کونج کې له فارمیکا څخه په جوړه شوې الماریۍ کې ویدیو او تلویزیون ایښی ول. په بله خانه کې یې دوه کسته اوږد ټایپ ایښودل شوی و. د دروازې شاوخوا یوه ښکلې الماریۍ جوړه شوې وه په څو خانوکې یې کتابونه ځای په ځای شوي ول.

په پورتنیو خانو کې څو عکسونه ایښودل شوي ول.

هاشم د کیناستلو په وخت کې شکور ته وویل:

ـ ناځوانه یو وار مې پوښتنې ته هم رانغلې.

ـ یره قوماندان صاحب په شرافت که خبر وم، چې تاسې تشریف راوړی دی.

ـ خوشې بانې مه کوه ښه خبر وې.

ـ په وجدان که مې اروا هم شکه وه. که نه زه په دې جهت کې ډیر فعال یم.

ـ راځه راځه کینه. ډیر وجدان وجدان مه کوه.

شکور له ځانه سره وویل:

ـ داغم ګوره څه بد مې وکړل چې ور ووتم تر سبا به مې د ځان چاره کړې وه.

شپږویشتم څپرکی

غونډه د ریاست په تر ټولو لوی دفتر کې جوړه شوې وه.

رئیس، سموت او څلور وسله وال د ریاست د پخواني مرستیال او د وزارت له معین سره یوځای راغلل.

نږدې و، چې د خدماتو مدیر چك چك وکړي لاسونه یې هم سره جوړ کړل خو ژر متوجه شو. ژبه یې راویسته سر یې ټیټ واچاوو. د څنګ ملګري یې مرسته وکړه د تکبیر نارې یې پورته کړې ټولو وروسته ورانډې ((الله اکبر)) وویل چا یوځل چا درې واره او ځینو هم څلور پنځه ځله تکرار کړه.

رئیس او ورسره کسان د دفتر په پورتنۍ برخه کې په معلومو څوکیو کیناستل یوه وسله وال کس چې د عصمت الله ترڅنګ ناست و. هغه ته په غوږ کې څه وویل دواړو وخندل او د نورو ناستو کسانو خواته یې وکتل. هرڅوك پوهیدل چې سره وایي:

ــ دوی ته ګوره. اوس مسلمانان شول.

ټول پخپلو ځایونو کیناستل ځینې په یوه څوکۍ دوه دوه تنه او ځینې د کوچونو په څنګلیو کیناستل خو څو کسه د دروازې خواته ولاړ پاتې شول.

د قرآن شریف څو مبارك آیتونه ولوستل شول

قوماندان عبدالغفار چې د تنظیمونو ترمنځ د چوکیو په ویش کې اوس د وزارت معین ټاکل شوی و څو لنډې خبرې وکړې او نوی رئیس یې مامورینو ته وروپیژانده: محمدهاشم زمور مجاهد ورور چې د جهاد په دوران کې یو ښه قوماندان و، زړورتیایې ټولو ته معلومه ده، قوماندان صاب اصلاً نظامي سړی دی خو د تنظیم پریکړه داوه چې دې دلته کار وکي.

د هاشم په مټ بې لاس کیښود موسکی شو:

ـ زه ده ته ددې نوې وظیفې مبارکي وایم او بری یې غواړم.

معین غفار خپلې خبرې پای ته ورسولې، بې له دې چې کیني هاشم ته یې څه وویل چې نورو نه اوریدل. هاشم او ترخنګ نور کسان یې له ځایونو راپورته شول، معین څادر په اوږو سم کړ او ووت. نوی رئیس او ورسره کسان له دروازې بیرته راوګرځیدل د ریاست پخواني مرستیال د ریاست کارکوونکی یویو وروپیژندل هر یو د خپل نوم سره له ځایه پورته کیدل.

رئیس خپلې څنګلې په میز تکیه کړې غاړې یې تازه کړې هڅه یې کوله چې په بم آواز وغږیږي.

رئیس په پاکستان کې د تنظیم په دفتر کې له اداري کاره رانیولې بیا د خپلو جګړو په باب ټولې کیسې یو په بل پسې وکړې، او بیا یې ددغې نوې ټاکنې په باب وویل:

ـ دغه کارونه چې نن ماته سپارل شوي دي زما چندان نه خوښیږي خو اندیوالانو راته لازم وبلل. اوس چې دا وظیفه راسپارل شوې نو له تاسې ټولو مې هیله داده چې پخپلو ....

یوې سختې چاودنې یې آواز ورك كړ، ټول وارخطا شول د دروازې خواته د یوې میرمنې له خولې چیغه ووتله.

خو رئیس وپوهول چې هیڅ خبره هم نشته، یو وسله وال د کړکۍ خواته ولاړ، له کړکۍ نه یې یوې بلې خواته وکتل.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ دلته زما پاك مسلمانان پکار دي، چا چې له کمونیس رژیم سره کار کړی دی خدای پاك دې ترې ورتېر شي زه پوهېږم چې ټول یې ملحدین نه دي، خو ....

یوې بلې چاودنې ودانۍ ولړزوله، تر مخکینۍ چاودنې دا سخته چاودنه وه داسې ښکارېده چې رئیس یې هم ویرولی وي ژر یې سر ټيټ کړ او پخپله پوزه یې لاس ونیو نور ټول له ځایونو پاڅېدل، یو دوه تنه خو له چوکیو لاندې په ځمکه ولوېدل.

یوه وسله وال چې د کړکۍ ترڅنګ ولاړ و وویل:

ـ راکټ دی له کوزې خوا راوویشتل شو.

د ښار په لویدیځه خواکې د معین عبدالغفار د کسانو پوستې او پاټکونه ول.

رئیس چې په ځیره کې یې ویره اووسواس ښکارېده د څنګ ملګري ته خه وویل، هغه په بیړه له دفتره ووت.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ څو شیان چې زه ډېر پې خپه کیږم، یو یې د حجاب خبره ده، چې نور یې په دې شکل ونه وینم.

له دې سره یې میرمنو ته چې ټولې په یوه کتار کې دروازې ته نږدې ناستې وې وکتل.

دومره په ځیر ځیر یې ورته کتل لکه چې دمخه یې نه وې لیدلې او اوس یې ورته پام شوی وي.

سیما چې د یاسمین ترڅنګ ناسته وه د صادرې واردې د کتاب په

دفتنه ولیکل ((تاته ګوري.))

یاسمین نری موسکا وکړه او سترګې يې ښکته واچولې سیما ښایي له یاسمین سره ټوکې کړې وي، خوهاشم چې دمخه يې خپل مخاطبین یوازې، ناست نارینه بلل او د ښځو خواته يې نه کتل،اوس دومره د ښځو کتار ته متوجه و . چې په دفترکې نور ناست کسان يې هیر کړي ول.

لکه چې په ده هم د یاسمین شوخو سترګو اثر کړی وي په خبرو خبرو کې يې هڅه کوله چې هغې ته نیغ وګوري.

دا کاته څو ځله رد او بدل هم شول.

خو له دوهمې چاودنې وروسته ټول د خبرو د ژر ختمیدو په هیله ول، ټولو د بل توغندي غږ ته غوږونه څك نیولي ول.

هرڅوك پوهیدل چې یوه هم د رئیس خبرو ته غوږ نه دی نیولی، جسمًا دلته او روحًا بل ځای دي، ددوی له څیرو هم داسې بریښیده چې د نورو خبرو اوریدو حوصله نه لري او د یوه پناه ځای په غم کې دي.

خو هاشم لکه چې دوی ته ښودله چې نه ویریږي خبرې يې یو په بل پسې اوږدولې.

د هاشم له خبرو وروسته فقیرمحمد هم لنډې خبرې وکړې.

د هغه لا خبرې نه وې خلاصې چې ټول له ځایونو پاڅیدل ځکه له لرې لرې د توغندیو آواز اوریدل کیده یو وسله وال له کړکۍ وکتل په بې تفاوتې سره يې وویل:

ـ د تیلو سرای اور اخیستی دی.

له دروازې د باندې دیبا ، د یاسمین جالۍ پوړونی کش کړ په غوصه يې وویل:

ـ یوخودې خدای ستا دا جالۍ ورکه کړي اوس هم د تاشکن ((تاشکند)) په چرت کې يې.

ـ ولې ولې؟
ـ رئيس ته دې نه کاته، څومره بد بد يې درته کتل؟
ياسمين په معنی لرونکې موسکا وويل.
ـ زه د هرچا کتل تللای (تراوز) شم.
- ليونۍ هغه نور کتل و، اوس کتل، ويل، اوريدل او هرڅه بدل شوي دي.
ياسمين يوازې وويل:
ـ غم يې مه کوه.

ياسمين د ديرشو کالو په شاوخواکې وه، دا که څه هم پيغله نه وه خو ناسته ولاړه، تګ، ټوکو، شوخې او کړو وړو يې هغه د نويو پيغلو په کتار کې دروله.

ددې دفتربه تل د اداري له ښځو ډك و، د نورو دفترونو نجونو هم خپلې پيالې ددې دفتر ته وړې وې او د چای څښلو لپاره د ياسمين دفتر ته تلې، هر وخت به يې هلته تود بانډار جوړکړی و، ټوکې او مسخرې به وې.

دوی به د ياسمين له خواره مجلس نه خوند اخيست.

که څه هم د پيغلتوب تر عمر ور اوښتې وه، خو هيڅ وخت يې په ځان نه راوړه چې عمر دې يې تر نورو زيات وي.

د سوانحو په دفتر کې ده يې د زيږيدو کال ۱۳۴۱ ښودل شوی و. خو دې نه مانه، ويل به يې چې هغه وخت يې د ګوند د غړيتوب د لاسته راوړلو لپاره په لوی لاس خپل عمر زيات ښودلی و.

داداري پخواني کارکونکي پوهيدل چې ياسمين د خپل عمر په باب د نورو زياترو ښځو په څير درواغ وايي او عمر يې ښايي تردې هم زيات وي.

خو هغه چا چې له دې سره يې نوې پيژندګلوي کيدله ددې د عمر په باره کې دا ډول تصورنه کاوو.

ځکه دا نه يوازې زړه شوې نه وه بلکې د پخوا په څير ښکلې او جذابه وه.

په سينګار به يې ډير وخت لګاوو. سره له دې چې تل به يې پوډر وهلی و، خو ډيرو دا فکر نه کاوو چې دا ښکلا دې د پوډرو برکت وي. د هغې په سره سپين مخ د پوډرو موجوديت هيچا نشو ای تشخيص کولای.

ځرځوغټو سترګو، نريو ورځو، کوچنۍ ټنډې اوږدو سوربخنو زلفو او لنډې زنې يې د پوزې د سر د پيړوالي بدرنګي په ښکلا بدله کړې وه.

سموت به ددې په باب ويل:

- که دا پوزه دبل چا وای، والله که مې ورکتلي هم وای، خو دا پهو.

دا په ظاهر تل خوشحاله، شوخه او خندانه وه، په شونډو به يې تل نازکه موسکا خوره وه، چې هم پکې صميمت پروت و او هم يو ډول جنسي جاذبه، چې هر نوي ليدونکي به ځان ورته نږدې احساساوو، داسې لکه چې له ډير پخوا ورسره پيژني خو که سړی به يې څيرې ته ډير ځير شو، څو شيبې به ورسره پټه خوله مخامخ کيناست، دا ورته معلوميدای شوای، چې له دغې خوشحاله او شوخې څيرې څخه نامحسوس ويرونه هم اوري، داسې چې زړه به دې پرې وسوځيده، او د زړه له اخلاصه به دې غوښتل چې په غم يې ورشريك شې زړه يې را وسپړې له غمونو او دردونو يې ځان خبر کړې او د زړه له اخلاصه ورسره مرسته وکړې.

په داسې حالت کې به د هغې ښکلو مړو سترګو، راوتليو سرو اننګو او د څيرې هرې برخې درته ژړل.

تا به ويل چې اوس به راته وايي:

- ولې داسې راته ګورې، ته هم غواړې له دغو اننګو خوند واخلې، ته هم غواړې په دغو سترګو کې لاهو شې او پکې د مينې جهانونه ووينې؟ خبر نه يې چې دا د ويرونو کورونه دي؟

تابه ویل چې ټول لیدلي او نالیدلي غمونه به په همدغو سترګو کې وي، د ټولو غمونو او بدمرغیو هنداره به همدغه اننګي وي.

خو د هغې یوې نرۍ موسکا به دې دا ټول خیالونه او تصورات خام وخیږول.

هاشم هم له هغو کسانو څخه و چې ددې د څیرې دا خوا یې نه لیدله یوازې یې د هغې خندا او د سترګو ښکلا لیدله.

یاسمین د ښاري کورنۍ څخه وه، پلار یې له پخوانه د کابل په ښار کې اوسیده، د ملي بس په تصدی کې ډریورو. عظیم له خپلې کورنۍ سره چې له یوې میرمنې دوو زامنو او یوې لور څخه جوړه شوې وه، د اسمایي غره په ډډه کې په یوه کرایي کورکې اوسیده.

تنخوایې بده نه وه، کولای یې شول چې ددوی ورځنۍ اړتیاوې پوره کړي، خو عظیم یوه میاشت هم پوره تر کوره پورې نه رارسوله، هغه به زیات وخت له خپلو انډیوالانو سره چې زیاتره یې ډریوران اوکلینران ول تیراوو، خپلې دندې ته هم چندان پابندنه و، زیاتره وخت به له خپلو انډیوالانو سره په میلو او ساعت تیریو بوخت و، ګټل شوې پیسې به یې په همدغو بانډارونو او له کابل څخه دباندې په چکرونو لګولې، همدا وجه وه، چې عظیم د غره په یوه ختین واړه کورکې چې دوه کوټې یې لرلې او کرایه یې تر نورو ارزانه وه د خپل عمر زیاته برخه تیره کړې وه.

د یاسمین مور به په کور کې جاکټونه اوبدل، خیاطي یې کوله او د کور زیات خرڅ به همدې برابراوو.

خود یاسمین بدمرغۍ هغه وخت پیل شوه، چې پلار یې بل واده وکړ، واده چیرې و، بس یو ماښام عظیم له یوې بلې ښځې سره کورته راغی.

د یاسمین مور ته یې وویل چې وروسته له دې ته ددغې مزدوره یې او دا ستا باداره ده، هرڅه چې دی ویل منې به یې.

ددوی د کــورنۍ تــريخ ژوند د نـوي ميرمنې پـه راتلـو سره لاپسـې تريخ شو.

هره ورځ به يې په کور کې نوي غم جوړ و، ورځ بـه د دواړو ښځو پـه جګړه تيره شوه. مابښام بـه چې عظيم کور تـه راغـی بې لـه دې چې ګرم او ناګرم معلوم کړي، د خپلې پخوانۍ ميرمنې په وهلو به يې پيل وکړ. عظيم نه يوازې خپله پخوانۍ ميرمن بده ايسوله بلکې خپلې لور او دوو زامنو ته يې هم د اولاد په سترګه نه کتل.

خپله يـوازينۍ لـور ياسمين يـې چې لا دښوونځی پـه څلورم ټولګي کې وه خپل يوه ملګري غلام رسول ډريور ته په نام کړه، ځينو بـه ويـل چې عظيم خپله لور په قمار کې بايللې ده.

د ياسمين له کوژدې دوه اونۍ وروسته عظيم مزارشريف تـه ولاړ، دا د هغه وروستې سفر و چې بيا را ونه ګرځيده او تر ننه يې پتـه نشتـه، نـوې ميرمن يې يوه اونۍ وروسته د خپل پلارکور ته ولاړه، د عظيم لـه ورکيدو دوه مياشتې وروسته د ياسمين کورنۍ بې لـه دې چې څوک پـرې خبر شي له پخواني کور څخه راکډه شول.

د داسې بيړنۍ کډې کولو يو علت يـې هم غـلام رسـول ډريـور و، چې هـره ورځ بـه راتـه او بـې لـه دې چـې د عظيم راتلـو تـه صبر وکـړي د واده غوښتنه يې کوله.

د ياسمين مـور کـه هرڅومره ورتـه وويـل چې لـور يـې وړه ده د واده نـه ده خو غـلام رسـول نـه منلـه، پـه هغـه ورځ يـې ورتـه وويـل: کـه د جمعې تـر ورځـې پورې زما واده تيار نه شي، نو زه مې خپله ښځه په زور کور ته بيايم.

ځکه خو د ياسمين مور بيړه وکړه، پرته له دې چې پـه لاهورۍ دروازه کې د خپل تـره زوی کـره احوال ورکـړي راغلل، امـام الـدين ورسره مرسـتـه وکـړه پـه کـور کـې يـې يـوه کوټـه ورکـړه مشـر زوی يـې پـه چند اول کـې لـه

مستري سره شاګرد کړ. کشر زوی آصف او یاسمین یې بیرته په نږدې ښوونځیو کې شامل کړل.

وروسته وروسته لطیف د یوبل سره په شریکه په چند اول کې د موټرو د ترمیمولو ورکشاپ جوړ کړ.

خو د آصف په درسونو کې چندان خونده نه وه. بس یوازې به کامیابیده.

مور به یې ویل کاشکی د آصف په ځای مې یاسمین زوی وای یاسمین به په خپل ټولګي کې اول نمره اودویم نمره وه

د نوي دولت پرله پسې فرمانونو د دوی د ژوند په سمون چندان اغیزه نه لرله، یوازې اووم نمبر فرمان ته دوی خوشحاله و. ځکه چې له هغه وروسته یې بیا غلام رسول ونه لید.

آصف په سازمان کې شامل شو. هلته یې هم چندان پرمختګ ونه کړ. څه وخت وروسته له سازمان څخه هم وه ایستل شو. که څه هم له دولسم څخه فارغ شوی و خو کار یې نه و پیدا کړی. یوځل د اوبو او برښنا په وزارت کې ماموریت ورته پیدا شو په دوهمه میاشت یې نیمروز ته تبدیل کړ نیمروز ته نه ولاړ بیرته بیکاره شو

زیات وخت به یې د کوڅې له هلکانو سره په سینماګانو او پارکونو کې تیراوو. ورو ورو په چرسو روږدی شو ورځ به یې ټوله په تیمورشاهي پارك کې تیروله. له کوره هم خوابدی و. د کور ټول لګښت د لطیف په اوږو بارو. آصف به چې هر کار ته ملا وتړله هغه کار به سرته نه رسیده. نور یې له ژونده زړه تورشوی و.

خود د ژمي په یوه سړه ورځ د هغه د بخت دروازه هم پرانیستل شوه.

د ژمي دغه ورځ که ټول وطن ته د بدمرغۍ ورځ وه او خنګه یې چې د نورو آرام ژوند په دوزخ بدل کړ د آصف سرګردانه ژوند یې هم بدل کړ.

د ښارپه واټونو کې بهرنیان ګرځیدل. په هغه یخنۍ کې چې نورو به

ځانونه په څادرونو کې پوښلي ول، روسان به د ښار په واټونو کې په دوبنیو دریشیو کې ګرځېدل.

دوی خلکو ته بد بد کتل او خلکو دوی ته. چې چا به ځیرځیر ورته وکتل، نو د کلاشینکوف میل به یې د هغوی په خوا ونیو خلك د هغوی په خبرو نه پوهیدل. یوازې یوه کلیمه به یې ترې اوریدله «دشمن، دشمن، دشمن».

د ښمنیو په دغه یخ کنګل کې د آصف د بدمرغیو کنګلونه ویلي شول. ده هم ترښې څنګل سپینه پټه وتړله. او له نورو سره یوځای د پښتونستان واټ د سرك په غاړه و دریده او په لاره ځینې تیریدونکی لارویان به یې تلاشي کول، نه خو ده ورسره ولاړ کسان پیژندل او نه هم نورو دی پیژانده. یو تن چې ترڅنګل یې پټه تړلې وه او بې قنداغه روسي ي کلاشینکوف یې په غاړه کې اچولی و ده ته رانږدې شو.

- ملګریه ته وسله نه لرې؟

آصف نه پوهیده څه ورته ووایي بې له دې چې خبره وسنجوي وویل:

- وسله هو وسله یو کلاشینکوف مې درلود بل ملګري ته مې ورکړ.

- چې داسې ده نو رادیو ته ولاړ شه له ملګری اتش کفه څخه کلاشینکوف ترلاسه کړه.

د رادیو تلویزیون په انګړ کې نور هم راټول شوي ول

داسې معلومیده لکه چې د اختر له لمانځه وروسته خلك یو بل ته اختر مبارکي وایي. یوبل یې په غیږو کې نیول. آصف نه پوهیده چاته ورغاړه وزي. هك پك ولاړ و. د نورو له خبرو پوه شو چې راغلي کسان یا زندانیان ول، یا د حکومت له ویرې پټ ول

ده هم خپل نوم د زندانیانو په لست کې ولیکه یو روسي نوی کلاشینکوف یې واخیست او د شیرعلي خان واټ د امنیت مسؤلیت ورته وسپارل شو.

آصف څو ورځې وروسته په همدې سیمه کې د امنیت د رئیس په توګه وګومارل شو. خپله خور یاسمین یې هم د سابقه لرونکو مخفي ګوندي غړو په لست کې ونیوله، خو مشر ورور مستري لطیف یې دغه باد راوړې ګوندي غړیتوب ونه مانه. چې بیا وروسته د کب د دریمې نیټې د روسانو په ضد پاڅون کې ووژل شو.

یاسمین د زده کړو لپاره تاشکند ته واستول شوه د تاشکند په هوایي ډګر کې له یو بل افغان ځوان خلیل سره مخامخ شوه.

په لومړۍ لیدنه کې یې یو پربل زړونه بایلودل. د هوایي ډګر په کانتین کې یې چای وڅښه په لږ وخت کې دومره سره نږدې شول. چې یو له بله جلا کیدلو ورته د مرګ معنی لرله.

خو چاره نه وه یاسمین باید په تاشکند کې د شپږو میاشتو لپاره پاتې شوی وای او خلیل د یوکال لپاره په کیف کې د فوځي زده کړو لپاره استول شوی و.

خلیل په مسکو کې د خپل یو دوست پته او د تیلفون نمبر ورکړل چې بیا وروسته یې له هماغې لارې د یوبل پتې پیدا کړې او بیا د دواړو لویه بوختیا یوبل ته د لیکونو او عکسونو استول و. یاسمین له زده کړو وروسته کابل ته راغله او د خلیل د راتلو شیبې یې شمارلې.

په دې نورې شپږ میاشتې شپږ کلونه شول.

یاسمین یو ازې د کابل هوایي ډګر ته ،د خلیل هرکلي ته ورغله.

خلیل نور خپلوان نه لرل چې هرکلي ته یې ورشي.

داسې څرګندیده چې خلیل له شوروي څخه خپل ټول کور راوړی وي ډول ډول الماریئ د خوب تخت کوچونه چاینکې او فرشونه د خلیل د کور سامان و. چې د یاسمین په مرسته یې په زړو مکرویانو کې پخپل کور کې ځای پرځای کړل.

خليل په مرکزي قول اردو کې له يوې مياشتې کار وروسته رخصتي واخيستله او له ياسمين سره يې چې اوس د ناحيې د ښځو د سازمان رئيسه وه واده وکړ.

ددوی دواړو د نيکمرغي او خوشحالي شپې ورځې رارسيدلې وې، دومره سره ګران ول، چې د ورځې رسمي وخت به يې هم يو له بله لرې نه شواى تيرولاى.

د ورځې په اوږدو کې يو د بل دفترونو ته هم ورتلل او هڅه به يې کوله چې وختي کورته راشي.

خو لکه څنګه چې يې پيژندګلوي او واده زرشوى وه هماغسې ژر سره جلا شول. څلور مياشتې وروسته خليل خوست ته واستول شو او شل ورځې وروسته يې د مرګ خبر راورسيده.

د خليل مرګ د ياسمين زړه مات کړ، د زړه له کوره يې د ځواني ولولو کډه وکړه.

نور خپلې دندې ته نه ولاړه، او د ناروغۍ په بستر پريوتله. جنرال آصف واده کړى و، او خپله مور يې له کوره شړلې وه. مور يې له خپلې يوازينۍ لور ياسمين سره اوسيدله. د لور له زيږيدو وروسته ياسمين دولتي دندې ته ستنه شوه او د پوهنې په وزارت کې وټاکل شوه.

ظاهراً داسې څرګنديده چې ياسمين خپل پخواني د خوښۍ ژوند بيا پيل کړ دې. ښکلې جامې به يې اغوستې او سينګار خو يې نورو نجونو او ميرمنو ته د الهام منبع وه.

خوپه زړه کې يې د خليل مينه ساتلې وه، د هغه په شوروي کې اخيستل شوي عکس يې د هغې د نورو مينانو د پرله پسې غوښتنو سره سره د ميز له سره راکوز نه کړ او د نارينه ساعت به يې چې د خليل د لاس نښه وه تل په لاس و.

اوه ویشتم څپرکی

د جمعې په ورځ د بلاك مخې ته لاره سرو او سپینو ډاټسنو بنده کړې وه. د ډاټسنو په باډیو کې ګیډۍ ګیډۍ د اوړې د سر راکټونه ولاړول.

څو کسه ټوپکوال چې پلنګي دریشي یې اغوستې وې د موټرونو شاوخوا ګرځیدل. د بلاك مخې ته ماشومانو د نور کله په څیر لوبې نه کولې. د موټرونو په راتلو سره څوك خپلو کورونو ته ولاړل او نورو هم د بازار لاره ونیوله. د بلاك په برنډو کې هم څوك نه تر سترګو کیدل. خلکو د تلاشي له ویرې پخپلو کورونو کې موجود کتابونه او نور سندونه د باندې غورځولي ول. او ځینو خو لا د خپلو ماشومانو او میرمنو په مرسته د بلاك تکاوي کې ځای پرځای کړي ول.

د بلاك خواته تیریدونکو کسانو به د موټرو په لیدو بلې خواته لاره چپه کړه. یوله بله یې د وسله والو کسانو په اړه پوښتنې کولې. خو هیچا سم ځواب نه درلود.

وروسته څرګنده شوه چې راغلي ټوپکوال د شکور میلمانه دي. شکور له برنډې څخه پخپل زوی چې له ټوپکوالو سره یې خبرې کولې غږ کړ:

ـ اباسینه میلمانه راوله، تاسې په موټرو پام کوئ چې څوك ورنږدې نه شي.

د شکور د خیرې په خیر داخل دده کوټه هم بدله شوې وه. کوچونه او میزونه بلې کوټې ته وړل شوي ول. او په کوټه کې سرې توشکې چې سپین کرښې کرښې پوښونه پرې غوړېدلي ول. هوارې وې. دتلویزیون په الماري هم سپینه پرده غوړېدلې وه. دقیبلې خواته په دور یو جای نماز چې د مکې معظمې انځو پرې کښل شوی و راځړېدلی و. د الماری پر سر پخوانی عکسونه لرې کړای شوي ول. او پرځای یې په دیواله یو لوی تصویر راځړېدلی و. په تصویر کې یوه میرمن په رهیل کې د پرانستي قرآن کریم په قرأت بوخته وه. بل څنګ ته یې سپین ږیری سړی په یوه دلدل آس چې وزرونه یې پرانستي ول. سپور و په سر یې لیکلي و. «یاغوث الاعظم دستګیر مدد».

ورسره د شکور خیره هم بدله وه. د ق هاشم سره دلومړۍ لیدنې په خیرېې پکول په سر و خو داسې معلومېدل چې له هماغې ورځې راهیسې یې بیا ږیره نه وه خریلې. تورې او سپینې ږیرې یې خیره هم بدله کړې وه. داسې چې ډیرو دوستانو یې په لومړي نظر نه پیژاند ویلای شو چې ږیره یې نیمه توره اونیمه سپینه وه.

په پکتیا کې د تور او سپین ګوند په باب یو روایت داهم راغلی دی. وایي چې د پکتیا خلکو د استقلال په جګړو کې انګریزان ډیر وارخطا کړي ول. نو ددوی په منځ کې د نفاق اچولو لپاره انګریزانو د سیمې خلکو ته کیشکره ښکاره کړه او ورته یې وویل چې که هرڅوك هوښیار او پوه و. نو وبه وایي چې په دې مرغه کې تورې بڼکې زیاتې دي که سپینې؟

ځینو وویل تور رنګ پکې زیات دی. خو نورو بیا وویل چې نه د کیشکرې په بڼکو کې سپین رنګ زیات دی.

وایي چې له هغه وروسته د کیشکرې د تور رنګ پلویان تور ګوندیان شول او دا نور یې سپین ګوندیان.

د شکور د ږيرې په باره کې هم د میلمستون په کونج کې د ناستو میلمنو پټه مشاجره روانه وه.

یو ټوپکوال چې ټوپک یې تر کینې زنګون لاندې ایښی و. دا بل ته ورپه غوږ شو:

ـ شکور له ږيرې سره ډیر ښه ښکاریږي.

هغه ورته وویل:

ـ تور خر نه سپینیږي.

شکور چې له هاشم سره په خبرو بوخت و. ددوی خبرو ته یې پام شو. ورته یې وکتل.

سموت چې د ناستو کسانو خبرې یې اوریدلې وې شکورته وویل:

ـ والله دا ږیره خو ډیره ښه درسره ښکاري خو مطلب یو تاوان دې پکې کړی دی.

یوبل ټوپکوال له کونج نه راغږ کړ:

ـ څه تاوان یې کړی دی؟

سموت په معنی لرونکې لهجه وویل:

ـ مطلب دده اصلي څیره یې ښودلې ده.

د شکور رنګ ژیړ شو په وارخطایي یې پوښتنه وکړه:

ـ څه څه څنګه اصلي څیره؟

سموت موسك شو ویې ویل:

ـ تراوسه ځوان مالومیدې مطلب پوه شوې که پوه نه شوې اوس مالومه سوه چې سپین ږیری یې.

د څنګ سړي ته یې مخ وروارااوو:

ـ که څنګه اودولا داسې نه ده.

ـ نه نه اوس یې هم په ږیره کې تور وینښتان زیات دي.

سموت یوځل بیا شکورته ځیرشو ویې ویل:

ـ نه نه سپین ږیری شوی دی مطلب سپین ویښتان زیات دي.

یو بل د عبدالله خبره تائید کړه:

ـ یه یه نام دخدای ځوان دی ټول ویښتان یې توردي.

یوبل ددروازې له خوا غږکړ:

ـ شرط تړې؟

ـ نه سپین زیات دي.

ـ تور زیات دي.

ـ یه یه ...

خو ددوی دا مشاجره د چلمچې او بدنۍ شرنګا وشکوله لوی سور رنګی دسترخوان هوار شو. ډول ډول خواړه پې کیښودل شول. چې زیاتره یې میلمنو نه پیژندل نه پوهیدل چې اول په کومو خوړو پیل وکړي. یو بل ته یې کتل. شکور لاپه دهلیز کې و او د میوو لوښي یې راوړل، میلمنو په لویولویو ګردو مجموکې د وریجو په خوړلو پیل وکړ. خو عبدالشکور ورسره مرسته وکړه په کوچنیو لوښو کې یې وریجې وویشلې او د هریوه مخ ته یې کیښودې.

☆ ☆ ☆

لکه چې دمخه تاکل شوې وي د ډوډۍ له خوړلو وروسته ټول پاڅیدل.

شکور او قوماندان هاشم په یوه موټرکې کیناستل. موټر د قرغې د بند په لوري حرکت وکړ خو د قوماندان نور ملګري په نورو دوو موټرونو کې ولاړل او له دوی سره یې ملګرتیا ونه کړه.

د ماسپښین لمونځ یې د لارې په یوه جومات کې اداء کړ دوی د

قرغـې د بند سیل پـه موټرکې وکړ، مـوټر یـې لـه نـورو لـرې د بند د اوبـو ترڅنګ ودراوو، په موټر کې ورسره ملګري سپوږمۍ رستوران تـه ولاړل او هاشم او شکور دواړه د موټر ترڅنګ په شنه چمن کې وګرځیدل.

لومړی یې رسمي او تشریفاتي خبرې کولې. زیاتره خبرې یـې د بند د ښکلا په شاوخوا راڅرخیدې، پخپلو خبرو کې یـې د افغانستان د نـورو ښکلو سیمو چې دوی د جګړې په وخت کې لیدلې وې یادونه هم وکړه.

هریوه خپلې خپلې خاطرې بیان کړې.

هاشم پخپله سیمه کې د هغو باغونو او منظره لرونکو کلیو یادونه هم وکړه، چې د شکور پـه امر بمباري شوې وې او اوس یـې ښکلا بـایللې ده، شکورهم بې ځوابه نه و. ده هم د هغو ځایونو نومونـه واخیستل چې د هاشم پـه امر پـه راکټونـو وران شوي و. ده پـه کابـل کـې د تیـرې میاشتې جګړه یاده کړه چې د کابل د بابر بڼ پکې ویجاړ شو.

خو ددوی دواړو خبرو نـه د ګیلو بڼه لرلـه او نـه یـې دا هڅه کولـه چـې یوبل ملامت کړي،بس هسې خبرې ترخبرو پورې یادیدې.

شکور په خندا ورته وویل:

ـ یره قوماندان صاحب پـه زړه کلا کـې خو دې ډیـر خلك بلـې دنیا تـه ولیږل.

هاشم په موسکا وویل:

ـ ځې کوې دتاسې خو په ګټه وه.

ـ څنګه؟

هاشم په هماغه انداز وویل:

ـ د ماله هرې وژنې سره دتاسې د تبلیغاتو د تبرڅوکه تیریدله.

شکور د تائید په علامه سر وښوراوو:

ـ هو والله دغسې خو ده، خو په شینکي کلي زه هم عمیقًا متاثره شوم.

چې هاشم څه ونه ویل ده پوښتنه وکړه:

ـ ربښتیا هغه دې ولې ټول داسې په یوه ځای تر تیغ تیر کړل؟ هغه مسئله مانه تل مورد د سوال وه.

ـ ورك یې كه. هغوډیر په غوصه کړم. په هغه وخت کې مې دا د مشرې ښځې کوچنې ورور ډیر راباندې ګران و هغه یې د ځمکې په کومه معامله کې په ټولو سره وهلی و. زه هم په هغه ورځ ډیر ستړی وم غوصه راغله ټول مې ووژل

هاشم دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه چې د خپل ژوند یوه په زړه پورې خاطره بیانوي.

شکور وخندل

ـ ژوندی خو دې یې. ښه سیاست خو دې وچلاوو. قاطعانه برخورد چې هرڅوك ولري په صورت قطع د تائید وړ وي.

ـ پوښتنې مه کوه. د تاهم د مړو حساب یوه خدای ته مالوم دی خو دا دعا کوه چې نامعلوم قبرونه رابرسیره نه شي.

شکور د بند د اوبو په منځ کې د موټر په ټیوپ یوه سپاره کس ته په ځیر ځیر وکتل. داسې یې ښودله چې د هاشم خبرې نه اوري.

خو هاشم پریښودونکی نه و:

ـ ولې داسې خپه شوې. دا خو مې د آئینې یو کونج درنه وښود. که ټول مخ یکې ووینې څه به کوې.

شکور چې هماغسې اوبو ته کتل:

ـ دا زما او ستا جګړه نه وه. دواړه اقتصادي او اجتماعي فورماسیونونه یو دبل د نابودي په جهت کې فعال و. دا چې کوم یو د متلاشي کیدو جهت لري. راهبردونه یې معلوم نه دي.

هاشم څه ونه ویل

شکور په نصیحت وویل:

ـ ورك یې کړه قوماندان صاحب آئینې مه را اخله، ښه به داوي چې آئینې په ګډه سره ماتې کړو

قوماندان د روغې په علامه لاس ور اوږد کړ

ـ واچوه، دا خبره مې د ې خوښه شوه آینې به داسې زرې زرې کوو، چې هیڅوك ځان پکې ونه ګوري

شکور وویل:

ـ پدې جهت کې موږ باید یو کامل تفاهم ته ورسیږو.

دواړو لاسونه سره ورکړل. شکور په خندا وویل:

ـ د پوښتنې سړی دې خدای په دې ملك کې نه پیدا کوي جواب مواب له کومه شي، د ډیرو حقوق تلف شوي دي.

هاشم په ټوکه وویل:

ـ رښتیا په مټینګو کې دې سخت تبلغات راپسې کول چې هاشم مزدور دی، هاشم غوبه دی.... خپلو رهبرانو ته مو پام نه و، چې د بل په ټوك رالوی شوي ول.

دواړو وخندل، هاشم پسې زیاته کړه:

ـ مزدور مو سپکاوو بیامو د کارګر او مزدور نارې هم وهلې بلا خلك وئ.

شکور په خندا وویل.

ـ هغه لکه ستاسې نارې د نورو لپاره وې نه د ځان لپاره. اوس به د آئینو غم کوو چې کومه روغه پاتې نه شي.

دواړه په خندا موټر ته وختل شاوخوا ناست خلك ددوی د موټر په د وړوکې پټ شول.

اته ویشتم څپرکی

د رئیس پرمیز پراته لست کې د یاسمین نوم هم په پنځمه ګڼه کې لیکل شوی و. هاشم یوځل بیا لست ترنظر تیرکړ، د میز له قلمداني څخه یې یو قلم را واخیست ځینې نومونه یې پرې نشاني کړل.

لست یې په شنه کاغذي دوسیه کې ځای په ځای کړ او د میز په خانه کې یې ترنورو دوسیو لاندې کېښود، د میز پر سر زنګ باندې یې ګوته ټینګه کړه یو سپین ږیری سړی چې د رئیس د دفترپیاده و، راننوت او د امر په انتظار د دروازې خواته ودرېده.

رئیس تر میز لاندې د باطلو کاغذونو په ټوکرۍ کې لاړې تو کړې، مخکینۍ دوسیه یې بیا را واخیسته په لست یې سترګې وغړولې، ښه شیبه یې د نومونو په لوستلو تیره کړه سر یې راپورته کړ سپین ږیري ته یې وویل:

دادحقه د اجرائې ماموره یاسمین راوغواړه.

رئیس په خوله کې ژبه تاوراتاو کړه، د کاغذونو ټوکر مې یې را پورته کړ، څوځله یې لاړې پکې تو کړې، له ځایه راولاړشو، خپل پلنګي جمپر یې د دفتر په کونج کې په ولاړ کوټ بند راوځړاوو.

بیرته په خپل ځای کیناست د میز پر سر پرتو کاغذونو په لوستلو بوخت شو.

ددروازې په خلاصیدو سره یې د تیلفون غوږی راواخیست او یوه نمره یې دایله کړه:

دوه ځله یې بلې بلې وویل خو له هغې خوا چا ځواب ورنه کړ بیا یې نمره دایل کړه، بلې بلې.

په غوسه یې د تیلفون غوږی په تیلفون وویشت.

دادحق ته یې چې په دروازه کې د یاسمین شاته غلې ولاړو په قهر وویل:

ـ دا تیلفون بیا څه بلا وهلی؟

دادحق په عاجزۍ وویل:

ـ والله که خبر یم صیب.

ـ راشه وې ګوره والله که خبر یم، اوله دې سره یې یاسمین ته د کیناستو اشاره وکړه.

دادحق تیلفون د میز بل سرته کش کړ، پوه شو چې د تیلفون مزی غلاشوی دی رئیس ته یې مخ را واړاو:

ـ رئیس صیب د تیلفون لین نشته.

ـ څنګه نشته څه شو؟

ـ والله که خبر یم، دشپې دلته ستاسې کسان پیره کوي.

ـ هوم نوته وایې چې هغو به وړی وي؟

ـ زه به یې پوښتنه وکم، د مدیرصاحب علی خان تیلفون هم ورك دي.

رئیس نور د هغه خبرو ته غوږ ونه نیو یاسمین ته یې مخ راواړاوو:

ـ ښه د تا نوم یاسمین ده؟

ـ هو یاسمین.

ـ ښه ښه ډیرښایسته نوم دی.

یاسمین څه ونه ویل، ځان یې د چوکۍ د څنګ په راوتلی اسفنج

بوخت کړ. رئیس پورته ورته وکتل. د میز پر سر کاغذونه یې سره واړول راواړول.

ـ ښه ښه. نور؟

رئیس نه پوهیده څه ووایي. که وار له واره د لستونو خبره رایاده کړي ترې خپه به شي. ښه یې وبلله چې د لست خبره د فشار د وروستۍ وسیلې په توګه له ځانه سره پټه وساتي.

پوښتنه یې وکړه

ـ څنګه له کاره دې راضي یې؟

یاسمین لنډ ځواب ورکړ.

ـ هو.

رئیس د خبرو په حال کې قلم هم په کاغذ خوځاوو. داسې معلومیده لکه چې دا خبرې لیکي. خو هغه هسې کرېږې وږې کرښې په سپین کاغذ ایستلې. د یاسمین لنډو ځوابونو په تنګ کړی و ناسنجول شوي یې وویل.

ـ زه حیران یم چې ستا غوندې ښکلې نجلۍ څنګه دلته کارکاوو.

ـ څه ووایم. نصیب قسمت دی. څوك دلته. څوك هلته.

د یاسمین خبرې نرمې وې خو څیره یې جدي وه د خبرو په وخت کې یې رئیس ته سم نه کتل. کله به یې ځمکې او کله هم له مخامخ کړکۍ نه دباندې کتل.

خو رئیس دواړه سترګې په دې کې خښې کړې وې. د هغې هر حرکت یې څاره. لکه یو مستنطق چې د تورن په ځوابونو کې ریښتیا درواغ معلوموي.

له یاسمین څخه دده دا حرکتونه پټ نه ول. هغې هم دده د هر حرکت په مقابل کې په بې اعتنایي سره غبرګون ښود.

رئیس ښکته پورته ورته وکتل، له ځایه راولاړشو، د کړکۍ خواته ولاړ، بیرته راوګرځید لکه چې لومړی ځل یې د یاسمین سپینې غاړې ته پام شوی وي د خپل میز په سر له کاغذداني څخه یې یو کاغذ راواخیست خو سترګې یې د یاسمین په غاړه کې خښې کړې وې. قوماندان هاشم تر اوسه د کومې پردې ښځې غاړه داسې نه وه لیدلې. په دفتر کې یوې بلې خواته ته راته، چې د یاسمین مخې ته را ورسیده داخل یې یوه سترګه چنه کړه، داسې یې په څنګ ورته وکتل لکه تږی چرګ چې په صراحی کې اوبه ګوري.

د یاسمین په غاړه کې له سرو زرو جوړې شوې نقشې د هغې د دواړو تیونو بیخونه پټ کړي ول، د افغانستان له نقشې څخه جوړ شوی د سرو زرو امیل به د یاسمین له نرمو حرکتونو سره یوې بلې خواته ولاړ. خو دهاشم د سترګو یو لوی خنډ و.

هاشم بیا د کړکۍ خواته ولاړ له کړکۍ نه یې د باندې وکتل ویې ویل

ـ که ته له ما سره په یوه لاره ولاړه شې. په سرو زرو کې به دې پټه کړم.

یاسمین په بیړه ځواب ورکړ:

ـ که په ډبرو کې ګلان راټوکیدای شي نو دوه لارې هم یوکیدای شي

ددې د خبرو په وخت کې هاشم دباندې کتل او د خبرو په وخت کې یې د هغې شرمناکې اوپه عین حال کې قهرجنې خیرې ته پام نه و. ښایي له همدې امله یې د خبرو په معنی نه وي پوهیدلی. بیرته د خپلې چوکۍ خواته راغی. خپل ځادر یې چې له څوکۍ څخه راځړیدلی و. بیرته سره ټول کړ او په هماغه چوکۍ کیناست د خپلو خبرو په ادامه یې وویل

ـ له ما سره هرڅه شته. مال. پیسې او هرڅه چې وغواړې. زه چې له کومه ځایه تیریږم ځمکه خپل تنفس بندوي

یاسمین نور څه ونه ویل، د کوچ نه د راوتلی اسفنج وړې وړې ټوټې یې په ګوتوکې سرویلې، لکه چې داهم هغه ځمکه وي چې د قوماندان په تیریدو سره خپل تنفس بندوي، چوپ وه هیڅ یې ونه ویل.

پړونې یې په سرسم کړ او د ولاړیدو تابیا یې ونیوله. خو د رئیس پرله پسې خبرو چې د ځان او خپلو شتو په ستاینه څرخیدلې، د وتلو مجال نه ورکاوو.

کله چې د هغه خبرې خلاصې شوې ویې ویل:

ـ په دفترکې کارونه زیات دي، اجازه ده چې ولاړه شم.

اوله دې سره له ځایه راولاړه شوه.

هاشم د هغې له غوصه ناکې څیرې پوه شو چې خبرو یې وربانددې چندان اغیزه نه ده کړې خپل وروستی ګوزار یې را ړومبې کړ ویې ویل:

ـ یه، ته مه څه، دلته ماته یولست راغلی دی.

ـ دڅه شي لیست؟

هاشم لست ورته وښود ویې ویل:

ـ دا دهغوکسانو لست دی چې کمونستان ول، او یا روس ته تللي ول.

چې وي لیدل د یاسمین په څیره کې بدلون راغی پسې زیاته یې کړه:

ـ او ستا نوم په دواړو لستوکې شته، اوس ته ووایه، زه څه وکړم؟

یاسمین ځای په ځای ولاړه وه، لکه چې ددې وروستي ګوزار ددفاع وس یې نه درلود، ورو یې وویل:

ـ یوه چاره یې وکه.

ـ دانوڅه چاره لري، اوس کار ترکار تیر دی، لستونه نیول شوي دي، دا کسان باید له وظیفو ګوښه او بندیان شي.

د یاسمین په سترګو کې اوښکې ډنډ شوې، مخ یې بلې خواته

واړاوو چې رئیس یې ونه ویني، د چای خوړلو د میز پر سر په پرته ورځپاڼه ورټیټه شوه، هسې یې مخې ته ونیوله. بیرته یې پخپل ځای کېښوده. رئیس ته یې وویل:

ـ رئیس صاب ټول کارونه له مجبوریته کیږي.

هاشم وخندل.

ـ روس ته تګ هم له مجبوریته کیږي؟

ـ څه ووایم، خیردی، ته یې یوه چاره وکه

رئیس یوه شو چې وروستی ګوزار یې پخپله بشکلا مغروره یاسمین د غرور له نیلي راکوزه کړه.

ـ چاره خو یې ډیره سخته ده، خو وبه ګورو چې څه کیږي؟

نه ویشتم څپرکی

سهار د هاشم ملګرو د هغه په دفتر کې تود مجلس جوړ کړی و.
هاشم لا دفتر ته نه و راغلی. سموت ویل چې هغه د سهار له لمانځه وروسته ترلسو بجو پورې بیا ویده کیږي او شکر خوب کوي.
څوشیې کیدې چې قوماندان هاشم له دوی څخه خپل د اوسیدو ځای بیل کړی و، اوس ددوی لیدنه یوا ځې په همدې دفتر کې کیدله.
ښایي همدا علت به و، چې انډیوالان یې په ده بدګمانه شوي ول.
پخوا به دوی د ورځې په یو موټر کې ګرځیدل. خو اوس هغه ته تنظیم بل موټر ورکړی و. او دوی ته پخوانی موټر پاتې و، د مرکزي کمیټې په ودانۍ کې ددوی د ګډې خونې له دروازې څخه هغه لوحه چې پرې لیکلي و. «د قوماندان محمد هاشم د انډیوالانو اطاق» هم ایسته شوې وه.
قوماندان هاشم اوس په وزیر اکبرخان مینه کې په یوه کور کې اوسیده. ویل کیدل چې کورته یې وخت ناوخته ناپیژندل شوي کسان او آن ښځې هم راځي. ددوی د نن ورځې د مجلس موضوع هم همدا وه.
سید امین چې د کړکۍ خواته په کوچ کې په یوه ډډه پروت و. راجګ شو پښې یې پخ بلو څپلیو برسیره چې د کوچ خواته یې ایښې وې کیښودې ویې ویل.
- یره زه چې ورته ګورم هاشم ډیر بدل شوی دی چې دا ولې؟

خان مومین په تائید وویل:
ـ د هاشم اخیره خاتمه د بدو شوه.
یو بل وویل:
ـ چوکۍ سړی خبرا بوي
سموت چې له بوټونو سره په کوچ کې اوږد غځیدلی و او خپل پکول یې په لاس کې ګډاوو راپورته شو وې ویل:
ـ مطلب دا ټول دې ښځو له کار ویوست.
خان مومین وویل:
ـ ته وا دا به دښځو تاثیر وي؟
ـ هو نو، نه یې وینې، چې مطلب ښوی ښوی ورسره کیږي پوه شوې که پوه نشوې. ږیرې ته دې پام نه ده، مطلب بس مازې یوه چاړه پاتې ده چې پې را تیره یې کړي.
درمحمد وویل:
ـ دا ټول دغې یوکچنۍ له لارې ویوست.
سموت وویل:
ـ ورك یې که مطلب ټولې دغسې دي. رحمان بابا څه ښه فرمایلي دي چې «لانت کې په زنان که مور وي د سلطان» او بیا یې په شد او مد د سلطان محمود غزنوي د مور کیسه داسې تیره کړه لکه چې دده مخ ته پرون تیره شوې وي.
چې دده خبرې خلاصې شوې، اکبر وویل:
ـ که زما منئ زه خو وایم چې سارایې محکمه به جوړه کړو.
ـ څنګه محکمه دا تیرې محکمې دې لکه چې بس نه شوې؟
اکبر وویل:
ـ یه یه هغه خو د نارینه وو وې، اوس به د ښځو لپاره وي.

ـ څنګه؟

ـ بس لکه د رؤف غوندې چې چیرې مو لوخ مخې نبځه لیدله مخ ته به یې تیزاب شیندو . یا به یې ځای په ځای وژنو.

انور تائید کړه:

ـ واللـه کـه دې بـده خبره کـړې وي اول بـه دا یاسمین ده کـه څه بلا ده، دا وژنو.

خو سموت د نصحیت په ډول وویل:

ـ خبره زمونږ په سرې کې ده پوه شوې که پوه نشوې دا باید لارې ته راولو . مطلب دده پرتوګ له شکور سره بدل شوی دی، څه چې هغه کول اوس یې دی کوي.

ـ نو ته څه وایې چې څه وکړو؟

ـ زه وایم چې مطلب له ده سره به خبرې وکړو پوه شوې که پوه نشوې ورته به ووایو چې اول دا یاسمین له ځانه لرې کړي.

اکبر وویل:

ـ نا اوس په هغه ډیره ګرانه ده. ځان به ورك کړي هغه نه ورکوي.

سموت په غوصه وویل:

ـ چې راسي زه دا ټول ل ل ل....

دروازه خلاصه شوه. قوماندان محمد هاشم له خپلو بریګاډانو سره په دفتر راننوت.

سموت خپله خبره واړوله.

ـ هو والله زما هم ډیر بد ایسي.

هاشم چې په خپل ځای کیناست دا نورو ته یې مخ راواړاوو:

ـ بیا مو په چا کې میده کړې ده؟

له سموت نه لاره ورکه وه نه پوهیده څه ووایي ځان یې تیرکړ:

- هسې یوه خبره وه ورک یې کړه.
- څوك مو میدان ته راچولی و، زه خوبه مو نه یادولم.
- یه یه تا به ولې یادوو، دا شکور ملحد مو سره یاداوو.
- ولې هغه څه کړي دي؟
سید امین په تمسخر وویل:
- هغه هیڅ هم نه دي کړي، نه یې څوك وژلي دي نه یې په کلیو بمباري کړې دي نه یې چاته ....
هاشم یې خبره پریکړه:
- پریږده دا خوښې خبرې.
سموت هم جرأت پیدا کړ ویې ویل:
- مطلب ټول انډیوالان وایي چې تاسې که څوك وژلای اول مو باید دا سرکوزی خوندي کړی وای مطلب تاسې نور غریبان ووژل دی مو ملګری شو.
هاشم په نصیحت وویل:
- ګوره سموت ګله ته خو شکر هوښیار سړی یې، هغه لاس چې نشي پریکولې ښکل یې کړه.
له ځایه راجګ شو په قدم وهلو یې پیل وکړ پسې زیاته یې کړه:
- په دې خبرو سر مه خوږوئ.
که پدې خبرو پسې ګرځیدئ ږیرې به مو ژر سپینې شي.
یاسمین چې دفترته رانوتله لکه چې انتظار یې نه درلود چې له هاشم سره دې دومره کسان ناست وي وارخطاشوه. بیرته شاته وګرځیده په داسې حال کې چې په یولاس یې دروازه ټړله په ټکنې غږ یې وویل:
- سلام
خو چا یې د سلام ځواب ونه وایه. ناستوکسانو یوبل ته وکتل.

هاشم خان د میز په سر په کاغذونو بوخت کړ یاسمین یوې بلې خواته وکتل. د رئیس د میز په لوري روانه شوه ویې ویل:

- رئیس صاحب زه مو پکاروم؟

اوس نو وار د هاشم و چې وارخطا شي.

- ته ته هو رښتیا خطونه هغه مکتوبونه هغه به ....

یاسمین ورسره مرسته وکړه:

- هغه پروني مکتوبونه دې لاسلیک کړل؟

- هو هو ماهم هغه مکتوبونه یادول. داسې ده چې هغه والله که پوهیږم چې هغه څنګه وو. وروسته. لږ وروسته راشه

ناستو کسانو د سترګو له کنجو یاسمین ته کتل.

اکبر د خان مومین لاس چې د کوچ په څنګلي یې دده خواته ایښی و وسکونډ ورو یې وویل:

- دکافر لور اور لګوي.

خان مومین ترڅنګ ورته وکتل خو اکبر یاسمیني ته کتل ده ته یې ورپام هم نه و.

یاسمین د دروازې په خوا روانه شوه. له هاشم. پرته ټولې سترګې پسې وې.

د یاسمین له وتلو وروسته دوی هم یو یو پاڅیدل.

دیرشم څپرکی

یاسمین په ځان کې یو پټ احساس لیده، چې په مقابل کې یې مقاومت ورته ناشونی ښکاریده. له څه وخته راهیسې یې هم په چلند او هم په څیره کې بدلون راغلی و، دواړه لاسونه یې د سرو زرو له بنګړو ډك ول، غاړه یې هم د افغانستان د نقشې پرځای په نسبتًا غټه اسم الله او نري امیل ښکلې کړې وه. اوس یې د پخوا په څیر ټوکې نه کولې که به چا د مینې کومه خبره یاده کړه دې به ژر خبره واړوله.

اوس یې په دفترکې د خپلو خورلڼو د ټوکو په ځواب کې دا نه ویل چې دا او هاشم د یوه لوی سیند دوه غاړې دي چې هیڅکله به سره نږدې نشي.

دا په خپلو هغو خبرو پښیمانه وه چې خپلو همکارانو ته یې ویلې و چې دا له هغو ښځو څخه نه ده چې له هر خیرن سره په خلاصه تنده او موسکا خبرې وکړي.

دا په هغو نومونو هم پښیمانه وه چې په لومړیو ورځو کې یې په هاشم ایښې ول.

له هغې ورځې چې ددوی په اداره کې د نارینه وو او ښځو دفترونه سره بیل شوي ول. او نورې ښځې ددې او هاشم. له پټو اړیکو څخه خبرې شوې وې. ټولو میرمنو به دا ځوروله ځینو به پرزې پرې ویلې چا به ټوکې

پرې کولې او ځینو خوآن خبرې هم نه ورسره کولې. دا هم د نورو میرمنو له دې ډول چلند څخه په تنګ شوې وه خو چاره نه وه. ځکه د ادارې د میرمنو لپاره همدا یوه لویه کوټه چې پخوا د محاسبې مدیریت و، په نظرکې نیول شوې وه.

رئیس هاشم ورسره وعده کړې وه دې او ددې څو نورو خاصو ملګرو ته به ځانګړې دفتر ورکوي، خو تر اوسه یې لا دوی ته دفتر نه و پیدا کړی. یوځل یې په څلورم منزل کې د بل ریاست یو دفتر ددوی لپاره خلاص کړ. هلته راکټ ولګیده او د دفتر یو دیوال یو مخ له منځه ولاړ.

نن هم چې دا د هاشم له دفتره راغله. نورې همکارانې پرې ورټولې شوې. دپخوا په شان ټوکې او مسخرې وې دیبا د چای پیاله د یاسمین مخې ته کیښوده په معنا داره غږ یې وپوښتل

ـ څنګه یاسمین د سیند اوبه خو به نه وي وچې شوې؟

یاسمین لکه چې ددې په کنایه پوه شوی نه وي وویل

ـ ولې څه؟

ـ هسې ما ویل وچکالي ده. چې د سیند دواړه غاړې سره یو شوې نه وي

ټولو وخندل. یاسمین ځان نه بایلود ویې ویل

ـ څه ګډې وډې سره وایې؟

ـ چې اوبه نه وي نو سیند وچیږي او دواړه غاړې یې سره نږدې کیږي

دا نورو ته یې مخ وروا ړاو

ـ که څنګه همدا سې نه ده؟

ټولو وخندل

ـ حتمًا. حتمًا. څنګه به نه سره نږدې کیږي.

د خندا آواز لوړ شو.
شکیبا ظاهراً خبره واړوله:
ـ یاسمین دا اسم الله دې په څو واخیستله، ډیره ښکلې ده
یاسمین ترولۍ شوه:
ـ دا هو دا ډیره ښایسته ده.
شګوفې په خندا وویل
ـ څه یې پوښتې، څه دې خو نده اخیستې؟
نیلا په مسخرو وویل
ـ رښتیا وایې. دا خواره څه پې خبره ده. دا شنه غمي یې په یاري ګټلي دینه.
ټولو وخندل. د یاسمین د مخ سرخي زیاته شوې وه ټولو خندل. نږدې خاصو ملګرو یې هم له هغو سره خندل.
یاسمین په غوسه شوه:
ـ تاسې ښځې خو که هرڅومره تعلیم هم وکړئ بیاهم حسادت نه پریږدئ.
مرضیې ورغبرګه کړه
ـ نو ته څوك يې. ته لکه چې ښځه نه یې؟
ـ یم خو ستاسې غوندې نه.
له دې سره یې خپل کوچنې بکس غاړې ته واچاوو. را ولاړه شوه
ـ چیرې ځې؟
ـ خپه نه شې. مور خو هسې ټوکې کولې
یاسمین په دروازه کې وویل
ـ شفاخانې ته ځم بیرته ژر راځم.
یوولسو بجو ته لا پنځه ویشت دقیقې پاتې وې. یاسمین په ښار کې

سوکه سوکه روانه وه، څو دکانونو ته ودریده خوځه شي يې وانه خیستل، لس کمې یوولس بجې وې چې د فروشگاه مخې ته ورسیده، د کبابي مخې ته د قوماندان هاشم لنډکروزر ولاړ و په لیدو یې خوشحاله شوه مخامخ موټر ته ورغله. خو د موټر دروازې ترلې وې ښیښې يې توري وې دننه هم څوك نه پکې معلومیدل نیت یې وکړ چې د وعدې په ځای کې ودریږي خو په دې وخت کې هاشم چې لویه پلاستیکي کڅوړه یې په لاس کې وه راغی د یاسمین په لیدو په بریتونو کې موسکی شو، دروازه یې خلاصه کړه:

- راځه ژر خیږه.

موټر د وزیر اکبرخان مینې په لوري په بیړه حرکت وکړ. هاشم موټر دګاراج په ځای په انګړکې ودراوو.

شاوخوایې وکتل یاسمین ته یې وویل:

- راځه د پاچاهي ځای ووینه.

دواړه په دویم پوړ کې د خوب کوټې ته ولاړل په څو شیبو کې د میز پر سر درې ډوله کباب، میوې او بوتلونه کیښودل شول. کوټه ګډه وډه وه، د دروازې خواته چلمچې له اوبو ډکه ایښې وه، او په سر یې د منهو پوستکي پراته ول. د خوب د تخت روجایي هم ټوله شوې وه، د تخت سرته له میزنه سګرټ داني رالویدلې وه او د سګرټو ایرې په غالۍ تویې شوې وې، د پخوانۍ دیوالي بخارۍ دروازه خلاصه پاتې وه، او د ممپلیو او بادامو پوټکي پکې پراته ول.

هاشم ژر ژر په کوټه کې اضافي شیان ټول کړل. یاسمین د تخت خواته په یوه چوکۍ غلې ناسته وه. له ده سره یې په کار کې مرسته نه کوله، ښایي په دفتر کې د خورلنډو له خبرو ځوریدلې وه.

د هاشم ټوکو یې هم په شونډو موسکا را نه وسته خو دا خواشیني

يې د ډوډۍ په مینځ کې ورو ورو ورکه شوه او س يې نو خوله له خندا نه سره ورتله. دواړو خندل په کوټه کې ګرمي زياته شوه. د خپل کميس دوه تڼۍ يې خلاصې کړې. هاشم پردې واچولې خو دوه کړکۍ يې خلاصې پرېښودلې.

☆ ☆ ☆

د ماښام تياره خوره وه چې هاشم راپا ولګوله. ياسمين ټينګار کاوو. چې کور ته يې ورسوي. خو هاشم ټکنی و. له حالاتو پوره خبر نه و، له غرمې راهيسې يې له خپلو وسله والو کسانو او پوستو سره مخابروي اړيکې پرې کړې وې.

خپل نږدې وسله وال يې هم چې دده د ساتنې ترڅنګ به يې له حالاتو هم خبراوو رخصت کړي ول.

ياسمين ته يې وويل چې شپه تيره کړي. خو هغې تلوار درلود او د پاتې کيدو نه وه دا لومړی ځل و. چې هاشم په هغې په غوسه شو

ـ رښتيا چې تاسې ناقص العقل ياست. دا وخت دتلو نه دی

ـ نه نه زه ځم. ټوله ورځ درسره وم

ـ هسې نه چې په کومه بلا مې واړوې

چاره نه وه ياسمين يې د شا په سيټ کې کينوله او په مړو ځراغونو يې د زړو مکرويانو په لوري حرکت وکړ

د عامې روغتيا په څلور لارې کې دوه تنه وسله وال د سرك په منځ ولاړ ول. او دواړو موټر ته مخامخ ټوپك نيولی و. هاشم موټر ودراوو. دروازه يې خلاصه کړه

ـ څه خبره ده. چې د سرك په منځ کې ولاړ ياست؟

ـ راکوزشه. ته څوك يې. چې داسې بړ بړ غړيږې؟

هاشم پوه شو. چې څلور لارې بل ګروپ نیولې ده.
ځنګ ته یې په تیاره کې لاس وتپاوو. تفنګچه یې په لاس ورنغله.
وسله وال تر مټ ونیو. لاندې یې راګوزار کړ
ـ راښکته د خان زو. زه درته وایم راښکته ته لا کلانکاري کوې.
وسله وال د شا دروازه خلاصه کړه یاسمین غلې ناسته وه.
وسله وال یې مخې ته لاسي ځراغ ونیو:
ـ هوم راکوزه شه.
یاسمین ځان سره ټول کړ. د موټر په سیټ پورې یې ځان ونښلاوو.
وسله وال په غوصه وویل:
ـ راکوزه شه ځان مه راباندې ...
بیا یې وپوښتل:
ـ دا سړی دې څه کیږي؟
ـ دا مې خاوند دی؟
ـ افرین.
اوله دې سره یې د یاسمین لاس ونیو د ځان په خوا یې راکش کړه.
بل وسله وال ته یې مخ ورواړاو.
ـ ضیا دا زما کوټې ته بوزه
ـ نه نه زه خپل میړه ته ورځم.
وسله وال په بې اعتنایي سره وویل:
ـ خیر دې نن شپه دې میړه بدل کړه
وسله والو یو په یوه خوا او بله په بله خوا بوتلل.

یو دیرشم څپرکی

ملوك ترپخوا غلی و. په ښار کې د هرنوي خبر په اوریدو به یې یوازې سر وښوراوو وبه یې ویل

- خدای دې د نیکو هدایت ورته وکړي.

دی پخپلو پخوانیو خبرو پښیمانه معلوسیده

داڅو ورځې چې جګړې نه وې نو ملوك او کلاخان به دواړه په بایسکلونو سهار له ښاره وتل او له چهار آسیاب او دوغ آباد څخه به یې اوړه او غوړي راوړل.

دا یوه اوونۍ د اوړو او غوړو راوړل ددوی ورځنۍ دنده ګرځیدلې وه.

په څوتیرو ورځوکې دوی د خپلو کورنیو اړتیاوې پوره کړې وې او د جګړو له ویرې یې ترخپلې اړتیا زیات اوړه ذخیره کړي ول. کلاخان هم له جګړو دمخه خپله کورنۍ کابل ته را لیږدولې وه خو په لومړیو جګړو کې یې کشر ورور ګلاخان ورك شو

خو نن هریوه پنځه پنځه منه اوړه او یویو پیپ غوړي دخپلو بایسکلو په کنجوغو تړلي ول

د کلاخان بایسکل پنچر و. ځکه دواړه پلي له بایسکلونو سره روان ول.

څه پیسې چې وریاتې وې د لارې پاټکونو ترې وړې وې. له کلاخان څخه وروستی زرګون هم چې د بایسکل د پنچری د نیولو لپاره یې د کمیس د څنګ په جیب کې خوندي کړی و. په سرك ولاړیوه وسله وال اخیستی و. اوس نو له هغو پوستو او پاټکونو راتیرشوی ول. چې د خوراکي موادو او تیلو له راوړونکو څخه د باج اخیستلو لپاره ګام په ګام جوړشوي ول.

دوی هغودوو وسله والو چې د سرك په منځ په چوکیو ناست ول ودرول. یوتن چې ژاولې یې ژوولې او په خوله کې به هر وار رااړولو به یې ټك ترې ویوست ددوی مخې ته راغی:

ـ دا قاچاق چیرې وړئ؟

ـ قاچاق نه دی اوړه اوغوړي دي خپلوکورونوته یې وړو.

وسله وال هغه بل ته مخ وروااړاوو په خندایې وویل:

ـ زلګی وینې یې؟

زړګي چې خوله یې د جوارو له پولیو ډکه وه په ډکه خوله وویل:

ـ ته یې قاچاق ماچاق څه کوې خپل حق ترې واخله پریږده چې خپله لار وهي.

هغه بیرته دوی ته مخ وروااړاوو.

ـ واموورېدل؟ پیسې راوباسئ.

ملوك وویل:

ـ پیسې خوهغو نورو لیوانو یووړې. والله که ټنګه هم را پاتې وي.

خو وسله وال پرېښودونکی نه و. له ډیرکش وګیر وروسته یې دواړه تلاشي کړل چې ویې لیدل پیسې نه لري. خپل ملګري ته یې مخ واړاوو:

ـ دا خو یو هم پیسې نه لري.

د کلاشینکوف میل یې ددوی په خوا ونیو.

ـ څنګه اول کوم یو وولم؟

دواړه ژیړ زبیښلي ولاړ ول، هیڅ یې هم نه ویل.

زرګی چې اوس د پوستې ترمخ د یوه لوی عکس لاندې ولاړ و، پرې غږ وکړ:

ـ مه یې وژنه، بیا به دا مرزګې له دې ځایه څوک وړي، له بویه به یې لیوني شو.

ـ دغسې خو یې نه پرېږدم.

زرګی ورته وویل:

ـ نو څه ترې غواړې، پیسې نه لري نور خو په دې کنډوالو کې نه بایسکل په کار راځي نه اوړه.

ټوپکوال ملوك په ختټ کې په قنداغ وواهه ویې ویل:

ـ تاخو والله که همداسې پرېږدم، ډیر هوکي مالومیږې. څه چې بیا په دې لار را نشي.

دواړه په بیړه روان شول، ترڅنګ به یې کله کله شاته وکتل چې لږ لرې شول ملوك وویل:

ـ عجب خلك دي، انسان داسې ورته ښکاریږي لکه توبه نعوذبالله دوی چې پیدا کړی وي.

کلاخان په خندا ورته وویل:

ـ یاره کاشکې ټول مجاهدین ستا په شان وای.

ـ خدای دې خوار نکړه، ټول اصیل مجاهدین زما په شان څه چې تر ما ډیر ښه دي.

ـ که خپه کیږې نه دا خو درسره نه منم، عجیبه داده چې ته څنګه پکې وې.

ملوك وخندل

ـ ته یې چې نه منې مه یې منه. خودا ټولې دنیا منلې ده چې مجاهدینو دا وطن له لوی ښامار څخه خلاص کړ.

ـ دادې منم خو زه چې اوس دغوته ګورم، په نوم یې شرمیږم. وګوره څه یې ونه کړل، غلا، چور، ظلم، تیری، دا ټول مو ولیدل.

ـ لیونیه دا هسې د مجاهدینو په نامه تجارت کوي، د مجاهد بلا پرې وګرځه. مجاهدین هغه ول. چې له روسانو سره وجنګیدل. شهیدان شول، ځوک چې ژوندي پاتې سول ټوپک یې ایسته وغورځاوو د وطن د آبادي لپاره یې متې راونغاړلې او په ...

کلاخان په یوه رنګ دوکان ځړېدلي عکس ته اشاره وکړه.

ـ او دا؟

ـ دا هم د وطن دښمنان دي هم د مجاهد، مجاهد د چا میرمن په زور نه بیایي، مجاهد په چا ظلم نه کوي.

ـ خودوی وایي چې روسان موږ وایستل. وطن موږ آزاد کړ.

ملوك په غوصه وویل:

ـ ددوی خولې ځوك تړلای شي. د کوم رهبر زوی، ورور، خوریې، اوښې، د ترور زوی، د ماما زوی، د کاکا زوی او نورخپلوان جنګ ته تللي دي؟ دوی خود نورو غریبو په وینو تجارت کاوو. د نورو په وینو یې بنګلې جوړې کړې. د خوارانو په وینو یې ډالر پیدا کړل.

کلاخان په بې اعتنایي وویل:

ـ اوس خودا دی دوی پاچاهي کوي. وایي چې د توري په زور مو ګټلې ده.

ـ دا د خپل ورور په وینو رنګ توره به که خدای کول ډېره ژر ماته شي د ناروا ځراغ تر ګهیځه نه لګیږي.

کلاخان په خندا وویل:

ـ په تاسې هم د مومین خان د ښامار کیسه شوی ده.

ـ هو خو هغه چا چې ښامار وژلی په کلي کې ناست دي. موزیان د ښامار تسمې په لاسو کې ګرځوي او چوکۍ پرې رانیسي.

چې کلاخان څه ونه ویل، ملوك په خندا ورته وویل:

ـ دتا دې پوښتنې ماته د هغې ښکلې ډاکټرې خبرې را یادې کړې.

ـ دکومې ډاکټرې؟

ـ په پاکستان کې چې زه په هسپتال کې بستري وم یوه ډیره میربانه او ښکلې ډاکټره وه، د ما یې ډیر خدمت وکړ. داسې ښه نوم یې و، ژولیا، یوه ورځ مې ورته وویل: ارمان چې مسلمانه وای او له خدای منکره نه وای، دې وویل: چې زه په خدای ایمان لرم.

ما ویل عجیب ـ دې له واره وویل عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې موږ انسانانو ته چې خدای عقل راکړی ولې یوله بله کرکه لرو او یو دبل وینې تویوو.

کلاخان وویل:

ـ دا دې ترڅه وویل:

ـ دا مې ستا ترخبرې پورې وویل، عجیبه داده چې زه ولې مجاهد وم، عجیبه داده چې د تا غوندې نیك خلك ولې له موږ سره جنګیدل.

کلاخان سوړ اسویلی له خولې وایست.

ـ هی هی موږ هم دغسې دروا خله لکه تاسې. زموږ ځوانان هم د نورو د هوسونو قرباني شول.

زموږ ځوانان نیك او پاك خلك ول، او په صداقت سره د وطن لپاره جنګیدل، خو خبرنه ول، چې څوك به یې د کعبې په ځای ترکستان ته بیایي.

ـ عجیب.

ـ عجیبه دانه ده، عجیبه داده چې اوس هم ځینې د رهبرانو تر شا تړلې سترګې روان دي، رهبران او غټان هرځای رهبران دي که دلته دي که هلته، پخپله مخکې خي او قافله کندې ته ورخطا کوي لکه چې وینې یې، یوشعر مې را په یادشو:

خرخوي یې رهبران په سوداګرو
خدای دې مل شي د وطن او د ملګرو
نه پوهیږې چې په کوم پلو دې بیایي
چې روان یې په ګډا او په سندرو

دوی په همدې خبرو کې ول، چې له هرې خوا د درندو وسلو ډزې پیل شوې تا به ویل چې د ټولې نړۍ وسلو کابل په نښانه کړی دی، پرله پسې ډزې کیدې دا معلومه نه وه، چې چا په چا یرغل کړی دی او څوک څوک ولي، درندو وسلو یو ډاروونکی غرهار جوړ کړی و.

دوه دیرشم څپرکی

د وتلو لاره نه وه، څوك چې پوهيدل له لومړنيو جګړو وروسته يې ځانونه وايستل.

ډيرو خو ايله سرونه وايستل او نور ټول شته يې په ځاى پريښودل.

شمروزه په ملوك په غوسه وه. ده د ګُذرد وكيل خبره نه وه منلې چې ورته ويلي يې و:

ـ دا خلك زه پيژنم، په دې اور بند يې مه غوليږه دا هر يو بل جنګ ته ځان جوړوي.

شمروزې په هغه ورځ د خپل ورور ملوك خبره هم اوريدلې وه، چې د وكيل په ځواب كې يې ويلي و:

ـ دا دتاسې خبرې دي، كه خداى كول وروسته له دې به ټك هم وانه ورې. هرڅه چې و، تير شول.

خو دده خبره داځل هم دروغ ختلې وه.

جګړه پيل شوې وه. دا وار د هغو تنظيمونو ترمنځ جګړه وه چې په تيرو جګړو كې سره ملګري ول.

په تيره جګړه كې دښمنو ډلو اوس يو بل ته لاس وركړى و او د خپلو پخوانيو انډيوالانو په ضديې سنګرونه نيولي ول.

ملوك او هيواد د كوچنۍ تكاوي پخوانۍ دروازه بنده كړه او

د دربچې پرځای یې چې د دهلیز دروازې ته نږدې وه کوچنۍ دروازه جوړه کړه.

دوی ټول اته کسه ول، په کوچنۍ تکاوي کې نه یوازې کیناستلای شوای بلکې د شپې یې خوب هم پکې کولای شوای.

خو پرون سهار وختي چې جګړه لږ ارامه وه د کلاخان کورنۍ هم ددوی کور ته ځانونه راورسول، کلاخان وویل: اولادونو یې تیرې لس دولس ورځې په رانه میدان تیرې کړي، خو د خدای فضل و. چې راکټ یې په کور نه و لګیدلی، پرون شپه د بیم ۱۳ یوې ضربې د ددوی کور هم بې برخې نه و. پرې ایښی ګولۍ د دوی په سالون لګیدلې وه، خو هغه ګړۍ دوی ټول د سیوري په خونه کې ناست ول. یوازې د کلاخان لاس لږ ټپي شوی و، هغه هم خښته پرې ورلویدلې وه.

ددوی په راتګ ټول خوشحاله ول، خو تکاوي یې په دوی تنګه کړه، وروسته له هغه به ملوك، هیواد او کلاخان په پخلنځي کې چې د سیوري خوا ته جوړه شوې وه او د توغندي له مخې چپه وه کیناستل.

ښځې او ماشومان په تکاوي (زیرزمینی) کې او سیدل پخلی هم نارینه وو کاوو. ښځو خو دا څو ورځې لمر په سترګونه و لیدلی خو ماشومان به ددوی له منتونو سره سره کله کله راووتل، په انګړکې به یې لوبې شروع کړې خو هیواد به په زور بیرته تکاوي ته ښکته کړل.

ددوی لیدنه به یوازې د ډوډۍ وروړلو په وخت کې کیدله. کلاخان به چې ډوډۍ وروړه نو دوی ته به یې ډاډ ورکاوو

ـ انشاء الله جنګ دریږي ملګري ملتونه اوربند اعلانوي.

د ګل مرجان کوچني زوي (بهیر) پوښتنه وکړه:

ـ کاکا ملګري ملتونه ډیر زوره ور دي؟

ـ هو بچو. که وغواړي جنګ په یوه ورځ کې دروي

ـ د هغو زور په دغو رسیږي؟

ـ هو.

د بهیر پوښتنې نه تمامیدې:

ـ ملګري ملتونه څوک دي؟

ـ هغه کسان نه دي ددنیا له هیوادو جوړ یو سازمان دی.

بهیر په ناباورۍ وویل:

ـ بو، نو دیوه زور په اوو تنظیمو رسیږي؟

کلاخان به همدا اسې ووت، بهیر به نوروته په نا هیلي وویل:

ـ بیا به هم مکتب ته ولاړ شو؟

ملګري ملتونه د کلاخان او ملوك لپاره پیغور ګرځیدلي ول. چې کله به تکاوي ته ورغلل ښځو او ماشومانو به بیا پوښتنې پیل کړې:

ـ دا دتاسې ملګرو ملتو خو هیڅ ونه کړل.

کله کله به دباندې ورپسې راووتل وبه یې پوښتل:

ـ دا ملګري ملتونه پسې څه شول؟

اوس بـه نـو ښـځو هـم د رهبرانـو ترڅنـګ ملګـرو ملتـونـو تـه ښـیرې کولې:

ـ خدای دې دا ملګري ملتونـه ځوانیمرګ کړي، دوی هم څـه نـه ورتـه وایي، دا څه حال دی؟

خـو د ماشـومانو او ښـځو ښیرې او سوې نـارې بـه د ډزو پـه آواز کـې ورکې شوې.

هغـه ورځ جګـړه ترپخوا سـخته شوې وه، بـس لکـه سـخته زلزلـه چـې وي، غرهار و، دانه معلومیده چې ګولۍ له کومې خوا ویشتل کیږي.

لـه دوړو او لـوګیو معلومیـدل چې شاوخوا توغندي لګیـږي. هسـې د تـالندې پـه څیرغـرهـار و، چـې دا سړي نـه شـوای تشـخیص کـولای چـې

له کومې خوا راځي. د توغندي يوه ګولۍ د کور په ديواله ولګيده، شاوخوا تورو لوګيو ونيوله. چې دوړې کيناستلې ملوك او هيواد راووتل ئومړۍ څه يې چې وليدل تلوسه وه چې د تګاوي په دروازه کې په وينو کې پرته وه.

ملوك د واره په غيږ کې را واخيستله.

ـ خوږې، خوږې!

د توغندي بله ګولۍ د انګړ په منځ کې ولګيدله، هيواد له تلوسې سره يوځای ځان تګاوي ته واچاوو مخ او جامې يې په وينو سرې وې.

شمروزې د سر ويښتان شکول، ښځو او ماشومانو ژړل.

تلوسه بې روحه د هيواد په غيږ کې پرته وه.

کلاخان د تلوسې پښه او نس په ټيکري وتړل، خو وينې لا روانې وې.

هيواد هماغسې تلوسه ښکلوله.

کلاخان يې ترپښه بله څيره هم وروتړله په ټنډه يې لاس کيښود دا نورو ته يې مخ ورواړاوو:

ـ ساه پکې چليږي، که خدای کول جوړيږي.

شمروزې تلوسه په غيږ کې واخيسته.

تلوسې سترګې پرانيستلې:

ـ لا لا!

ټول خوشحاله شول، ژړا ودريده.

هيواد په غيږ کې واخيستله تلوسې سترګې پټې کړې، ملوك يې په خوله کې اوبه ورڅڅولې، تلوسې بيا سترګې پرانيستلې هيواد ته يې وکتل:

ـ لالا بيا نه نه دردر درځمه ، ما ما مه مه وهه.

بیا نه درځمه. ب .. ب... بیا . ب ب نه ..

هیواد په ډک ستوني وویل:

- خوره کې چې پورته راشې ظالمان دې داسې په راکټ وولي

او له دې سره په ژړا شو. په تکاوي کې د ناستوکسانو د ژړا آواز هم ورسره لوړ شو.

اوس نو ملوك او کلاخان هم خپلو سترګو ته د سمالونه نیولي ول.

لکه چې ټول پوه شوي وي چې د تلوسې وروستۍ سلګۍ دي

تکاوي چیغو او ژړاوو په سر واخیسته.

ټول د تلوسې د بې ساه جسد په شاوخوا راټول ول

مړی یې په ټیکري کې ونغښت.

په هغه شپه هیچا ډوډۍ ونه خوړله، ماشومان هم لا وختي ویده شول، اوس نو د الوتکو او توپونو له غرهار سره ټول عادي شوي ول.

دوه شپې همداسې تیرې شوې ددریمې شپې په سپیده چاود یې د انګړ په کونج کې ځمکه وخرله او مړی یې خاورو ته وسپاره.

درې دیرشم څپرکی

ویل کیدل چې جنګي ډلې له کابل څخه د بهرنیانو د وتلو لپاره په یوه ورځ اوربند سره سلا شوې دي، دا ورځ د کابل په خلکو د اختر ورځ وه.

د ښار په سړکونو په کډو بار کراچۍ روانې وې، له کابله په وتلو لارو کې په کډو بار موټرونه کتار ول، تا به ویل چې ټول ښار کډه بارکړې ده، لارې هم له ښځو او ماشومانو ډکې وې، ټول ښار په منډو و. د ټوپکوالو موټرونه هم په کالیو بار ول، معلومه نه وه، چې له کومه راځي او چیرې ځي. د ښار په واټونو کې ولاړ وسله وال کسان هم بې برخې نه ول، دوی به چې په کډوکې کوم شې خوښ و، د بیل او د پیرودلو د سندونو د نه درلودلو په بهانه به یې له موټر او یا کراچۍ نه راکوز کړل، ځکه خو په هره پوسته کې ډول ډول یخچالونه، تلویزیونونه، رادیوکستونه او الماري لیدل کیدلې، چې له خلکو څخه ضبط شوي ول.

په خوشحال مینه کې هم ځوك نه و پاتې لا په سپیدو کډې بار شوې وې. ملوك او کلاخان هم دوه کراچۍ کرایه کړې.

خپل ضروري کالي یې پکې بارکړل، ښه شیبه په حویلۍ کې د تلوسې قبر ته ودریدل، کلاخان له دروازې څخه ځوځله راغږ کړ:

ـ ژر راځئ ژر راځئ په دې خلکو باور مه کوئ، هسې نه چې بیا سره ښکر په ښکر شي.

خو ملوك او نور ټول د انګړ په کونج کې د خاورو د کوچنۍ غونډۍ شاوخوا چوپ ولاړ ول، لکه چې زړه یې نه و ماشومه تلوسه یوازې پریښې دي، د ورېمې په مخ اوښکې روانې وې خو د ژړا غږ یې نه اوریدل کیده، شمروزه د قبر ترڅنګ ناسته وه، بس هسې یې قبر ته کتل، لکه چې اوښکې یې وچې شوې وي یا نه غواړي خپله ماشومه لور پخپل زړه کې د خواشنۍ له هغه ستر توفان نه خبره کړي، چې ددې د زړه ستنې یې له بیخه ایستلې وې، کلاخان هم لکه چې پخپله مخکینۍ خبره پښیمانه وي، ددروازې خواته غلی ودریده.

د کور مخې ته دواړه کراچۍ بار ولاړې وې.

سپین ږیري جوالي چې دا حالت ولید، انګړ ته راننووت د ملوك ترڅنګ ودریده له یوه اسویلي وروسته یې وویل:

ـ تاسې له دنیا نه ناخبره یاست، ته یو وار ووزه وګوره چې په ښار کې څه حال دی، بسته بسته کورنۍ تباه شوې تاسې لا شکر نه کوئ.

سپین ږیري هیواد ته مخ وروااړاو پسې زیاته یې کړه:

ـ دا پرون پرون، یوه نفر زما کراچۍ کرایه کړه مور یې رنځوره وه چې په کراچۍ کې یې امن ځای ته ورسوي، خو ترموږ دمخه راکټ کورته وروررسیده، ټوله کورنۍ تباه شوه، نور د وړلو لپاره څه نه و پاتې.

سپین ږیري پرله پسې خبرې کولې:

ـ په اوربند مه غلطیږئ، اوربند خو انسانان کوي، هسې نه چې اوس یې بیا شروع کړي او خدای مه کړه ټول دلته تباه شو.

د سپین ږیري نصیحت په دوی اغیزه وکړه، یو یو د دروازې په لوري روان شول، له حرکت سره سم د دوی ژړا هم پیل شوه، تر خیرخانې پورې یې ژړل.

☆ ☆ ☆

د سید الناصري د لیسې ټول ټولګی په مهاجرو ډك ول.

د جدي د میاشتې وروستۍ شپې ورځې وې، ژمي و، خو واوره نه وه، لکه چې د سربو باران په واوره زورزور شوی وي، واوره ونه اوریده هغه ورځ هم لمرینه وه، لمرو، خو لمر داسې معلومیده لکه ترسهاره بل شوی څراغ چې تیل یې په خلاصیدو وي نه یې تودوخه لرله، نه هم رڼایي، بس د کفن په شان سپینه رڼا وه.

په هر ټولګي کې پنځو پنځو او په ځینوکې شپږو او اوو کورنیو اړولي ول، دوی د ښوونځي په دهلیز کې یوه کونج ته پرده جوړه کړه او د پردې شاته دواړو کورنیو خپل راوړل شوي کالي هوار کړل.

په لږ وخت کې د ښوونځي دهلیز هم ډك شو او نور دباندې په انګړ کې پاتې شول.

یو غمجن د بل غمجن په لیدو خوشحاله کیږي، دلته داسې خلك سره را غونډ شوي ول، چې له هریو به دې پوښتنه کوله، غم لړلې خبرې به دې اوریدې.

- دوه زامن مې ورك دي.

- ورور مې شهید شو.

- په کور مې راکټ ولګید بس زه او دا یوه لور مې ژوندي پاتې شوو.

- خاوند مې د جنګ په اوله ورځ له کوره وتلی بیانه دی راغلی.

- لور مې ورکه ده.

همدا یوه ورځ وه چې باید ټول ضروري کارونه پکې شوي وای، ملوك او هیواد د کور د پاتې کالیو د راوړلو لپاره بیا خوشحال مینې ته روان شول، ملوك په ټولو منلې وه، چې امن سمیې ته د کور د لیږدولو په سبا به د خمارې د لیدو لپاره کلي ته ځي.

له باغ بالا تیر شول.

د اسمايي او دارالامان غرونو يو په بل د توپونو ډزې کولې خو دا ډزې داسې نه وې لکه چې جګړه وي، خلکو هسې ساعت تيرى باله، اخير توپکوال چې دا دوه میاشتې يې له ماشې ګوته هم نه وه ايسته کړې، نن له سهاره تر لوړمازديګره ارام ناست واى؟

ښاريان پوهيدل چې په جنګي ډلو به نن بې جګړې ورځ ځومره سخته تيره شوې وي، نو يونيم ډز ښاريانو د جنګي ډلو طبعي حق باله.

خو د دوو غرونو دا جګړه ايزه لوبه سوکه سوکه په لويه جګړه بدله شوه، له غرونو لاندې پوستو او پاټکونو هم ډزې پيل کړې، موټرونه، زرهپوشونه او ټانکونه سرکونوته راووتل او په رانه ميدان بيا جګړه پيل شوه.

ملوك او هيواد هم په لومړي سرکې خال خال ډزې ټوکې بللې.

ـ ډزونه اوس ددوى عادت ګرځيدلي دي، هسې ډزونه کوي.

له بلې خوا يې لا نيمايي شيان په کورکې پاتې ول.

ملوك زړه نازړه و، خو هيواد نه غوښتل چې تش لاس بيرته راوګرځي، په تيره چې د مور دا خبره به ورياده شوه چې د راتګ په وخت کې يې په ژړا کې ورته ويلي و:

ـ زويه له هغې خوا د خوږې د قبر خاوره (خورده) هم درسره راوړه که مې لږ زړه تر صبر شو.

اوس نو د تلوسې له قبره د خاورې راوړل د هيواد فرض ګرځيدلي ول، چې هرومرو يې بايد راوړى واى.

خوشحال مينه د جګړې ډګر ګرځيدلى وه، خوشحال مينې، پولي تخنيك او انترکانتيننتل هوټل ويشتل، پولي تخنيك او غره هم خوشحال مينه تر اورلاندې نيولې وه.

د پولي تخنیك خواته د سرك له سره ټانكونو هم خوشحال مینه په ننبه كړي وه.

له هري خوا سرې مرمۍ باديدلې، د پولي تخنيك په دروازه كې ولاړ د ټانك دهشكې د سيلو خواته په سرك تيريدونكي كسان چې يوې بلې خواته يې منډې وهلې په ننبه كړ.

ملوك او هيواد ليدل چې په يوه شيبه كې ټول په ځمكه ولويدل، دوى هم د يوه ديوال شاته ودريدل، يو سړى چې ماشوم يې په غيږ كې و، د سرك له منځه راولاړ شو او د ديوال په لوري يې منډه واخيسته خو دهشكې د وړاندې تګ مجال ورنكړ ضربه ګولۍ يې مخې او شاته ولګيدې، سړى په ځمكه پريووت.

هيواد چيغه كړه:

ـ اخ ولګيده.

خو ژر معلومه شوه چې ژوندى دى ځكه چې كله دهشكې دده شاته كورونه په ننبه كړل، ده سر راپورته كړ، اوس نو دوى ته نږدې ول، خو دوى نشواى كولاى ورسره مرسته وكړي.

ـ دې خوا راشه، په يوه منډه ځان را رسولاى شې.

خو د مرميو په باران كې ددوى دا چيغې نه اوريدل كيدې، سړي شاوخوا وځارله، ماشوم يې په غيږ كې سم كړ، ددوى په لوري يې منډه راواخيسته، لا څو ګامه نه وو تللى چې ماشوم ترې ولويده، ددهشكې د مرميو ضربې يې يومځ وړى و، ورسره سم له ټانګ نه هم لمبې پورته شوې معلومه نه شوه چې له كومې خوا ولګيده.

ترخنګ ولاړ زرهپوش هم شاته وتښتيده.

ماشوم په خاپوړو ځان ورساوو.

مرمۍ هماغسې باديدلې هيواد ددوى په خوا ورمنډه كړه، ماشوم د

پلار په سینه سر ایښی و، او په چیغو چیغو یې ژړل، هیواد سړي ته ونه کتل په بیړه یې ماشوم راواخیست، دیواله ته لا نه و را رسیدلی چې په ډوړو او لوګیو کې پټ شو، چې لږ رڼا شوه، هیواد او ماشوم دواړه د سرك ترڅنګ په ویاله کې پراته ول.

ملوك لاس ورکړ، خو هیواد نشوای کولای په پښو و دریږي د توغندي پارچو یې دواړه پښې ټپي کړې وې.

ملوك لوړي ماشوم د دیواله خواته ورساوو، بیا یې هیواد په شا کړ او د دیوال ترڅنګ یې کیناوو، د ماشوم یو لاس نه و.

ملوك لوړی خپل ځنګل چې وینې ترې بهیدې پخپل دسمال وتاړه بیا یې د هیواد او ماشوم د ټپونو په تړلو پیل وکړ.

جګړه په مخ روانه وه، ددوی سیمه یوې بلې ډلې ونیوله د جګړې لوړی کرښه لا دمخه ماته شوې وه.

یو فوځي موټر په بیړه ددوی خواته را روان و، د موټر مخې ته په شنه رخت لیکل شوي و «فتح الفتوح مبارك باد» چې دوی ته را ورسید، دوه کسه ترې راکوز شول، ملوك یې مخې ته ورمنډه کړه:

ـ دا زخمیان مړه کیږي، د خدای لپاره دا شفاخانې ته ورسوئ.

وسله وال چې پلنګي دریشي یې اغوستې وه، اوږدو څنو یې نیمایي مخ پوښلی و، ښکته پورته ورته وکتل دا بل ته یې مخ وروا ړاوو:

ـ پخپله دي دي.

دواړو سره وخندل، ملوك ددوی په خبرو پوه نه شو.

څنور څوان مخابره چالان کړه:

ـ الو الو خراسان درفش، خراسان، درفش اطمینان.

د مخابرې له بغس سره یوځای غږ پورته شو:

ـ الو الو الو خون ـ خراسان، اورم.

ـ درفش چیرته دی؟

له هغې خوا ځواب ورکړل شو:

ـ درفش د دښمن اسیردی وایه، څه وای‌ې خراسان!

ـ الو الو مرکزته ووایه ۱۳ کسه اسیران نه نه ۱۴ کسه اسیران مو دادی درولیږل اطمینان!

له دې سره یې د ملوك لاسونه شاته وتړل، لوڅ موټر ته یې په ټیله ټیله پورته کړ، دواړه ټپیان یې یوبل موټر ته چې نوی را ورسیده واچول د موټر مخه په سرك پرتو مړو بنده کړې وه، له موټر څخه درې کسه کوز شول، دوه مړي یې چې د سرك په منځ پراته ول، د سرك غاړې ته کش کړل، یوبل چې ښایې ځان یې په مړینې اچولی و، سر راجګ کړ، وسله والو چې ولید ټپي دی، دوهم موټرته یې واچاوو.

نور مړي یې چې د سرك یوې بلې غاړې ته پراته ول، هماغسې پریښودل ښایې ویل به یې چې مړی دې خپل غم پخپله وخوري.

څلورديرشم څپرکی

دا یو عجیب ځای و، زندان نه و، خو کوټې یې داسې جوړې شوې وې لکه چې دیوې نړیوالې جګړې د اسیرانو لپاره زندان جوړ شوی وي، هیڅ‌څا فکر نه شوای کولای چې په کابل کې دې د پلچرخي او دهمزنګ نه پرته داسې بل زندان هم وي. نږدې په ټولو کوټوکې د خښتو پرځای ډبرې کارشوې وې. کوټې د سرتیرو د کاغوشونو په څیر لویې لویې وې، د سړې له قد نه لوړې کوچنۍ کوچنۍ کړکۍ پکې پرې شوې وې، چې کلکې فلزي پنجرې نوې پکې لګیدلې وې.

د انګړ دیوالونه هم په ډبرو جوړ شوي ول، ویل کیدل چې ددې ځای واکمن نور واړه زندانونه هم لري، خو دا زندان د هغو ښځو او نارینه و زندان دی چې په جزاوو محکوم شوي وي. دمخه به دلته یوازې هغه زندانیان راوستل کیدل چې د جزا د تطبیق وړ به و. او زیاتره جزاګانې به د واکمن په مخ کې همدلته تطبیق کیدلې. خو په وروستیو جګړو کې دغه نظم ګډ وډ شوی و. اوس نو دلته هر ډول زندانیان راوستل شوي ول، ټول سره ګډ شوي ول. یوازې د ښځو او نارینه وو کوټې بیلې وې. ملوك یې هم په ترلو سترګو دلته راوستی و. د سیلو خواته یې چې دده سترګې پرې ترلې وې بیایې نه وې خلاصې کړې. دی نه پوهیده چې چیرې دی.

شپه یې د نورو زندانیانو په شان په ویښه تیره کړې وه. بیګا شپه تر

نورو شپو ارامه وه، پرله پسې جګړې نه وې یوازې الوتکو کله کله بمباري کوله او د شپې په پیل کې هم د غره هاخوا د خوشحالي هوایي ډزې وشوې نور داسې جګړه نه وه، چې د نورو شپو په څیر دې یې خلك خوب ته نه وای پرې ایښي، خو ددوی د بې خوبي سبب د زندان په دې لویه کوټه کې د ځای نشتوالی و، چې د پښې غځولو ځای پکې نه و. که به څوك ویده هم شو بېرته به ژر راویښ شو.

دا یوازینی ځای و، چې خلك یې د جګړې په بندیدو خواشیني ول.

یوتن چې سپینه جالۍ لرونکې خولۍ یې په سر وه په خواشینۍ سره وویل:

ـ زو مړ کې چې دا بیا څه بلا ووهل. دا جنګ یې ولې ودراوو؟

ـ زه هم همدې ته چورت وړی یم چې دا ولې جګړه نه کوي.

د کوټې په کونج کې یو بل سپین ږیري چې دوی ورته ډاکټرصاحب وایه ددوی دډاډ لپاره وویل:

ـ چرت مه پې خرابوئ. ددې خلکو بې له جنګه ګوزاره نه کیږي، ځانونه به بل جنګ ته تیاروي.

یوه بل یې خبره تائید کړه:

ـ ډاکټرصاحب ښه وایي اوس به ووینئ چې بیا اورونه بل کړي.

د څنګ سړي ته یې مخ ورواړاوو:

ـ دغه سې نه ده حاجی صاحب؟

ـ زه وایم چې دې ملګرو ملتونو کوم اوربند موربند نه وي اعلان کړی.

ډاکټر په بې اعتنایي سره وویل:

ـ هی هی سر دې سوی بوی یې نه دې درغلی. د ملګرو ملتو کیسه مفته ده. دا په ملګرو ملتو څه پوهیږي.

ملوك چې تراوسه یې حیران حیران د یوه بل خولې ته کتل په خبرو کې ځان ورګډ کړ:

ـ چې جنګ نښته شکر وباسئ. تاسې ولې پې خپه یاست؟ ذاخوښه ..

یوه بل یې خبره پریکړه:

ـ ځوانه ته له دنیا ناخبره یې.

ملوك په غوسه شو له دنیا تاسې ناخبره یاست. چې په تیاره کوټه کې پراته یاست. ټول کابل په اور کې سوځي. ټول خلك تباه شول. څوك د ساه ایستلو توان نه لري.

سترګې یې له اوښکو را ډکې شوې:

ـ خدایزده چې د ما د خور به اوس څه حال وي. مشر زوی یې وویشتل شو. خدای خبر اوس به مړ وي که ژوندی، دوی په مکتب کې پراته دي.

یوبل بندي وویل

ـ زموږ د هریوه ډك ډك کورونه پاتې دي. د چا په کور راکټ لګیدلی و، دچا نیمایي کورنۍ له منځه تللې د چا ټوله . او ډیر خو هیڅ ترې خبر نه دي

د څنګ سړي ته یې مخ ورواړاوو:

ـ که څنګه انجنیرصاحب همداسې نه ده؟

انجنیر وویل

ـ موږ له خپلو کورونو او اولادونو لاسونه مینځلي دي. په دې جنګو کې والله که یو هم روغ پاتې وي. د ځان غم نیولي یو د ځان؟

ملوك ورته وویل:

ـ نوتردې به نور څه دربانديې راځي. بندیان یاست. یونفر به راشي ټول به په ګولۍ وولي.

يوبل چې د نورو په خلاف به يې د هرې خبرې سره خندل د ملوك په اوږه لاس کيښود:

ـ وروره اوس داسې وخت راغلی که کومه گولۍ راشي له تا چپه شي ستا په ورور ولگيږي داسې فکر وکړه چې په ديواله ولگيده.

له دې سره يې په لوړ آواز وخندل.

انجنير ملوك ته را نږدې شو ورته ويې ويل:

ـ تا وويل چې په گولۍ به مو وولي. موږ وايو کاشکې دومره څوك پيدا شي چې موږ وولي. که موږ څوك په گولۍ وولي جنت به وگټي.

ملوك وويل:

ـ نو څه به وکړي؟

لومړنی کس وويل:

ـ زه چې درته وايم ته نا خبره يې نه يې منې. دلته چې جنگ نه وي هغه څه به ووينې چې نه دې ليدلي نه اوريدلي دي.

يوبل وويل:

ـ د جنگ گټه داده چې يو خو دا سړي خواره پکې اخته وي موږ ته يې را پام نه وي. بل خدای مهربانه دی گوندې يا کوم بم او راکټ په موږ ولگيږي يا دا ځای بل گروپ ونيسي.

ډاکټر وويل:

ـ او زموږ د کورنيو دې خدای مل شي. يا به له دې اوره وتلي وي يا به په دې اورکې سوځيدلي وي.

ډاکټر يو سپين ږيري ته گوته ونيوله ويې ويل:

ـ ددغه حاجې صاحب ټوله دارايي ولاړه. زامنو يې څه چې لرل په ده پسې يې ولگول. اوس فريد ديوانه ترې پنځه زره لکه غوښتې خو دده د زامنو پته ونه لگيده. دی يې اوس د مړو د نخا په لست کې نيولی دی.

ـ د مړي نښا څه شی وي؟
ـ پخپله به یې ووینې، زه یې نه شم بیانولای ـ وربه شې خبر به شې.
ډاکټر له ځایه راولاړشو، د دربچو په لوري ولاړ ملوك ته یې مخ راواړاوو.
ـ راځه چې د دوی د دنیا یوه څنډه درته وښایم.
دواړه د ګوتو په سرونو په کړکیو کې ودریدل. ډاکټر په خبرو راغی:
ـ دغه د حویلۍ په منځ کې د قیر په څیر سوځیدلي ربړونه وینې،
دلته یې د موټر د ټایرونو په منځ کې یو سړی ودراوو. اور یې ورواچاوو.
ملوك یوازې سر ښوراوو.
ـ هغه بوجۍ چې د هغې کوټې په لارګۍ کې ولاړه ده. له تیو ډکه ده.
ـ توبه مې دې وي خدایه په دې څه کوي؟
ـ نه پوهیږم خلك وایي چې ددې ځای واکمن له تیو سره هم مینه لري هم یو ډول عقده، بس د اسیرو ښځو تیونه پرېکوي. نور نه پوهیږم چې څه پې کوي.
یوبل بندي چې د کړکۍ بیخ ته ناست و وویل:
ـ موږ پخپله ولیدلې چې له ښځو یې تیونه غوڅ کړل او بیا یې مړې کړې.
په ملوك لړزه ګډه وه. لاسونه او پښې یې رپیدلې.
ډاکټر بیا وویل:
ـ که ژوندی وې د هغو لرګیو په احاطه کې به د مړي نښا پخپله ووینې.
ورك یې که خدای دې نه راوینې.
ډاکټر په بل لاس د کړکۍ پنجره ونیوله پسې زیاته یې کړه
ـ په هغه مخامخ دیوال یې پرون یو نفر راځړولی و. په سر او لاسونو یې میخونه ووهل.

ملوك پوښتنه وکړه:

ـ هغه په کونج کې دا توره خونه د څه شي ده؟

ـ هو هغه کومه جهنمي زير زميني ده، څوك چې په دغه توره دروازه ننوتي، بيا نه دي راوتلي. وايي چې بله دروازه يې د هغه وړاندي غره په بيخ کې راوتلې ده. خلك وايي چې هلته ويني ډنډ پکې ولاړې دي.

ملوك ځای په ځای کيناست خپل سر يې په لاسونو کې ونيو.

هغه ورځ په ارامه تيره شوه. جبهه يې جګړه نه وه، يوازې له لرې لرې د درندو وسلو ډزې اوريدل کيدې. په زندان کې هم چوپتيا خوره وه يوازې غرمه مهال څو کسه اسيران راوستل شول او مخامخ يې زير زميني ته کوزکړل، ورپسې يې هم د ښځو له کوټو څخه څو ميرمنې له زندان څخه وايستلې.

مازديګر ناوخته يې د يوې بلې کوټې زندانيان هم ددوی کوټې ته راوستل، ويل کيدل چې ٣٥ ښځې يې نوې راوستې دي او په نورو کوټو کې نه ځايېږي ځکه يې د هغې بلې کوټې زندانيان دغې کوټې ته راوستل.

ملوك په لومړي نظر د اسيرانو په ډله کې قوماندان هاشم وپيژاند.

د روغبړ په وخت کې ملوك له غوصې مخ بلې خواته واړاوو.

هاشم پرې شکمن شو. چې پخپل ځای کيناست ملوك يې وپيژاند.

ـ داته يې؟

ـ خدای چې څوك نه وي وژلې. بې وسه بندګان يې نشي وژلای.

هاشم په غوصه وويل

ـ دتا لکه د پشي اووه ساوې دي. شپږ دې ختلې دي. اوومه دې دې ځای ته پاتې ده.

نورو بنديانو چې تراوسه يې په حيرانۍ سره ددوی خبرو ته غوږ نيولې و. هاشم د کوټې يوه سر او ملوك بل سر ته بوتلل.

په تګ کې ملوك په لوړ آواز وویل:

ـ خدای دې ماوتا دواړه له دې ځایه ژوندي وباسي، بیابه سره ګورو.

هاشم له غوصې وخندل:

ـ وه وه مچ به څه وکړي، پیاله به دې درمرداره کړي، ته څه وایې؟

بیایې لږ په لوړ غږ پسې زیاته کړه:

ـ زه به وزم، خو دتا به دا ځای وي.

نورو بندیانو په دواړو منت وکړ:

ـ وشرمیږئ د مرګ په وخت کې هم کینې له زړونو نه باسئ.

په کوټه کې نیمایي بندیان د یوه او نور دبل شاوخوا را ټول شول، او ددوی دواړو خبرې یې واوریدلې.

☆ ☆ ☆

ملوك نه پوهیده داځای چې سهار یې ترلې سترګې راوستی و، کوم ځای دی. خو کله یې چې د ډاکټر سترګې خلاصې کړې. له ماتې کړکۍ یې د باندې وکتل چیغه یې کړه:

ـ اوه دا خو زمونږ مکتب دی.

بیایې دا نورو ته خپلې تیرې خاطرې یو په بل پسې وویلې. خو چایې خبرو ته غوږ نه و نیولی. ډاکټر د کړکۍ خواته ودریده:

ـ دولس کاله مې دلته درس ویلی دی. لکه خپل کور داسې مې دی. وی دا خو ټول سوځیدلی دی.

ډاکټر داسې خبرې کولې لکه چې دلته پخپله د سیل لپاره راغلی وي. خو وسله وال نورو خبرو ته پرې نښود. په ولیو کې یې د کلاشینکوف په قنداغ ووهه ویې ویل:

ـ چوپ شه. با د پلار کوردې دی. اوس به تاهم یوځای ورسره وسوځوو.

د ډاکټر او څو نورو لاسونه یې شاته وتړل بل ټوپکوال ته یې وویل:
ـ دوی سره کانتینر ته بوځه.
ملوك چې لا لاسونه یې نه و ورتړلي. د دروازې خواته ولاړ و له ټوپکوال څخه اوبه وغوښتې. ټوپکوال په تمسخر وخندل:
ـ تلوار مه کوه، اوس ټولو ته اوبه ورکوم.
ملوك په زاریو وویل:
ـ ډیر تږی یم. آن د شپې لا تندې اخیستی وم.
ټوپکوال وویل:
ـ وارخطا کیږه مه. داسې اوبه به درکړم چې ټول عمر دې نه وي څښلې.
بل ټوپکوال ته یې مخ واړاوو وې خندل:
ـ اوبه لرې؟
ـ هو لرم یې. خو ګیلاس نشته.
ټوپکوال د دروازې مخې ته په کونج کې د اوسپنو کباړ ته اشاره وکړه وېې ویل:
ـ دلته به کوم ډولی څه شی وي. څه په طلایي ګیلاس کې خو به اوبه نه ورکوی. بل ټوپکوال د اوسپنو له انبار څخه اوسپنیز قوطی راواخیست. د دیوال شاته ولاړ. څو شیبې وروسته یې د اوبو قوطی د ملوك مخ ته ونیو.
ـ ها واخله. اوبه تازه نه دي. نورو ته یې راسًا له نل څخه ورکوو.
ټوپکوال مخصوصه خندا وکړه.
ملوك یوځل ټوپك وال او بیا قوطي ته وکتل. چې خولې ته یې نږدې کړ. زړه یې راهسك شو. قوطې یې بیرته ټوپکوال ته ونیو. ټوپکوال په غوصه شو.

ـ زه لکه چې ستا مزدوریم، اوس به یې حتماً څښې.

دا نورو ته یې سترګه ووهله پسې زیاته یې کړه:

ـ دا خو څه خوشې اوبه نه دي.

او په ملوك یې کلاشینکوف پورته کړ، ملوك سترګې پټې کړې، د ژیړو اوبو قوطی یې خولې ته یوړ په شونډو یې بدې ولګیدې . یو غړپ یې وکړ، خو ترستوني یې تیر نه کړ. ټوپکوال وغوریده.

ـ وڅښه د سپي زو.

ملوك مخکنی غړپ هم تو کړ، ژړغونې یې وویل.

ـ دا اوبه نه دي، دا خو م م میت....

ټوپکوال د نورو خبرو مجال ورنه کړ. قوطی یې ترې واخیست بل ته یې ورکړ. ملوك یې په پوزه په سوك ووهه له پوزې یې وینو داره وکړه. ټوپکوال په خیټه کې په لغته ووهه. کلاشنکوف یې پرې پورته کړ خو ویې نه واهه. بیرته یې له ځایه را ولاړکړ. قوطی یې ورته ونیو په بل لاس یې د ملوك د سر ویښتان ټینګ ونیول. قوطي یې په خوله کې ورتش کړ. ملوك ځای په ځای کیناست له خولې یې ژیړې اوبه روانې وې.

دوو ټوپکوالو د پاتې کسانو لاسونه هم وتړل. دباندې په لوی میدان کې چې یو وخت کې د ښوونځي سپورتي میدان و. ډیر کسان راغونډ شوي ول. د میدان په منځ کې یو جسد چې سریې نه و. پروت وو. د ملوك ترخنګ سپین ږیري سړي مړي ته ګوته ونیوله.

ـ د مړي نخایې دا وي.

د میدان په بر سر کې یو له ونې ټیټ. چاغ سړي چې څوکړه ږیره یې ګرګوتي شوې وه ولاړو. همده خلکو ته جزاګانې ټاکلې. ډاکټر او لس دوولس کسان یې د کانتینر په لوري بوتلل. تر کانتینر

لاندې لا دمخــه د تیلو سر خلاصي بیلرونه ایښودل شوي ول، پـه دوی پسې یـې دکـانتینر دروازه وتړلــه اوتـرې لانـدې یــې اور بـل کـړ، لــه لـرې د ډزو آواز راتـه، ښـایي لـه دې خـاطره دوی هـم زنـدانیانو تـه پـه جـزا ورکولو کې بیړه کوله. زندانیان یې په څو ډلو وویشل، ښځو ژړل، خو نـور غلی ولاړ ول.

یوه ډله یې چې ټول پـه یوه پـړي تړل شوي ول، لـه ښـوونځي دبانـدې بوتلل د قوماندان پـه اشاره پـه میدان کې د مړي تنه لـه هغـه ځایـه یـوړل شوه، پـه ځای یې یـو پـه عمـر پـوخ سړی چې ږیره یـې نـوې رسیدلې وه، او ټوپکوال په ملنډو ډګروال صاحب باله او یـوه ځوانه میرمن راوستل شول، مخـامخ یـې دوه چـاغ کسـان چړې پـه لاس ولاړول، هلتـه پـه بـل کـونج کې څو ...

ملوك حيران و . اول كوم يو ورسوي. ورسره ميرمنې پټ پټ ژړل. په مخ يې اوښکو لارې جوړې کړې وې نور يې د تللو سيك نه درلود . د باغ وحش (ژړبن) له ديوال سره تسيا و سيا كيناسته.
ملوك ورسره بل ملګري ته وكتل. دهغه ټپي لاس ترلی و . خو وينې ترې روانې وې. د ملا د ټپونو وينه يې وچه شوې وه. كميس يې له زخمونو سره سريښ شوی و.

دهمزنګ د غرمې په جګړه کې بلې ډلې نیولی و. همدغې ډلې په هغه ښوونځي هم یرغل کړی و. هلته ګډوډي جوړه شوه. د زندان مسؤولینو د زندانیانو د یوځای وژلو امر ورکړی و. له هرې خوا ډزې وې. ملوك او څلورو نورو کسانو د شیرشاه مینې د ورانو کورونو له لارې ځانونه تردې ځایه را رسولي ول.

دوه کسان چې یو یې په پښه زخمي و. همدلته ترې جلاشول او د چهلستون په لور ولاړل.

دلته په سرك موټر نه معلومېدل. یوځل یو ډاټسن موټر راغی په بیړه تیرشو. دوی بیا روان شول. ښځه ګوډه ګوډه تله. په پښو یې وینې راماتې وې. ملوك خپل رومال ورکړ. چې زخم پرې وتړي. خو میرمنې وویل چې زخمي نه ده. درې واړه په مټ کې یو دبل په مرسته تر ارتل پله ورسیدل. د صکوکو د مطبعې د دیوال څنګ ته کیناستل. دیوال په مرمیو لګیدلی و. میرمن په شنه رنګ لیکلی شعار په زحمت ولوست «ای خواهر! به تو از فاطمه این ګونه خطاب است اولین زینت زن حفظ حجاب است.» میرمنې پړونې په ځان سم کړ د کمیس خیرې شوې برخې یې پټې کړې. پایڅې یې نورې هم ښکته کش کړې. خو وینې یې پټې نه کړای شوې

اوس نو ملوك هم نشوای تللای. پنځه شپې یې خوب نه و کړې په لاره یې څوځایه زیړې اوبه قی کړې. له سهاره لا بې حاله و. خو تراوسه یې د ځان د خلاصون لپاره ځان کلك کړی و

الوتکو د تلویزیون په غره بمونه واچول. ورسره په ښارکې له هرې خوا ډزې شروع شوې. دوی په یوه رنګه کوټه ننوتل. ښه ځنډ له دیوالو سره کیناستل د الوتکو غرهار او د توپونو ډزو غوږونه کڼول. میرمنې ژړل او په زګیروي کې یې خپله لور چې په زړو مکرویانو کې په کورکې ترې پاتې وه یادوله

ملوك زلمی وپوښت د هغه له خبرو پوه شو چې د طب پوهنځي محصل و . کور یې په خواجه بغرا کې و . او د پوهنځي له درس وروسته یې په سره میاشت کې په یوه درملتون کې کارکاوو.

ځوان دا هم ویل چې پلار یې په جنګ کې ورك شوی او د کور مشري ده ته ورله غاړې ده.

ملوك پرله پسې پوښتنې کولې

ـ پلار دې په کوم جنګ کې ورك شو ؟

ـ نه پوهیږم د پکتیا خواته ځوك وایې کتهواز ځوك وایې زرمت کـه څه نوم لري چې ولاړ بیایې مړی ژوندی موږ ونه لید

ملوك په خواشینی وویل

ـ اوف. څه کار یې کاو . څه نومیده؟

ـ پلار مې صاحب منصب و . بریالی نومیده

ـ بریالی؟

ـ هو ولې؟

ملوك په چرت کې شو . څه یې ونه ویل

اتل بیا وپوښت

ـ څنګه دې داسې پوښتنه وکړه. تاته یې څه پته شته؟

ملوك له ځایه را ولاړ شو . د دروازې خواته ولاړ. شاوخوا یې وځارله په کوڅه کې هیڅوك نه تر سترګو کیدل. ډزې غلې شوې وې. له لرې د توپونو ډزې اوریدل کیدې. الوتکې نه وې. خو د غرو له سرونه د هوایي دفاع وسلو خال خال ډزې کولې

ملوك له دروازې را وګرځیده. د خبرې اړولو لپاره یې دا موقع ښه وګڼله ویې ویل

ـ جنګ نشته ځو ؟

یاسمین له ځایه را ولاړه شوه، خو اتل پرېښودونکی نه و. تقریبًا په زاریو یې وویل:

- تاته حتمًا زما د پلار مړی او ژوندی معلوم دی، ولې نه راته وایې؟

د ملوك مخې ته ودرېده پسې زیاته یې کړه:

- هډو نه مې خبر دي، چې ژوندی نه دی خو تر اوسه مې والله که یا خیرات پسې کړی وي یا سقات.

ملوك ورو وویل:

- راځه چې ځو اوس د ما او د تا مړی او ژوندی هم نه دي معلوم.

- نا، ما چې د پلار نوم واخیست، ته داسې بل رقم شوې.

یاسمین دباندې وتلې وه، ملوك هم پسې ووت. په دروازه کې یې یوازې دومره وویل:

- راځه ماته نه دی معلوم، بریالی زما یو بل خپلوان و ما ویل هغه یادوې.

دوی بیا د یوه دیوال ترڅنګ غلي غلي روان شول. له یوې کوڅې په کډه بار موټر راووت، دوی د سرك په منځ ورته ودرېدل. موټر خیرخانې ته کډه رسوله. ملوك او بل سړی په ده افغانانو کې ترې کوز شول. د کور په خاوند او موټر یې ومنله چې یاسمین مکرویانو ته ورسوي.

ملوك او زخمي اتل ساه په ساه جمهوریت روغتون ته ورسیدل د روغتون د کړکیو ښیښې ماتې وې. یوه نیمه کړکۍ په پلاستیك پوښل شوې وه. شاوخوا هیڅوك نه ول. خو په روغتون کې څو کسه ډاکټران ول. زخمیان په خونو او دهلیزونو کې پراته ول. زخمیان ډېر ول. ملوك او اتل په دهلیز کې کیناستل. ملوك په زور د ډاکټرانو کوټې ته ننوت.

ډاکټر ملوك ته وویل:

- ته باید علی آباد ته تللی وای. ستا تکلیف عقلي او عصبي دی.

ملوك په لوړ آواز وويل.

ـ عقل په تاسې کې نشته. مسلماني په تاسې کې نشته. سړی مري تاسې خاندئ.

ډاکتر څه ونه ويل داتل د زخمونو په مينځلو بوخت شو.

ملوك ځان او ډاکټرانو ته کنځاوې کولې، ډاکټر سر وښوراوو. دا بل ډاکټر ته يې وويل:

ـ تکليف يې زيات دی.

ملوك هماغسې له ځانه سره غړومبيده د دهليزپه کونج کې په اوږده چوکۍ کيناست. کنځاوې يې د زخميانو په زګيروي کې ورکې شوې.

د ناروغانو له منځه پرې غږ وشو:

ـ ما ما

ملوك په هغه لوري وکتل د زخميانو په منځ کې يې هيواد وپيژاند.

ـ اوه خدايه هيواد يې.

په هيواد ورټيټ شو څو وار يې په مخ ښکُل کړ.

ـ شکر چې ته ژوندی يې

دهيواد له سترګو اوښکې روانې وې، په ژړا کې يې وويل:

ـ کاشکې ژوندی نه وای.

ـ ولې ولې؟

هيواد څه ونه ويل. اوښکې يې نه تم کيدې.

د ملوك پام شو چې دنګ او ښکلی هيواد تر توري فوځي کمپلې لاندې څومره لنډ ښکاري. کمپله يې ترې ايسته کړه. د هيواد دواړه پښې نه وې. نور ځان يې په پلستر پوښل شوی و. د هيواد د نا اُميدي د ژړا آواز لوړ شو. ملوك پټه خوله ورته ولاړ و. هيواد اوښکې تويولې. ملوك بې حرکته ولاړ و.

وروستۍ څپرکی

تیر منی د لاندو په وخت کې د کابل په لاره کلي ته ولاړم.

زما د لارې ملګري اجمل ډیره هیله لرله چې کابل یو ځل ووینې ځکه خو د کابل په لاره راغلو. ما د کابل جګړې څه لیدلې وې او د نورو مې یې کیسې اوریدلې وې. نه مې غوښتل چې کابل ووینم. خو اجمل رندو. ویل به یې: «څو چې خپل د مینې کور. کابل ونه وینمه زړه مې قرار نه کوي.» ده په کابل کې ژوند کړی و. هلته یې زده کړې کړې وې او په کابل کې یې مینه کړې وه.

کله یې له کابله زړه صبریده. بس زه یې هم ورسره راروان کړم. په ټوله لاره یې د کابل خورې او ترخې کیسې نه تمامیدې.

په کابل کې له پخوانو انډیوالانو او خپلوانو څخه څوك نه و پاتې که پاتې ول. مونږ ته یې پتې نه وې معلومې.

په پښتونستان هوټل کې مو یوه کوټه ونیوله.

زما کمزوري زړه د ویجاړ کابل د لیدلو توان نه درلود. ځکه خو مې د کابل په ښار کې له اجمل سره ملګرتیا ونه کړه.

اجمل مازدیګر ستړی ستومانه کوټې ته راغی. له سرو او پکې لویدلو سترګو یې پوه شوم چې څه پرې تیرشوي دي.

سهار یې چې د میوند واټ ویجاړې ماڼۍ لیدلې وې. هماغلته یې ضُعف کړی و. چا له کومه درملتون څخه درمل ورته راوړي ول.

له هغه ځایه په شیرشاه مینه کې د خپلې مینې کور ته تللی و پاتې ورځ یې د هغې د وران کور د خاورو په کوټ په ژړا تیره کړې وه.

ما ورته وویل

ـ ځنګه انشاء الله اوس خو به دې زړه صبرشوی وي. زیاتي خو به کلي ته ځو؟

ده له اسویلي سره راته وویل:

ـ زړه خو مې دی. چې دا اوس حرکت وکړو. خو ....

ما ورته وویل

ـ خودې هم راته ووایه.

ـ له تا یوه هیله لرم. ته به یې را سره منې.

ـ مهرباني ووایه.

ده په زاریو وویل:

ـ بس چې سبا شیرشاه مینې ته راسره ولاړشې. زما د لیلما کور ووینې.

ـ هلته به څه وکړو. تاخو نن ولید لا زړه دې صبر نه دی. ماخودا حالت لیده ځکه نه درسره ګرځیدم.

ـ را سره لاړ شه که دې را سره ژړل نه. زما د هلیو هدیره خو به ووینې. زه به یې هم وروستی سلام وکړم.

سبا سهار وختي شیرشاه مینې ته ولاړو.

د اجمل اوښکې نه تم کیدې. د خاورو په ډیري ناست و. اوښکې یې تویولې.

ما نه شوای کولای تسلي ورکړم. له خپلو اوښکو سره مې پرې ښود.

زه د خاورو له ډیري راکوز شوم. د یوې وچې ویالې په غاړه کیناستم.

اجمل په ژړا ژړا کې له خاورو خپل جیبونه ډکول. خواته یې ورغلم همداسې پټه خوله مې ترلاس ونیو. او راروان مې کړ.

په سلګو سلګو کې یې راته وویل:

یارغم به په تنها صورت زغممه   دابې درد عالم به نه راخبرومه

په غوصې سره یې پسې زیاته کړه:

ـ ته ملامت نه یې، تا مینه نه ده کړې.

دده آواز پسې لوړیده، ښه و. چې هلته څوك نه و، که نه حتماً به یې فکر کړی و، چې زموږ دواړو جنګ دی.

ماښه نه ویل، پام مې شو چې له پوزې یې وینې روانې دي. خپل دسمال مې ورکړ، چې پوزې ته یې ونیسي. چې وینه یې بنده شي.

خوده بیرته دسمال راکړ:

ـ پریږده چې وینې ولاړې شي.

زما ټینګار دده انکار. نه یې غوښتل چې له پوزې څخه راروانې وینې یې ودریږي.

په جدیت یې راته وویل:

ـ کوښښ مه کوه، چې وینه مې ودریږي. دا هغه وینې دي، چې ماته مې خپله مینه او زما بې وفایي رایادوي، همدغووینو ماته د مینې لار راښودلې وه.

ترلاس یې ونیوم، د خاورې دډیرې ترڅنګ یې کینولم.

په ټیټ آواز یې وویل:

ـ په هغه ورځ مې هم همداسې یو له یوه له پوزې وینو داره وکړه.

په هغه بله کوڅه کې زما د خور کور و. هلته ورتلم دلته چې را ورسیدم له پوزې مې وینې جارې شوې. ښایې دا ځای به و. چې زه او ته ناست یو، دلته یوه د اوبو بمبه وه. راغلم په بمبه مې مخ ومینځه، خو وینې د اوس په څیر نه دریدې.

اجمل پرله پسې خبرې کولې:

دا کور نه و، یوه ښکلې ماڼۍ وه، په ونوکې پټه وه، دلته شاوخوا په ګلونو پوښل شوې وه، دا بمبه یې د همدې ګلونو د اوبولو لپاره ایښې وه، په هغه ورځ مې ګلان پخپلو وینو اوبه کړل، بسه څنګه د بمبې له څنګه کیناستم، همدلته مې لیلما هم ولیدله، له وینو سره مې زړه هم دلته پریښود، زه د خورکورته ولاړم، خو زړه مې را سره نه و، له هماغې ورځې زموږ د مینې خوږې شیبې پیل شوې.

دسمال مې ورکړ چې پوزې ته یې ونیسي، داخل یې ومنله.

زما سترګو ته ځیر شو:

ـ تا مینه کړې ده؟

لیونیه انسان بې مینې ژوند کولای شي؟

ـ هو، هو، ما داسې انسانان ډیرلیدلي دي.

د خاورو ډیري ته یې ګوته ونیوله:

ـ دا یې یوه نمونه ده، نه پوهیږم که انسان ورته ووایم، ګناهګار به شم خو همداسې زما او ستا په خیر بنیادمان و، زما خوږ کابل او زما مینه یې داسې په وینو او خاورو ولړله.

په سترګو کې یې اوښکې ډنډ شوې، ژر ژر یې پاکې کړې، پسې زیاته یې کړه:

ـ په دې کوڅه کې یې پوسته جوړه کړې وه، زه راغلم لیلما مې ولیدله چې راووتم دوه کسه وسله وال مې مخې ته شنه شول.

راته وېې ویل: که بیا مو دلته ولیدې خون به دې پخپله غاړه وي.

زه تش لاس وم، دوی دواړو ټوپک درلودل، د هغو زخمونو نښې مې لا تراوسه په وجود کې پاتې دي.

شفاخانې خو نه وې، چې پکې بسترشوی وای، په کابل یې اور بل کړې و.

چوپ شو . لکه څه چې ورپه زړه کوي . خپله ټنډه یې ټینګه پـه ګوتـو کې ونیوله ، نورې خبرې یې په ډك ستوني وکړې :

ـ زه زه بې خدای پاماني ولاړم ، هغه مې ونه لیدله . زه ګناهګار یم . بې خدای پاماني ولاړم ، بې خدای پاماني

له لړزیدلو لاسونو یې له جیب نه بټوه راوایستله په بټوه کې عکس یې زما مخې ته ونیو :

ـ له دغې پرښتې بې خدای پاماني تللی وم

ددې لپاره چې رانه خپه نشي عکس مې ترې واخیست

دده ترخنګ له ونې لوړه نجلۍ چې په تورو غټو سترګو یې پیکی را پروت و . ولاړه وه .

لکه چې پرې ویریږي ژر یې زما لـه لاسـه واخیست ، داسې ورتـه ځیر شو لکه چې لومړی ځل یې ویني

بیایې په لړزیدلي آواز وویل :

ـ له هغې ورځې راهیسې همدا عکس دی چې د زړه په سر مې ساتلی دی ، یوه شیبه مې هم له زړه نه دی لرې کړی .

لکه څه یې چې په یاد شوي وي ، عکس یې بیا زما مخ ته ونیو ویې ویل :

ـ یو وار خو یې نږدې په دې عکس وژلی وم .

ما د پوښتنې په علامه ورته وکتل ، ده وویل

ـ په هغه ورځ هم په لاره کې سخته تلاشي وه . زما لـه جیب نـه یې دا عکس وکیښ ، چې ورته ویې کتل ، په غوصه یې پوښتنه وکړه :

ـ دا عکس دچا دی؟

نږدې مې ورته ویلي و . دا زما مینه ده . نه پوهیږم ولې مې ترخولې ووتل دامې خورده .

د ټوپکوال سترګې رډې رډې را وختلې ویې ویل:

ـ د سړي خور داسې وي؟

لیلما ته د خور په ویلو مې د ګناه احساس ونه کړ. هغه زما مینه وه. زما معشوقه بلل کیده. اوس مې د ټوپکوال له ډاره خور نه وه ورته ویلې. بس همداسې مې په خوله راغلل.

ما له هغې سره داسې مینه لرله چې تر اوسه مې نه ورته معشوقه ویلې وه نه مې هم خور. بس تردې نومونو یوه لوړه مینه یوه پاکه او مقدسه مینه. چې نوم اوس هم نه ورته لرم. خپله پخوانۍ خبره یې بیا تکرار کړه:

ـ تا مینه کړې ده؟

ـ هو. زما په زړه هم د مینې تندر لویدلی دی. ښکلا زما زړه هم لړزولی دی. خو ستا په څیر یې د کور په خاورو اوښکې نه تویوم. ماهم دلته مینه کړې ده. خو په هغه خوا هم ورتاو نه شوم.

ـ عجیبه ده دا نو بیا مینه نه ده.

ـ که ته یې مینه بولې که نه. خو ماهم له یوچا سره مینه لرله. زما مینه هم د جګړو بلا وخوړه. اوس مې پښې دا توان نه لري چې هغې کوځې ته ورشم. نه پوهیږم د هرچا احساس بیل وي. زه له همدې امله نه غواړم هغه وخت. هغه جګړې او هغه ترخې شیبې رایادې کړم. ځکه خو مې ته وینې چې د کابل په ورانیو پټې سترګې تیریږم.

ورته ومې خندل ترلاس مې ونیو:

ـ راځه راځه زموږ په مینو خاورې اوښتې دي. په یادولو یې د زړه زخمونه لاژوریږي.

له ځانه سره یې څه وویل: د خاورو ډیرې ته یې وروستۍ دعا وکړه. او له ما سره را روان شو.

☆ ☆ ☆

په کلیو کې خلکو بیا ژوند له سره پیل کړی و. له پاکستانه یوه نیمه کډه راغلې وه. د لاندو شپې ورځې وې. زه او اجمل به نن دلته سبا هلته میلمانه وو.

زه دلته هم د جګړې په ورانیو پټې سترګې تیریدم.

په میلمستیاووکې، دجګړو. کامیابیو. ناکامیو او اتلولیو کیسې په لومړیو ورځو کې زیاتې کیدلې، خو وروسته خلك زما په طبعه پوه شول چې دغه کیسې مې نه خوښیږي. نو د جګړې په باره کې خبرې به یې ژر بس کړې.

زموږ د ځواني شپې ورځې خو نه شوای راګرځیدای، خو ما هسې ځان داسې ښوده چې بس هغه وخت دی هغه کلی دی هغه مینه ناك خلك دي، او هغه خوښۍ دي.

هغه د چا خبره ځان مو په زوره خوشاله ښوده.

خود ژوند له واقعیتونو سړی نه شي تښتیدلای. دهغه لیوني لیدلو بیا ترخو وختونو ته ورستون کړم.

☆ ☆ ☆

په بازارکې ماشومانو پسې اخیستی و. ماشومانو په ډبرو ویشت چې د بازار یوې څنډې ته له ماشومانو لرې ولاړ. راناري یې کړې.

بیا نه درځمه. بیا نه درځمه.

موږ د هوټل په برنډه کې چای سوراوو. اجمل په ماشومانو منت وکړ

څو شیبې وروسته لیونی بیا دې خوا راغی. سندره یې زمزمه کوله

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه رنګ شي کابله بیا نه درځمه

بیا نه درځمه. هوبیانه درځمه. څه لیونی خونه یم چې درشم بیا نه درځمه. کابله بیا نه درځمه. خماري بیا نه درځمه. بیا نه درځمه.

لیونی د هوټل مخې ته راغی، د هوټل دریم پوړ ته یې په څیرځیر وکتل له اسویلي سره یې وویل:

ـ ښوك به د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي.

موړ ته یې مخ راواړاوو:

ـ داسې ښوك به وي چې د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي که کوم لیونی وي له یاده به یې وباسي.

په هوټل کې ناستو هوښیارانو پرې وخندل.

لیونی هماغسې ګډ وو.

ـ کابل یې رنګ کړ، داسې یې رنګ کړ لکه د دښمن کور، ښه یې رنګ کړ، هی، هی، لمبې څه لمبې وې، کابل یې وران کړ هغه یې مړه کړه.

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه رنګ شې کابله بیا نه درځمه

بیانه درځمه، درته مې وویل چې نه درځمه.

له خندا شین شو:

ـ کنډوالو ته ښوك ورځي؟ هه هه هه څه لیونی خو نه یم، کابل یې وران کړ. زما کابل یې په لږ وخت کې داسې وران کړ. لکه چې بیخي نه و.

آواز یې لوړ کړ:

ـ کابل چا وران، چا وران کړ؟ چا، چا؟ ولې، ولې؟ ګناه یې څه وه؟ هی، هی، ولې؟ ولې؟

په ژړا شو:

ـ کابل چا وران کړ؟ ولې؟ کابل ما وران کړ؟ تا وران کړ؟ نو چا وران کړ؟ بل ښوك نه دي راغلي یازه وم یا ته وې.

په ژړا کې یې وخندل:

ما او تا وران کړ، خو په ځان یې نه راوړو.

اوس نو چا نه پورې خندل، ټولو ځمکې ته کتل. کله کله به یې یو بل ته وکتل. لکه چې د کابل د ورانۍ مسؤولیت د هغه بل په غاړه وراچوي.

د لیوني له خبرو زه هم نه شوای تښتیدلای.

هغو اولو خبرو یې راویښ کړی وم.

ـ داسې څوك به وي چې د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي؟

بیرته به یې ځواب ورکړ:

ـ که کوم لیونی وي له یاده به یې وباسي.

ځان ته مې پام شو آیا زه لیونی یم؟ زه د کابل په ورانو کوڅو پټې سترګې راتیرشوم، زه لیونی یم، حتمًا لیونی یم که لیونی نه یم. نو خوږ کابل مې ولې له یاده وتلی دی؟ خپله مینه مې ولې له یاده وتلې ده؟

لیونی هماغسې لګیاوو:

سپینې خیمې په پاکستان....

بیا نه درځمه، بیا نه درځمه

خپل غږ یې ښه پسې لوړ کړ:

ـ ای خلکو! زه ګناهګار یم، کابل ما وران کړ. دا نور خو یې نه مني، ما وران کړی، ما ښایسته کابل رنګ کړ، هغه هم ما مړه کړه، زه ګناهګار یم زه زه....

د پوښتنې څوك شته؟ راشئ ما ونیسئ، کومه محکمه شته؟

د هغه قاتل هم زه یم، د زوی پښې یې هم ما ماتې کړې. ما مې خور سرتوره کړه، د خور د سر ټیکری مې ایسته وغورځاوو. هه هه هه.

یو تن چې کلاشینکوف یې په زنګنونو ایښی و. او له خپلو ملګرو سره یې هندوانه خوړله لیوني ته ورغږ کړ.

ـ ملوکه راشه هنداونه وخوره. زیاتي خودې ډیر لچکر(لکچر) ورکړ، راځه هنداونه وخوره ډیره خوږه ده.

بې واره مې له خولې ووتل:

ـ اوه دا هماغه ملوك نه دی؟

لیوني بدبد ورته وکتل:

ـ نه درځمه، نه درځمه، ته یې وخوره. چې نوی آباد شوی یې.

هغه وخندل:

ـ ولې نه راځې؟

ـ نه درځمه، کابل تا وران کړی دی، ما ولیدې چې تا وران کړ.

تر هندوانې راچاپیرو نورو هم وخندل هغه. بیا ورته وویل:

ـ لیونیه، رښتیا چې لیونی یې.

لیوني په غوصه وویل:

ـ ولې خپه شوې زه خو څه درواغ نه وایم.

ما لیدلي دي، د تا غونډې پکول یې په سر و، ټوپک هم ورسره و. کابل یې په راکټو وویشت. کټ مټ دغسې خلك و لکه دا ته.

سړی داځل په غوصه شو:

ـ څه له دې ځایه رنګ دې ورك کړه لیونیه.

ـ ځمه ځمه. زه لیونی یم، له تاسې هوښیارو سره زه هم نه کېنم خو ته یو وار حتمًا په آئینه کې وګوره.

لیونی روان شو خپله سندره یې بیا له سره را واخیستله:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه ړنګ شې کابله بیا نه درځمه

اجمل مخ را واړاو:

ـ زو مړ کې عجیب لیونی و. دا یې څه ډول خبرې کولې. په ما خویې بیخي خولې راماتې کړې.

ما ورته وویل:

ـ ليونيان هم عجيبه دنيا لري، هغه څه به وايي چې موږ يې ټول ويل غواړو، خو نه يې وايو.

اجمل له اسويلي سره وويل:

ـ په حقيقت کې موږ ټول ليونيان يو.

ـ څنګه؟

ـ زه وايم که موږ عقل او احساس لرلای، اوس بايد د غرو ليونيان شوي وای، زموږ ليونتوب په نه ليونتوب کې دی.

ما يې د سر په اشاره خبره تائيد کړه.

خو يو بل سړی چې زموږ ترخنګ ناست و. مانه پېژانده او دا نورو ملك صاحب باله له ده سره موافق نه وو، شميرلي شميرلي يې وويل:

ـ نه. که ددې سړي په ځای هرڅوك وای. د غرو ليونی به و.

ما پوښتنه وکړه:

ـ ملك صاب دا هغه ملوك نه دی، چې کلي ته يې د مرګ آوازه راغلې وه؟

ـ هو. آوازه نه. چې فاتحه يې هم واخيستله او خيرات يې هم پسې وکه.

اجمل وويل.

ـ وايي چې قوماندان هاشم يې نجل ته سترګې پټې کړې وې هغه ويشتلی و. خو دی خدای ژوندی پاتې کړ.

ملك وويل:

ـ هو هو بالکل همداسې ده. بيا يې ډير کوښښ وکړ چې ددغه غريب کوژدنه د ځان کړي، هغه خواره کې هم له ځيګرخونې مړه شوه. او ملوك يې له غمه ليونی شو.

د جګړې په دا دومره کيسو کې چې د کلي په ميلمستياوو او

پیتاوو کې به کیدې چا د ملوك د لیونتوب کیسه نه وه کړې او یا ما نه وه اوریدلې.

تیر وخونه مې د تتو تصویرونو په څیر د سترګو په وړاندې تیروبیر کیدل. څه مې چې لیدلي یا اوریدلي ول، ځورولم یې.

په بازار کې د لیوني ملوك خبرو، هغه ټول درواغجن سکون او ارامي رانه اخیستې وه نور مې نو ځان نشوای غولولای.

ماخو نه غوښتل چې په اوسني وخت کې واوسم. کلي ته هم ددې لپاره راغلی وم. چې له جګړو دمخه په مینه ناك کلي کې څو شپې له خپل ذهن څخه د جګړو د کرکجنو شیبو ګرزونه او دورې وځنډم. د کابل له ورانیو هم په پټو سترګو راتیرشوی وم. په کلیو کې مې هم هغو کلاوو او باغونو ته چندان پام نه کاوو، چې ښکلا یې د جګړو بلا خوړلې وه. له هدیرو په څنګ تیریدم. ټولو مړو ته مې په اوله ورځ په جومات کې دعا کړې وه. بیا د فاتحې لپاره د چاکره نه وم تللی. نه مې غوښتل بیا یې ورپه یادکړم. ما هسې غوښتل ځان خوشحاله وساتم او د ټولې ماضي او آن حال د هیرولو ناکامه هڅه مې کوله.

اوس داسې وم. لکه چې له یوه اوږده خوبه راویښ شوی یم. ډیرې تیرې پیښې را ته خوب معلومیدې خوبونه او واقعیتونه مې نه شوای سره بیلولای. په دې دومره موده کې مې ډیرې داسې پیښې لیدلې یا اوریدلې وې. چې په خوب کې هم ممکنې نه وې. په ډیرو مې باور نه درلود. بس هسې خوبونه مې بلل چې رښو او روانو اوبو ته مې ویلې او اوبو وړې و.

ملوك لیونی شو. خماره مړه شوه. قوماندان هاشم څه شو؟ سموت چیرې دی؟ د شکور به څه حال وي؟

لکه چې د هریوه عکس په دیوال مخامخ راته ځړیږي. ټول مې یودم

ذهن ته راغلل. ياسمين به اوس چيرته وي؟ په دې دومره موده کې چا د گل مرجان د اولادونو په باب يوه خبره هم نه وه کړې

له هغه وخته چې له وطنه مې کډه بار کړې وه. له ځانه سره مې ويلي و چې نور به دا ترخې شيبې هيروم. په پاکستان کې مې هم په داسې ښار کې اړولي و، چې ډير لږ د وطن له حاله خبريدم. دوستانو به زمونږ ښار د چپ لاس جيب باله، چې د هيچا پرې لاره نه وه.

ځکه خو مې دا کيسه د وطن د نورو کيسو په څير هيره کړې وه. خو اوس چې د ملوك خبرو له درانه خوبه راويښ کړی وم. داسې وم ځکه چې ډير ضروري کارونه رانه پاتې وي او خوب مې وخت ضايع کړی وي.

سبا سهار زه او درمحمد دواړه د سموت د کلا په لوري روان شوو. سموت اوس له نورو کليو جلا د غونډۍ په سر کلا جوړه کړې وه. د کلا له برخنگ سره يې د منو او زردالو لوی باغ هم جوړکړی و. خو ونې يې لا په ميوو نه وې راغلې.

د سموت د کلا خواته څوك نه ول. د کلا مخې ته لږ لرې يوه ميرمن د غوشايو د ذخيرې ترخنگ په کار لگيا وه. له غوشايو څخه يې د مزري ټوکرۍ ډکه کړه او د کلا د دروازې په خوا روانه شوه چې مونږ يې ولېدو. له ديواله سره ودريده. مخ يې ديواله ته وگرځاوو.

درمحمد پوښتنه وکړه

ـ ورينداري عصمت الله په کور کې دی؟

په ماته گوډه پښتو يې ځواب راکړ.

ـ هغه خو له ميلمانه سره په باغ باندې تللې دی.

او له دې سره د ديوال ترخنگ د کلا د دروازې په لوري روانه شوه

درمحمد وويل

ـ دا د سموت دويمه ښځه ده کابلۍ ده.

ماوویل.

ـ تعلیم به یې هم کړی وي؟

ـ هو. په حکومت کې یې کار کاوو. دا ډیره لویه کمونیسته وه ډیره ښایسته وه قوماندان هاشم پې مین و. یاسمین نومیږي.

ـ او اوس خوارکۍ خوشایې تېلوي.

درمحمد وویل:

ـ یره ریښتیا موږ ګناه هغه بولو چې لاس مو نه پې رسیږي.

ـ څنګه؟

ـ سموت څو واره ددغې په سر له قوماندان هاشم سره جنګ وکړ، ورته ویل به یې چې له دغې کچنۍ لرې ګرځه. دا دې ګناه ته باسي. خو ده پخپله واده ورسره وکه. ده هغه .

دده خبرې لا خلاصې نه وې، چې د باغ له دروازې څخه یوه ډله خلك راووتل. ما د هغوی په منځ کې سموت وپیژاند. دده څیره چندان بدله شوې نه وه. هماغه خوشحاله او خندانه څیره په خوله کې راپراته اوږده بریتونه چې څوارلس پنځلس کاله دمخه مې لیدلي و.

درمحمد ویل چې یوځل یې ږیره هم پرې ایښې وه، خوله نوی واده وروسته یې وخریله.

درمحمد زه وروپیژندلم. سموت له نورو میلمنو سره همدلته خدای پاماني وکړه او له موږ سره یوځای میلمستون ته ولاړ. سموت ددغه داستان له وروستیو پېښو څخه خبر و. خو معلومیدل چې ډیرې خبرې موږ ته نه کوي. له خبرو یې دومره پوه شوم. چې قوماندان هاشم له زندانه وروسته بیرته له خپل تنظیم سره یوځای شوی و. آن تر وزارته هم رسیدلی و. بیا له نورو تنظیمونو سره له جګړې وروسته تبنتیدلی و.

هلته د بم په چاودنه کې وژل شوی و.

عبدالشکو په دې جګړو کې د هاشم سلاکار و. ټاکلې دنده او تنخوا یې نه لرله، خو هاشم یې ټول لګښتونه ورکول. ویل کېدل چې موټر هم هاشم ورته اخیستی و.

شکور د هاشم له وژل کېدو دمخه مسکو او وروسته هالېنډ ته تللی و.

په هغو شپو ورځو کې زاړه مکرویان د جګړې لومړی کرښه وه. د دوو ډلو په جګړه کې د یاسمین یوازینی لورهم ورکه شوې وه. سموت په پوښتنه پوښتنه یاسمین چې د خپل ورور اصف په کور کې له نورو ګاونډیانو سره اوسیدله پیدا کړې وه. یاسمین د جنګي ډلو له زندان څخه له ملوك او اتل سره یوځای راوتلې وه

او اصف له خپلې کورنۍ سره تاجکستان ته تللی و.

ملوك چې په روغتون کې هیواد شل او شوټ ولید. له روغتونه وتلی و، څو شپې د غزني په ښار کې و. بیا چا خپلې سیمې ته راوستی و، له هغې ورځې لیونی شوی و. هیواد اوس په کابل کې د معلولینو او معیوبینو د اتحادیې رئیس دی. کلاخان په جګړو کې له کابله وتلی و. اوس د پاکستان په کراچۍ کې د قسطونو دکان لري. قوماندان غفار معین ټاکل شوی و، اوس په ولایت کې د امنیې قوماندان دی

☆ ☆ ☆

په څه خواریو او زاریو مو ملوك راضي کړ. چې کابل ته یې د علاج لپاره بوزو. ما او اجمل غوښتل چې علاج یې په پاکستان کې وکړو. خو ملوك مرګ ته حاضر و، خو هلته تګ ته نه.

ـ نه نه هلته نه ځم. هلته سپینې خیمې ولاړې دي بیابه مې خپل کابل د رنګیدو ښېرې تر خولې وتلې وي. نو بیا به څه کړم؟ ها تاسې وواییی.

او ورپسې به یې دا سندره په لوړ آواز زمزمه کړه:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه ړنګ شې کابله بیا نه درځمه

کابل ته د تلو په لاره هم دا سندره د ملوك له شونډو لرې نه شوه، چې کله به یې له خندا او کله له ژړا سره ویله.

په کابل کې علی آباد روغتون هم ددې هیواد د نورو اوسیدونکو غوندې له خپل اصلي ځایه بل ځای ته کډه بار کړې وه.

تر ماښامه مو ایله د روغتون نوی ځای پیدا کړ، ملوك مو همدلته بستري کړ.

په دې روغتون کې یې علاج ونه شو. بیا مو د بهرنیانو په کلینك کې بستري کړ. الماني ډاکټرانو وعده وکړه چې ملوك به د علاج لپاره المان ته لیږي، فورمې مو ډکې کړې، په څو ورځو کې مو المان ته د ملوك د استولو نور سندونه هم بشپړ کړل.

خو د ملوك حالت لا هماغسې و. یوازې یې په خیره کې څه بدلون راغلی و.

المان ته د ملوك د استولو نیټه د مارچ ۵ مه ټاکل شوې وه، زه هم څو ورځې کلي ته ولاړم.

چې بیرته راغلم ملوك هغه ملوك نه و. د کلینك په کوټه کې د کړکۍ ترڅنګ په چوکۍ ناست و، چې په ما یې سترګې ولګیدې مخې ته یې رامنډه کړه ښه شیبه یې په غیږ کې نیولی وم. خوله یې له خندا نه سره ورتله ویې ویل:

ـ ته چیرې وې خدای خوار کړې. پوهیږې چې زه خدای په تیر اخیر نیکمرغه کړم.

ـ څه خبره ده؟

PROPERTY OF ACKU 16126

ـ څه خبره ده، ته لا خبر نه یې، ژولیا مې ولیدله.

ـ ژولیا؟ ژولیا څوك ده؟

ـ ژولیا؟

په چرت کې شو. له لږ ځنډ وروسته یې وویل:

ـ ژولیا، ژولیا ده.

لکه چې د ریاضی له سختې پوښتنې سره مخامخ شوی وي. پخپل ذهن کې د پوښتنې په سم ځواب پسې ستړی و، بیا یې وویل:

ـ ژولیا، ژولیا، نه پوهیږم. ژولیا ښایي د خمارې روح وي. له بیګا راسې زه هم په دې فکر کوم چې ژولیا څوك ده؟ اوس له مونږ سره یو ځای ځی.

په سبا ملوك د نورو ناروغانو په ډله کې چې مشره یې یوه نری جګه شین سترګې میرمن وه د علاج لپاره المان ته ولاړ.

((پای))

علم ګل سحر د اروا ښاد محمد سلیم زوی په ۱۳۴۳ کال د پکتیا ولایت د زرمت ولسوالي د اسلام خیلو په کلي کې دنیا ته سترګې غړولې دي. خپلې زده کړې یې د زرملې د باتور ښوونځي، د غزني په شیخ عطار لیسه او کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو په پوهنځي کې کړې دي.

په ۱۳۶۰ کال کې د پکتیکا د پوهنې په ریاست کې ورپسې په غزني او په ۱۳۶۸ کال کې د پوهنې وزارت د سواد مجلې مرستیال، د عرفان مجلې مرستیال او مسوول شو. په ۱۳۷۵ کال کې د کورنیو چارو وزارت ته تبدیل شو.

په ۱۳۷۸ کال کې د بي بي سي راډیو په تعلیمي خپرونو کې د لیکوال په توګه وګومارل شو.

په ۱۳۸۱ کال کې د آزادي راډیو د ژوند په شیبو کې د خپرونې مسوول او پروډیوسر وټاکل شو.

نوموړی د ۱۳۶۲ کال راهیسې شعر وایي او داستانونه لیکي.